

teach
yourself

ukrainian

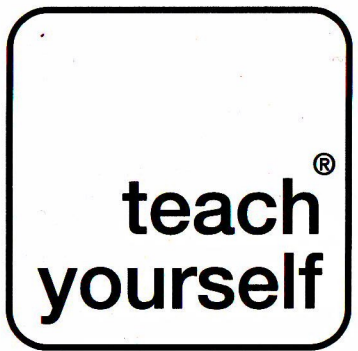
goal
all-around confidence

category
language

content

- learn to speak, understand and write ukrainian
- progress quickly beyond the basics
- explore the language in depth

be where you want to be with teach yourself

ukrainian
olena bekh
and
james dingley

For over sixty years, more than 40 million people have learnt over 750 subjects the **teach yourself** way, with impressive results.

be where you want to be
with **teach yourself**

CONTENTS

Introduction	1
Pronunciation	4
1 Добрий день! Як ваше ім'я? Hello! What's your name?	13
Introducing yourself and others. Greeting people and asking names. Simple statements and questions.	
2 Дуже приємно з Вами познайомитися Very nice to meet you	26
Simple description of a room. Further introductions and expressing appreciation. Some countries and nationalities. The plural. Counting from 1 to 4.	
3 Стівене, Ви маєте сім'ю? Stephen, do you have a family?	41
Offering things. Please and thankyou. Talking about your family. Saying goodbye.	
4 «Алло! Я телефоную з Лондона...» "Hello! I am calling from London ..."	55
Making a telephone conversation. What is possible or necessary. Ukrainian surnames. Counting from 5 to 10.	
5 Нам треба замовити номер у готелі We need to book a room in a hotel	70
Finding your way around. Possession. Booking a hotel room. Changing money. Counting from 11 to 1 000 000.	
6 Який в Україні клімат? What's the climate like in Ukraine?	83
Apologising. Saying what you like and how old you are. Talking about the weather and past events. Some time expressions and months of the year.	
7 Я маю плани розвивати торгівлю з Україною I have plans to develop trade with Ukraine	97
Answering the question 'where?' Playing sports and musical instruments. More time expressions.	
8 Ми летимо Українськими Авіалініями We are flying with Ukrainian Airlines	109
Expressing agreement. Talking about future events and travel. Ordinal numbers and years. Telling the time.	
9 Ваш паспорт, будь ласка Your passport, please	127
Passport and customs control. More description of future events. Verbs of motion.	

For UK order enquiries: please contact Bookpoint Ltd, 130 Milton Park, Abingdon, Oxon OX14 4SB. Telephone: +44 (0) 1235 827720. Fax: +44 (0) 1235 400454. Lines are open 9.00–18.00, Monday to Saturday, with a 24-hour message answering service. Details about our titles and how to order are available at www.teachyourself.co.uk

For USA order enquiries: please contact McGraw-Hill Customer Services, P.O. Box 545, Blacklick, OH 43004-0545, USA. Telephone: 1-800-722-4726. Fax: 1-614-755-5645.

For Canada order enquiries: please contact McGraw-Hill Ryerson Ltd, 300 Water St, Whitby, Ontario L1N 9B6, Canada. Telephone: 905 430 5000. Fax: 905 430 5020.

Long renowned as the authoritative source for self-guided learning – with more than 30 million copies sold worldwide – the *Teach Yourself* series includes over 300 titles in the fields of languages, crafts, hobbies, business, computing and education.

British Library Cataloguing in Publication Data: a catalogue record for this title is available from The British Library.

Library of Congress Catalog Card Number: on file

First published in UK 2001 by Hodder Headline Ltd., 338 Euston Road, London, NW1 3BH.

First published in US 2001 by Contemporary Books, A Division of the McGraw-Hill Companies, 1 Prudential Plaza, 130 East Randolph Street, Chicago, IL 60601 USA.

This edition published 2003.

The 'Teach Yourself' name is a registered trade mark of Hodder & Stoughton Ltd.

Copyright © 1997, 2003 Olena Bekh and James Dingley

In UK: All rights reserved. No part of this publication may be reproduced or transmitted in any form or by any means, electronic or mechanical, including photocopy, recording, or any information storage and retrieval system, without permission in writing from the publisher or under licence from the Copyright Licensing Agency Limited. Further details of such licences (for reprographic reproduction) may be obtained from the Copyright Licensing Agency Limited, of 90 Tottenham Court Road, London W1T 4LP.

In US: All rights reserved. Except as permitted under the United States Copyright Act of 1976, no part of this publication may be reproduced or distributed in any form or by any means, or stored in a database or retrieval system, without the prior written permission of Contemporary Books.

Typeset by Transet Limited, Coventry, England.

Printed in Great Britain for Hodder & Stoughton Educational, a division of Hodder Headline Ltd., 338 Euston Road, London NW1 3BH by Cox & Wyman Ltd, Reading, Berkshire.

Impression number 10 9 8 7 6 5 4 3 2 1
Year 2007 2006 2005 2004 2003

Letters and sounds in Ukrainian

Letters		English equivalent	Word	Transcription	Translation
Printed	Written	Sound	Word		
А а	А а	a	<u>b</u> us	автомобі́ль [awtomobil']	car
В в	В в	v/w*	<u>y</u> eal <u>w</u> ill	вікно́ [veeknó] вчóра [wchóra]	window yesterday
Е е	Е е	e	<u>l</u> et	дéрево [dérevo]	tree
И и	И и	i	<u>b</u> it	кні́га [kníha]	book
І і	І і	ee	<u>b</u> eat	кві́тка [kveétká]	flower
К к	К к	k	<u>k</u> itten	кіт [keet]	cat
М м	М м	m	<u>m</u> ore	мо́ре [móre]	sea
Н н	Н н	n	<u>n</u> et	не́бо [nébo]	sky
О о	О о	o	<u>p</u> ot	оли́вець [oleevéts']	pencil
П п	П п	p	<u>s</u> pit	папі́р [pareér]	paper
Р р	Р р	r	<u>r</u> oof	ру́чка [roóchka]	pen
С с	С с	s	<u>s</u> ell	се́ло [seló]	village
Т т	Т т	t	<u>t</u> art	та́то [táto]	daddy
У у	У у	oo/w*	<u>t</u> ooth <u>w</u> ill	зу́б [zoob] учóра [wchóra]	tooth yesterday
Х х	Х х	kh	<u>l</u> och	хло́пчик [khlópchik]	boy

*The letter **в** is pronounced [v] before a vowel, and [w] before a consonant or at the end of a word. Another example: the city of **Львів** in Western Ukraine is pronounced [l'vew].

The letter **у** is pronounced [oo] between consonants, and [w] when it stands at the beginning of a word before a consonant.

You will find that the letters **в** and **у** can be interchanged in the same word (e.g. **вчóра** and **учóра** above) when they have the same pronunciation [w]. There are certain rules that govern whether you use **в** or **у**; they will be introduced later.

The remaining twenty letters all differ significantly from anything in the English alphabet:

Г [h]	Б [b]	Є [ye]	Ц [ts]
Ґ [g]	Ь [-]	З [z]	Ч [ch]
Д [d]	Ф [f]	Ї [yee]	Ш [sh]
Ж [zh]	Ю [yoo]	Й [y]	Щ [shch]
Л [l]			

Letters and sounds in Ukrainian

Letters		English equivalent	Word	Transcription	Translation
Printed	Written	Sound	Word		
Б б	Б б	b	<u>b</u> ush	брат [brat]	brother
Г г	Г г	h	<u>h</u> ow	га́рний [hámiy]	beautiful
Ґ ґ	Ґ ґ	g	<u>g</u> ang	га́нок [ganok]	porch
Д д	Д д	d	<u>d</u> o	дру́г [drooh]	friend
Є є	Є є	ye	<u>y</u> es	Євге́н [yewhén]	Eugene
Ж ж	Ж ж	zh	<u>m</u> ea <u>s</u> ure	журналі́ст [zhoornal'eést]	journalist
З з	З з	z	<u>z</u> oo	зеле́ний [zeléniy]	green
Й й	Й й	yee	<u>y</u> east	їжа [yeézha]	food
Й й	Й й	y	<u>b</u> oy	чо́рний [chórniiy]	black
Л л	Л л	l	<u>l</u> amp	ла́мпа [lámpa]	lamp
Ф ф	Ф ф	f	<u>p</u> hoto	фо́то [fóto]	photograph
Ц ц	Ц ц	ts	<u>t</u> sar	це́рква [tsérvka]	church
Ч ч	Ч ч	ch	<u>ch</u> urch	чолові́к [cholovík]	man, husband
Ш ш	Ш ш	sh	<u>sh</u> ine	ша́пка [sháпка]	hat
Щ щ	Щ щ	shch	<u>ch</u> ese	ку́щ [kooshch]	bush
Ь ь	Ь ь		ни́зький [niz'kíy]		low
Ю ю	Ю ю	yoo	<u>y</u> outh	юна́к [yoonák]	young man
Я я	Я я	ya	<u>y</u> ard	я́блуко [yáblooko]	apple

10	Я покажу вам будинок <i>I'll show you the building</i>	137
	Describing the interior of a house or flat. Reading small ads in a newspaper. Becoming familiar with Ukrainians. Talking about your knowledge of foreign languages.	
11	Ми з друзями хочемо пообідати <i>My friends and I want to have lunch</i>	150
	Addressing people. Ordering a meal in a restaurant. Getting to know Ukrainian cuisine.	
12	Я б хотів погуляти вулицями Києва <i>I should like to walk the streets of Kyiv</i>	163
	A brief tour of Kyiv. More on directions. Being late.	
13	Я привіз пропозиції щодо створення спільного підприємства <i>I have brought proposals for the creation of a joint venture</i>	178
	Polite requests. Comparing things. Conducting business and shopping for clothes.	
14	Я хочу викликати лікаря <i>I want to call out the doctor</i>	192
	Describing common ailments. The Ukrainian medical service. Further comparisons.	
15	Як Ви уявляєте собі ідеальну дружину? <i>What's your idea of the perfect wife?</i>	205
	Describing people's appearance and character. Conversational tactics – extracting information, exclamations, changing the subject.	
16	Поїзд прибуває на першу колію <i>The train arriving on track number one ...</i>	218
	Train travel. Talking about indefinite things and negatives.	
17	За наших дорогих гостей! <i>Here's to the health of our guests!</i>	231
	Socialising and visiting Ukrainians' homes. Major Ukrainian festivals. Giving orders.	
18	До побачення, Україно! <i>See you again, Ukraine!</i>	245
	Writing letters. More about possession and negatives. Wordbuilding.	
	Key to the exercises	259
	Ukrainian – English vocabulary	270
	Grammatical index	299

INTRODUCTION

Ukraine is one of the new countries on the map of Europe, but the language and history of the people who live there can be traced back at least as far as the tenth century, when Kyiv (still better known as Kiev) was already a well-established meeting place of trade routes and nations. In Ukraine it is possible to hear Bulgarian, Greek, Hungarian, Polish, Romanian, Romany, Russian and Yiddish. One language however unites all the people of Ukraine – Ukrainian, the sole official language of the Ukrainian state. Incidentally, Ukrainian forms of names of towns and rivers will be used throughout the book – hence Kyiv (Kiev), L'viv (Lvov, Lwów, Lemberg), Odesa (Odessa), Dnipro (Dnieper).

There are many reasons for learning Ukrainian. Intellectual curiosity about the language and culture of a 'new' European people is certainly one. At a more immediately practical level Ukraine is still waiting to be discovered as a tourist country. As Ukraine becomes stronger

economically, the need will grow for foreign businessmen to have some idea of the language in order to do business there. Whatever the reason, we hope that you will enjoy the flavour of the Ukrainian language as much as you will enjoy the rich flavours of Ukrainian cooking.

How to use the book

The book is divided into eighteen units. With one exception, each unit contains dialogues, grammar notes under the heading 'How the language works' and illustrative material to back up what you have learned. Exercises of various types will give you a chance to test your knowledge.

We are convinced that the best way to learn Ukrainian is to acquire as soon as possible the ability to read, however slowly and painstakingly at first, dialogues and texts that we hope are both interesting and lively, even to the point of being far-fetched! The tapes provide an extra opportunity to hear the material and practise your own spoken Ukrainian. The first half of the book contains units that may seem to contain an alarming amount of grammar. Don't panic – it doesn't all need to be learned at once! The information is there for continuous reference.

We hope to have succeeded in presenting the kind of Ukrainian that will be accepted and understood anywhere in Ukraine. Once you have completed the 18 units, you will have a solid foundation on which to develop your knowledge. Ukrainians will be delighted that you have taken the trouble to learn something of their language.

In *Teach Yourself Ukrainian* you will meet a number of characters closely connected with Ukraine. Stephen Taylor is the director of Hermes Clothing. He is interested in business opportunities in Ukraine and has already started to learn Ukrainian. His friend, Taras Koval, an Englishman with a Ukrainian background, has been teaching him the language, and together they plan a trip to Ukraine which will combine business with pleasure. Taras is married to Vira from Ukraine. Before his trip to Ukraine Stephen makes a useful contact when he meets an English lawyer of Ukrainian extraction, Iuri Morozenko. Stephen's business contacts in Ukraine are Solomiia Koval'chuk, the director of a clothing company in Kyiv, and Ihor Stakhiv, the general manager of the company. You will also meet Ihor's wife Ol'ha and their three children, Natalka, Ostap and Olenka. Taras has a Ukrainian friend, Bohdan. During his trip around Ukraine Stephen meets his old friend, Andrew, an American journalist.

PRONUNCIATION

Alphabet

You will first have to learn to recognise the Cyrillic alphabet which the Ukrainians use, and the sounds for which the letters stand. The Cyrillic alphabet has a long history and is closely linked to the spread of Orthodox Christianity. Other languages that use the Cyrillic alphabet are Belarussian, Russian and Serbian.

The Ukrainian alphabet has thirty three letters in all.

The first group of letters includes those which are either identical or nearly so in both shape and sound, and those which are identical in shape to their English counterparts but represent an entirely different sound:

A [a]	K [k]	C [s]
B [v or w]	M [m]	T [t]
E [e]	O [o]	Y [oo]
И [i]	P [r]	X [kh]
I [ee]	H [n]	

Note on transcription: Letters within square brackets will always represent a transcription of the Ukrainian Cyrillic letters into the closest English equivalents that are given in this list. You will sometimes see combinations of letters in the transcription of Ukrainian words that represent quite a different sound from that which the same letters would stand for in an English word. The Ukrainian word **гай** [hay] means 'grove of trees'. The sequence [ay] has more or less the same sound as the letters 'ie' in 'lie' or 'y' in 'my'.

Stress

The stressed part of the word will also be marked in transcription by an accent mark [ ] over the vowel that bears the stress. Remember that the double letters [oo] and [ee] in transcription represent one sound. The stress mark will appear on the second letter, e.g. **ручка** [roóchka]. You have to learn the stress position of each new word in Ukrainian; there are no rules to help, unfortunately!

Consonants and vowels

We can now divide the alphabet into **consonants**:

Бб, Вв, Гг, Гг, Дд, Жж, Зз, Йй, Кк, Лл, Мм, Нн, Пп, Рр, Сс, Тт, Фф, Хх, Цц, Чч, Шш, Щщ

and **vowels**:

Аа, Ее, Єе, Ии, Іі, Її, Оо, Уу, Юю, Яя

Note that the letters **Э, Ї, Ю, Я**, listed as vowels above, in fact stand for the consonant **Й** followed by the vowels **Е, І, У, А**. In other words these letters stand for two sounds.

Here is the complete Ukrainian alphabet:

Аа Бб Вв Гг Гг Дд Ее Єе Жж Зз Ии Іі Її
Кк Лл Мм Нн Оо Пп Рр Сс Тт Уу Фф Хх
Цц Чч Шш Щщ Ъь Юю Яя

Notes:

1 The letter **Щ** stands for a combination of two sounds: **Ш + Ч**. Conversely there are some combinations of two letters that actually stand for one sound:

ДЖ for the 'j' sound in 'jam', e.g. **я ходжу́** [ya khojóó] (*I go*);

ДЗ for the 'dz' sound that can be heard at the end of the word 'buds', e.g. **дзэ́ркало** [dzérkalo] (*mirror*).

2 You can see that several of the letters have exactly the same shape in both capital and small forms, e.g. **Вв, Кк, Мм, Нн, Тт**, in contrast to letters in the English alphabet which look like them, e.g. *Bb, Kk, Mm, Nn, Tt*. This similarity is preserved in some of the handwritten forms as well, for example:

PRINTED		HANDWRITTEN	
capital	small	capital	small
В	в	<i>В</i>	<i>в</i>
К	к	<i>К</i>	<i>к</i>
М	м	<i>М</i>	<i>м</i>
Н	н	<i>Н</i>	<i>н</i>
Т	т	<i>Т</i>	<i>т</i>

Examples:

кві́тка	<i>кві́тка</i>
кіт	<i>кіт</i>
вікно́	<i>вікно́</i>

3 Look at the handwritten forms of the letters **Л, М, Я** when they are joined to preceding letters.

PRINTED		HANDWRITTEN	
capital	small	capital	small
Л	л	<i>Л</i>	<i>л</i>
М	м	<i>М</i>	<i>м</i>
Я	я	<i>Я</i>	<i>я</i>

Here are some examples of these letters in various combinations; note the hook before the handwritten forms:

олівець <i>оливецъ</i>	земля <i>земля</i>
зелений <i>зелений</i>	лампа <i>лампа</i>

 Земля [zeml'á] the planet Earth	земля [zeml'á] ground
---	-----------------------

You will see that the handwritten form of the letter **Л** has exactly the same height as the corresponding handwritten forms of **а, г, е, ж, и, м**, etc.

Make sure that you differentiate **М** and **Т** in handwriting, e.g.

PRINTED	HANDWRITTEN
ма́ма	<i>мама</i>
та́то	<i>тато</i>

 ма́ма [máma]	<i>тато</i>
--	-------------

The 'soft sign'

As we said earlier, there are thirty three letters in the Ukrainian alphabet. However, if you count the number of letters that represent consonants and vowels, you will find only thirty two. There is one letter – **ь** – that has no sound value of its own, but which has a direct effect on the pronunciation of the consonant that stands before it.

Consonants

Consonants can be pronounced either **hard** or **soft**. Take the Ukrainian letter **т**; if you pronounce it with the tip of your tongue against your top teeth, you produce the **hard** sound. If you try to pronounce the same sound with the tip of your tongue against the palate, you will automatically produce the **soft** sound. Try the same thing with some other Ukrainian consonants: **л, ц, н**. First try to say the hard sound followed by the vowel **а**: **та – ла – ца – на**.

Now try the **soft** equivalent with the same vowel sound, but look at how we write them together: **тя – ля – ця – ня**.

тя - ля - ця - ня

The difference between hard and soft consonants can also occur at the end of words or in front of another consonant inside a word. Try to pronounce the vowel **а** before the hard consonants: **ат – ал – ац – ан**. Now look at how we write the soft equivalent; try to read the following sequences: **ать – аль – аць – ань**.

ать - аль - аць - ань

The letter **ь** is called the '**soft sign**'; it has no sound of its own, but is used to show that the consonant that stands before it is a soft one. The letter will be represented in transcription by an **inverted comma** ['].

Just to make matters more complicated the soft sign normally appears as an ordinary apostrophe ['] or as an acute accent [´] or is omitted entirely when Ukrainian words (most frequently, placenames and personal names) are written in the Latin alphabet. The female first name **Ольга** will appear as [ól'ha] as a guide to understanding the Ukrainian letters in this chapter, but would normally be written as Ol'ha, Ol'ha or Olha. The city of **Львів** appears as [l'vew] in our transcription system in this chapter, but normally looks like L'viv, L'viv or Lviv. In later units, when the transcription system is no longer being used, you will find Ol'ha and L'viv.

Here are some examples of actual Ukrainian words:

день [den']	day	<i>день</i>
учитель [wchítel']	teacher	<i>учитель</i>
дóнька [dón'ka]	daughter	<i>донька</i>
низький [niz'kíy]	low	<i>низкий</i>

Note that the handwritten form of the soft sign looks something like the English 'b', but has a shorter downward stroke.

Vowels

Let's look again at the vowel letters that denote sounds beginning with **й** [y]: **я** [ya], **ю** [yoo], **є** [ye], **ї** [yee]. When we read the letters in the alphabet, they denote two sounds: [y] followed by a vowel. This combination of sounds occurs very frequently in Ukrainian words:

я́блуко [yáblooko] apple	Євге́н [yewhén] Eugene
юна́к [yoonák] young man	їжа [yéezha] food

Three of these letters (я, ю, є) can also be used to show that a consonant occurring before them is to be pronounced soft, e.g. **тя** [t'a], **лю** [l'oo], **не** [n'e]. As you can see, the [y] sound before the vowel [a, oo, e] disappears.

Now let's have some more practice:

який [yakiy] <i>what kind of?</i>	любов [l'oo'bo'w] <i>love</i>
Юрій [yoo'reey] <i>George</i>	цирк [tsirk] <i>circus</i>
лялька [l'al'ka] <i>doll</i>	лампа [lám'pa] <i>lamp</i>

The letter **ї** is best described as lazy; it can only stand for the sounds [y] + [ee].

Let's go over this ground again. How do we know when to read the letters **я, ю, є** as two sounds when they occur inside a word, and when to read them as one?

They are read as two sounds when they occur after a vowel, e.g. **по́езія** [po'ezeeya] (*poetry*), **ши́я** [sheeya] (*neck*). We also read them as two sounds when between a consonant and one of the letters **я, ю, є, ї** you see an apostrophe ['] (not the reverse one ['] that we are using in the transcription to denote soft consonants!). This denotes that the consonant is to be pronounced 'hard' with a following clear 'y' sound before the vowel. Here are some examples:

ім'я [eemyá]	<i>name</i>
здоров'я [zdoróvya]	<i>health</i>
прем'єра [premyéra]	<i>first night of a play</i>
інтерв'ю [eentervyoo]	<i>interview</i>

Now let's look at how these letters work together to form words. In Ukrainian we say most words just as we write them, and write them just as we say them. This phonetic principle in Ukrainian works most of the time.

Pronunciation exercises

Remember that the stress marks are intended as a guide to help you with pronunciation. They are not used in everyday printed texts, and you do not need to write them except as a means of helping you memorise the position of the stress in each new word that you meet.

1 Reading practice

- (a) The first group of letters are close to their English counterparts in both shape and the sound that they represent.

А	Е	З	І	К	М	О	С	Т
Аа		[a]			Ее	[e in let]		
Зз		[z]			Іі	[ee]		
Кк		[k]			Мм	[m]		
Оо		[o]			Сс	[s]		
Тт		[t]						
замóк								
міст								
місто								
сім								
кіт								

- (b) This second group contains letters some of which look like English letters but in fact represent different sounds.

В	Д	И	Н	Р	У	Х
Вв		[v, w]			Дд	[d]
Ии		[i]			Нн	[n]
Рр		[r]			Уу	[oo]
Хх		[kh]				
Рі́нок						
рис						
ка́ва						
ві́сім						
ту́рист						
рука́						
ніс						
вúхо						

- (c) This third group contains letters that are quite unlike anything in the English alphabet.

Б	Г	Ґ	Є	Ж	Ї	Й	Л	П	Ф	Ц	Ч	Ш	Щ	Ю	Я
Бб			[b]						Ґґ		[h in how]				
Гг			[g in gang]						Єе		[ye in yellow]				
Жж			[zh]						Її		[yee]				
Йй			[y]						Лл		[l]				
Пп			[p]						Фф		[f]				
Цц			[ts]						Чч		[ch]				
Шш			[sh]						Щщ		[shch]				
Юю			[yoo]						Яя		[ya]				

You have now seen all the letters of the Ukrainian alphabet several times over! Here are some lists of words for you to

practise. How many can you understand already? The first group is the easiest; the third group may require some guesswork.

(d)

бар	банк	факс	о́фіс	му́зика	таксі
акто́р	метро́	ма́ма	ві́за	сестра́	те́ніс

(e)

бага́ж	бі́знес	бі́знесме́н	балко́н	баскетбо́л	інфе́кція
клі́мат	телефо́н	го́льф	план	калькюля́тор	фо́то
вокза́л	тролейбу́с	лимо́н	шокола́д	журналі́ст	календа́р

(f)

компані́я	дире́ктор	ка́ртка	інститу́т	університе́т	папі́р
комп'ю́тер	Аме́рика	рестора́н	па́спорт	гара́ж	міні́стр
партне́р	адре́са	но́мер	аеропо́рт	докуме́нт	авто́бус
день	еконо́міка	іде́я	інтерв'ю́	комерція́	америка́нець
креді́т	ла́мпа	лі́фт	сто́п	сига́рета	молоко́
бана́н	суп	со́ус	вино́	сосі́ска	верміше́ль

2 Reading and writing practice

(a) Now practise the handwritten forms of the Ukrainian alphabet. You have seen these words already.

Example: Друг *Друг*   Фо́то *Фотю*

село́	ді́вчина	вікно́	ла́мпа
ку́щ	ля́лька	га́нок	папі́р
я́блуко	пое́зія	кіт	і́жа
цирк	любо́в	кві́тка	де́рево
Ю́рій	мо́ре		

(b) Here are some names of towns and rivers in Ukraine. Some you may have heard of, others may be completely new. Practise reading and writing the names.

(i) towns and cities

Кі́їв	Льві́в	Оде́са	Ялта́
Полта́ва	У́жгород	Черка́си	Ха́рків
Черні́гів	Чорно́биль	Луцьк	Жито́мир
Вінни́ця	Терно́піль	Сева́стополь	Сімфе́рополь

(ii) rivers

Дніпро́	Буг	Доне́ць	Дні́стер
---------	-----	---------	----------

1

ДОБРИ́ДЕНЬ! ЯК ВА́ШЕ ІМ'Я?

Hello! What's your name?

In this unit you will learn:

- how to introduce yourself
- how to introduce members of your family
- how to greet people
- how to identify objects (e.g. 'this is my house')
- how to ask simple questions using question words
- how to ask someone what their name is

Діалог 1 (Dialogue 1)

Taras has invited Stephen to his home.

Тарас Добрий день, Стівене!* Прощу заходити.

Стівен Добридень, Тарасе!* Як справи?

Тарас Дякую, добре. А як ти?

Стівен Дякую, непогано.

Тарас Сідай, будь ласка.

Стівен Дуже дякую.

добрий день
добридень
прошу заходити

hello/how do you do? (lit. good day)

hello/how do you do?

please come in (lit. [!] ask [you] to come in)

як справи?
дякую
добре

how are things? (lit. how things?)

thank you (lit. [!] thank)

fine

а як ти?
непогано
сідай
будь ласка
дуже дякую

and you? (lit. and how [are] you?)
not bad
sit down
please
thank you very much (lit. very [much]
[!] thank)

*Special forms of the names **Стівен** and **Тарас**, used when addressing people: see unit 11.

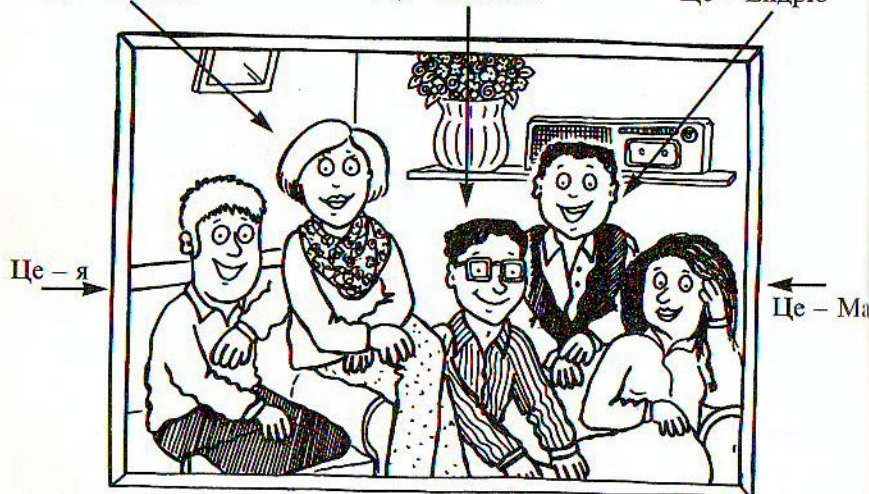
Later that evening Taras shows Stephen a photograph of his family in Ukraine. **Микóла** is a Ukrainian male name; **Марія** and **Оксána** are female ones.

Here is a picture of Taras' family with a friend.

Це – Оксána

Це – Микóла

Це – Ёндрю

Тарас Вона́ музикáнт.
Стівен А це тво́я ма́ма?
Тарас Так. Ї́ звать Марія́. Вона́ матемáтик.
Стівен А то також тво́й брат?
Тарас Ні. То мій друг Ёндрю.
Стівен Він украї́нець?
Тарас Ні. Він не украї́нець. Він америка́нець.
Стівен А його́ професія́?
Тарас Він журналі́ст. А це – я.

це	this
мій	my
його́ звать	his name is (lit. him [they] call)
він	he
акто́р	actor
я	and, but
кто́	who
мо́я	my
сестра́	sister
ї́	her
яка́	what
вона́	she
музикáнт	musician
тво́я	your
так	yes
ї́ звать	her name is (lit. her [they] call)
матемáтик	mathematician
то	that
тако́ж	also, too, as well
ні	no
но	not
Ёндрю	Andrew
украї́нець	(lit.) a Ukrainian man
він украї́нець?	is he Ukrainian?/a Ukrainian?
америка́нець	(lit.) an American
професія́	profession

Діалóг 2 (Dialogue 2)

Тарас Це – мій брат. Його́ звать Микóла. Він акто́р.
Стівен А хто це?
Тарас Це – мо́я сестра́. Ї́ ім'я́ Оксána.
Стівен Яка́ її́ професія́?

(a) Пра́вда чи непра́вда? (True or false?)
Answer in Ukrainian.

- 1 Це мо́я сестра́ Оксána. Вона́ журналі́ст.
- 2 Це мій брат Микóла. Він акто́р.

- 3 Це моя ма́ма. Ї́ї ім'я́ Марі́я.
4 Це мій друг Е́ндрю. Він украї́нець.

(b) Answer the following questions in English.

- 1 How does Stephen answer the question 'How are you?'
- 2 Who are the people on the photo?
- 3 What is the name of Taras' brother?
- 4 What is his mother's profession?

Як функціонує мо́ва How the language works

1 'The' and 'a' in Ukrainian

There are no definite ('the') or indefinite ('a') articles in Ukrainian.

2 'Is' in Ukrainian

As you can see from the sentences in the dialogue, you do not need a word for 'is' in sentences like 'This is my brother. He is an actor.' There will be more about this in the next unit.

3 Asking simple questions

In Ukrainian the words for the statement **він украї́нець** (*he is Ukrainian*) and the question **він украї́нець?** (*is he Ukrainian?*) occur in the same order. In print the question is obviously marked by the question mark. In speech the intonation makes all the difference. In a question the voice rises and falls on the word that is important for the question:

Він украї́нець?

Is he Ukrainian?

Ukrainian makes frequent use of the little word **a** to introduce questions, e.g. from the dialogues **a ти?** (*and you?*) **a хто це?** (*and who's this?*) **a це тво́я ма́ма?** (*is that your mother?*) **a то́ такóж тво́й бра́т?** (*and is that also your brother?*) **a його́ профе́сія?** (*and [what is] his profession?*).

It is used to change the flow of the conversation, and to seek new information. It can sometimes be translated into English as 'and' or 'so' at the beginning of the sentence.

It can also occur at the beginning of a statement, e.g. **a це я** (*and that's me*).

4 Nouns

A noun is a word that refers to a person, e.g. *boy* – **хло́пчик**, *sister* – **сестра́**, *journalist* – **журналі́ст**, an object e.g. *car* – **автомо́біль**, *church* – **це́рква**, *photograph* – **фо́то**, or abstract concept, e.g. *day* – **день**, *love* – **лю́бов**, *health* – **здоров'я́**.

5 Gender

Look at the final letters of the words in these columns:

він	вона́	воно́
син	до́нька	не́бо
брат	сестра́	мо́ре
цирк	ла́мпа	вікно́

син	son
-----	-----

The words **він**, **син**, **брат** are masculine in gender; **вона́**, **до́нька**, **сестра́** are feminine. The nouns denote either male (**син**, **брат**) or female (**до́нька**, **сестра́**) human beings; the gender of the Ukrainian nouns therefore depends upon the sex of the person. **Не́бо**, **мо́ре** and **вікно́** all denote objects and are therefore neuter in gender. So what about **цирк** and **лампа**? After all they both denote objects, but have not been included in the list of neuter nouns.

The issue here is that in Ukrainian gender is a grammatical principle that is not restricted to the sex distinctions of the natural world. Gender is assigned largely on the basis of the final letter of the noun in question. If you look again at the list above, you will see that masculine nouns end in a consonant, feminine nouns end in **-а**, neuter nouns end in **-о** or **-е**. 'Ending in a consonant' also covers those nouns that end in a consonant

followed by the 'soft sign', e.g. олівець. Feminine nouns can also end in -я, e.g. кийця.

The personal pronoun він can replace any noun of masculine gender, and вона any noun of feminine gender; воно refers only to nouns of neuter gender.

Note: Some nouns ending in a soft consonant or ч, ж, ш are in fact feminine. Some nouns ending in -я are neuter. You have already seen one such neuter noun in this unit – ім'я (name). When such problem nouns occur in the dialogues the gender will be given in the word-lists: (m), (f), or (n).

6 Adjectives

An adjective is a word used to describe a noun. Adjectives can denote the quality of an object (good, bad, beautiful, small, blue) or what the object is made of (wooden, woollen).

Adjectives change their form according to the gender of the noun they accompany. Look at the following examples:

Masculine	Feminine	Neuter
який	яка?	яке?
гάρний будинок	гάρна дівчина	гάρне небо
зелений олівець	зелена лампа	зелене поле
синий олівець	синя лампа	синє небо

поле	field
синий	dark blue, navy

You can see that masculine adjectives end in a vowel and a consonant (ий or ій), feminine adjectives in а or я, neuter adjectives in е or є. The adjective endings ий (m), а (f), and е (n) are called hard; the adjective endings ій (m), я (f), and є (n) are called soft. Two examples:

hard endings: добрий, добра, добре

soft endings: синій, синя, синє

As a rule adjectives stand before the nouns which they accompany, as in the sentence:

Це гάρна дівчина.

This is a beautiful girl.

The words гάρна дівчина (a/the beautiful girl) by themselves are only part of a sentence. See what happens when the adjective comes after the noun, e.g.

Дівчина гάρна.

The girl is beautiful.

7 Pronouns

Personal pronouns

A personal pronoun is a word that replaces a noun, for example:

This is my son. He is an actor.

Це мій син. Він актёр.

This is my daughter. She is a musician.

Це моя донька. Вона музикант.

Here are all the personal pronouns of Ukrainian. The first person pronouns refer to the speaker(s), the second person refers to the person(s) being spoken to, the third person refers to the person(s) or thing(s) being spoken about.

	Singular		Plural	
First person:	я	І	ми	we
Second person:	ти	you	ви	you
Third person:	він	he	вони	they
	вона	she		
	воно	it		

There is no distinction for gender in the third-person plural personal pronoun вони.

Demonstrative pronouns

The words 'this', 'that' are called demonstrative pronouns. There will be more about these words in a later unit. For the time being simply note: це – 'this is', то – 'that is'.

Possessive pronouns

The possessive pronouns are:

мій my, mine

твій your, yours

чий *whose*
який *what kind of?*

You saw two examples involving the word **мій** in the dialogue:

мій брат *my brother*
мій друг *my friend*

You have already seen that the word for 'my' changes its form with feminine nouns:

моя сестра *my sister*
моя мама *my mother*

The word will also change its form with neuter nouns:

моє ім'я *my name*
моє село *my village*

The word for 'your' changes in the same way: **твій, твоя, твоє**. The question word 'whose?' also changes like this: **чий?, чия?, чіє?**.

чий?	чия?	чіє?
мій брат	моя сестра	моє ім'я

Чий це автомобіль? *Whose car [is] this?*   Це мій *It[']s mine.*
Чия то книга? *Whose book [is] that?*   Не моя *[It']s not mine.*

Now look at the following examples:

   мій автомобіль *my car*
Це мій автомобіль.   Автомобіль мій. *The car is mine.*
This is my car.

As you can see, Ukrainian uses the same word **мій** for 'my' and 'mine'. The same applies to **твій**.

   твоє яблуко *your apple*
Це твоє яблуко. *This is your apple.*   Яблуко твоє. *The apple is yours.*

Cultural note: 'you' – Ви or ти?

Use the personal pronoun **ти** when addressing one person whom you know well, e.g. a relative or a close friend (like the French *tu*). **Ви** is used when talking to several people or as a polite form of address to one person whom you do not know very well, e.g. in official situations, in talking to older persons, those who occupy a senior position, etc. In writing the pronoun **ви**, when used as a polite form of address to one person, has a capital letter: **Ви**. The corresponding possessive pronouns are **твій (твоя, твоє)** and **Ваш (Ваша, Ваше)**.

When meeting a Ukrainian for the first time it is always advisable to use **Ви** and **Ваш**.

8 Case

Nouns, pronouns and adjectives change their endings for number and case. The case of a noun is determined by its function in the sentence. Nouns and pronouns are listed in wordlists and dictionaries in the nominative or 'naming' case. It most frequently occurs as the subject of a sentence, or as the description of the subject, e.g. **Я – англієць, Оксана – музикант**, where the personal pronoun and all the nouns are in the nominative case. Adjectives are listed in the form of the masculine nominative singular.

9 Asking questions with question words

ХТО? ЩО?

хто? *who?*
що? *what?*

We can make simple questions by adding question words:

Хто це? *Who is this?*
Що то? *What is that?*

10 How to say what your name is

Моє ім'я Тарас. *My (first) name is Taras.*
Моє прізвище Коваль. *My surname is Koval.*

It is possible to say the same thing in the following way:

Менé звать Тарас Кóваль. *My name is Taras Koval.*

звать – [they] call

The words **Менé звать** literally mean 'me [they] call'. Both Ukrainian phrases, **Моé ім'я** and **Менé звать**, are the equivalent of the English 'my name is'.

Моé ім'я ...   Моé прізвище ...   Менé звать ...

11 How to ask what someone's name is

(a) informal

Як твоé ім'я? *What is your (first) name? (lit. how [is] your name?)*

Як твоé прізвище? *What is your surname?*

Як тебе звать? *What is your name (and surname)?*

(b) formal/polite

Як Ва́ше ім'я?   Як Ва́ше прізвище?   Як Вас звать?

тебе́ (from ти)	you
вас (from ви)	you

ВПРА́ВИ (exercises)

1 Read the dialogue again. Complete the table below by putting a cross (+) in the right box.

	журналіст	музикант	акто́р	матема́тик
Ма́рія				
Е́ндрю				
Мико́ла				
Окса́на				

Now answer a few questions following the examples:

Хто це?   Це брат.

Хто то?   То сестра́.

Що це?   Це кві́тка.

Що то?   То вікно́.

(друг, учи́тель, ма́ма, хло́пчик, ля́лька, чоло́вік, ла́мпа, дере́во, дівчи́нка, га́нок, мо́ре)

Now some questions, saying 'yes' or 'no' in Ukrainian.

Example: Це автомоби́ль? – Ні, це дере́во. (*No, it's a tree.*)

- (a) Це чоло́вік?   (*Yes, it's a ...*)
- (b) Це кни́га?   (*Yes, it's a ...*)
- (c) То кві́тка?   (*No, it's a doll.*)
- (d) То ру́чка?   (*No, it's a bush.*)
- (e) Це хло́пчик?   (*Yes, it's a ...*)
- (f) То це́рква?   (*Yes, it's a ...*)
- (e) Це я́блуко?   (*No, it's a pencil.*)

- (a) Name these people (choose their names from the list below).
- (b) Imagine that you are meeting these people. How would you ask each of them what their names and professions are, and how might they reply?

- (i) Окса́на Вели́чко
- (ii) Ма́рія Кóваль
- (iii) Е́ндрю Крoсбі
- (iv) Сті́вен Те́йло́р

- 5 Write out the following nouns in three columns, according to their gender. At the same time check that you know what they mean.

<i>Masculine</i>	<i>Feminine</i>	<i>Neuter</i>
чоловік	жінка	сонце

сонце, чоловік, жінка, дерево, ганок, вікно, квітка, кіт, небо, хлопчик, куц, автомобіль, будинок, дівчинка, яблуко, юнак, їжа, друг, книга, море, олівець, папір, ручка, фото, церква, шапка, лялька, цирк, лампа, журналіст, сестра

- 6 Choose the right form of the adjective to go with the nouns in the list below.

Example: Брат високій

Брат	(високий, висока, високе)
Квітка	(гарний, гарна, гарне)
Ручка	(мій, моя, моє)
Яблуко	(зелений, зелена, зелене)
Селó	(красивий, красива, красиво)

великий	<i>big, great, large</i>
красивий	<i>beautiful, handsome</i>
цікавий	<i>interesting</i>
теплий	<i>warm</i>
високий	<i>tall, high</i>
маленький	<i>little, small</i>
стілець (m)	<i>chair</i>

- 7 Answer the following questions, using adjectives from the list above:

Example: Який це будинок? Це великий будинок.

Яке це яблуко?	Це (small)
Яка це квітка?	Це (beautiful)
Яка це шапка?	Це (warm)
Яке це дерево?	Це (tall, high)
Яка це книга?	Це (interesting)

- 8 Now do the reverse! Form simple questions from the sentences below:

Example: Чий це стілець?

(a) _____?

(b) _____?

(c) _____?

(d) _____?

(e) _____?

(f) _____?

Це мій стілець.

Це моя лялька.

Це мій олівець.

Це моє яблуко.

Це моя книга.

Це моє фото.

Це мій кіт.

- 9 Find the correct answer from the list on the right.

Це високе дерево?

Це гарна дівчина?

Це тепле море?

Це великий будинок?

Це чорний папір?

Це високий куц?

Так, це гарна дівчина.

Так, це тепле море.

Ні, це зелений папір.

Ні, це низький куц.

Ні, це маленький

будинок.

Так, це високе дерево.

- (a) You are in Kyiv. At a reception you are asked what your name is. What are the words that you are likely to hear? How will you respond?
- (b) You are showing some photographs to a Ukrainian friend. Your friend asks if one of the people on the photo is your brother. What does s/he actually say? You reply that it is not your brother – it is a friend. How will you phrase your reply in Ukrainian?

2

ДУЖЕ ПРИЄМНО З -ВАМИ ПОЗНАЙОМИТИСЯ-

Very nice to meet you

In this unit you will learn:

- how to make a simple description of a room
- how to say you like something
- what to say when someone is introduced to you
- the names of some countries and nationalities
- something about the plural

Діалог 1

The next evening Taras again invites Stephen to his home to meet his wife and to discuss some business questions.

Тарас Привіт, Стівене!

Стівен Добрий вечір. Як життя?

Тарас Нормально, дякую. Віро, познайомся: це мій друг Стівен.

Стівен Стівен Тейлор.

Віра Дуже приємно, Віра. Перепрощую, як Ваше прізвище?

Стівен Тейлор. Я англієць.

Віра Дуже рада з Вами познайомитися. Тарасе, запрошуй друга до вітальні.

Тарас Стівене, заходь, будь ласка. Прощу сідати.

Стівен Дякую. Це дуже гарна, світла кімната. Тут великі вікна, м'які, зручні меблі. Як тут затишно!

Тарас Ми маємо не дуже великий будинок, але ми його дуже любимо.

Стівен Ти маєш сад?

Тарас Так. Я маю гарний сад. Хочеш подивітися?

Стівен О, це великий сад. Мені дуже подобаються ці зелені кущі та яскраві квіти. І тут такі високі дерева. Вони, мабуть, дуже старі?

Тарас Так. Ти знаєш, Стівене, сьогодні не дуже теплий день. Тут прохолодно. Ходімо до кімнати.

привіт!	hi!
вечір	evening
як життя?	how's life?
життя (п)	life
нормально	OK
познайомся: це мій друг	meet my friend. (lit. get acquainted: this is my friend)
дуже приємно	nice to meet you
перепрощую	excuse me/I beg your pardon
дуже рада з Вами познайомитися	I am very pleased to meet you (lit. [I am] very glad with you to get acquainted)
запрошуй друга	invite [your] friend
до вітальні	to the living-room
вітальня	living-room
заходь	come in
прошу сідати	please sit down
світла (m. nom. sg.: світлий)	bright (feminine form)
кімната	room
тут	here
м'які (m. nom. sg.: м'який)	soft (plural form)
зручні (m. nom. sg.: зручний)	comfortable (plural form)
меблі	furniture (plural form)
затишно	[it is] cosy
як тут затишно!	how cosy it is here
ми маємо	we have
але	but, however
ми його дуже любимо	we love it very much
ти маєш	you have
сад	garden
я маю	I have
хочеш подивітися?	[do you] want to have a look?
мені (дуже) подобаються	I like (very much)
ці	these
та	and
яскраві (m. nom. sg.: яскравий)	brightly-coloured (plural form)
такі (m. nom. sg.: такий)	such (plural form)
мабуть	perhaps, maybe
старі (m. nom. sg.: старий)	old (plural form)

зна́єш	[you] know
сьо́годні	today
прохо́лодно	[it is] cool, chilly
ході́мо	let's go
до кімна́ти	to/into the room

(a) Пра́вда чи непра́вда? Answer in Ukrainian

- 1 Сті́вен Те́йлор – украї́нець.
- 2 Тут вели́кі ві́кна.
- 3 Тара́с ма́є га́рний сад.
- 4 Сьо́годні дуже те́плий де́нь.

(b) Answer the following questions in English

- 1 How does Taras introduce Stephen to Vira? Repeat the phrase.
- 2 Which room in Taras' house is very beautiful?
- 3 What do we know about the trees in Taras' garden?
- 4 Why do Taras and Stephen decide to go back into the house?

Як функціонує мо́ва

1 'Singular' and 'plural'

Nouns, pronouns, adjectives and verbs in Ukrainian change their endings according to the role they play in each sentence. You have already seen how adjectives change their endings to 'agree with' the gender of the noun with which they occur.

The endings also tell us about the **number** of the noun (and adjective, if there is one) in question; the singular number is used to refer to one person or object, the plural number to refer to more than one.

Some nouns in Ukrainian, like **ме́бли** in this dialogue, exist only in the plural form. Such words will be specially marked in the wordlists.

The wordlist for the dialogue in this unit gives adjectives in the form in which they occur there, and also in the form in which they occur in dictionaries.

2 How is the plural formed?

In this unit you have already seen several plural forms of nouns and adjectives:

зелі́ні ку́щі	вели́кі ві́кна
нокра́ві кві́ти	висо́кі дере́ва

Most Ukrainian masculine and feminine nouns in the plural have one of the endings **и, і, ї**. Which one depends on the ending in the singular. Look at these examples:

кімна́ти (кімна́та)	учите́лі (учі́тель)
сади́ (сад)	га́ї (гай)
ку́щі (кущ)	ши́ї (ші́я)
зе́млі (земля́)	

(a) Masculine and feminine nouns:

- If the last consonant in the noun is hard, use **и** (кімна́та, сад).
- If the last consonant in the noun is soft (i.e. is followed by the 'soft sign' or the letters **я, ю, є**, which show that the preceding consonant is soft) or one of the following letters **ж, ч, ш, щ, ц**, use **і** (ку́щ, віта́льня, учі́тель).
- If the last letter of the noun is **й** (га́й) or **я** (ші́я) after a vowel, substitute **ї** for that letter.

Note: Two nouns that you have already met form their plurals in a somewhat irregular way. Make special note of:

друг – дру́зі	кві́тка – кві́ти
---------------	------------------

Some nouns lose a vowel when forming the nominative plural, e.g.:

англі́єць – англійці	буді́нок – будінки
стіле́ць – стільці	га́нок – га́нки
оли́вець – оли́вці	де́нь – дні

Such words will always be indicated in the wordlists.

(b) Neuter nouns:

Neuter nouns ending in **-о** in the singular always end in **-а** in the nominative plural. Those neuter nouns which have an **-е** ending in the singular change that ending to **а** or **я** (i.e.: **а** after a hard consonant, **я** after a soft consonant or **р**):

вікна (вікно)
дерёва (дерево)
прізвища (прізвище)

села (село)
моря (море)

The neuter noun **ім'я** requires special attention. Its nominative plural is **іменá**.

3 Making adjectives plural

The plural ending for both hard and soft adjectives is the same, irrespective of the gender of the following noun: -i

hard		soft	
м'який	м'які	сінній	сіні
гάρний	гární		
дóбрый	дóбри		

4 'My', 'your', 'our' in the plural

Here are the forms of the possessive pronouns 'my' and 'your':

мій, моя, моє	мої
твій, твоя, твоє	твої
ваш, ваша, ваше	ваші

Note: The forms of **наш** (our) are like those of **ваш**.

5 Number and numbers

Learning about the plural naturally leads into counting. The numbers 1-4 in Ukrainian are:

1	один (m), одна (f), одне (n)
2	два (m & n), дві (f)
3	три (all genders)
4	чотири (all genders)

- Один/одна/одне is followed by the nominative singular:

один стілець   одна кімната   одне вікно

- Два/дві – чотири are followed by the nominative plural:

два стільці/дві кімнати   три брати   чотири вікна

Діалог 2

Now for a chance to check your knowledge so far:

A chance meeting in the street. Taras accidentally touches the handbag of a lady who is walking towards him hand in hand with a tall man.

- Тарас**   О! ...Лідо, яка зустріч! Вибач, будь ласка!
Ліда   Дóбрый вечір, Тарасе! Познайóмся: це мій чоловік, Володiмир.
- Тарас**   Дуже радий познайóмитися. Тарас.
Володiмир (shakes Taras' hand) Перепрóшую, як Ваше ім'я?
Тарас   Тарас. Тарас Кóваль.
Володiмир   Дуже приємно.
Ліда   Як твої справи?
Тарас   Непогáно. А як ви?
Ліда   Дуже дóбре. Сьогодні дóже гáрний, тéплый день і ми гуляємо.
- Тарас**   Ну, дóбре, щасливо...
Ліда   Тарасе... Слúхай, подзвонi колi-нéбудь. Ось наш телефон. Ми запрóшуємо в гóсті.
- Володiмир**   Так, подзвонiть неодмiнно!
Тарас   Чудóво. Дякую.

зúстрiч (f)	meeting
якá зúстрiч!	what a meeting!
вiбач, будь ласка	please excuse me
ми гуляємо	we're out for a walk (inf. гуляти)
щасливо	cheerio! good luck!
слúхай!	listen!
подзвонi колi-нéбудь	phone [us] sometime (inf. подзвонити)
ми запрóшуємо в гóсті	we invite [you] to visit us
подзвонiть неодмiнно!	phone [us] without fail!

7 What is a verb?

Verbs denote an action (Stephen *runs* fast; she *is reading* a book), or a mental process (Taras *thinks* logically), or a state (Vera *is* my sister). They also denote when the action takes place. **Tense** means the time of the action to which the verb refers: **past**, **present** or **future**. Ukrainian verbs have separate forms for each of the three tenses. In this unit you will learn the forms of the **present tense**.

8 The verb 'to be'

Це – мій брат Мико́ла. *This is my brother Mykola.*
То – мій друг Е́ндрю. *That is my friend Andrew.*

These sentences can also be expressed in a slightly different way:

Це є мій брат Мико́ла. *This is my brother Mykola.*
То є мій друг Е́ндрю. *That is my friend Andrew.*

The word є ('is' or 'are') is not compulsory – you can either use it or leave it out in sentences like this.

First person:	я є	ми є	<i>I am</i>	<i>we are</i>
Second person:	ти є	ви є	<i>you are</i>	<i>you are</i>
Third person:	він є		<i>he is</i>	
	вона́ є	вони́ є	<i>she is</i>	<i>they are</i>
	вонó є		<i>it is</i>	

9 There is/there are

Тут великі ві́кна, м'які,
зру́чні ме́блі. *There are large windows and
soft, comfortable furniture here.*

Sentences with 'there is, there are' in English usually denote the location of person or objects, e.g. 'there are two girls here' 'there is a letter on the table'. In Ukrainian there is no equivalent phrase for 'there is/there are' and the location comes at the beginning of the sentence.

Тут висо́кі дере́ва. *There are tall trees here.*
Тут великі ві́кна. *There are large windows here.*
У віта́льні м'які, зру́чні
ме́блі. *There is soft, comfortable
furniture in the living room.*

10 It is

Тут за́тишно. *It is cosy here.*
Сьо́годні прохоло́дно. *It is chilly today.*
Дуже при́ємно з ва́ми
познайо́митися. *It is very nice to meet you.*

Ukrainian does not use a word for 'it' in sentences like this where the pronoun 'it' does not seem to refer to a noun. After all, you cannot ask 'What is chilly today?' and expect to get a reasonable answer!

11 Adverbs

An adverb describes how an action is performed, e.g. 'he can run *fast*', 'Stephen speaks Ukrainian *well*'. Many adverbs in English end in *-ly*, e.g. neatly, beautifully, thoughtfully. In Ukrainian adverbs can be formed from adjectives by replacing the *-ий* ending of the masculine nominative singular with *-о*, e.g.

при́ємний *pleasant*   при́ємно *pleasantly*
га́рний *beautiful*   га́рно *beautifully*

A few adverbs end in *-е*, e.g.

до́брый *good*   до́бре *well*

Words like за́тишно (*it is cosy*), прохоло́дно (*it is cool*) (see section 10 above) are also adverbs in form, and are formed from adjectives in exactly the same way:

Га́рно, що Ви тут. *It's fine that you're here.*
Те́пло сьо́годні. *It's warm today.*

12 Verbs – the dictionary form

Every verb has a base form used for dictionaries called an infinitive. Most Ukrainian verbs have infinitives ending in *-ти*. You have already met a few:

про́шу захо́дити / про́шу сіда́ти

The equivalent form in English is 'to come in', 'to sit down'.

Some special forms of the infinitive

You have also seen two infinitives (**познайомитися, подивітися**) which are slightly different because they end in **-ся**.

See what a change in meaning it can make

дозвольте познайомити...	<i>let [me] introduce (somebody)</i>
дозвольте познайомитися	<i>let [me] introduce myself</i>

дозвольте	<i>let [me]</i>
-----------	-----------------

The suffix **-ся** can come after any personal form of the verb, as well as the infinitive, e.g.

Мені подобаються квіти. *I like the flowers (lit. the flowers please me).*

There will be more about **-ся** in unit 5.

Note: The infinitive of the verb 'to be' is **бути**.

13 The present tense of verbs

Ukrainian verbs are divided into two **conjugation** patterns. The word conjugation refers to the form of the personal endings. The significant feature of the first conjugation is the letter **-е** (after a consonant) or **-є** (after a vowel) in the second and third persons of the singular and the first and second persons of the plural. For example, the verb **мати** (*to have*):

First person:	я маю	ми маємо
Second person:	ти маєш	ви маєте
Third person:	він має	
	вона має	вони мають
	воно має	

Here are some first conjugation verbs in the present tense:

	знати (to know)	сідати (to sit down)	запрошувати (to invite)	дякувати (to thank)
I	знаю	сідую	запрошую	дякую
you	знаєш	сідаш	запрошуєш	дякуєш
he/she/it	знає	сідает	запрошує	дякує
we	знаємо	сідаетмо	запрошуємо	дякуємо
you	знаєте	сідаете	запрошуєте	дякуєте
they	знають	сідують	запрошують	дякують

Verbs like **мати, знати** and **сідати** are completely regular; you can deduce the forms of the present tense from the infinitive. However, you can see from the last two verbs that the infinitives contain a syllable (**-ва-**) which is not present in the other forms given here. (**Перепрошувати** has forms exactly like those of **запрошувати**.) This is why all verbs will be listed in the infinitive and the forms of the first and second persons singular when necessary, because from those forms all other forms of the present tense can be deduced.

14 Giving orders and making requests

The verb forms **познайомся, запрошуй, заходь, подзвоні/подзвоніть** are called **imperatives**. They denote orders, requests or invitations: **заходь, будь ласка** (*come in, please*).

15 Asking questions without question words

Question words are words like 'who, what, whose, how' – **хто, що, чий, як**. Questions without a question word (unit 1) are formed in writing simply by adding a question mark or by rising intonation in speech.

However frequent use is made of a little word **чи** followed by the question itself.

Чи він англієць?

Is he English? (lit. [is] he [an] Englishman?)

Чи ти маєш сад?

Do you have a garden?

Чи ти хочеш подивітися?

Do you want to have a look?

16 How to:

(a) greet people in Ukrainian

time of day	formal	informal
6:00–12:00	Доброго ранку!	good morning Привіт! Hi! (at any time)
12:00–18:00	Добрий день!	good afternoon/ day
18:00–22:00	Добрий вечір!	good evening

(b) ask: How are things?

• Questions

Як справи?	How are things?
Як життя?	How's life?
Як чоловік/дружина?	How's the husband/the wife?
Як діти?	How are the children?

• Possible replies

Дякую, ...	Thanks, ...
чудово	great! fine!
дуже добре	very good
добре	good
непогано	not bad
нормально	OK
так собі	so-so
не дуже добре	not very good
погано	bad, rotten
жахливо	absolutely awful

(c) introduce yourself and other people

Дозвольте відрекомендуватися:	Я – Стівен.
Дозвольте познайомитися:	Менé звать Стівен. Моє ім'я Стівен. Моє прізвище Тейлор.

In informal situations when addressing one person and introducing someone, you can say:

Познайомся: це Стівен.

When introducing yourself in a very informal situation, you can say:

Привіт: я Стівен.   Hi! I [am] Stephen.

but be very sure. This way of introducing yourself is extremely casual!

When being introduced to someone for the first time you shake hands and say: **Дуже приємно** and name yourself, e.g. **Я Петро Гнатюк**, or **Дуже радий (m)/рада (f) з вами познайомитися**.

Here are some phrases for introducing other people:

Дозвольте представити:	Це Джон.
Дозвольте відрекомендувати:	Це мій друг Джим.
Дозвольте познайомити:	Це моя подруга Марія.
Познайомтеся:	Це Марія.

(d) say: Here is...

Ось телефон.	Ось наш будинок.
Ось мій автомобіль/Ось моя машина	

(e) identify some countries and nationalities

країна (country)	національність (nationality)	
	(m)	(f)
Україна (Ukraine)	українець	українка
Америка (America)	американець	американка
Німеччина (Germany)	німець	німкеня
Канада (Canada)	канадієць	канадійка
Росія (Russia)	росіянин	росіянка
Англія (England/Great Britain)	англієць	англійка
Франція (France)	француз	французка
Італія (Italy)	італієць	італійка
Іспанія (Spain)	іспанець	іспанка
Австралія (Australia)	австралієць	австралійка
Японія (Japan)	японець	японка

Note:

- the word for 'foreigner': **іноземець** (m), **іноземка** (f)
- All the masculine nouns in the above list ending in **-ець** or **-ець** lose their final vowel when forming the nominative plural, e.g.

іспанець	іспанці	японець	японці
англієць	англійці	италієць	італійці

- The nominative plural of **росіянин** is exceptional: **росіяни**.

Впра́ви

1 Add the necessary pronoun, **ти** or **ви**.

- (a) ... сідаєш.
 (b) ... маєте сад?
 (c) ... знаєш Стівена?

Now make the **ви** form in those sentences where there are **ти** forms now, and *vice versa*.

2 You are acting as interpreter between a visitor who does not speak Ukrainian and your Ukrainian host who does not speak English. Put the visitor's remarks into Ukrainian, and the host's replies into English.

Example

Visitor *This is a bright room. Це світла кімната.*

Host *Так, кімната дуже світла. Yes, the room is very bright.*

Visitor *What room is that?*

Host *Там вітальня.*

Visitor *It's very cosy!*

Host *Так, тут м'які, зручні меблі.*

Visitor *Is this your garden? It's big!*

Host *Так, це мій сад. Він дуже гάρний.*

3 Put the infinitives in brackets into the correct form required by the personal pronoun in each sentence.

- (a) Я (ма́ти) зручний буди́нок.
 (b) Він (сіда́ти) у крі́сло.
 (c) Ми (запро́шувати) до віта́льні.
 (d) Ти (зна́ти), де Та́рас?

4 Make complete sentences out of the following words.

- (a) друг, це, мій.
 (b) англійка, вона́.
 (c) має, буди́нок, вели́кий, він.
 (d) віта́льні, запро́шуємо, до.
 (e) Ма́рія, канаді́йка.

5 Answer the following questions in Ukrainian with 'yes' or 'no' as required, using the words in brackets as a guide.

Example: Чи Стівен америкáнець? (*Englishman*) Ні, він англі́єць.

- (a) Чи це віта́льня? (*living room*) ...
 (b) Чи це Ві́ра? (*Oksana*) ...
 (c) Чи тут вели́кі ві́кна? (*little windows*) ...
 (d) Чи це Ваш брат Мико́ла? (*my friend Andrew*) ...

6 Identify the nationality in each of the following sentences according to the example.

Example: Peter comes from England. Він англі́єць.

- (a) *This musician comes from Germany.* Він ... .
 (b) *My wife comes from Italy.* Вона́ ... .
 (c) *This is a journalist from Spain.* Він ... .
 (d) *You come from Russia.* Ти ... .
 (e) *I am from Ukraine.* Я ... .
 (f) *This person is from Australia.* Вона́ ... .

7 Give Ukrainian equivalents of the English phrases in the following dialogue:

Та́рас Приві́т!

Сті́вен Hello! Please come in.

Та́рас Як спра́ви?

Сті́вен Thank you, fine. And you?

Та́рас Дя́кую, непога́но.

Сті́вен Please sit down.

Та́рас Дя́кую. Як тут за́тишно.

- 8 Complete the following dialogue by translating the English words in brackets into Ukrainian:

Олég Добрідень, як (*life*)?

Микóла (OK), дякую. А як ти?

Олég (*Absolutely awful*). Познайóмся, (*this is my wife*)
Тетя́на. Тетя́но, це мій (*friend*).

Тетя́на (*Very*) приéмно (*with you*) познайóмитися. (*I beg your pardon*), як Ва́ше (*first name*)?

Микóла Микóла.

Олég (*Please sit down*).

Микóла (*Thank you*).

Тетя́на Ви українець?

Микóла Ні, я італієць, (*my mother is Ukrainian*). Її звать Марія. (*Your house is very beautiful*.) Як тут (*cosy*).

Олég (*Yes*), цей будінок (*is very old*), але (*comfortable*). (*We have*) зручні, світли (*rooms*), гáрний (*garden*).

3

СТІВЕНЕ, ВИ МАЄТЕ
СІМ'Ю?

Stephen, do you have a family?

In this unit you will learn how to:

- offer things
- say please and thanks
- talk about your family
- say goodbye

Діалóг 1

Same evening in Taras' house in London. Conversation over coffee.

Тарáс Ти хочеш піти чай чи кáву?

Стівен Кáву, будь лáска.

Ві́ра Цу́кор?

Стівен Ні, дякую.

Тарáс Я пам'ятаю, ти не любиш цу́кру. Бері, будь лáска, тістечка, їж пéчиво.

Ві́ра (*offers cakes*) Прóшу, пригоца́йтеся.

Стівен Дякую. О, це дуже смáчно. Я люблю́ тістечка.

Тарáс Чи тобі налі́ти ще кáви?

Стівен Так, прóшу. Дуже дóбра кáва.

хóчеш	(inf.: хоті́ти; 1st person хóчу)	<i>you want</i>
піти	(п'ю, п'еш)	<i>to drink</i>
чай		<i>tea</i>
чи		(here:) <i>or</i>

ка́ву (nom.: ка́ва)	coffee
цу́кор	sugar
пам'ятаю́ (inf.: пам'я́тати)	I remember
ти не люби́ш цу́кру	You don't like sugar
бери́ (inf.: бра́ти; беру́, берéш)	take!
ті́стечка (sg.: ті́стечко)	(fancy) cakes
їж (inf.: ї́сти; present tense: ї́м, ї́си, ї́сть; ї́мо, ї́сте, ї́дять)	eat!
пе́чиво	biscuits
пригоща́йтеся (inf.: пригоща́тися)	help yourself!
сма́чно	[it is] tasty
Чи то́бі нали́ти ще ка́ви?	Shall [I] pour you out some more coffee?

Як функціонує мо́ва

1 More orders and requests

This dialogue introduces more imperative forms. The form of the imperative depends on the pronoun that would be used when speaking to that person, **ти** or **ви**. Here are both forms of the imperatives that you have seen so far:

ти (singular – informal)	ви (plural or formal singular)
бер-і́	бер-і́ть
їж	їж-те
запро́шу-й	запро́шу-й-те
захо́дь	захо́дь-те
знайо́м-ся	знайо́м-те-ся
подзвон-і́	подзвон-і́-ть
пригоща́-й-ся	пригоща́-й-те-ся

Note: The hyphens are there to help you see how the words are built up. The rules for forming the imperative are given in unit 18. All new imperative forms occurring in the texts will be given in the wordlists.

The object of a sentence (accusative case)

The accusative case is primarily used as the case of the direct object, i.e. the form for the word that is at the 'receiving end' of the action of the subject:

Запро́шуй дру́га.	Ти не люби́ш цу́кор.
Ти ма́єш сад?	Бери́ ті́стечка.
Ти хо́чеш пі́ти ча́й?	Їж пе́чиво.
Ти хо́чеш пі́ти ка́ву?	Я люби́ю ті́стечка.

The masculine singular nouns **сад**, **чай**, **цу́кор** do not change their form; in other words their accusative singular form is exactly the same as the 'dictionary form', the nominative singular. The same is true of the neuter singular noun **пе́чиво**; the accusative neuter plural noun **ті́стечка** is also identical to the nominative plural.

However two nouns have changed in form:

Запро́шуй дру́га.	Invite [your] friend.
(nom. sg.: друг)	
Ти хо́чеш пі́ти ка́ву?	Do you want to drink coffee?
(nom. sg.: ка́ва)	

Ка́ва is a feminine noun; all feminine nouns ending in **-а** in the nominative singular change the **-а** to **-у** in the accusative singular. **Друг**, however, is a masculine singular noun, and yet it behaves differently from the other masculine nouns in the list.

1 Animacy

We need to look at the meaning of the word **друг**, 'friend', i.e. a male human being. The idea of animacy is of great importance in Ukrainian grammar. When it comes to forming the accusative singular, masculine nouns in the singular are divided into animate and inanimate. Animate nouns cover all the animal kingdom, including male human beings; in the accusative singular they add **-а** to the form of the nominative singular. Masculine nouns referring to objects and abstract concepts are all inanimate. Animacy is also important in the plural of feminine nouns denoting human beings and animals.

2 Endings of the accusative case – nouns

The following tables will give you an overview of the endings for the nominative and accusative cases in both the singular and plural:

(a) Masculine inanimate nouns

Nom. S.	пáспорт	будíнок	олівéць
Acc. S.	пáспорт	будíнок	олівéць
Nom Pl.	паспортí	будíнки	олівці
Acc. Pl.	паспортí	будíнки	олівці

(b) Masculine animate nouns

Nom. S.	брат	друг	учітель	англієць	росіянини
Acc. S.	брáта	дру́га	учітеля	англі́ця	росіянина
Nom Pl.	браті́	дру́зи	учителі́	англі́ці	росіяни
Acc. Pl.	браті́в	дру́зів	учителі́в	англі́ців	росія́н

(c) Feminine inanimate nouns

Nom. S.	кні́га	ву́лиця	зу́стріч
Acc. S.	кні́гу	ву́лицю	зу́стріч
Nom Pl.	кні́ги	ву́лиці	зу́стрічі
Acc. Pl.	кні́ги	ву́лиці	зу́стрічі

(d) Feminine animate nouns

Nom. S.	сестра́	япо́нка	англі́йка	кі́ця
Acc. S.	сестру́	япо́нку	англі́йку	кі́цю
Nom Pl.	се́стри	япо́нки	англі́йки	кі́ці
Acc. Pl.	сесте́р	япо́нок	англі́юк	ки́ць

(e) Neuter nouns

Nom. S.	де́рево	прізви́ще	мо́ре	життя́	ім'я́
Acc. S.	де́рево	прізви́ще	мо́ре	життя́	ім'я́
Nom Pl.	дерéва	прізви́ща	моря́	життя́	іме́на
Acc. Pl.	дерéва	прізви́ща	моря́	життя́	іме́на

Note:

- All inanimate nouns of whatever gender share endings for the nominative and accusative cases in the plural.
- Masculine and feminine animate nouns in the plural have different endings for the accusative case. In fact it would be more accurate to say that feminine nouns in this case have no endings at all! The **-a** that marks the nominative singular ending of a feminine noun is dropped; in the case of **сестра́**, **япо́нка** and **англі́йка** this would lead to a cluster of consonants at the end of the word. In such circumstances a vowel is inserted between the consonants: **-o-** or occasionally **-e-**.
- Masculine animate nouns have a quite different ending in the accusative plural: **-ів**. Nouns like **росія́нини** behave somewhat differently; the nominative plural form is shorter, and the accusative plural has no ending at all, like feminine nouns.
- Proper names (words like **Ю́рій**) are also nouns and have case endings. Of course, they are animate (**Я зна́ю Тара́са**). **Мико́ла**, although a male name, ends in **-а**, and so declines like a feminine noun – hence **Я зна́ю Мико́лу**.

(Revise the sections on hardness and softness of consonants in the Introduction and section (2) in unit 2.

3 The accusative case – personal pronouns

	Nom.	Acc.	Nom.	Acc.
First person:	я	мене́	ми	нас
Second person:	ти	тебе́	ви	вас
Third person: (m)	він	його́	вони́	їх
(f)	вона́	ї́ї		
(n)	вонó	його́		

Reminder: The third person pronouns make no gender distinction in the plural.

4 Endings of the accusative case – adjectives

The tables that follow give the endings of both the nominative and accusative cases.

(a) with animate nouns

Hard endings

	Nom. S.	Acc. S.	Nom. Pl.	Acc. Pl.
M.	добрый	добр ого	добр і	добр их
F.	добра	добр у	добр і	добр их

Soft endings

	Nom. S.	Acc. S.	Nom. Pl.	Acc. Pl.
M.	сін ий	сін ього	сін і	сін их
F.	сін я	сін ю	сін і	сін их

(b) with inanimate nouns

Hard endings

	Nom. S.	Acc. S.	Nom. Pl.	Acc. Pl.
M.	добрый	добр ий	добр і	добр і
F.	добра	добр у	добр і	добр і
N.	добре	добр е	добр і	добр і

Soft endings

	Nom. S.	Acc. S.	Nom. Pl.	Acc. Pl.
M.	сін ий	сін ий	сін і	сін і
F.	сін я	сін ю	сін і	сін і
N.	сін е	сін е	сін і	сін і

- Іра** Стівене, ви маєте сім'ю?
Стівен Я не одружений. У мене є батькі в Шотландії. Мама пенсіонерка, а тато працює в банку. Ще я маю бабусю. А Ваші батькі у Великобританії?
Іра Ні. Вони в Україні. Мама й тато живуть у Чернігові, а тітка в Києві.
Стівен Я ще не дуже добре знаю українські міста. Перепрошую, чи ви не знаєте, котра година?
Іра Дев'ята. Ви поспішаєте?
Стівен Так, трішки. Я вже маю йти додому. Дуже дякую за гостинність.
Тарас Приходь іще.
Стівен До побачення!
Іра На все добре!
Тарас Па!

(не)одружений	(un)married
у мене є	I have
батькі	parents
в Шотландії (nom.: Шотландія)	in Scotland
пенсіонерка	pensioner (f)
працює (inf.: працювати)	works
в банку (nom.: банк)	in a bank
ще (here:)	also, as well
бабусю (nom.: бабуся)	granny
живуть (inf.: жити; живу, живеш)	[they] live
в Чернігові (nom.: Чернігів)	in Chernihiv
тітка	aunt
в Києві (nom.: Київ)	in Kyiv
міста (nom.: місто)	towns
котра година?	what time is it? (lit. which hour?)
дев'ята (m. nom. sg.: дев'ятий)	nine o'clock (lit. ninth)
Ви поспішаєте? (inf.: поспішати)	are you in a hurry?
трішки	a little
маю (inf.: мати)	(here:) have to, must, should
Йти (here: йти after a word ending in a vowel) (іду, ідеш)	to go
додому	home
дякую за гостинність	thanks for the hospitality
приходь іще!	come again!
(іще = ще after a word ending in a consonant)	
до побачення	goodbye
на все добре	all the best
па	bye-bye

Діалог 2

The conversation over coffee and cakes continues:

Here are some questions on both dialogues:

(a) Правда чи неправда? Answer in Ukrainian.

- 1 Стівен любить тістечка.
- 2 Тарас і Віра живуть у Полтаві.
- 3 Стівен добре знає українські міста.
- 4 Віра поспішає додому.

(b) Answer the following questions in English.

- 1 What kind of drink does Stephen choose?
- 2 Is Stephen married?
- 3 Where do Vira's parents live?
- 4 At what time does Stephen have to go home?

Як функціонує мова

3 Prepositions

A preposition is a word that, together with the endings of nouns, pronouns and adjectives, helps to relate words to each other in a sentence. Examples of English prepositions are 'about, into, for'.

So far you have seen the Ukrainian prepositions **з** and **до**: **я дуже радий з вами познайомитися** (*I am very pleased to get acquainted with you*); **запрошуй до вітальні** (*invite (him) into the living room*); **ходімо до кімнати** (*let's go to the room*), but for the time being just learn the whole phrase, because different cases are involved.

Here are some prepositions which are followed by a noun or pronoun in the accusative case:

(a) у/в (to, into)

Оксана сідає в автомобіль. *Oksana gets (lit. sits down) into the car.*

(on) (with days of the week)

Я не працюю в суботу. *I don't work on Saturday.*

Note: the preposition **у/в** is followed by a different case in some phrases in the dialogue; it has a different meaning there (*in*) and is followed by a different case (the locative) that will be dealt with later. For the time being learn the phrases in which this case occurs, e.g. **в Шотландії, в банку.**

(b) на (to)

Я йду на роботу.

I am going to work.

Я їду на вокзал.

I am travelling to the station.

The difference in usage (with the accusative case) between the prepositions **у/в** and **на** in the meaning 'to' is best left to experience! Just note the phrases where each preposition occurs.

(c) про (about)

Я знаю про фірму «Гермес-Клозінг».

I know about the Hermes Clothing firm.

(d) за (for, after дякую)

Дякую за квіти.

Thanks for the flowers.

субота Saturday
робота work

вокзал station

4 Another use for чи

You have already seen that **чи** introduces a question without a question word (as in **Чи він англієць?**). It can also be used to mean 'or', as in **Він англієць чи українець?**

5 Having and having to

у мене є

I have

Stephen uses both ways of saying 'to have' in Ukrainian in the space of a few lines. You saw the verb **мати** in the previous unit; it corresponds exactly in form to the English verb.

The other construction (**у мене є**) is a very common way of expressing possession. It will be explained in detail in unit 5. For now compare the two ways in which Stephen can say that he has a granny:

Я маю бабусю (accusative case – granny is the object)
 У мене є бабуся (nominative case – granny is the subject)

In the phrase **маю йти додому** we see a form of the verb **мати** followed by an infinitive in the sense of 'I **have to** go home'.

6 Кійв and Чернігів

The capital city of Ukraine is called **Кійв**, but when we are actually in Kyiv, we are у **Кієві**. Similarly with **Чернігів** – when there, we are у **Чернігові**. This **alternation of vowels** (i with o or e, i with e) within words is an important feature of Ukrainian.

You have already seen that **мій** and **твій** change to **моя/твоя**, **моє/твоє**, **мої/твої**.

The words in which this alternation occurs will be specially marked in the wordlists in the following way: (alt. i/o), (alt. i/e) or (alt. i/e). There will be more on this in unit 12.

7 Start to talk about your family!

First, a few new words:

родіна	(extended) family (i.e. not only you, your husband/wife and children, but grandchildren, grandparents, aunts, uncles, etc.)
дідусь	granddad
заміжня	married (a woman to a man)
<i>Note:</i> because of the meaning, this adjective is always in the feminine gender!	
<i>Note also that it has a soft ending.</i>	
дядько (m)	uncle
дитина (pl.: діти)	child
онук	grandson
онучка	granddaughter
племінник	nephew
племінниця	niece
дружина	wife
жінка	woman, wife (colloquial)

Now for some sample sentences:

Чи Ви маєте сім'ю?
 Так, я маю дружину (чоловіка), сина й доньку.

Ні, я неодружений (незаміжня).

Чи у Вас є діти?
 У мене є син/донька.
 У мене є сині/три доньки

Чи у тебе є дідусь?
 Так. Він дуже старий. А ще я маю бабусю.

Де живе твоя родина?
 У мене є батькі в Шотландії. Мама пенсіонерка, а тато працює в банку.

8 How to offer things and what to say in reply

(a) Formal:

Ви хочете чай чи каву?	Прощу, каву.
Ви хочете пити чай чи каву?	Чай, будь ласка.
Беріть, будь ласка, тістечка.	Дякую.
Їжте, будь ласка, печиво.	Дякую, я не хочу.
Вам налити ще кави?	Так, прошу.

(b) Informal:

Кава?	Так, прошу.
Чай?	Ні, кава.
Цукор?	Ні, дякую.
Будь ласка, бери тістечка.	
Їж печиво.	
Ще кави?	

9 Please and thanks

Always use a polite **Прощу!** or **Будь ласка!** (*please*) when making a request and follow up with **Дякую** (*thank you*). When you thank somebody for something, you will hear **Прощу!** in response. You should do the same when someone thanks you.

10 It's time to say goodbye

До побачення! Goodbye
 (the most commonly used phrase: lit. till next meeting)

До зустрічі!   *See you!*
 До ввчора!   *See you tonight!*
 До завтра!   *See you tomorrow!*
 Щасливо!   *Good luck! Cheerio!*

Some very informal phrases:

Бувай (to one person) /
 Бувайте (plural)   *Bye for now!*
 Па!   *Bye-bye*

Вправи

1 Divide the following sentences into two columns:

- (a) where **мати** means 'to have';
 (b) where **мати** means 'to have to', 'must'

Я маю сад.
 Я маю йти.
 Він має поспішати.
 Ти маєш каву.
 Ти маєш читати книгу.
 Ти маєш телефон.

2 Insert the correct form of one of the following verbs: **їсти**, **пити**, **брати**, **жити** according to the sense:

Стівен ... твстечка.
 Ти ... каву?
 Він ... у Києві.
 Ми ... чай.

(Note: the forms can be worked out from the information in the wordlist.)

3 Complete the sentences by putting the words in the right-hand column into the accusative case:

Тарас знає

дівчина
 книга
 місто
 англієць
 українєць

Here are some dialogues to be reconstructed entirely in Ukrainian:

(a) Reply to the questions in Ukrainian:

Host Ти хочеш чай чи каву?
You Coffee, please.
Host Вам наліти ще кави?
You Yes, please.
Host Цукор?
You No, thanks.
Host Бері, будь ласка, твстечка.
You Thanks very much, I like cakes.
Host Прощу.
You Thank you. It's very tasty.
Host Тобі ще кави?
You Yes, please. It's very good coffee.

(b) Provide your part of this dialogue in Ukrainian:

You Excuse me, what's the time?
Host Дев'ять.
You Thanks.
Host Ви поспішаєте?
You Yes. I am in a great hurry. I have to go home.
Host До зустрічі.
You Many thanks for your hospitality. Goodbye.

5 Complete the sentences, using the correct endings of the accusative case.

	M	N	F	
Я їду	на	(вокзал)	(море)	(робота)
Я читаю	про	(бізнес)	(життя)	(сім'я)
Я знаю		(Київ)	(місто)	(Україна)
Я маю		(автомобіль)	(яблуко)	(книга)
Я маю		(дядько)		(тітка)

6 Talk about your family! **У Вас є сім'я?**

Try a variety of answers, using the phrase **У мене є:**

- (a) I have a brother and two sisters.
 (b) I have three grandsons.
 (c) I have a husband/wife.

Now use the phrase **Я маю:**

- (d) I have a husband/wife.
 (e) I have a grandson.
 (f) I have my parents in Scotland.

4

«АЛЛО! Я ТЕЛЕФОНУЮ З ЛОНДОНА...»

“Hallo! I am calling from London...”

In this unit you will learn:

- how to make a telephone conversation
- how to say what is possible and what is necessary
- something about Ukrainian surnames

Діалог

Stephen is on the phone to his Ukrainian partners. Here is his conversation:

- Стівен** Алло? Добрий день.
Секретарка Добридень.
Стівен Це Вас турбує Стівен Тейлор.
Секретарка Перепрошую?
Стівен Моє прізвище Тейлор. Чи можна попросити до телефону пані Малярчук?
Секретарка Одну хвилиночку, пане Тейлор.
Стівен Дякую.
(Pause)
Малярчук Алло, я слухаю.
Стівен Пані Малярчук, це телефонує Стівен Тейлор з фірми «Гермес Клозінг».
Малярчук О, добрий день, Стівене. Дуже рада. Де Ви зараз? Звідки Ви телефонуйте?

- Стівен** Я телефоную з Англії, з Лондона. Маю до Вас справу.
- Малярчук** Слухаю Вас.
- Стівен** Я хочу відвідати Київ та інші міста України. Я не маю багато часу, але хочу побути кілька днів у Львові. Чи Ви можете замовити для мене готель?
- Малярчук** З приємністю. Стівене, Вам треба офіційне запрошення?
- Стівен** Думаю, так.
- Малярчук** Немає проблем. Ви маєте квиток на літак до Києва?
- Стівен** Так, я вже замовив квиток на Українські авіалінії. Я маю одержати візу за три дні. Дякую за допомогу. Я дуже радий Вас чути.
- Малярчук** Дякую за дзвінок.
- Стівен** До побачення.
- Малярчук** До зустрічі.

Note: from now on words will be given in their dictionary form, i.e. nominative singular for nouns, nominative masculine singular for adjectives, infinitive for verbs (plus first and second persons of the singular where these forms cannot be deduced from the infinitive. In this unit only the forms in which the words occur in the dialogue will be added in brackets.)

телефонувати (here: телефоную) з (preposition + gen.) алло	to telephone from Hallo (at the start of a telephone conversation)
турбувати (here: турбує) це Вас турбує Стівен Тейлор можна попросити пані одну хвилиночку! хвилина пан	to trouble this is Stephen Taylor troubling you [it is] possible to ask for, to request Mrs just a moment! moment, minute Mr (the form пане is used when addressing someone)
слухати (here: слухаю) це телефонує Стівен Тейлор де? звідки? відвідати багато (+ gen.)	to listen this is Stephen Taylor phoning where? from where? to visit much, a lot of

час	time
побути	to spend some time
кілька (+ gen.)	a few, several
Львів (here: у Львові)	L'viv (alt. i/o)
замовити	to order, to book, to make a reservation
готель (m)	hotel
приємність (f)	pleasure
з приємністю	with pleasure
проблема	problem
немає проблем	no problem! (lit. there are no problems)
треба	[it is] necessary
офіційний (here: офіційне)	official
запрошення (n)	invitation
думаю, так	I think so (lit. I think yes)
літак	plane
квиток на літак до Києва	ticket for the plane to Kyiv
вже	already
я вже замовив квиток	I have already ordered the ticket
авіалінії (pl.)	airlines
одержати	to get, receive
віза (here: візу)	visa
за три дні	in three days' time
допомога (here: допомогу)	help, assistance
чути	to hear
дзвінок	(telephone) call

(a) Правда чи неправда?

- 1 Стівен телефонує з Києва.
- 2 Стівен уже замовив квиток на літак.
- 3 Він також уже має візу.
- 4 Стівен хоче відвідати Київ.

(b) Дайте відповідь на ці запитання англійською мовою (Answer these questions in English)

- 1 Who is the person Stephen is phoning?
- 2 Does Stephen have a lot of time for his visit?
- 3 Does Stephen need a letter of invitation for his forthcoming visit?
- 4 How does Stephen intend to travel to Ukraine?

Як функціонує мова

1 The genitive case

Calling Kyiv from London

The dialogue contains phrases involving two prepositions that are followed by the **genitive case**:

Можна попросити пані
Малярчук до телефону?
*Is it possible to ask Mrs Maliarchuk
[to come] to the telephone?*

(You have already seen phrases with **до** and the genitive meaning 'to', 'into' in unit 2.)

Я телефоную з Англії,
з Лондона.
*I am phoning from England,
from London.*

The genitive case is used after several prepositions which will be listed later. It is also used after words denoting an unspecified quantity, e.g.

- багато (*much, many, a lot of*) багато книг *a lot of books*
- мало (*little, few, not much, not many*) мало часу *little time*
- кілька/декілька (*several, a few*) кілька днів *a few days*
- and in the plural after the numerals 5–10.

Related to this is the use of the genitive case in a partitive sense, e.g.

нали́ти ка́ви, ча́ю *to pour out some coffee, tea*
нали́ти ба́гато ка́ви, ча́ю, *to pour out a lot of coffee, tea*

The genitive case sometimes corresponds to the English '-s/-s'' ending, e.g.

Це сестра́ Сті́вена. *This is Stephen's sister.*

2 Endings of the genitive case – nouns

Masculine nouns (animate and inanimate)

Nom. S.	пáспорт	будíнок	олі́вець	телефо́н
Gen. S.	пáспорта	будíнку	олі́вця	телефо́ну
Nom Pl.	паспорті́	будíнки	олі́вці	телефо́ни
Gen. Pl.	паспорті́в	будíнків	олі́вців	телефо́нів

Nom. S.	брат	хло́пчик	друг	учи́тель	англи́єць
Gen. S.	бра́та	хло́пчика	дру́га	учи́теля	англи́ця
Nom Pl.	брати́	хло́пчики	дру́зи	учителі́	англи́ці
Gen. Pl.	брати́в	хло́пчиків	дру́зів	учителі́в	англи́ців

Feminine nouns (animate and inanimate)

Nom. S.	кни́га	ву́лиця	сестра́	компáнія	зустрі́ч
Gen. S.	кни́ги	ву́лиці	сестри́	компáнії	зустрі́чі
Nom Pl.	кни́ги	ву́лиці	сестри	компáнії	зустрі́чі
Gen. Pl.	книг	ву́лиць	сесте́р	компáній	зустрі́чей

Neuter nouns

Nom. S.	де́рево	прізви́ще	мо́ре	життя́	і́м'я
Gen. S.	де́рева	прізви́ща	мо́ря	життя́	і́мені
Nom Pl.	дерéва	прізви́ща	моря́	життя́	і́менá
Gen. Pl.	дерéв	прізви́щ	морі́в	житті́в	і́мен

You can deduce from these tables that the accusative case for animate nouns is the same as the genitive.

Note:

(a) Masculine

There are two possible endings, **-а (-я)** or **-у (-ю)**. The rules for determining which ending can be attached to which noun are complex. The vocabulary at the back of the book provides information on the correct genitive singular ending for all masculine nouns that occur in this book.

(b) Feminine

There is no ending at all in the genitive plural, except in the case of nouns like **зустрі́ч** (which end in a consonant in the nominative singular), where the ending is **-ей**.

(c) Neuter

Neuter nouns which have a nominative singular ending in **-е** or **-я** have the same genitive plural endings as masculine nouns. Neuter nouns with a nominative singular ending in **-о** (and some in **-е** like **прізви́ще**) are like feminine nouns in that they have no ending at all in the genitive plural.

3 Adjectives – genitive case

Hard endings

	Nom. S.	Gen. S.	Nom. Pl.	Gen. Pl
M.	добрий	доброго	добрі	добрих
F.	добра	доброї	добрі	добрих
N.	добре	доброго	добрі	добрих

Soft endings

	Nom. S.	Gen. S.	Nom. Pl.	Gen. Pl
M.	синій	синього	сині	синіх
F.	синя	синьої	сині	синіх
N.	синє	синього	сині	синіх

4 Personal pronouns – genitive case

	S.	Pl.
First person:	менé	нас
Second person:	тебé	вас
Third person: (m)	йогó	їх
(f)	її	
(n)	йогó	

Note:

- There is a stress shift in **менé**, **тебé** when they are preceded by a preposition: **до мéне**, **до тéбе**.
- When the third-person pronouns are preceded by a preposition they change their form: **до ньóго**, **у не́ї**, **до них**. There is also a stress shift in the singular forms.

5 Possessive pronouns – genitive case

Here are the genitive endings:

	Nom. S.	Gen. S.	Nom. Pl.	Gen. Pl
M.	мій	могó	мої́	мої́х
F.	моя́	моєї́	мої́	мої́х
N.	моє	могó	мої́	мої́х

Твій has the same endings as **мій**.

	Nom. S.	Gen. S.	Nom. Pl.	Gen. Pl
M.	наш	на́шого	на́ші	на́ших
F.	наша	на́шої	на́ші	на́ших
N.	наше	на́шого	на́ші	на́ших

Ваш has the same endings as **наш**.

Refer back to the table of personal pronouns above. The genitive forms of the third-person pronouns, both singular and plural, also fulfil the function of possessive pronouns, e.g.

йогó сестра́	<i>his sister</i>
йогó друг	<i>his friend</i>
йогó життя́	<i>his life</i>
йогó батькі́	<i>his parents</i>

As you can see, the word **йогó** remains the same, irrespective of the gender or number of the accompanying noun. The same is true of **її** (*her*) and **їх** (*their*).

Note: **Йогó** and **її** can also mean 'its' when referring to an inanimate masculine/neuter or feminine noun.

Вправа

This is a description of Stephen's office; it contains a lot of words in the genitive case. Can you spot them all? Check the vocabulary at the back of the book for the meaning of new words. Read the text and then answer the questions on it.

Це кабінет Стівена. Стівен Тейлор – директор великої компанії «Гермес-Клозінг», яка продає модний одяг. Кабінет Стівена великий і світлий. Там багато книг і мало меблів: один стіл, одне крісло, чотири стільці. Стівен має кілька українсько-англійських та англо-українських словників, тому що він часто робить переклади з англійської мови на українську. Стівен має комп'ютер, калькулятор, телефон, автовідповідач, телевизор і настільну лампу. На столі лежить папка для пошти; там є декілька ділових листів, а також приватний лист із Києва від друга. На столі також стоїть фото мами Стівена та його сестри. На стіні – великий календар з України.

(a) Правда чи неправда?

- 1 Стівен – директор компанії, яка продає меблі.
- 2 Стівен часто робить переклади з англійської мови на українську.
- 3 На столі лежить яблуко.
- 4 У кабінеті Стівена (*in Stephen's office*) є багато меблів.

(b) Дайте відповідь на ці запитання англійською мовою

- 1 How many armchairs are there in Stephen's office?
- 2 Why does he need the Ukrainian dictionaries?
- 3 Who is the private letter from?
- 4 What is hanging on the wall?

6 Prepositions with the genitive case

до	<i>to/till</i>	до Києва (<i>direction – to Kyiv</i>)
		до міста (<i>to town</i>)
		до обіду (<i>time – 'till lunch'</i>)

Note: Я маю телефонувати до нього. *I have to phone him.*

після	<i>after</i>	після обіду
-------	--------------	-------------

з	<i>from</i>	з Києва, з Америки (<i>direction, e.g. a letter from America</i>)
		з другої години (<i>time – 'from two o'clock'</i>)
від	<i>from</i>	від брата (<i>a sender, e.g. a letter from my brother</i>)
		від Одеси (<i>distance, e.g. two hundred kilometres from Odesa</i>)
		ліворуч/праворуч від метро (<i>to the left/right of</i>)
без	<i>without</i>	без яблук, без кави
для	<i>for</i>	для брата, для дружини
біля	<i>by, next to</i>	біля телефону

Note: до (+ genitive) у/в (+ accusative) з – від (+ genitive)

Compare the following sentences:

Я їду в університет.	<i>I am going to the university (I work there, am a student).</i>
Я їду з університету.	<i>I am going (coming) from the university (I was there for a specific purpose).</i>
Я їду до університету.	(1) <i>I am going to the university (i.e. same meaning as в університет).</i>
	(2) <i>I am going as far as the university (but I'm not going to enter the building – perhaps «Університет» is the name of a bus stop or metro station).</i>
Я їду від університету.	<i>I am going (coming) from the university (from outside the building, or from the bus stop or metro station with that name).</i>

The preposition з can also take the form із or зі if:

- (i) the word it follows ends with more than one consonant, or:
  - (ii) the word before which it stands begins with more than one consonant
лист із Києва від друга	<i>a letter from Kyiv from my friend, i.e. a letter from my friend in Kyiv</i>

7 Numbers 5–10

Число:	Скільки?	Котрий?
5	п'ять	п'ятий
6	шість	шостий
7	сім	сьомий
8	вісім	восьмий
9	дев'ять	дев'ятий
10	десять	десятий

The numerals answering the question word **скільки?** (*how many?*) (i.e. one, two, three, etc.) are called **cardinal** numerals. Those which answer the question **котрий?** (*which one?*) (i.e. first, second, third, etc.) are called **ordinal** numerals.

The ordinal numerals 1st – 4th are:

1st – **перший**; 2nd – **другий**; 3rd – **третій** (soft endings!);
4th – **четвертий**.

8 Verbs – second conjugation

The second conjugation differs from the first in certain endings:

	singular	plural
1	-ю/-у	-имо*
2	-иш*	-ите*
3	-ить*	-ять/-ать

*И is replaced by ї after a vowel or apostrophe.

говорити (to speak)		стояти (to stand)		
1	говорю	говоримо	стою	стоїмо
2	говориш	говорите	стоїш	стоїте
3	говорить	говорять	стоїть	стоїть

Look at the forms of the first person singular and the third person plural of the following verbs:

любити (to love)

1 люблю   любимо
2 любиш   любите
3 любить   люблять

робити

роблю   робимо
робиш   робите
робить   роблять

and at the first person singular of **летіти** (to fly):

я	лечу	ми	летимо
ти	летіш	ви	летите
він			
вона	летить	вони	летять
воно			

Such changes will be noted in the wordlists in the following way:

любити (люблю, любиш,... люблять)
летіти (лечу, летіш)

On the basis of this information it is possible to deduce all the other forms of the present tense.

9 Is it possible?

Чи можна попросити до телефону пані Малярчук? [Is it] possible to ask Mrs Maliarchuk to the telephone?

This is the best way of asking for someone on the phone. It also introduces the useful word **можна**, which literally means 'it is possible/permitted/feasible'.

Чи можна заходити до кімнати? May I/we come into the room?

Чи можна летіти до Полтави? Can/May I/we fly to Poltava? (Is it possible to...?)

Чи можна зателефонувати до Києва? Can/May I/we phone Kyiv?

Чи можна подивитися пошту? Can/May I/we have a look at the mail?

(Так,) можна.

Yes, you can/may.

(Ні,) не можна.

No, you can't/may not.

10 Is it necessary?

Вам треба офіційне запрошення?	<i>Do you need an official invitation? (lit. Is an official invitation necessary for you?)</i>
Чи треба заходити?	<i>Do I/we need to come in?</i>
Чи треба летіти до Полтави?	<i>Do I/we have to fly to Poltava? (is it necessary to...?)</i>
Чи треба зателефонувати до Києва?	<i>Do I/we have to phone Kyiv?</i>
Чи треба подивітися пошту? (Так,) треба. (Ні,) не треба.	<i>Must I/we have a look at the mail? Yes, you must/have to. No, you don't have to.</i>

Here we have a new form (**вам**) of the pronoun **ви**, which we need in this construction. It is the form of the **dative case**; it will be explained in unit 6. For the time being simply learn the whole phrase.

The word **треба** is colloquial; a more formal equivalent is **потрібно**. **Треба** could be replaced in all the examples above by **потрібно** with no change in meaning.

11 Mrs Maliarchuk – something on surnames in Ukrainian

Grammatically speaking the verb **попросити** is followed by the **accusative case**. The word **пані** (*Mrs*) never changes, and the surname **Maliarchuk**, although it ends in a consonant, does not change either because it here refers to a woman. Asking for Mr Maliarchuk would be a different matter altogether: **Чи можна попросити пана Малярчука?**

12 Minutes and moments

Хвили́на is a minute of sixty seconds. The suffix that the receptionist adds, **-очка**, is sometimes called a diminutive suffix. Obviously there is no such thing as a small minute, so 'moment' is the most appropriate translation. She could also have said **одну хвили́нку** with no difference in meaning, except perhaps that **хвилиночка** has a greater 'feel-good factor'. The intention presumably is to make Stephen hope that he really

will not have to wait too long! Incidentally she uses the **accusative case** because of the imperative **чекáйте!** (*wait!* – infinitive **чекáти**) that she assumes will be supplied by the hearer.

Ukrainians make a great deal of use of such suffixes to colour their speech. Attention will be drawn to them whenever they occur in future dialogues.

13 How to join simple sentences together

And, an', 'n'

The use of the Ukrainian words for 'and' **і, й, та**, depends on the sounds that surround them.

(a) **і** is used when the preceding word ends and/or the following word starts with a consonant (including those in **я, ю, є, ї**), e.g.

Офіс Стівена великий і світлий. Там багато книг і мало меблів.

(b) **й** occurs between vowels/ or after a vowel and before a consonant, e.g.

Ма́ма й та́то в Полта́ві; Украї́на й А́нглія

(c) **та** is used in order to avoid a cluster of two **і** sounds between words, e.g.

зелені ку́щі та яскра́ві кві́ти; Ки́їв та і́нші міста́

In formal situations **а також** can also be translated as 'and':

Там є декілька ділових листів, **а також** приватний лист із Києва

'Which' and 'that'

In the dialogue and text you have seen phrases like:

Стівен Те́йлор – дире́ктор вели́кої компа́нії, **яка́** прода́є мо́дний о́дяг.

Чудо́во, **що** ви дзвони́те.

The words **яка́** and **що** join the two parts of the phrase that are separated in writing by a comma. You have already seen **яка́** before (**який, яка́**,

які; які: *what kind of? which?*) It also functions as a **relative pronoun** in Ukrainian. It would be possible to say in English 'Stephen Taylor is the director of a large company. The company makes fashionable clothing.' However, it is more convenient to avoid repetition of the word 'company' and make one sentence by using the relative pronoun 'that' or 'which'. The pronoun is called 'relative' because it relates back to an item already mentioned. The form of **який** preserves the gender of the noun to which it refers (here the noun **компанія** is feminine).

Що when it joins two parts of a sentences is the equivalent of English 'that' in sentences like 'He said that he would come tomorrow'. This word is sometimes omitted in English sentences: It's good you're phoning, it's great you called. It is much more unusual to omit the word in Ukrainian.

Вправи

міністерство	ministry
парламент	parliament
озеро	lake
дискета	floppy disk

- 1 Complete the table, putting the noun in brackets into the correct form of the genitive singular (or plural, after the words **багато, мало, скільки, п'ять**):

	M	N	F
до	(брат)	(місто)	(Америка)
з	(вокзал)	(місто)	(робота)
після	(обід)	(прізвище)	(розмова)
без	(цукор)	(вікно)	(сестра)
для	(друг)	(міністерство)	(машіна)
біля	(банк)	(дерево)	(лампа)
Будінок	(парламент)	(міністерство)	(фірма)
Чашка	(чай)	(молоко)	(кава)
Багато (мало, скільки?)	(словник)	(озеро)	(справа)

- 2 Insert the correct form of the Ukrainian word for 'and' (**і, й, та**) in the following sentences:
- Стівен має комп'ютер ... калькулятор.
  - На столі є лампа ... автовідповідач.
  - В офісі є стіл, стільці ... інші меблі.
- 3 Insert the necessary preposition (**від, до, після, без, для, у/в**) in the following sentences:
- ... обіду я їду ... друга
  - Я їду ... квитка.
  - Чоловік сідає ... машину.
  - Я працюю ... понеділка.
  - Це лист із Києва ... мами.
  - Я маю дискети ... комп'ютера.
- 4 Using information from this unit and the previous one, say some things about yourself in Ukrainian.

I live in London. This is my office. The office is large and bright, it has very comfortable furniture. I am the director of a big company. I want to visit Kyiv and other cities of Ukraine. I have already ordered my ticket on Ukrainian Airlines.

I am not married but I have a large family. I have parents in Scotland, five brothers and four sisters. I also have lots of friends.

- 5 Complete the dialogue by translating the English phrases into Ukrainian.
- A Алло, слухаю.
- B Good afternoon. This is (your name) speaking. Можна попросити до телефону (the name of the person to whom you wish to speak)?
- A Just a moment, please. I'm sorry, who is speaking?
- B Це (your name).
- A Дякую.

5

НАМ ТРÉБА ЗАМÓВИТИ НОМЕР У ГОТÉЛІ

We need to book a room in a hotel

In this unit you will learn:

- how to find your way around
- more about numbers
- how to say that you have (or don't have) something
- how to book a hotel room
- how to change money

Діалог 1

Solomiia Oleksandrivna Maliarchuk and Ihor Ivanovych Stakhiv, the Kyiv firm «Moda»:

Малярчук Ігорє Івановичу, ми маємо замовити готель для Стівєна Тейлора.

Стáхів Коли він прибуває?

Малярчук Двáдцять дев'ятого липня, у четвєр.

Стáхів Гарáзд. Який нóмєр замóвити? І на скількóх?

Малярчук Він прóсить два нóмери «люкс» – для ньóго і для йогó дру́га.

Стáхів Немáє прóблєм. На скільки днів?

Малярчук На сім, до п'ятого сєрпня. Пíсля Кíєва він планує відвідати Львів. На жáль, він не має часу довго там бóти.

Стáхів Солóміє Олєксáндрівно, на скільки днів замóвити готель у Львóві?

WE NEED TO BOOK A ROOM IN A HOTEL

Малярчук На два дні: на шóсте й сьóме сєрпня.

Стáхів Такóж, на двох, так?

Малярчук Так. До речі, Ігорє Івановичу, Стівєн цикавиться, чи мóжна в Україні розрахóвуватися за товáри кредитною кáрткою, чéком чи готівкою. У Вас є нóмєр йогó фáксу?

Стáхів Так.

Малярчук Дáйте йому, будь лáска, фáксом усю інформáцію щóдо фінáнсів і повідóмте новий курс óбмíну валóти.

Стáхів Дóбре.

коли	when
прибувати	to arrive
двáдцять дев'ятого липня, у четвєр	on the twenty ninth of July, on Thursday
гарáзд	OK
який нóмєр замóвити?	what kind of room [should I] book?
на скількóх?	for how many people?
прóсити (прóшу, прóсиш)	to ask for
він прóсить два нóмери	he's asking for two rooms
нóмєр	hotel room
люкс	de-luxe hotel room or suite
на скільки днів [замóвити готель]?	for how many days [should I] book the hotel?
на сім [днів]	for seven days
до п'ятого сєрпня	to the fifth of August
на два дні: на шóсте й сьóме сєрпня	for two days, the sixth and seventh of August
на двох	for two people
до речі	incidentally
цикавиться	(here:) to wonder (lit. to be interested)
розрахóвуватися	to pay, settle up
товáр	goods
кредитна кáртка	credit card
кредитною кáрткою	with a credit card
чек	cheque
чéком	by cheque
готівка	cash
готівкою	with cash
дáти (here: дáйте - imperative)	to give
фáксом	by fax
увесь (here: усю)	all
інформáція	information
щóдо (+ gen.)	as for, as far as ... is/are concerned

Так. *Yes.*

Так, маю. *Yes, [I] have.*

Так, я маю номер його факсу. *Yes, I've got his fax number.*

Ні. *No.*

Ні, не маю. *No, I haven't.*

Ні, я не маю номера його факсу. *No, I haven't got his fax number.*

4 Numerals – 11 upwards

Число:	Скільки?	Котрий?
11	одинадцять	одинадцятий
12	дванадцять	дванадцятий
13	тринадцять	тринадцятий
14	чотирнадцять	чотирнадцятий
15	п'ятнадцять	п'ятнадцятий
16	шістнадцять	шістнадцятий
17	сімнадцять	сімнадцятий
18	вісімнадцять	вісімнадцятий
19	дев'ятнадцять	дев'ятнадцятий
20	двадцять	двадцятий
21 ...	двадцять один	двадцять перший
30	тридцять	тридцятий
40	сорок	сороковий
50	п'ятдесят	п'ятдесятий
60	шістдесят	шістдесятий
70	сімдесят	сімдесятий
80	вісімдесят	вісімдесятий
90	дев'яносто	дев'яностий
100	сто	сотий
101 ...	сто один	сто перший
200	двісті	двохсотий
300	триста	трьохсотий
400	чотириста	чотирьохсотий
500	п'ятсот	п'ятисотий
600	шістсот	шестисотий
700	сімсот	семисотий
800	вісімсот	восьмисотий
900	дев'ятсот	дев'ятисотий
1 000	тисяча	тисячний
2 000	дві тисячі	двохтисячний
5 000	п'ять тисяч	п'ятитисячний
1 000 000	мільйон	мільйонний
1 000 000 000	мільярд	мільярдний

Note on pronunciation: The words for 11–19, 20 and 30 all contain *-дцять*; in pronunciation the *д* is omitted, e.g. *два(д)цять*. In the words for 16, 50 and 60 the letter *т* between consonants is also omitted in pronunciation, e.g. *шіс(т)надцять*.

A reminder on agreement

Один (одна, одне) is always followed by the nominative singular, however big the number, e.g.

тисяча одна ніч

a thousand and one nights

Два (дві), **три** and **чотири** are always followed by the nominative plural, e.g.

сорок три листи

forty three letters

Діалог 2

A conversation on a Kyiv street.

Вона Романе, ходімо до ресторану. Я дуже хочу їсти.

Він Так, це дуже добра думка. Чекай, я лише маю помінати гроші.

Вона Тобі багато треба помінати?

Він Доларів п'ятдесят, я думаю. Ти не знаєш, який сьогодні курс?

Вона Не знаю. Треба запитати. Он пункт обміну.

Він Ходімо. (*To the cashier in the bureau de change*): Ви міняєте долари?

Касір Скільки вам потрібно помінати?

Він П'ятдесят. У вас є гривні?

Касір Так. Де ваші долари?

Він Ось, прошу.

Касір (*counts out the money and passes the hryvni across the counter*): Будь ласка. Ось квитанція.

Він Ну що, ходімо обідати?

Вона Так. Я страшно хочу їсти.

Ромán	<i>Roman</i> (a common Ukrainian male name)
я дуже хóчу їсти	<i>I am very hungry</i> (lit. I very much want to eat)
дúмка	<i>idea, thought</i>
я лишé маю помíняти грóші	<i>I just have to change [some] money</i>
грóші (pl., no sg., gen.: грóшей)	<i>money</i>
дóларів п'ятдеся́т	<i>about fifty dollars</i> (the inversion of the numeral and the noun makes the amount approximate)
треба запитáти	<i>You'll have to ask</i>
пункт óбміну	<i>bureau de change</i>
касір	<i>cashier</i>
квитáнція	<i>receipt</i>
ну щó!	<i>so alright, then!</i>
обі́дати	<i>to have lunch</i>
стра́шно	<i>terribly</i>

Cultural note:

Ukraine introduced its new currency in September 1996: the *hryvnia* – **грівня**, gen. pl. **гривень**. It is divided into 100 *копійку* – **копійка** (see Grammar section 5 in this unit). The *hryvnia* replaced the *karbovanets*: **карбóванець**, gen. sg. **карбóванця**, sometimes also referred to as the coupon (**купóн**), at the rate of 100,000 *karbovantsi* = 1 *hryvnia*. The official abbreviation for the *hryvnia* is UAH.

5 Try not to get stressed about stress

You have already seen that it is impossible to predict which syllable in a Ukrainian word will be stressed. There have also been examples of nouns which change the position of their stress in different cases. It is beyond the scope of this book to go into detail on all the ways in which stress position can change; you will find that with practice it is possible to get to grips with stress!

There are, however, some stress problems that require a little explanation at this stage. The word **копійка** has nom. pl. **копійки**, gen. pl. **копійок**. Look what happens when these forms are preceded by a numeral: **дві копійки, п'ять копійок**.

6 Verbs that end in -ся

Here are some phrases that you saw in unit 2:

Дуже рада з Вами познайóмитися.
 Дозвольте познайóмити: **це Джон**.
 Дозвольте відрекомендуватися: **я – Джон**.
 Дозвольте відрекомендувати: **це Джон**.

The additional letters **-ся** form the **reflexive suffix**, meaning that the subject of the verb (usually a person) does the action to himself/herself, e.g.

пригоща́йся *help yourself*

Compare:

Я не хóчу турбува́ти дру́га. *I don't want to worry my friend.*
 Я не хóчу турбува́тися про дру́га. *I don't want to worry [myself] about my friend.*
 Я вмива́ю/одяга́ю сiна. *I am washing my son/getting my son dressed.*
 Я вмива́юся/одяга́юся. *I am getting washed/getting dressed.*

In later units you will see that the addition of **-ся** gives the meaning 'each other' to some verbs, e.g. **бáчити** (*to see*) – **бáчитися** (*to see each other*).

Here is the full present tense of both **турбува́ти** and **турбува́тися**:

турбува́ти		турбува́тися	
S.	Pl.	S.	Pl.
1. турбу́ю	турбу́ємо	1. турбу́юся	турбу́ємося
2. турбу́єш	турбу́єте	2. турбу́єшся	турбу́єтесь
3. турбу́є	турбу́ють	3. турбу́ється	турбу́ються

Note the ending of the third-person singular; **all** first conjugation verbs add **-ть** before **-ся**.

Note on pronunciation: The second-person singular ending **-шися** is pronounced [s's'a]; the third-person singular ending **-тьсяся** is pronounced [ts'ts'a].

The addition of the reflexive suffix **-ся** can make the difference between

a **transitive** and an **intransitive** verb. A transitive verb is one that has an object, e.g. 'I **opened** the door'. An intransitive verb has no object, e.g. 'the door **opened**':

Я **спинив** автомобіль.   I *stopped the car.* (transitive)
Автомобіль **спинився**.   The car *stopped.* (intransitive)

There are verbs ending in **-ся** which either

(a) do not exist without it, e.g. **подобатися** (to please), **сміятися** (to laugh)

or

(b) have a completely different meaning when it is added, e.g. **розрахуватися** (to settle up), **розрахувати** (to reckon, take account of, rely on someone); **народити** (to give birth), **народитися** (to be born).

7 Names in Ukrainian

Ukrainians have three names: surname, first name and patronymic (which tells us the first name of the person's father). This is the usual order in official documents.

(a) The surname (**прізвище**), common to all members of the immediate family, e.g. **Коваль**, **Мороз**. Surnames like these that end in a consonant have the same form for men and women. They decline when they refer to a man, e.g. (from the dialogue) (**Петра́**) **Малярчука́**, but not when they refer to a woman, (**Соломі́**) **Малярчу́к**. By tradition a woman may change her surname to that of her husband upon marriage.

(b) The first name (**ім'я́**), given by the parents to the child after birth. Ukrainian has a wealth of 'unofficial' forms of 'official' names, e.g.

Марія́: Марі́чка, Марі́йка, Мару́ся, Мару́сенька
Петро́: Пётри́к, Пётру́сь

These familiar forms are extremely informal, and should therefore never be used in official situations and documents, or in combination with the patronymic:

(c) The patronymic (**ім'я́ по ба́тькові**) is formed from the father's name by means of a variety of different suffixes, e.g.

-ович-, -евич- (male):   Тара́с Петро́вич Кова́ль
  І́гор Іва́нович Ста́хів

-івн-(а) (female):

Окса́на Петро́вна Кова́ль

-івн-(а)

Тетя́на Андрі́вна Григо́ренко

Like all proper names patronymics decline; bear in mind that they are adjectives.

Solomiia Maliarchuk addresses her colleague Ihor Stakhiv in the **vocative case**: **І́горе Іва́новичу!** using his first name **І́гор** and his patronymic **Іва́нович**. We now know that his father was called **Іва́н**. In turn he addresses her as **Соломі́е Олекса́ндрівно** (first name **Соломі́я**, patronymic **Олекса́ндрівна**); Solomiia's father was **Олекса́ндр**.

This is the polite way of addressing Ukrainians in a formal situation. The endings of the vocative case are dealt with in detail in unit 11.

8 Another use for так

You already know **так** as 'yes'. Ihor Stakhiv uses the word in the question **Тако́ж, на дво́х, так?** to mean '[It's] also for two, isn't it?' This is the so-called 'tag question' e.g.

Ві́ра украї́нка, так?

Vira is a Ukrainian, isn't she?

The first part of such sentences should be pronounced like a statement, with question intonation only on the final word **так**.

9 Another use for чи

Сті́вен ціка́виться, чи мо́жна   *Stephen wonders if/whether it is*
в Укра́їні розрахува́тися за   *possible to pay for goods in*
товари́ кредитно́ю ка́рткою.   *Ukraine with a credit card.*

You have already seen **чи** introduce questions without a question word or meaning 'or'. Here we see it being used to introduce what is called an indirect question. The direct question would have looked like this:

Stephen wonders: 'It is possible to pay for goods, etc.?'

10 Space orientation

де?	where?	куди?	where to?	звідки?	where from?
ось	here is ...		(whither?)		(whence?)
он	[over] there is	сюди	to here (hither)	звідси	from here (hence)
тут	here	туди	to there (thither)	звідти	from there (thence)
там	there				
праворуч	on the right	вперед	to the front, forwards	спереду	from the front
ліворуч	on the left				
попереду	in front	назад	to the rear, back(wards)	ззаду	from behind
позаду	behind			здому	from home
далеко	far off	прямо	straight		
близько	near	додому	home(wards)		
високо	high				
низько	low				
вдома/ удома	at home				

Words like 'whither, whence, etc' have a decidedly quaint feel in English. The Ukrainian equivalents, however, are in everyday use, e.g.

Де ти живеш?
Куди ти йдеш?
Звідки ти?

Where do you live?
Where are you going?
Where are you from?

Вправи

- 1 Make phrases with the following numerals and nouns:

Приклад: багато тисяч, мало грошей, один долар

приклад

example

1 (Один)	(гривня, долар, тисяча)
4 (Чотири)	(гривня, долар, тисяча)
5 (П'ять)	(гривня, долар, тисяча)
22 (Двадцять два)	(гривня, долар, тисяча)
78 (Сімдесят вісім)	(гривня, долар, тисяча)
200 (Двісті)	(гривня, долар, тисяча)

312 (Триста дванадцять)	(гривня, долар, тисяча)
645 (Шістсот сімдесят п'ять)	(гривня, долар, тисяча)
багато	(гроші, валюта, гривня, долар, тисяча)
мало	(гроші, валюта, гривня, долар, тисяча)
грохи	(гроші, валюта, гривня, долар, тисяча)

- 2 Make the following sentences negative (if they are positive) or positive (if they are negative):

- (a) Я маю машину.
(b) У мене немає саду.
(c) Віра має торт.
(d) У директора немає помічника (assistant)
(e) Фірма має літак.
(f) У тебе немає квитка?

- 3 Construct sentences using both ways of saying that the subject of the sentence doesn't have something, according to the example:

Приклад: Петро не (мати) (брат).
Петро не має брата.
У Петра немає брата.

- (a) Ти не (мати) (книга)?
(b) Вони не (мати) (паспорти)?
(c) Я не (мати) (сад)?
(d) Ви не (мати) (сад)?
(e) Віра не (мати) (сестра)?
(f) Сестри не (мати) (гроші)?
(g) Стівен ще не (мати) (віза)?

- 4 Turn your part of this dialogue into Ukrainian.

You I need to book a room.
Hotel На коли?
You For today.
Hotel На скільки?
You For two people.
Hotel На скільки днів?
You For four.

- 5 Can you tell your wheres from your whithers? What words in the list below are likely to be found in answers to the following question words?

Приклад: Де? Там.

Де?
Звідки?
Куді?

вперед, там, звідти, сюди, спереду, ось, назад, звідси, тут, туди

- 6 Some situations in which to practise your Ukrainian.

(a) in the hotel

You are at the check-in desk. Tell the clerk that you:

- (i) *want a single room (a room for one);*
- (ii) *for a week, or maybe two;*
- (iii) *don't have much money;*
- (iv) *need to change dollars into (на + acc) Ukrainian money.*

(b) walking along a Kyiv street with a Ukrainian friend. You suddenly say:

- (i) *let's go to a restaurant, I'm terribly hungry – but;*
- (ii) *unfortunately I don't have any Ukrainian money;*

Your friend replies:

- (i) *There's a bureau de change up ahead, how much do you want to change?*

You want to change about twenty-five dollars.

6

ЯКИЙ В УКРАЇНІ КЛІМАТ?

What's the climate like in Ukraine?

In this unit you will learn how to:

- say you are sorry
- say what you like
- say how old you are
- talk about the weather
- talk about events in the past
- use some time expressions

Діалог 1

In a pub near the Ukrainian Embassy.

Стівен Вибачте, будь ласка... Я бачу, що Ви читаете українську газету. Ви знаєте українську мову?

Морозенко Так, я українець, але я народився і живу в Лондоні.

Стівен Пробачте мені мою цікавість... Мені дуже подобається українська мова. Я вивчаю її вже два роки. Мені допомагає мій приятель.

Морозенко Як добре! Напевно, Ви вже бували в Україні?

Стівен На жаль, ще ні. Я вивчаю мову тут, у Лондоні. Але я збираюся їхати туди, тому що я маю комерційні інтереси.

Морозенко То Ви бізнесмен?

Стівен Так, моя фірма робить жіночий і чоловічий одяг. Мені треба відвідати моїх українських партнерів.

- Морозенко** Я бажаю Вам успіху! Ви ще такий молодий.
Стівен Це Вам здається. Мені вже тридцять п'ять років.
Морозенко Ось Вам моя візитна картка. Мені звать Юрій Морозенко. Я юрист і часто буваю в Україні. Якщо я міжжу Вам допомогти, прошу мені подзвонити. Я працюю щодня з дев'ятої до п'ятої години.
Стівен Дякую. (*Hands over his business card*). У вас такє цікавє прізвище: Морозенко...
Морозенко Так, дуже «холодне»... (*laughs*).
Стівен Але мороз і холод це краще, ніж цей жахливий дощ сьогодні...

вїбачити	to forgive, excuse
бачити	to see
читати	to read
газета	newspaper
пробачити	to forgive, excuse
допомагати	to help
напевно	for sure
бувати	to visit, spend time in
напевно, Ви вже бували в Україні	you have probably already been to Ukraine
збиратися	to get ready
комерційний	commercial
інтерес	interest
бізнесмен	businessman
жіночий	female
чоловічий	male
жіночий і чоловічий одяг	women's and men's clothing
бажати	to wish
успіх	success
молодий	young
здаватися (3rd sg.: здається)	to seem
Це Вам здається	It just seems so to you
візитна картка	business card
юрист	lawyer
щодня	every day
якщо	if
допомогти	to help
мороз	frost
холод	cold
краще	better
ніж	than
жахливий	terrible
дощ	rain

Як функціонує мова

1 Giving things to people – the dative case

This case is used to denote the indirect object of a verb. English typically either has no special form, or uses the preposition 'to' or 'for', e.g.

Give me some money.   *Give some money to the man.*
I bought my daughter a horse.   *I bought a horse for my daughter.*

You have already seen several instances of the dative case in Ukrainian:

Дякую **Вам** за допомогу.   *Thank you for [your] help.*
 Пробачте **мені** мою цікавість.   *Forgive me my curiosity.*
Мені допомагає мій приятель.   *My friend is helping me.*
 Я бажаю **Вам** успіху.   *I wish you success.*
 Ось **Вам** моя візитна картка.   *Here is my business card for you.*
 Прощу **мені** подзвонити.   *Please give me a call.*
 Телефонуйте **мені**.   *Telephone me.*

The person you thank (дякувати), forgive (пробачити, вїбачити), wish something to (бажати), help (допомагати), telephone (подзвонити, телефонувати) is in the **dative case**. (You can also телефонувати до + someone in the genitive case – the meaning is exactly the same: телефонуйте до мене.)

The dative case can also be used:

- with words denoting need, necessity

Стівене, **Вам треба** офіційне запрошення?   *Stephen, do you need an official invitation? (lit. Stephen, is an official invitation necessary for you?)*
Мені потрібно оформити візу для поїздки в Україну.   *I need to obtain a visa for the trip to Ukraine. (lit. It is necessary for me to obtain a visa for the trip to Ukraine.)*
Мені треба відвідати моїх українських партнерів.   *I need to visit my Ukrainian partners. (lit. It is necessary for me to visit my Ukrainian partners.)*

- with a variety of 'impersonal expressions'

In English such sentences often contain the pronoun 'it', e.g. It seems to me, it was very pleasant for me:

Це Вам здається.	<i>That's just how it seems to you.</i>
Холодно.	<i>It is cold.</i>
Мені холодно.	<i>I am cold (lit. It is cold for me).</i>

And some examples that you will encounter in the second part of the dialogue:

Мені пощастило, що я вас зустрів.	<i>It is fortunate for me that I met you.</i>
Мені було приємно з вами познайомитися.	<i>It was pleasant for me to make your acquaintance.</i>

- with **подобатися** (to please)

Стівенові подобається українська мова.	<i>Stephen likes Ukrainian. (lit. The Ukrainian language is pleasing to Stephen.)</i>
--	---

In English what you like is the **object**. In Ukrainian what you like is the **subject**. Here is another example:

Вам подобаються ці квіти?	<i>Do you like these flowers?</i> (lit. Do these flowers please you?)
---------------------------	--

The subject of the Ukrainian sentence is **квіти**, a plural noun; therefore the verb has a plural ending, **подобаються**.

- to give your age

Мені тридцять п'ять років.	<i>I am thirty five.</i>
Оксані чотири роки.	<i>Oksana is four.</i>
Скільки Вам років?	<i>How old are you?</i>

2 Dative case – noun endings

(a) Masculine nouns

Nom. S.	брат	друг	будинок
Dat. S.	брату/ові	другу/ові	будинку/ові
Nom. Pl.	брати	друзі	будинки
Dat. Pl.	братам	друзям	будинкам

Nom. S.	учитель	оливéць	англієць
Dat. S.	учителю/еві	оливцю/еві	англією/еві
Nom. Pl.	учителі	оливці	англіїці
Dat. Pl.	учителям	оливцям	англіцям

(b) Feminine nouns

Nom. S.	сестра	вулиця	компанія	книга	зустріч
Dat. S.	сестрі	вулиці	компанії	кнізі	зустрічі
Nom. Pl.	сестри	вулиці	компанії	книги	зустрічі
Dat. Pl.	сестрам	вулицям	компаніям	книгам	зустрічам

(c) Neuter nouns

Nom. S.	дерево	море	прізвище	життя	ім'я
Dat. S.	дереву	морю	прізвищу	життю	імені
Nom. Pl.	дерéва	моря	прізвища	життя	іменá
Dat. Pl.	дерéвам	мор'ям	прізвищам	життям	іменáм

The two types of ending for masculine nouns in the dative singular, **-ові** (**-еві/-єві**), **-у (-ю)**, are interchangeable. However the ending **-ові (-еві/-єві)** is used very infrequently with nouns denoting inanimate objects. The ending **-еві** is 'soft'; **-єві** occurs when the nominative ends in **-ий**, e.g. **Олексій** (man's name) – **Олексієві**.

Note what happens in the dative singular to feminine nouns containing **г, к, х** before the final **-а**, e.g. **пóдруга, квітка, мýха (fly)**. Before the ending of the dative singular, **-і**, those consonants change:

г	з(і)	пóдруга – пóдрузі
к	+ і = ц(і)	кáртка – кáртці
х	с(і)	мýха – мýсі

3 Adjectives – dative case

Hard endings

	Nom. S.	Dat. S.	Nom. Pl.	Dat. Pl.
M.	дóбрый	дóброму	дóбрі	дóбрим
F.	дóбра	дóбрій	дóбрі	дóбрим
N.	дóбре	дóброму	дóбрі	дóбрим

Soft endings

	Nom. S.	Dat. S.	Nom. Pl.	Dat. Pl.
M.	сінній	сінньому	сінні	сіннім
F.	сіння	сінній	сінні	сіннім
N.	сінє	сінньому	сінні	сіннім

4 Possessive pronouns – dative case

	Nom. S.	Dat. S.	Nom. Pl.	Dat. Pl.
M.	мій	моєму	мої	моїм
F.	моя	моїй	мої	моїм
N.	моє	моєму	мої	моїм

Твій has the same endings as **мій**.

	Nom. S.	Dat. S.	Nom. Pl.	Dat. Pl.
M.	наш	нашому	наші	нашим
F.	наша	нашій	наші	нашим
N.	наше	нашому	наші	нашим

Ваш has the same endings as **наш**.

5 Personal pronouns – dative case

	S.	Pl.
First person:	мені	нам
Second person:	тобі	вам
Third person: (m), (n)	йому	
(f)	їй	їм

Діалог 2

Stephen and Iurii Morozenko talk about the weather in Ukraine.

Стівен До речі, мені дуже цікавить погода в Україні. Там тепло зараз?

Морозенко Влітку жарко, може бути плюс тридцять градусів.

Стівен За Цельсієм?

Морозенко Так. А взимку в Україні завжди дуже холодно.

Стівен Мороз? (*laughs*)

Морозенко Так, мороз, вітер, сніг.

Стівен Жакливо. Коли мені холодно, я не можу працювати.

Морозенко Чому? Українці мають теплий одяг.

Стівен Дуже вдячний Вам за цікаву розмову. Мені пощастило, що я Вас зустрів.

Морозенко Мені також дуже приємно з Вами познайомитися. Телефонуйте мені, якщо маєте вільний час.

Стівен Неодмінно. До побачення, пане Морозенко.

Морозенко До зустрічі.

цікавити	<i>to interest</i>
погода	<i>weather</i>
влітку	<i>in summer</i>
жарко	<i>[it is] hot</i>
може бути	<i>maybe, perhaps</i>
плюс	<i>plus</i>
градус	<i>degree</i>
за Цельсієм	<i>centigrade</i>
взимку	<i>in winter</i>
завжди	<i>always</i>
холодно	<i>[it is] cold</i>
вітер (gen.: вітру)	<i>wind</i>
сніг	<i>snow</i>
чому?	<i>why?</i>
вдячний	<i>grateful</i>
мені пощастило	<i>I was fortunate</i>
зустріти (here: зустрів)	<i>to meet</i>
Мені пощастило, що я Вас зустрів	<i>It was lucky for me that I met you</i>
вільний	<i>free</i>

(a) Правда чи неправда?

- 1 Морозенко читає англійську газету.
- 2 Стівен вивчає українську мову в Лондоні.
- 3 Стівену дуже цікавить погода в Іспанії.
- 4 Взимку в Україні дуже тепло.

(b) Дайте відповіді на ці запитання англійською мовою

- 1 For how long has Stephen been learning Ukrainian?
- 2 What does Morozenko give to Stephen?
- 3 What is Morozenko's job?
- 4 Does Stephen like cold weather?

6 Verbs – talking about events in the past

It is very easy to form the past tense of verbs in Ukrainian. The important points to bear in mind are the **gender** and **number** of the subject. Here are some examples of past-tense verbs that you have already seen:

Я замовив квиток.	<i>I have ordered the ticket.</i>
Чудово, що Ви зателефонували.	<i>[It's] great that you phoned.</i>
Я народився в Лондоні.	<i>I was born in London.</i>
Мені дуже пощастило, що я Вас зустрів.	<i>It was very fortunate for me that I met you.</i>

English has a variety of forms that can be grouped together as 'past tense': I have come, I came, I was coming, I had come. Ukrainian has no distinctions of this kind, relying almost entirely on context.

Let's take as our example the sentence **Я замовив квиток**. The past-tense form **замовив** ends in a hard consonant (-в) and is derived from the infinitive **замови-ти**. By looking at the examples of plural past-tense forms given above, it is easy to make the plural form **Ви замовили**.

The ending **-в** denotes a masculine singular ending. It changes to **-л** to form the feminine and neuter singular endings (**-ла**, **-ло**) and the plural ending for all genders (**-ли**).

замовити			
S.		Pl.	
M	F	N	
я, ти, він	я, ти, вона	воно	ми, ви (Ви), вони
замовив	замовила	замовило	замовили

Here are some past tense forms of verbs that you already know that are not quite so straightforward:

могти (to be able)	міг (m), могла (f), могло (n)	могли (pl)
їсти (to eat)	їв (m), їла (f), їло (n)	їли (pl)
*іти (to go)	ішов (m), ішла (f), ішло (n)	ішли (pl)

*Remember that the first letter **i** changes to **й** after a word ending in a vowel, e.g. вона **йшла**.

7 Time phrases

(a) Котра година? What's the time?

You have already met the phrase **Котра година?** It literally means 'Which hour [is it]?' There the reply was **Дев'ята** (nine o'clock: lit. 'the ninth [hour]'). **Дев'ята** is an adjective; it is in the feminine form because it agrees with **година**, even though that word is not necessarily used.

In this dialogue Lawyer Morozenko says **Я працюю щодня з дев'ятою до п'ятої години** (I work every day from nine to five: lit. from the ninth to the fifth hour), using the prepositions **з** (from) and **до** (to) followed by the genitive case.

A polite way of asking what the time is or, indeed, any question:

Перепрощую, чи Ви не знаєте, котра година?	<i>Excuse me, could you please tell me the time?</i>
--	--

(b) I've been doing something for ages and am still doing it

Я вивчаю українську мову вже два роки.	<i>I have been learning Ukrainian for two years [already].</i>
--	--

Stephen has been learning Ukrainian for a long time and is still learning it. Ukrainian uses the **present** tense (**вивчаю**); English uses the perfect continuous tense (*have been learning*).

The English time phrase has a preposition 'for'; the equivalent phrase in Ukrainian is simply **два роки** with no preposition.

Я живу в Києві вже два місяці.	<i>I have been living in Kyiv for two months [already].</i>
Скажіть, будь ласка, є пиво? Я його дуже люблю.	<i>Tell me please, is [there] [any] beer? I like it a lot.</i>
Ні, його немає вже 5 днів. Але є дуже добре вино.	<i>No, there hasn't been [any] [for] five days. But [there] is [some] very good wine.</i>

(c) every minute of every hour of every day...

Lawyer Morozenko goes to his office every day. He says **щодня** (i.e. **що + день** in the genitive case) in Ukrainian. Lots of time words are built up in this way, e.g. **що + рік** gives **щоріку** (every year), **що + субота** produces **щосуботи** (every Saturday) and so on.

(d) Last week, next year, etc.

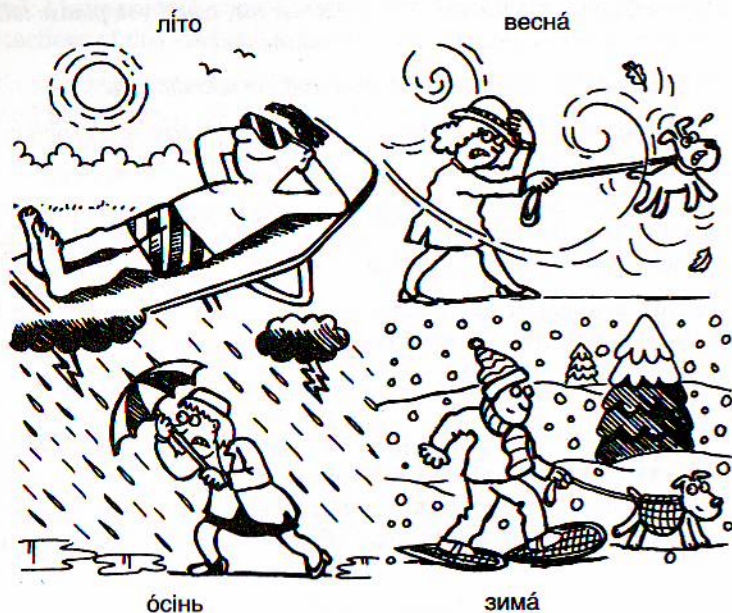
The genitive case is also used for these time expressions:

минулого тижня	last week
наступного тижня	next week
минулого четверга	last Thursday
наступного четверга	next Thursday
минулого року	last year
наступного року	next year

The seasons of the year

пора року

season

осінь

зима

- **зима** winter
грудень (gen.: грудня) December
січень (gen.: січня) January
лютий (gen.: лютого) February
- **весна** spring
березень (gen.: березня) March
квітень (gen.: квітня) April
травень (gen.: травня) May
- **літо** summer
червень (gen.: червня) June
липень (gen.: липня) July
серпень (gen.: серпня) August
- **осінь** (f) (alt. i/e) autumn
вересень (gen.: вересня) September
жовтень (gen.: жовтня) October
листопад November

Note: The names of the months are spelt with a small letter in Ukrainian, not with a capital letter like English. They are all **masculine** in gender.

Вправи

- 1 (a) One of Taras' friends in Kyiv is gossiping about his neighbours. Here is some of the information he gives. However, some of it is wrong. Compare this information with the table below and fill in the 'true' or 'false' boxes.

Це мої сусіди: Олексій Дмитрович, водій, йому – тридцять чотири роки; Людмила Андріївна, офіціантка, їй – двадцять один рік; Петро Іванович, слюсар, йому – сорок вісім років; Микола Григорович, учитель, йому – п'ятдесят шість років; Зоя Анатоліївна, пенсіонерка, їй – шістдесят два роки; Оксана Михайлівна, фотомодель, їй – двадцять вісім років.

сусід (m)
водій
слюсар
офіціантка (f)
фотомодель

neighbour (f: сусідка)
driver
plumber
waitress (m: офіціант)
model

	true	false
The teacher is 56. The waitress is 28. The model is 21. The plumber is 46. The pensioner is 62. The driver is 37.		

(b) Now summarize the information given in the table in Ukrainian, giving the name and patronymic of each person in the correct case:

Приклад: З'її Анатоліївни шістьдесят два роки.

2 Put the words in brackets into the correct form of the dative singular.

- (a) Майкл пише лист (Джон).
 (b) Це подарунок (дружина).
 (c) Тарас телефонує (директор).
 (d) Наталка дзвонить (учителька).
 (e) (Олег) подобається музика.
 (f) (Тетяна) 24 роки.
 (g) (Андрій) дуже жарко.
 (h) (Катерина) треба мати фотоапарат.
 (i) (Вадим) потрібна машина.
 (j) (Вона) можна подарувати квіти.

подарунок	present
подарувати (подарую, подаруєш)	to give as a present

3 Write out the following sentences in full, putting the words in brackets into the correct form.

who?	what?	to whom? (if any)
Студент (писати)	(лист – in pl.)	(учитель)
Микола (писати)	(книга)	_____
Я (писати)	(ім'я)	_____
Ми (писати)	(прізвище – in pl.)	_____
Вони (писати)	(факс)	(партнер – in pl.)

4 Find the answers to the following questions from the right-hand column.

(a) Скільки Вам років?	(i) Взіймку в Україні холодно.
(b) Чи холодно взіймку в Україні?	(ii) Мені не подобається теплий клімат.
(c) Вам подобається теплий клімат?	(iii) Так, влітку там жарко.
(d) Чи влітку там жарко?	(iv) Мені вже 35 років.

5 Read the dialogues in units 5 and 6 once again. Try turning the following sentences into Ukrainian.

- (a) We have to book a hotel room.
 (b) I am planning to visit France.
 (c) We require two de-luxe rooms.
 (d) I am a businessman and often visit Ukraine.
 (e) I have no information on the finances.
 (f) My friend was reading a Ukrainian newspaper.
 (g) We've already been to Ukraine.
 (h) Our firm makes cars.

6 Which of the Ukrainian sentences that you have just written answer the following questions?

- (a) Яку газету читає мій друг?
 (b) Що робить наша фірма?
 (c) Хто планує відвідати Францію?
 (d) Чи я часто буваю в Україні?

7 Read the following weather forecast from the newspaper *Вечірній Київ* and answer the questions.

ПОГОДА

Сьогодні сонце зійде о 7 годині 26 хвилин, заїде о 16 годині 3 хвилини. Тривалість дня 8 годин 37 хвилин.

Як повідомили кореспондента «Вечірнього Києва» в Українському гідрометцентрі, завтра в Києві хмарно з проясненнями, вночі без опадів, вдень невеликий дощ, вітер західний, 7-12 метрів на секунду. Температура вночі від 3 градусів морозу до 3 градусів тепла, вдень 3-8 градусів тепла.

зійти	(here:) to rise
зайти	(here:) to set
сонце зійде	the sun will rise
о 7 годїні 26 хвилїн	at 7.26am
сонце заїде	the sun will set
тривалість (f)	length, duration
кореспондент	correspondent
гідрометцентр	meteorological centre
в Українському гідрометцентрі	in the Ukrainian met centre
хмарно	cloudy
прояснення (n)	(here:) clear period
з проясненнями	with clear periods
вночі	at night
óпади (pl.)	precipitation
вдень	during the day
західний	western
вітер західний	wind from the west
7 метрів на секунду	seven metres per second

- (a) What season do you think it is?
 (b) How long is the day going to be?
 (c) Is it going to rain at night or during the day?
 (d) What is the temperature going to be during the day?

7

Я МАЮ ПЛАНИ РОЗВИВАТИ – ТОРГІВЛЮ З УКРАЇНОЮ –

I have plans to develop trade with Ukraine

In this unit you will learn:

- how to answer the question *де?* (where?)
- how to play sports and musical instruments in Ukrainian
- more about telling the time
- more about saying what you like doing
- some special features of Ukrainian verbs

Діалог

Stephen gives an interview to the Ukrainian newspaper *Kyiv Panorama*:

Кореспондент Шановний пане Тейлор! Скажіть, будь ласка, яка мета Вашого майбутнього візиту до України?

Стівен Я їду до цієї країни для переговорів про створення спільного підприємства. Я маю зустрічі з українськими бізнесменами, а також у Міністерстві торгівлі, на Українській біржі, у Національному банку України. Мій бізнес – це виробництво та продаж модного одягу.

Кореспондент Ще одне запитання. Скажіть, будь ласка, де Ви навчилися так добре розмовляти українською мовою?

Стівен Я вивчаю її в Лондоні. Я маю серйозні плани

розвивати торгівлю з Україною і хочу знати її мову, розуміти своїх колег у Києві та Львові без перекладача. Українська мова дуже гарна. Я часто слухаю радіо, читаю українські газети й журнали. Мені також допомагає мій друг, він українець.

Кореспондент Розкажіть про Ваші смаки.
Стівен

Я люблю музику, граю на гітарі. Люблю спорт, граю в теніс, гольф, волейбол. Мені також подобається смачна їжа і, звичайно, гарний, модний одяг.

Кореспондент Ви маєте сім'ю?
Стівен

Я неодружений.

Кореспондент Бажаю Вам приємної поїздки й успіху в комерції.

Стівен Дуже дякую.

Кореспондент Дякую Вам за цікаву розповідь.

розвивати	to develop
торгівля з Україною	trade with Ukraine
шановний	esteemed
мета	aim, purpose
майбутній (here: майбутнього)	future (adj.)
візит (here: візиту)	visit
країна (here: країни)	country
переговори (here: переговорів)	talks
створення (n)	creation
спільний (here: спільного)	joint (adj.)
підприємство (here: підприємства)	enterprise
спільне підприємство	joint venture
з українськими бізнесменами	with Ukrainian businessmen
біржа	stock exchange
національний (here: національному)	national
виробництво	production
продаж	sale
навчитися (here: навчилися)	to learn
розмовляти українською мовою	to speak [in] Ukrainian [language]
серйозний (here: серйозні)	serious
план	plan
свій (here: своїх)	(here:) my
колега (here: колег)	colleague
перекладач (here: перекладача)	interpreter, translator
слухати (here: слухаю)	to listen [to]
журнал (here: журнали)	journal

розказати (here imperative:

розкажіть)	to tell
смак (here: смакі)	taste
грати	to play
грати в (+ acc.)	to play games and sports
грати на (+ loc.)	to play musical instruments
гітара (here: гітарі)	guitar
спорт	sport
теніс	tennis
гольф	golf
волейбол	volleyball
смачний (here: смачна)	tasty
звичайно	of course
приємний (here: приємної)	pleasant
комерція (here: комерції)	commerce
розповідь (f)	account, narrative

(a) Правда чи неправда?

- 1 Стівен має зустрічі з українськими бізнесменами.
- 2 Стівен хоче розвивати спорт в Україні.
- 3 Стівен любить грати на гітарі.
- 4 Кореспондент бажає Стівенові приємної поїздки.

(b) Дайте відповіді на ці запитання англійською мовою

- 1 Which bank does Stephen intend to visit in Ukraine?
- 2 Why does Stephen often listen to the radio?
- 3 Who is helping Stephen learn Ukrainian?
- 4 What kind of clothes does Stephen like?

Як функціонує мова

1 Another possessive pronoun

The dialogue in this unit introduces another possessive pronoun – **свій**, **своя**, **своє**, **свої**. This word has a special 'reflexive' usage, which means that it will always 'refer back' to the subject of the sentence:

Я хочу розуміти своїх
колег у Києві.

*I want to understand my
colleagues in Kyiv.*

but:

Він не розуміє своїх колег. *He doesn't understand his colleagues.*

In other words, **свій** can mean 'my', 'your', 'his', 'her', 'it's', 'our', 'their', according to context.

Свій declines exactly like **мій** and **твій**.

2 Nouns – locative case

The locative case is used to answer the question *де?* (*where?*) and *коли?* (*when?*) in certain time expressions. There are several examples in the dialogue and the commentary. Here are tables giving the endings in the singular and plural for nouns and adjectives. This case never occurs without a preposition.

3 Locative case – noun endings

(a) Masculine nouns

Nom. S. Loc. S. (у/в, на +)	пáспорт пáспорті	олівéць олівці́	будіно́к будіно́ку
Nom Pl. Loc. Pl. (у/в, на +)	паспорті́ паспортáх	будінки будінка́х	олівці́ олівця́х

Nom. S. Loc. S. (у/в, на +)	брат брато́ві	друг дру́гові	учітель учітеле́ві	англі́єць англі́йцеві
Nom Pl. Loc. Pl. (у/в, на +)	брати́ братáх	дру́зі дру́зьях	учителі́ учителя́х	англі́йці англі́йцях

(b) Feminine nouns

Nom. S. Loc. S. (у/в, на +)	сестра́ сестрі́	ву́лиця ву́лиці	компáнія компáнії	кни́га кни́зі	зустрі́ч зустрі́чі
Nom Pl. Loc. Pl. (у/в, на +)	сестри́ сестра́х	ву́лиці ву́лицях	компáнії компáніях	кни́ги кни́гах	зустрі́чі зустрі́чах

(c) Neuter nouns

Nom. S. Loc. S. (у/в, на +)	де́рево де́реві	мо́ре мо́рі	прізви́ще прізви́щі	життя́ житті́	імя́ імені́
Nom Pl. Loc. Pl. (у/в, на +)	де́рева де́ревах	моря́ моря́х	прізви́ща прізви́щах	життя́ життя́х	імена́ імена́х

Note:

- The masculine singular ending **-ові/-еві/-єві** is used predominantly with nouns denoting human beings.
- The masculine singular ending **-у** occurs after the suffixes **-к, -ак, -ик, -ок**, e.g. *у будінку* and in some other short nouns, e.g. *у банку, у парку, у снігу, у саду, у гаю*.
- Before the ending of the locative singular **-і**, the consonants **к, г, х** change in the following way: **к – ц; г – з; х – с**. Note that the consonant **-к** changes to **-ц** only when the locative ending is **-і**; when the locative ending is **-у** there is no change, e.g. *у ріці (рік), на березі (бéрег), на поверсі (по́верх), на побудзі (пóдруга), у кни́зі (кни́га), у руці́ (рука́)*.

4 Adjectives – locative case

Hard endings

	Nom. S.	Loc. S.	Nom. Pl.	Loc. Pl.
M.	дóбрий	дóброму	дóбрі	дóбрих
F.	дóбра	дóбрій	дóбрі	дóбрих
N.	дóбре	дóброму	дóбрі	дóбрих

Soft endings

	Nom. S.	Loc. S.	Nom. Pl.	Loc. Pl.
M.	сіній	сіньому	сіні	сініх
F.	сіня	сіній	сіні	сініх
N.	сіне	сіньому	сіні	сініх

5 Possessive pronouns – locative case

	Nom. S.	Loc. S.	Nom. Pl.	Loc. Pl.
M.	мій	моєму	мої	моїх
F.	моя	моїй	мої	моїх
N.	моє	моєму	мої	моїх

Твій and **свій** have the same endings as **мій**.

	Nom. S.	Loc. S.	Nom. Pl.	Loc. Pl.
M.	наш	нашому	наші	наших
F.	наша	нашій	наші	наших
N.	наше	нашому	наші	наших

Ваш has the same endings as **наш**.

6 Personal pronouns – locative case

	S.	P.
First person:	мені	нас
Second person:	тобі	вас
Third person: (m), (n) (f)	ньому ній	них

Note: As the locative case occurs only with prepositions, the third person pronouns always have the prefixed **н-** attached.

7 Prepositions with locative case

у/в	<i>in/at</i>	у готелі, у парку на братові, на учителеві в Одесі, у місті у містах,
на	<i>on/at</i>	на роботі, на вулиці, на другому поверсі

when to use **у** or **в**

The Ukrainian prepositions meaning 'in' has two forms:

- **у**, used at the beginning of a sentence or after a break within a sentence (represented in writing by a comma):

У Києві є багато цікавих будинків.	<i>There are lots of interesting buildings in Kyiv.</i>
Я вивчаю мову тут, у Лондоні.	<i>I am studying the language here in London.</i>
- **в**, used after a word ending in a vowel:

Я живу в Лондоні.	<i>I live in London.</i>
Я часто буваю в Україні.	<i>I am often in Ukraine.</i>

The same rules apply to **у/в** when it is used with the accusative or genitive case.

8 Time phrases and the locative case

(a) years and months (see also the next unit)

у тисяча дев'ятсот дев'яносто шостому році	<i>in 1996</i>
у липні	<i>in July</i>
у вересні	<i>in September</i>
у листопаді	<i>in November</i>

Contrast **у** + accusative case for the days of the week, e.g. **у четвер** (*on Thursday* etc.)

(b) At what time?

Use the preposition **о** (or **об** before a vowel):

о котрій годині?	<i>at what time? (lit. at which hour?)</i>
о першій	<i>at one (lit. at the first)</i>
об одинадцятій годині	<i>at eleven</i>

9 A special use for the preposition на and the locative case

Що на ньому?	<i>What is he wearing?</i>
На Стівенові модний костюм.	<i>Stephen is wearing a fashionable suit.</i>
На ньому білий піджак червоне пальто	<i>He is wearing a white jacket red coat</i>

The verb **носіти** (*ношу́, носиш*), which you will meet later with the meaning 'to carry', is also used to denote 'wearing', but with the additional meaning that the item in question is worn regularly:

Чи Стівен носить окуляри? *Does Stephen wear glasses?*

10 Verbal aspect

Verbal aspect is to do with the way in which an action is viewed. Ukrainian verbs have two aspects: **imperfective** and **perfective**.

imperfective

The imperfective aspect denotes that something is happening right now, was happening or will be happening at a particular moment, e.g.

Стівен зараз телефонує до Києва.	<i>Stephen is phoning Kyiv at the moment.</i>
Він читав українську газету.	<i>He was reading a Ukrainian newspaper.</i>
Вона сміялася .	<i>She was laughing.</i>

It can also denote an action that is repeated or is regular:

Стівен щотижня телефонує до Києва.	<i>Stephen phones Kyiv every week.</i>
Він щодня читав українські газети.	<i>He read (used to read) Ukrainian newspapers every day.</i>

The imperfective future is introduced in unit 8.

perfective

The perfective aspect denotes that the action has already commenced or has been completed in the past or will have been completed in the future, e.g.

Вона засміялася .	<i>She burst out laughing.</i>
Добре, що ти зателефонував .	<i>It's good that you phoned (made this call).</i>

Perfective verbs cannot therefore have a present tense, as the present tense is used for actions that are either in progress now, or are repeated.

The use of the perfective future will be looked at in unit 9. There is no difference between imperfective and perfective verbs in the formation of the past tense.

11 How are aspects formed?

Unfortunately no rules can be given. Here are a few examples:

Group 1:	<i>Imperfective</i>	<i>Perfective</i>
	піти	випити
	сміятися	засміятися
	дивітися	подивітися
	читати	прочитати
	їсти	з'їсти
	робити	зробити

Group 1 contains perfective verbs that have been formed from imperfective verbs by the addition of a **prefix**.

Group 2:	давати	дати
	продавати	продати
	запрошувати	запросити
	купувати	купити

Group 2 contains imperfective verbs that are formed by means of the **suffixes -ва** or **-ува/-юва**.

Group 3:	вивчати	вивчити
	замовляти	замовити

Group 3 contrasts imperfective verbs with **-а** (or **-я** after a soft consonant) and perfective verbs with **-и**. Some other changes, e.g. as in

замовля́ти-замови́ти, or shifts in stress position, may be involved.

Some verbs in groups 2 and 3 also display **consonant alternations**, e.g.

запро́шувати, запроси́ти   замовля́ти, замови́ти.

There will be more about consonant alternations in unit 12.

Group 4:	допомага́ти	допомогти́
	зустріча́ти(ся)	зустріти́(ся)
	сидáти	систи́
	бра́ти	взя́ти
	заходи́ти	зайти́

Group 4 contains verbs that form their imperfective and perfective aspects in ways that are difficult to categorise; indeed, on occasion (e.g. **бра́ти**), the perfective is formed from a completely different word.

From now on the aspect of all new verbs will be marked in the word lists as impf. (imperfective) or pf. (perfective).

aspect and verbal prefixes

Let us look at some of the ways in which prefixes, such as those in group 1 above, can affect meaning.

If we add the prefix **по-** to the verb **проси́ти** (*to ask for something*) we get the perfective equivalent, with no real change in meaning other than the stress placed on the completion of the action. However, if we add the prefix **за-** to the same verb, the new perfective verb has a completely different meaning: **запроси́ти** (*to invite*), from which in turn a new imperfective is formed: **запро́шувати**. Adding the prefix **пере-** to the same verb produces a word meaning 'to apologise' – **перепроси́ти, перепро́шувати**.

In some of the verbs listed above, the prefix **по-** can give the meaning of 'doing a little bit of the action', e.g.

працюва́ти	<i>to work</i>
попрацюва́ти	<i>to do a bit of work</i>

aspect in the past tense

It is useful to consider the whole context which determines the use of either the imperfective or the perfective aspect of the verb in the past tense, e.g.

Я пив ка́ву might occur in the following situations:

I was drinking coffee, but everyone else was drinking tea.

I was drinking coffee all through the meeting.

I drank (used to drink) coffee every day, but now I can't because of the state of my health.

whereas the likely situations for **я випив ка́ву** are:

I drank up (finished drinking) my/the coffee, got up and left for work.

I have finished my coffee – look, there isn't any left.

Впра́ви

- 1 Put the words in brackets into the locative case, according to the example:

Приклад: Мико́ла гуля́є в (парк). Мико́ла гуля́є в па́рку.

- (a) На (кореспондэ́нт) мо́дний ко́стюм.
 (b) Мо́жна помі́няти гро́ші в (Націо́нальний банк).
 (c) Я влі́тку був у (Лондо́н).
 (d) Ми живемо́ у (Льво́в).
 (e) Музи́канти гра́є на (гіта́ра).

- 2 Certain consonants change in the locative case. Give either the locative case form or the nominative case form, according to the information given:

Приклад: Нога́ – но...
 Р ... – ро́ці

Нога́ – нозі́
 рік – ро́ці

кни́га – кни́...
 по́дру ... – по́друзі
 жі́нка – жі́н ...
 ля́ль ... – ля́льці

ка́рт... – ка́ртці
 пої́здка – пої́зд ...
 му́ха – му ...
 ру́ч ... – ру́чці

- 3 Insert the correct form of the preposition **у/в** in the following sentences:

- (a) У/в ме́не є ба́тьки у/в Шо́тланді́ї.
 (b) Та́то праці́є у/в ба́нку.
 (c) Я незаба́ром ї́ду у/в Украї́ну.
 (d) Сло́вник у/в кабіне́ті.

- (e) На скільки днів замовити готель у/в Львові?
 (f) У/в вас є номер його факсу?
 (g) Тітка живе у/в Чернівці.

4 Complete the following sentences by adding the correct verb from the list below.

- (a) Велосипед дуже зручний. На ньому можна (...).
 (b) Мені подобаються книги. Їх можна (...).
 (c) Моя мама робить смачні тістечка. Я люблю їх (...).
 (d) Моя сестра любить балет, але вона не вміє (...).
 (e) Мій друг купив гітару. Він хоче навчитися на ній (...).

тацювати, їздити, грати, їсти, читати

5 Complete the following sentences by translating the English words and phrases into Ukrainian.

- (a) Стівен (*is phoning*) Київ зараз.
 (b) Віра (*phones Kyiv*) щотіжня.
 (c) Ігор (*was reading*) газету «Вечірній Київ» (*yesterday*) увечері.
 (d) Оксана (*used to read*) англійські книги (*every day*).

6 Get ready to give personal information about yourself. Try answering the following questions.

- (a) Скільки Вам років?
 (b) У якому році Ви народилися?
 (c) У якому місяці Ви народилися?
 (d) У якій країні Ви народилися?
 (e) У якому місті Ви народилися?
 (f) Де Ви тепер живете?
 (g) Чи Ви вже були в Україні?

8

МИ ЛЕТИМО УКРАЇНСЬКИМИ АВІАЛІНІЯМИ

We are flying with Ukraine Airlines

In this unit you will learn how to:

- express agreement
- talk about events that will be happening in the future
- talk about means of travel
- tell the time by the clock

Діалог 1

A meeting with Bohdan Riznyk on a London street.

Богдан Тарасе, якого числа ти летиш до України?

Тарас Двадцять дев'ятого липня, о пів на першу дня. Буду відлітати з аеропорту Гатвік.

Богдан Який це день?

Тарас Четвер.

Богдан Ти летітимеш літаком Австрійських авіаліній з пересадкою у Відні?

Тарас Ні, не через Відень. Є прямий рейс Українських міжнародних авіаліній «Лондон – Київ». Тому я буду летіти Українськими без зупинки. Ми летимо вдвох із моїм другом Стівеном Тейлором.

Богдан Я можу відвезти вас своєю машиною до аеропорту, якщо треба.

Тарас Дякую, нас відвезе Віра.

число	number (here: date)
Якого числа ти летіш до України?	On what date are you flying to Ukraine?
Двадцять дев'ятого липня	On the 29th of July
пів	half
о пів на першу дня	at half past twelve in the afternoon
відлітати (imp.)	to fly off
аеропорт	airport
Гатвік	Gatwick
Який це день?	What day is that?
літак	aircraft, plane
австрійський	Austrian
пересадка	change (of transport)
Відень (m) (gen.: Відня)	Vienna
Ти летітимеш літаком Австрійських авіаліній з пересадкою в Відні?	Will you be flying with an Austrian Airlines plane, changing in Vienna?
через (+ acc.)	(here:) via
прямий	straight, direct
рейс	journey, flight
є прямий рейс міжнародний	there is a direct flight international
тому	therefore
зупинка	stop
зручно	convenient
вдвох	the two of us together
відвезті (відвезу, відвезеш) (pf.)	to take (away)
машинна	car (colloquial)
Я можу відвезті вас своєю машиною до аеропорту, якщо треба	I can drive you to the airport in my car, if necessary

Як функціонує мова

1 Verbs – future tense (imperfective aspect)

The imperfective future tense is used to describe actions that will be taking place at some time in the future. There are two ways of forming this tense, both of which have exactly the same meaning. You may choose whichever form you find the easier, but you should be able to recognize both.

Type 1

This tense form comprises two words, just like the English 'I will read the paper'. You will remember that the verb **бути** (to be) has only one form (є) in the present tense. The future tense forms of this verb have first conjugation endings:

	S.	Pl.
1	буду	будемо
2	будеш	будете
3	буде	будуть

By combining these forms with the imperfective infinitive, you obtain the imperfective future, e.g.

Я **буду працювати** завтра. *I will be working tomorrow.*
 Я **буду їхати** до Львова. *I will be going to L'viv.*

Type 2

The other form of the imperfective future is obtained by adding the suffix **-м** and the corresponding personal endings, also of the first conjugation, to the imperfective infinitive, e.g.

	S.	Pl.
1	їхатиму	їхатимемо
2	їхатимеш	їхатимете
3	їхатиме	їхатимуть

In the dialogue we find the following expressions:

- Буду відлітати з аеропорту Гатвік.
- Я буду летіти Українськими без зупинки.
- Ти летітимеш літаком Австрійських авіаліній?
- Ми летимо вдвох з моїм другом Стівеном Тейлором.
- Якого числа ти летіш до України?

Taras and Bohdan could have changed their future around with no change in meaning:

Я **летітиму** Українськими без зупинки.
 Ти **будеш летіти** літаком Австрійських Авіаліній?

We can translate sentences (d) and (e) above as:

I am flying together with my friend Stephen Taylor.
On what date are you flying to Ukraine?

The present tense in English corresponds exactly to the present tense in Ukrainian here. In both languages it is possible to use verbs in the present tense with future meaning when something has been definitely decided upon.

2 The instrumental case

The instrumental case is used to denote the means by which something is done; in English this idea is most often expressed with the prepositions 'by' or 'with'. It is therefore particularly common with words meaning various forms of transport, e.g.

Я лечу до Відня літаком Австрійських авіаліній.	<i>I am flying to Vienna by a plane of Austrian Airlines.</i>
Я лечу до Відня Австрійськими авіалініями.	<i>I am flying to Vienna by/with Austrian Airlines.</i>
Він їде поїздом до Києва.	<i>He is going to Kyiv by train.</i>
Вони їдуть автобусом до роботи.	<i>They are going to work by bus.</i>

Note: Ukraine has underground railways (**метро**) in two major cities: Kyiv and Kharkiv. The word **метро** is neuter and indeclinable; it cannot therefore have an instrumental ending. Instead you travel **на метро** (by underground).

- By extension the instrumental case is used with words like **вулиця, площа, місто**:

Я хочу погуляти вулицями Києва.	<i>I want to take a walk through the streets of Kyiv.</i>
Ми йдемо Хрещатиком.	<i>We are walking along Khreshchatyk Street.</i>

- The instrumental case is also used to refer to job descriptions, e.g. **Ким працює Стівен?** (lit. As who does Stephen work?) (**Ким** is the instrumental form of **Хто**).

Стівен працює директором.	<i>He is the director</i> (lit. Stephen works as the director).
---------------------------	---

- It is also used after certain verbs, e.g. **цікавитися** (to be interested in), **займатися**, which literally means 'to deal with', 'to be busy with':

Їгор дуже цікавиться музикою.	<i>Igor is very interested in music.</i>
Мої знайомі будуть займатися квитками.	<i>My acquaintances will deal with the tickets.</i>
Я займаюся тенісом.	<i>I go in for tennis.</i>

- where being and becoming are involved

The instrumental case is used after the verbs **бути** (to be) and **ставати** (стаю, стаєш) (to become):

Коли я був хлопчиком, мені подобалося їздити на велосипеді.	<i>When I was a boy, I liked riding a bike.</i>
Через десять років я буду директором фірми.	<i>In ten years' time I'll be director of the firm.</i>

- I'm flying with my friend

The instrumental case is also used in a special phrase involving a plural personal pronoun, most frequently **ми**, and the preposition **з**:

Ми летимо вдвох із моїм другом.	<i>My friend and I are flying together</i> (lit. We are flying the two of us together with my friend).
------------------------------------	--

Later in the dialogue we have:

Ми зі Стівеном будемо у Львові.	<i>Stephen and I will be in L'viv.</i>
------------------------------------	--

The verbs in these sentences are in the first person plural form because the subject is **ми**.

3 Instrumental case – noun endings

(a) Masculine nouns

Nom. S.	паспорт	будінок	оливець	телефон
Inst. S.	паспортом	будінком	оливцем	телефоном
Nom. Pl.	паспорти	будінки	оливці	телефони
Inst. Pl.	паспортами	будінками	оливцями	телефонами

Nom. S.	брат	хло́чик	дру́г	учи́тель	англі́ць
Inst. S.	бра́том	хло́чиком	дру́гом	учи́телем	англі́цем
Nom. Pl.	брати́	хло́чки	дру́зі	учителі́	англі́ці
Inst. Pl.	братáми	хло́чками	дру́зями	учителя́ми	англі́цями

Nom. S.	трамва́й
Inst. S.	трамва́єм
Nom. Pl.	трамва́ї
Inst. Pl.	трамва́ями

(b) Feminine nouns

Nom. S.	кни́га	ву́лиця	сестра́	компáнія	зу́стріч
Inst. S.	кни́гою	ву́лицею	сестро́ю	компáнією	зу́стріччю
Nom. Pl.	кни́ги	ву́лиці	сестри́	компáнії	зу́стрічі
Inst. Pl.	кни́гами	ву́лицями	сестра́ми	компáніями	зу́стрічами

(c) Neuter nouns

Nom. S.	де́рево	прізви́ще	мо́ре	життя́	ім'я́
Inst. S.	де́ревом	прізви́щем	мо́рем	життя́м	іме́нем
Nom. Pl.	де́рева	прізви́ща	моря́	життя́	іме́на
Inst. Pl.	де́ревами	прізви́щами	моря́ми	життя́ми	іме́нами

The singular ending to watch out for is **-ю** on feminine nouns ending in a consonant, e.g. зу́стріч. The consonant preceding the ending of the instrumental singular is doubled, зу́стріччю, unless the noun ends in **-сть**, e.g. прие́мність; з прие́мністю (*with pleasure*).

4 Adjectives – instrumental case**Hard adjectives**

	Nom. S.	Inst. S.	Nom. Pl.	Inst. Pl.
M.	доб́рий	доб́рим	доб́рі	доб́рими
F.	доб́ра	доб́рою	доб́рі	доб́рими
N.	доб́ре	доб́рим	доб́рі	доб́рими

Soft adjectives

	Nom. S.	Inst. S.	Nom. Pl.	Inst. Pl.
M.	си́ній	си́нім	си́ні	си́німи
F.	си́ня	си́ньою	си́ні	си́німи
N.	си́нє	си́нім	си́ні	си́німи

5 Possessive pronouns – instrumental case

	Nom. S.	Inst. S.	Nom. Pl.	Inst. Pl.
M.	ми́й	мої́м	мої́	мої́ми
F.	мо́я	моє́ю	мої́	мої́ми
N.	моє́	мої́м	мої́	мої́ми

Твій and **свій** have the same endings as **ми́й**.

	Nom. S.	Inst. S.	Nom. Pl.	Inst. Pl.
M.	на́ш	на́шим	на́ші	на́шими
F.	на́ша	на́шою	на́ші	на́шими
N.	на́ше	на́шим	на́ші	на́шими

Ваш has the same endings as **на́ш**.

6 Personal pronouns – instrumental case

	S.	Pl.
1	мнóю	на́ми
2	тобóю	ва́ми
3	(m) ним	
	(f) не́ю	ні́ми
	(n) ним	

7 Prepositions with instrumental case

з	<i>with</i>	з цу́кром, з молоко́м
за	<i>behind/beyond/on the other side of</i>	за столóм, за стіно́ю

пéред	<i>in front of</i> <i>just before</i> in time expressions	пéред буди́нком пéред обі́дом (<i>immediately before</i> <i>dinner</i>)
над	<i>over/above</i>	над крі́слом
під	<i>under/below</i>	під столáми
між	<i>between</i>	між мóрем і лі́сом

Note: The preposition **з** can also take the form **із** or **зі** in the same circumstances as when it means 'from' and is followed by the genitive case. See unit 4.

Діалог 2

Bohdan and Taras continue their conversation.

- Богдан** Якщо не секрет, ким працює твій приятель? Мені знайоме його ім'я.
- Тарас** Стівен – директор компанії «Гермес-Клозінг». Для нього це перша ділова поїздка в Україну. А я їду у відпустку. Хочу зустрітися з друзями, а також показати Стівенові Україну. Він ніколи там не був. Ми будемо подорожувати поїздом, пароплавом, можливо, автомобілем. Я вже домовився зі знайомими про допомогу з житлом, вони займатимуться також нашими квитками. Ми будемо там два тижні.
- Богдан** Ти вже знаєш свою адресу в Україні?
- Тарас** Я одразу після приїзду напишу тобі листівку з нашою адресою.
- Богдан** Чудово. Я незабаром, можливо, їхатиму до Львова.
- Тарас** Ми зі Стівеном будемо у Львові шостого-сьомого серпня.
- Богдан** То побачимося з вами шостого серпня на площі Ринок?
- Тарас** О шостій вечора!
- Богдан** Згода! Шостого о шостій. Перед аптекою, біля входу. Не забудь.
- Тарас** Я ніколи нічого не забуваю. Ну, бувай здоровий. До зустрічі!
- Богдан** Щасливої дороги! М'якої посадки...

секрét	<i>secret</i>
знайомий	<i>familiar</i> (as adj.); <i>acquaintance</i> (as noun)
Мені знайоме його ім'я	<i>his name is familiar to me</i>
відпúстка	<i>holiday</i>
показáти (покажý, покажеш) (pf.)	<i>to show</i>
нікóли	<i>never</i>
подорожувáти (-ýю, -ýш) (impf.)	<i>to travel</i>
поїзд	<i>train</i>
пароплáв	<i>steamer</i>
можлívо	<i>possibly, perhaps</i>
домóвитися (домóвлюся, домóвишся,...домóвляться) (pf.)	<i>to agree, arrange with</i>
житлó	<i>dwelling</i> (here: <i>place to stay</i>)
адресá	<i>address</i>
одрáзу	<i>at once</i>
приїзд	<i>arrival</i>
написáти (напишý, напишеш) (pf.)	<i>to write</i>
листівкá	<i>postcard</i>
незабаром	<i>soon</i>
Я незабаром, можливо, їхатиму до Львова побáчитися (pf.)	<i>I might soon be going to L'viv to see one another</i>
плóща	<i>square</i>
рiнок	<i>market</i>
то побáчимося з вáми шóстого серпня?	<i>so we'll see each other on the sixth of August, right?</i>
о шóстiй вéчора шóтого о шóстiй згóда	<i>at six in the evening on the sixth at six agreement</i>
Згóда!	<i>OK! That's agreed!</i>
аптéка	<i>chemist's shop</i>
вхiд (gen. вхóду)	<i>entrance</i> (alt. <i>i/o</i>)
забу́ти (забу́ду, забу́деш) (pf.)	<i>to forget</i>
не забу́дь!	<i>don't forget!</i>
нічóго (gen. of ніщó)	<i>nothing</i>
забувáти (imp.)	<i>to forget</i>
бува́й здоровий	<i>cheerio!</i> (lit. <i>be healthy</i>)
дорóга (gen. pl.: дорiг)	<i>road, journey, way</i> (alt. <i>i/o</i>)
посáдка	<i>landing</i>

(a) Правда чи неправда?

- 1 Тарас і Стівен летять в Україну рейсом Українських авіаліній.
- 2 Богдан відвезе Стівена і Тараса до аеропорту.
- 3 Тарас знає свою адресу в Україні.
- 4 Богдан і Тарас будуть шостого серпня у Львові на площі Ринок.

(b) Дайте відповідь на ці запитання англійською мовою

- 1 Do Ukrainian Airlines have a direct flight to Kyiv?
- 2 How many times has Stephen been to Ukraine before?
- 3 What kind of transport will Taras and Stephen use when travelling around Ukraine?
- 4 At what time will Taras meet Bohdan in L'viv?

8 More time phrases**for (in the past)**

Compare the use of the tenses in Ukrainian and English. Ukrainian uses the **imperfective** aspect in the following situations.

Я працюю тут два роки (present tense).	<i>I have been working here for two years [and still work here].</i>
Я працював тут два роки (past tense).	<i>I worked here for two years.</i>

The Ukrainian sentences have no preposition in the time phrase.

in

Я їду в Париж за два тижні.	<i>I am going to Paris in two weeks (in two weeks' time).</i>
Я летю до Праги через пару днів.	<i>I am flying to Prague in a few days.</i>

Ukrainian uses either of the prepositions **за** and **через** and the accusative case.

9 Going on holiday and being on holiday

Тарас їде у відпустку (acc.) до України.	<i>Taras is going on holiday to Ukraine.</i>
Він буде у відпустці (loc.) в Україні.	<i>When he gets to his destination, he will be on holiday in Ukraine.</i>

10 "I don't never forget nothing"

Pile on the negation in Ukrainian!

Він ніколи там не був.	<i>He has never been there.</i>
Я ніколи нічого не забуваю.	<i>I don't ever forget anything.</i>

11 More on ordinal numerals

Ordinal numerals (i.e. first, second, third,... eleventh, etc) decline like adjectives, and like adjectives agree with the noun to which they relate.

Ordinal numerals consisting of more than one part, e.g. **сто шостий** (*one hundred and sixth*), are called compound ordinal numerals. Only the final element declines, and all the component elements are written separately. Years are ordinal numbers in Ukrainian, i.e. 1996 is 'the one thousand nine hundred and ninety sixth year':

1996 рік	
Nom. & Acc.	тисяча дев'ятсот дев'яносто шостий рік
Gen.	тисяча дев'ятсот дев'яносто шостого року
Dat.	тисяча дев'ятсот дев'яносто шостому року
Loc.	у тисяча дев'ятсот дев'яносто шостому році
Instr.	тисяча дев'ятсот дев'яносто шостим роком

12 It's time to check your engagements diary!

понеділок (gen.: понеділка) <i>Monday</i>	п'ятниця <i>Friday</i>
вівторок (gen.: вівторка) <i>Tuesday</i>	субота <i>Saturday</i>
середá <i>Wednesday</i>	неділя <i>Sunday</i>
четвѐр (gen.: четвергá) <i>Thursday</i>	

Time expressions

day

уранці/вранці
удень/вдень
увечері/ввечері
уночі/вночі

позавчора
учора/вчора
сьогодні
завтра
післязавтра

in the morning
during the day/afternoon
in the evening
at night

the day before yesterday
yesterday
today
tomorrow
the day after tomorrow

year, month, date

Який зараз рік? Тисяча дев'яцот дев'яносто шостий.

The ordinal numeral **шостий** is masculine because the word **рік** is understood from the context.

Який зараз місяць? Липень.

Який сьогодні день тижня? Четвѐр.

Яке сьогодні число? Чотирнадцяте. Чотирнадцяте (*nom.*) липня (*gen.*)

The ordinal numeral **чотирнадцяте** is neuter because the word **число** is understood from the context.

Якого числа...? (*On what date...?*)

Чотирнадцятого (*gen.*) липня (*gen.*)

Чотирнадцятого (*gen.*) липня (*gen.*) тисяча дев'яцот дев'яносто шостого (*gen.*) року (*gen.*).

The **genitive** case of the ordinal numeral is used to express the date **on** which something occurs. No preposition is used.

this morning, etc.

Сьогодні вранці

this morning (lit. today in the morning)

вчора вдень

yesterday afternoon (lit. yesterday in the afternoon)

завтра ввечері

tomorrow evening (lit. tomorrow in the evening)

о 10-й ранку (*gen.*)

at ten in the morning

о 4-й дня (*gen.*)

at four in the afternoon

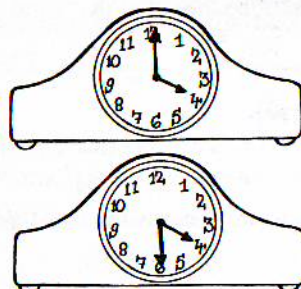
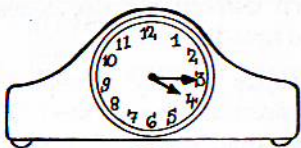
What time of day is it?

годинник
доба

watch, clock
24 hours (i.e. whole day and night together)

четвёрта
годинапів на п'яту
(четвёрта тридцять)п'ятнадцять на п'яту
(чверть на п'яту)за п'ятнадцять п'ята
(за чверть п'ята)

Котра година

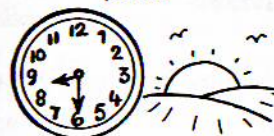
Remember: **котра година?** literally means 'which hour [is it]?' The answer therefore contains the **ordinal** number for the hour in the feminine form.

4.00	Четвёрта (година)	(lit. the fourth)
4.15	П'ятнадцять (хвилин) на п'яту (acc.)	(lit. fifteen minutes into the fifth)
	Чверть на п'яту (acc.)	(lit. a quarter into the fifth)
4.30	Четвёрта тридцять Пів на п'яту (acc.)	(lit. half into the fifth)
4.45	За п'ятнадцять п'ята За чверть п'ята	(see note below)

Note: Here a sensible literal translation is scarcely possible. It may be helpful to think of **за** meaning 'within' in these time expressions, i.e. within fifteen [minutes] [it will be] [the] fifth [hour].

чверть (f)	quarter
пів	half

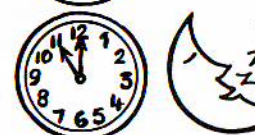
ра́нок

де́нь

вече́р

ніч

ра́нок	morning
де́нь	afternoon
вече́р	evening
ніч	night

13 Expressing agreement

Зустріньмося (*let's meet*) на площі Ринок. *Let's meet on Market Square.*

Згода! *OK!*

Львів – дуже гарне місто. *L'viv is a very fine city.*
Абсолютно згоден з Вами. *I agree with you entirely.*

Згода is a colloquial way of expressing agreement with a suggestion or proposal. A slightly more formal way of agreeing with someone is to say:

Я згоден (m)/згодна (f) з Вами.

The plural form is **згодні**.

When you come to an agreement with someone, you could say:

Домовилися! (always plural and past tense, lit. [we] have agreed!)

Добре *fine!*

Гарзд *OK!*

Чудово *great!*

Вправи

- 1 Write out the following sentences, using the correct form of the verb (positive or negative).

- (a) Він ніколи там (був/не був).
 (b) Я ніколи (не літав/літав) літаком.
 (c) Степан ніколи (говорів/не говорів) багато.
 (d) Цей чоловік ніколи (не відлітав/відлітав) з Борисполя.

Бориспіль (gen.: **Борисполя**)

Boryspil (the name of Kyiv international airport) (alt. *І/о*)

- 2 Give both imperfective future forms of the verb **писати**.

Я	б́ду писати, писати́му	
ти	_____	_____
він	_____	_____
ми	_____	_____
ви	_____	_____
вони	_____	_____

- 3 Make sentences, putting the verb in brackets into the correct form of the imperfective future:

Я	літаком (летіти)
ти	у саду́ (працювати)
він	спортом (займатися)
ми	у Львові (жити)
ви	гроші (міняти)
вони́	на вулиці (чекати)

- 4 Construct sentences, putting the verbs and nouns in brackets into the correct form.

Я	(летіти)	(літак).
Ти	(їхати)	(автобус).
Він	(гуляти)	(вулиця).
Ми	(летіти)	(літак – in pl.)
Ви	(гуляти)	(вулиця – in pl.)
Вони	(їхати)	(автобус – in pl.)

- 5 Complete the Ukrainian sentences by translating the English phrases in brackets.

- (a) Вона працює (*as the director's assistant*).
 (b) Мій дядько був (*a mathematician*).
 (c) Ірена була (*John's wife*) (*for three years*).
 (d) У Юрія буде зустріч (*with English businessmen*) (*at 5 o'clock*).

- 6 Read the following extract from Solomiia's busy schedule and answer the questions below.

Note how Solomiia gives instructions to herself by using the infinitive form of the verb.

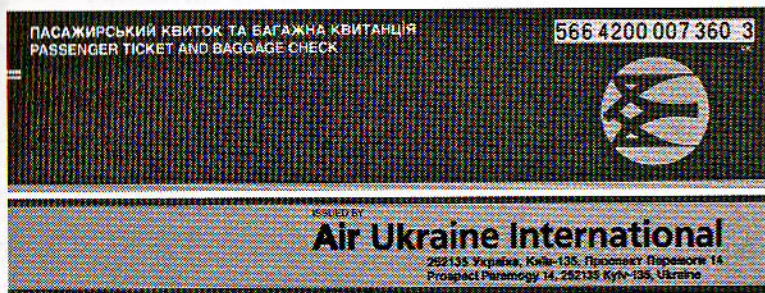
понеділок	26 липня	10.00	Зустріч з юристом
		11.30	банк
		12.15	міністерство торгівлі (не забути документи!)
вівторок	27 липня	19.00	теніс
		10.30	лекція в університеті
		11.45	фабрика
середá	28 липня	13.00	обід у ресторані «Дніпрó»
		16.00	зателефонувати до Полтави
		14.45	Українська біржа
четвѐр	29 липня	19.00	дати факс до Манчестера
		зателефонувати до Івано- Франківська	
		повідомити Микóлу Фѐдоровича про квитки	
п'ятниця	30 липня	22.00	зустріти С. Тейлора (Стáхів?)
		замовити машину на 10.00	
		14.30	зайти до міліції (гараж) розрахуватися за телефон
субóта	31 липня	19.00	теніс
		вранці – подзвонити Урсулі про концерт	
		19.30	концерт (палац «Україна»)
неділя	1 серпня		на дачу

міліція
 гараж
 дача

police
 garage
 summer house

- (a) Who is Solomiia meeting at 10 am on Monday 26 July?
 (b) What note does she make about her visit to the Ministry of Trade on that day?
 (c) Where does she have to be at 11.45 on Tuesday?
 (d) On what day and at what time does she have to phone Ivano-Frankivs'k?
 (e) What does she have to inform Mykola Fedorovych about?
 (f) What two things does she have to do on Friday after her visit to the police?
 (g) Who is she going to phone on Saturday, and about what?
 (h) When is Stephen due to arrive in Kyiv?

ISSUED BY
Air Ukraine International

202135 Україна, Київ-135, Промисловий Парк 14
 Prospect Parkovy 14, 202135 Kyiv-135, Ukraine

9

ВАШ ПАСПОРТ, БУДЬ ЛАСКА

Your passport, please

In this unit you will learn:

- how to go through passport and customs control
- more about describing events in the future
- about verbs denoting motion in Ukrainian

Діалог 1

In Boryspil Airpot, Kyiv:

Тарас Ну, Стівене, з м'яким приземленням! Зараз пройдемо паспортний і митний контроль і підемо одержувати наш багаж.

Passport control:

Стівен Добридень.
Прикордонник Добридень. Ваш паспорт, будь ласка. Пане Тейлор, у Вас службова поїздка?

Стівен Так.
Прикордонник Скільки Ви плануєте пробути в Україні?

Стівен Кілька тижнів.
Прикордонник Дякую. Ось Ваш паспорт. (to Taras) Будь ласка, Ваші документи. Дякую. Пане Коваль, яка мета Вашого приїзду?

Тарас Я приїхав на відпочинок.

приземлення (n)	landing
з м'яким приземленням	congratulations on a soft landing
пройти (пройду, пройдеш) (pf.)	to pass through
зараз пройдемо [через] паспортний і митний контроль	we'll just pass through passport and customs control
піти (піду, підеш) (pf.)	to go
підемо одержувати наш багаж	we'll go to fetch our luggage
прикордонник	frontier guard
служба поїздки	official trip
скільки?	how much? (here: how long?)
пробути (пробуду, пробудеш) (pf.)	to spend time
документ	document
приїзд	(here:) visit
яка мета Вашого приїзду	what is the purpose of your visit?
приїхати (приїду, приїдеш) (pf.)	to come
я приїхав на відпочинок	I've come for a holiday

Як функціонує мова

Yet more stress!

You have now seen both **прошу** and **прошу́**. Both words are the first-person sg form of **просити** (to ask), but they are used in different contexts. **Прошу** can be used in exactly the same circumstances as **будь ласка** (please, you're welcome), when offering something, when someone says **дякую** to you or in an invitation: **прошу, заходьте** (come in, please). **Прошу́** is used to mean 'I ask for', 'I request'.

1 Verbs – perfective future

Future tense (perfective aspect)

The perfective future is used to express the idea that an action will be performed and completed, e.g.

Ми пройдемо паспортний контроль, а потім підемо одержувати багаж.	<i>We shall pass through passport control and go to collect our baggage.</i>
---	--

The perfective future is formed with exactly the same personal endings as the present tense of imperfective verbs. Contrast the following forms:

ЧИТАТИ		ПРОЧИТАТИ	
<i>Imperfective, present tense</i>		<i>Perfective, future tense</i>	
1	читаю читаємо	прочитаю прочитаємо	
2	читаєш читаєте	прочитаєш прочитаєте	
3	читає читають	прочитає прочитають	

The perfective future points to the completion of the action, whereas the imperfective future stresses the performance of the action itself:

Я **прочитаю** газету і піду на роботу.

I shall read the paper and go to work (with the implication that I won't set off for work until I have finished reading the paper).

Сьогодні на роботі я **буду читати/читатиму** газету.

I'm going to read the paper at work today (with the stress on what I am going to be doing).

2 Verbs of motion

іти (impf.), **піти** (pf.) (to go (on foot)), **пройти** (pf.) (to pass through)

Past tense

	іти*	піти	пройти
M	ішов*	пішов	пройшов
F	ішла*	пішла	пройшла
N	ішло*	пішло	пройшло
Pl. (all genders)	ішли*	пішли	пройшли

All these forms can appear as **йти** etc. when they follow a word which ends in a vowel, e.g. **я йшов** (I was going), or when there is a prefix, e.g. **про + ішов = пройшов**.

Verbs of motion cover such actions as going, riding, walking, running, swimming, flying, climbing, carrying. English makes a distinction between an action that is carried out regularly:

Every day I go to work.

or which denotes a habitual feature, e.g.

Fish swim. Birds fly.

and an action being carried out at the moment of speech:

I am going to work

or an action in progress in the past or future:

I was going (was on my way) to work, when I met an old friend.

Ukrainian makes a similar distinction, although in a more drastic way. But first here is another dialogue for you to practise your Ukrainian.

Діалог 2

In the customs hall, after they have collected their luggage.

Працівниця митниці Ваш паспорт, будь ласка. Ви заповнили декларацію?

Тарас Так. Ось, прошу.

Працівниця митниці Ви маєте предмети, заборонені до ввезення? Зброю, наркотичні речовини?

Тарас Ні.

Працівниця митниці Поставте свої валізи на транспортёр. Дякую. Ось Ваші документи. (To Stephen) Діа́рий день. Про́шу, па́спорт.

Стівен Ось паспорт і декларація.

Працівниця митниці Яку Ви маєте іноземну валюту?

Стівен Американські долари. Суму вказано в декларації.

Працівниця митниці У Вас є українські гроші?

Стівен Ні. У мене немає українських грошей.

Працівниця митниці Дякую. Можете забрати свої документи й речі. Всього найкращого!

митниця	customs
працівниця митниці	(female) customs officer
декларація	declaration (customs declaration form)
предмет	item, object
заборонений	prohibited, forbidden
ввезення (n)	import
предмети, заборонені до ввезення	items [that are] prohibited for import
зброя (sg.)	weapons
наркотичний	narcotic
речовина	substance

поставити (поставлю, поставиш,...)

поставлять) (pf.)

to place

поставте

(2nd-person plural imperative form)

валіза

suitcase

транспортёр

conveyor

іноземний

foreign

сума

sum

вказати (вказу́, вкаже́ш) (pf.)

to indicate, point out

суму вказано в декларації

the sum is indicated on the customs declaration form

рiч (f) (gen.: речi)

thing (alt. i/e)

найкращий

best

всього найкращого!

all the best!

(a) Правда чи неправда?

- 1 Стівен приїхав на відпочинок.
- 2 Тарас не має предметів, заборонених до ввезення.
- 3 Стівен не заповнив декларацію.
- 4 У Стівена немає українських грошей.

(b) Дайте відповіді на ці запитання англійською мовою

- 1 What do Stephen and Taras do immediately after their arrival in Kyiv airport?
- 2 What type of document does Stephen show the frontier guard?
- 3 What is prohibited for import into Ukraine?
- 4 What kind of foreign currency does Stephen have on arrival in Ukraine.

3 Verbs of motion (continued)

multi-directional

The verbs **ходити***, **їздити***, **літати**, **бігати**, **возити*** and **водити*** all denote:

- the motion itself (e.g. 'I like running');
- performing the action, but with no particular direction being specified (e.g. 'Every morning I run in the park');

- performing the action **there** and **back** (e.g. 'Last year I flew to Paris').

These verbs will be called **multi-directional**.

uni-directional

By contrast, the corresponding verbs **іти***, **іхати***, **летіти***, **бігти***, **везти*** and **весті*** all denote:

- [in the present tense] performing the action in a particular direction now or at a specified time in the future (e.g. 'I am going to work');
- [in the past tense] being in process of performing the action at some time in the past (e.g. 'I was driving along when ...').

These verbs will be called **uni-directional**.

*Check the present and past tense forms of these verbs in the vocabulary at the back of the book – some of them are somewhat unpredictable!

Because both multi-directional and uni-directional verbs have present tense forms, they are **imperfective**.

verbs of motion with prefixes

In this unit we saw **пройти**, **піти** and **приїхати**. They were all listed as perfective.

The rule is:

When a prefix is added to a uni-directional verb of motion, such as those in the second section above, the verb thus created is **perfective**. When a prefix is added to a multi-directional verb of motion, such as those in the first section above, the verb thus created is **imperfective**. (A modification to the second part of this rule will be dealt with in unit 11.)

Adding the prefix **по-** to **іти** give **піти**. **Піти** and **поїхати** are the perfective counterparts of **іти** and **іхати** – both verbs literally mean 'to set off'.

The addition of a prefix to **їздити** causes a change in the structure of the word, e.g. **приїжджати**. The addition of a prefix ending in a consonant (e.g. **в**) requires the addition of the apostrophe: **в'їжджати**. There are alternative forms, e.g. **приїздити** and **в'їздити** with exactly the same meaning.

4 Short form adjectives

With two exceptions, all the adjectives that you have met so far are **long form** adjectives. That means that they have a full ending in the masculine nominative singular, e.g. **білий, молодий, міжнародний**. The first exception is **згоден**, as in **Я згоден з Вами** (*I agree with you*). All the other endings are like those of ordinary adjectives, e.g.

Я згодна (f) з Вами.

Ми згодні (pl.) з Вами.

Adjectives like **згоден** are called **short form** adjectives. They are differentiated from long form adjectives only by the ending – or rather lack of one! – in the masculine singular.

There are five other useful short form adjectives that you should know:

пéвен	<i>certain, sure</i> (other forms: пéвна, пéвне; пéвні)
повíнен	<i>obliged</i> (other forms: повíнна, повíнне; повíнні)
кóжен	<i>each, every</i> (other forms: кóжна, кóжне; кóжні)
жóден	<i>none, no (kind of)</i> (other forms: жóдна, жóдне; жóдні)
потрíбен	<i>necessary</i> (other forms: потрíбна, потрíбне; потрíбні)

Here are some more examples of usage:

Стівен **повíнен** нам зараз подзвоніти. *Stephen is supposed to ring us at any moment.*

Ти **пéвен**, що він подзвонить? *Are you sure that he will ring?*

Я працюю **кóжен день**. *I work every day.*

Вправи

- Identify the case of each adjective form in the following table:

<i>Singular</i>					
високий	високий	високого	високому	високому	високим
чорна	чорну	чорної	чорній	чорній	чорною
<i>Plural</i>					
високі	високі	високих	високих	високим	високими
чорні	чорних	чорних	чорних	чорним	чорними

- 2 Choose the most appropriate adjective from the list on the right to form phrases with the nouns in the left-hand column. Change the adjective endings when necessary:

<i>nouns:</i>	<i>adjectives:</i>
не́бо	до́вгий
трава́	важкий
лимо́н	си́льний
чоловік	жо́втий
ка́мінь	зеле́ний
доро́га	блакі́тний

- 3 Put the verb into the correct form of the present tense:

іти – ходити

- (a) Їгор (...) на роботу щодня.
 (b) Їгор (...) до театру сьогодні.

їхати – їздити

- (c) Богдан завтра (...) до Львова.
 (d) Богдан завжди (...) до батьків автобусом.

- 4 Insert the missing verbs in the necessary form from the list below.

- (a) Я (...) до тебе через десять хвилин і (...) книгу. (*on foot*)
 (b) Мама вчора (...) з роботи о 9 годині вечора і (...) тістечка. (*on foot*)
 (c) Моя подруга часто (...) на машині й (...) дітям печиво.
 (d) Роберт (...) поїздом завтра вранці й (...) документи.

прийти, приходити, пронести, пронести, прийти, прийти,
 приїжджати, привезти, привезти

- 5 Translate your part in the dialogue into Ukrainian.

Прикордонник Ваші документи, будь ласка.
You Here is my passport, ticket and customs declaration form.

Прикордонник Яка мета Вашої поїздки?
You I've come for a holiday.

Прикордонник Ви маєте предмети, заборонені до ввезення?
You I don't know what is prohibited.

Прикордонник Яку валюту Ви маєте?
You 200 American dollars, 135 pounds.

Прикордонник У Вас є українські гривні?
You No, I don't have any Ukrainian money.

- 6 Taras phones Vira at home. How much of this dialogue can you understand without referring to the list of new words?

Тарас Алло, Вірочко? Це я. Я вже у Києві.

Віра Ну, як дороба?

Тарас Долетіли нормально.

Віра Стомілися?

Тарас Трохи.

Віра Вас зустріли?

Тарас Нас зустрів представник фірми «Мода».

Віра Але ж ви з ним не були знайомі...

Тарас У нього в руках була табличка з нашими прізвищами, тому ми легко знайшли один одного.

Віра А як було з транспортом?

Тарас Наш новий знайомий мав машину. Це було дуже зручно.

Віра Чудово.

Тарас Ми щойно поселилися в готелі. Ми зі Стівеном маємо два «пюксі». Там є телевізор, холодильник. Все гаразд.

Віра Сьогодні вам треба добре відпочити з дороги, просто погуляти вулицями.

Тарас Ми ще ніде не були і нічого не бачили. Але ми підемо через годину. Адже Стівен ще ніколи не був у Києві.

Вірочка	<i>Virochka, an affectionate form of Vira</i>
ну, як дорóга?	<i>so how was the journey?</i>
долетіти (долечу́, долеті́ш) (pf.)	<i>to arrive (by plane)</i>
стомі́тися (стомлю́ся, сто́мишся, ... сто́мляться) (pf.)	<i>to get tired</i>
Стомі́лися?	<i>Are [you] tired?</i>
Вас зустрі́ли?	<i>Were you met? (lit. did [they] meet you?)</i>
представні́к фі́рми «Мо́да»	<i>representative of the firm 'Moda'</i>
таблї́чка	<i>board, notice</i>
тому́	<i>therefore</i>
лє́гко	<i>easily</i>
знайти́ (знайду́, знайдеш) (pf.)	<i>to find</i>
(past tense: знайшо́в, знайшла́ знайшли́)	<i>each other</i>
оді́н одного	<i>just</i>
щойно́	<i>to settle in</i>
поселі́тися (pf.)	<i>to have a rest</i>
відпочі́ти (-чїну, -чїнеш) (pf.)	<i>to go for a walk</i>
погуля́ти (pf.)	<i>nowhere</i>
ніде́	<i>we haven't been anywhere yet</i>
ми ще ніде́ не були́	<i>after all</i>
адже́	

10

Я ПОКАЖУ́
ВАМ БУДІНОК*I'll show you the building*

In this unit you will learn how to:

- describe the interior of a house or flat
- read the small ads in a newspaper
- become familiar with Ukrainians
- talk about your knowledge of foreign languages

Текст

At the summer cottage. Taras tells the story.

Учóра в нас був напру́жений день, а пі́сля робо́ти Ігор Іва́нович запропонува́в пої́хати до ньóго в гóсті. Він сказа́в: «Дружі́на бу́де дуже́ ра́да познайо́митися з ва́ми. Вона́ готу́є щось дуже́ смачне́ на вечє́рю і чека́є нас о пів на сьóму». Ми не заперє́чували, бо були́ сто́млені й голо́дні.

Ігор Іва́нович ма́є суча́сний двоповерхóвий буді́нок. Навкóло буді́нку – старий фру́ктóвий сад. Увє́чері там дуже́ тїхо́ і па́хне кві́тами. Вє́чїр був чудóвий. Ста́хїв поста́вив машї́ну в гара́ж, а пóтім ми зайшли́ в буді́нок. Двє́рі відчїні́ла його́ дружі́на, молода́ й дуже́ вродлива́ жїнка на ім'я́ О́льга. Вона́ так і сказа́ла під час знайо́мства: «Дуже́ приємно́ познайо́митися. Я – О́льга». Я запитав: «А по-ба́тькові?» Вона́ засмія́лася і відповіла́:

«Просто Ольга». Стахів також запропонував перейти на «ти», і ми погодилися. Ігор познайомив нас також із дітьми. Їх у нього троє: старший син Остап, середня донька Наталка й молодша донька Оленка. Потім Ігор запропонував: «Я покажу вам будинок». На першому поверсі – кухня, комора й велика вітальня. На другий поверх ведуть дерев'яні сходи, які господар будинку зробив сам. Нагорі є три спальні, кабінет Ігоря, дитяча кімната, туалет і ванна кімната.

Після вечірки ми всі ходили на прогулянку до ріки, сиділи над водою, розмовляли, а Стівен, Ігор і Остап навіть поплавали, тому що вода була дуже тепла й чиста.

Додому ми повернулися дуже пізно, але в чудовому настрої.

у нас був	<i>we had</i>
напружений	<i>busy</i>
запропонувати (-ю, -єш) (pf.)	<i>to propose, suggest</i>
поїхати (поїду, поїдеш) (pf.)	<i>to go</i>
гість (gen.: гості) (m)	<i>guest (alt. i/o)</i>
він запропонував поїхати до нього в гості	<i>he suggested going to visit him</i>
готувати (готую, готуєш) (impf.)	<i>to cook</i>
щось	<i>something</i>
щось дуже смачне	<i>something very tasty</i>
вечірка	<i>supper</i>
готувати ... на вечерю (acc.)	<i>to cook [something] for supper</i>
чекати (impf.)	<i>to wait</i>
заперечувати (-ую, -уєш) (pf.)	<i>to object</i>
стомлений	<i>tired</i>
голдний	<i>hungry</i>
сучасний	<i>modern</i>
двоповерховий	<i>two-storey</i>
навколо (preposition followed by gen.)	<i>around</i>
фруктовий	<i>fruit (adj.)</i>
фруктовий сад	<i>orchard</i>
тихий	<i>quiet, peaceful</i>
увечері там дуже тихо	<i>in the evening it is very peaceful there</i>
пахнути (3rd person sg. пахне) (impf.)	<i>to smell</i>
там пахне квітами	<i>there is a smell/it smells of flowers there</i>

зійти (зайді, зайдеш) (pl. past tense:

зайшли) (pf.)	<i>to enter</i>
ми зайшли в будинок	<i>we entered the house</i>
двері (always pl.)	<i>door</i>
відчинити (pf.)	<i>to open</i>
продлиий	<i>beautiful, handsome</i>
продлива жінка на ім'я Ольга	<i>a beautiful woman named Ol'ha/Ol'ha by name</i>
пона так і сказала	<i>she simply said</i>
під час (+ gen.)	<i>during</i>
знайомство	<i>acquaintance</i>
під час знайомства	<i>while introducing each other/being introduced</i>
відповісти (f sg. past tense: відповіла) (pf.)	<i>to answer</i>
просто	<i>simply, just</i>
перейти (pf.) на «ти»	<i>lit. to go over to «ти»</i>
погодитися (погджуся, погодишся) (pf.)	<i>to agree</i>
старший	<i>elder, eldest</i>
Остап	<i>Ostap</i>
середній	<i>middle</i>
Наталка (affectionate form of Наталія)	<i>Natalka</i>
молодший	<i>younger, youngest</i>
Оленка (affectionate form of Олена)	<i>Olenka</i>
кухня	<i>kitchen</i>
комора	<i>storeroom</i>
дерев'яний	<i>wooden</i>
сходи (pl.)	<i>staircase</i>
на другий поверх ведуть дерев'яні сходи	<i>a wooden staircase leads up to the first floor</i>
господар	<i>master of the house</i>
зробити (зроблю, зробиш, ... зробиють) (pf.)	<i>to make</i>
сам	<i>(here:) himself</i>
нагорі	<i>upstairs</i>
спальня	<i>bedroom</i>
дитячий	<i>children's (adj.)</i>
дитяча кімната	<i>children's room</i>
туалет	<i>toilet</i>
ванна кімната	<i>bathroom</i>
прогулянка	<i>walk</i>
ріка	<i>river</i>
ходити на прогулянку до ріки	<i>to go for a walk to the river</i>
ми сиділи над водою	<i>we sat by the water</i>

навіть	even
поплавати (pf.)	to have a swim
чистий	clean, pure
повернутися (повернуся, повернешся) (pf.)	to return
пізно	late
настрій	mood (alt. <i>ivo</i>)
в чудовому настрої	in a wonderful mood

(a) Правда чи неправда?

- 1 Тарас і Стівен були стомлені й голодні.
- 2 Ігор Іванович має старий двоповерховий будинок.
- 3 Дружину Стахова звать Оленка.
- 4 Кухня й комора – на першому поверсі.

(b) Дайте відповіді на ці запитання англійською мовою

- 1 Who opened the door when the guests arrived?
- 2 How many daughters does Stakhiv have?
- 3 What did people do after the meal?
- 4 When did Taras and Stephen get back home?

Cultural note: becoming familiar

The proposal **перейти на ти** (to go over to «ти») is not made lightly in Ukrainian. It means that you are no longer seen as a stranger, but are accepted as a friend. Taras is right to be concerned about Olha's **ім'я по-батькові**, her **patronymic**, knowing that one of the polite forms of address in Ukrainian requires the first name and **patronymic** to be used together. The fact that Olha herself proposes being on first-name terms is significant; it would not have been correct for Stephen to make the first move.

Як функціонує мова

1 We had a busy day

We have already seen two ways of saying 'I have' in Ukrainian:

Я маю брата/У мене є брат. *I have a brother.*

In the second of these phrases the verb is a form of **бути** (to be), and so in the past tense ('I had', etc.) we find past tense forms of **бути**:

У нас був напружений день. *We had a busy day.*

Some more examples:

В Остапа є гроші. *Ostap has money.*

В Остапа були гроші. *Ostap had money.*

У тебе є машина? *Do you have a car?*

У тебе була машина? *Did you have a car?*

Now let's look at what happens when we make these sentences negative:

В Остапа немає грошей. *Ostap has no money.*

В Остапа не було грошей. *Ostap had no money.*

Note: the past tense of **немає** is **не було**.

In the future tense the sentence will look like this:

В Остапа не буде грошей. *Ostap won't have any money.*

2 It smells of flowers

The Ukrainian phrase has a verb – **пахнути** (to give off a scent) – and the noun denoting what there is a smell of in the **instrumental** case:

Пахне квітами. *There is a smell of flowers.*

Note: in this type of phrase the verb has no subject; therefore in the past tense the verb has the **neuter** singular form:

Пахло квітами. *There was a smell of flowers.*

3 Counting people – collective numerals

When counting human beings Ukrainian uses a special set of numerals, called **collective**, that are followed by nouns in the **genitive plural**, e.g.

2	дво́є братів	(compare: два	готелі)
3	трьо́є братів	(compare: три	готелі)
4	че́тверо братів	(compare: чотири	готелі)
5	п'яте́ро братів	(compare: п'ять	готелів)
6	ше́стеро братів	(compare: шість	готелів)
7	се́меро братів	(compare: сім	готелів)
8	во́сьмеро братів	(compare: вісім	готелів)
9	де́в'ятеро братів	(compare: дев'ять	готелів)
10	де́сятеро братів	(compare: десять	готелів)

In actual practice only the first few collective numerals are in regular use. Even so people frequently use the ordinary cardinal numerals with nouns denoting human beings, e.g. **два брaти**.

У ньо́го трьо́є дітєй.	<i>He has three children.</i>
Їх у ньо́го трьо́є .	<i>He has three of them.</i>
Нас було́ че́тверо .	<i>There were four of us.</i>

Collective numerals are also used with nouns that have no singular form, e.g.

У кімна́ті дво́є дверей .	<i>There are two doors in the room.</i>
----------------------------------	---

A note on summer houses:

The idea of a **да́ча** can range from a humble old cottage on one floor to newly-built palatial mansions. The common element is that the **да́ча** is a second home; the first home is in the city. Stakhiv's cottage is clearly impressive. It is a **двоповерховий будинок** – a two-storey building, with rooms **на першому поверсі** – on the ground floor, and **на другому поверсі** – on the first floor.

Рекла́мні оголо́шення

Найму́ кварти́ру в це́нтрі	<i>Flat sought to rent in the centre (lit. I will rent a flat in the centre)</i>
Здаю́ двоки́мнатну (кварти́ру) з телефо́ном у це́нтрі	<i>Two-roomed (flat) with telephone to let in the centre (lit. I am letting...)</i>
Здам кв-ру (свою́) без посере́дників	<i>(Own) flat to let – no agents (lit. I will let (my own) flat without intermediaries)</i>
Терміно́во потрі́бна кварти́ра з телефо́ном недале́ко від метро́	<i>Flat with telephone near tube urgently needed</i>
Прода́ється трикі́мнатна кварти́ра (недо́рого)	<i>Three-roomed flat for sale (not dear) (lit. is being sold)</i>
Продаю́ться ме́блі і́мпортного ви́робни́цтва	<i>Imported furniture for sale</i>

оголо́шення (n)	<i>advertisement, notice (in a newspaper), small ad</i>
посере́дник	<i>intermediary</i>
терміно́вий	<i>urgent (adv: терміно́во urgently)</i>
прода́ватися	<i>to be sold</i>
кварті́ра	<i>flat</i>
однокі́мнатна кварти́ра	<i>one-roomed flat</i>
дво-/трикі́мнатна кварти́ра	<i>two-/three-roomed flat</i>
найма́ти (impf.) (кварті́ру)	<i>to rent (a flat)</i>
здава́ти (здаю́, зда́еш) (impf.) (кварті́ру)	<i>to let (a flat)</i>

Here are the **perfective future** forms of these two verbs:

найня́ти (perf. infinitive)	зда́ти (perf. infinitive)
найму́	зда́м
наймеш	зда́си
найме	зда́сть
наймемо	зда́мо
наймете	зда́сте
наймуть	зда́дуть

Cultural note: how to find the address you need

Most Ukrainians, at least in the towns, live in flats. They will give their address in the following way:

Вул. Франка́, буд. 16, кв. 115

or, more simply,

Франка́ 16/115.

Here **буд.** stands for **будінок** (*block (of flats)*) and **кв.** stands for **квартира** (*flat*), so the address is: flat 115, no. 16 Franko Street. When streets are names after people, the person goes into the genitive case, e.g. **вулиця Франка́** (*Franko Street*). The actual blocks of flats can be very large, so number 16 could well extend a long way. In order to find the right flat easily, it is also important to know which staircase it is on; for this you will need to know the number of the **під'їзд**. By each **під'їзд** there will be a notice saying which flats can be found on that particular staircase. In these security-conscious days you should also know the number of the **код** (*code*) that will open the door to the staircase.

4 Talking about your knowledge of languages

знаю	know
Я розумію	I understand
вивчаю	am learning
українську мову	Ukrainian

розуміти to understand

Я хочу знати українську мову.	I want to know Ukrainian.
Я хочу вивчати українську мову.	I want to learn Ukrainian.
Я хочу розуміти українську мову.	I want to understand Ukrainian.

вільно	розмовляю	
добре		
Я не дуже добре		українською
погано	говорю	мовою (inst.)
не	володію	

Ви говорите українською мовою?
 Ви розмовляєте українською мовою?
 Ви розумієте українську мову? (acc.)

Перепрощую, що Ви сказали?
 Я не розумію.
 Я не зрозумів.

Повторіть, будь ласка.
 Перекладіть англійською мовою.
 Говоріть, будь ласка, повільно.

володіти (-ію, -ієш) (+ inst.)	to possess (here:) know well
вільно	(here:) fluently
зрозуміти (зрозумію, зрозумієш) (pf.)	to understand
повторити (pf.) (imperative: повторіть)	to repeat
перекласти (перекладу, перекладеш) (pf.) (imperative: перекладіть)	to translate
перекладіть з української мови на англійську	translate from Ukrainian into English
повільно	slowly

Вправи

1 Construct sentences according to the example:

Приклад: Я ... (хотіти, знати, італійська, мова).
 Я хочу знати італійську мову

Я ... (могти, розмовляти, французький, мова).
 Я ... (хотіти, розмовляти, німецький, мова).
 Я ... (могти, рзуміти, цей, текст).
 Я ... (хотіти, знати, цей, слово).

Він ... (могти, розмовляти, французький, мова).

Він ... (хотіти, розмовляти, німецький, мова).

Вона ... (могти, розуміти, цей, текст).

Вона ... (хотіти, знати, цей, слово).

Ви ... (могти, розмовляти, французький, мова).

Ми ... (хотіти, розмовляти, німецький, мова).

Ви ... (могти, розуміти, цей, текст).

Ми ... (хотіти, знати, цей, слово).

(Я) ... (треба, розмовляти, французький, мова).

(Ти) ... (треба, розмовляти, німецький, мова).

(Ми) ... (треба, розуміти, цей, текст).

(Ви) ... (треба, знати, цей, слово).

- 2 A friend of yours has asked you to help him write a letter to some Ukrainians that he knows about his plans for the summer. He speaks a little Ukrainian but is afraid of making grammatical mistakes. Help him put the words into the correct form:

Дорогий (Іван)!

Сьогодні (п'ятнадцять) (травень) (1997) (рік). (Двадцять) (ліпень), у (середі), (я/мене/мені) їду в (Україна) і буду відпочивати на (Чорний) (море). (Я/мене/мені) хочу замовити (номер) у гарному (готель) для себе й своєї (дружина). Біля (готель) – (чудовий) (парк), перед (готель) – (море), за (готель) – (гори). (Наш) (номер) на (третій) (поверх) з (телевізор), (холодильник), (телефон), (душ). Про цей (план) (я/мене/мені) говорив із (дружина). (Вона/ї/їй) (він/його/йому) дуже подобається. (Вона/ї/їй) пропонує їхати (поїзд) з Києва. (Квитки) (ми/нас/нам) замовили вчора. Можна також летіти (літак), але (квитки) коштують дорого. З (Київ) до (Одеса) треба їхати (поїзд) 14 (година): (1) (ніч) і (1) (ранок). (Ми/нас/нам) хочемо взяти СВ*, щоб їхати з (комфорт). (Мій) (дружина) дуже любить їздити (поїзд): сидіти в (купе), пити (чай), дивитися у (вікно), тихо розмовляти або читати (книга) й не пам'ятати про (робота) й (усі) (справи), які треба було робити у (Київ). Потім (ми/нас/нам) маємо зробити (пересадка) в (Одеса) на (електричка) та їхати півгодини до (місце) від починку.

В (Одеса) влітку дуже жарко. (Ми/нас/нам) замовляємо (номер) у (готель) на (двоє/двох/двом) на (два/дві) (тиждень). Після (Одеса) ми їдемо до (друг). (Він/його/йому) живе в (Херсон). (Я/мене/мені) маю (лист) від (друг), де (він/його/йому) пише, що хоче (я/мене/мені) бачити. (Ми/нас/нам) із (дружина) маємо ще (два/дві) (тиждень) й хочемо поїхати до (Херсон) (30) (ліпень) на 14 (день). (Ви/вас/вам) подобаються (наш) (плани) на (літо)?

До (зустріч),

Річард.

15 (травень) 1995 р., Лондон

*СВ [esvé] (спальний вагон) – *sleeping car*

- 3 Complete the following table.

	стілець	підлога	ліжко	коридор (in plural)	полиця (in plural)	дзеркало (in plural)
Nom.						
Acc.						
Gen.						
Dat.						
Loc.						
Inst.						

- 4 Write in full the present and both future tenses of the following imperfective verbs.

- (a) п'яти
(b) писати
(c) їсти

- 5 Write out in full the past tenses of the following verbs.

- (a) читати
(b) іти
(c) летіти

- 6 Write out the following sentences, putting the words in brackets into the correct form.

Що (лежати – *past tense*) на (стіл)?

На (він) (лежати – *past tense*) папка.

Що ви (піти – *present tense*) вранці?

Я (піти – *present tense*) (кава). Я (вона) дуже люблю.

З (хто) ви (розмовляти – *past tense*)?

Я (розмовляти – *past tense*) з (новий директор). Ви (знати) (він)?

- 7 Which room is which? Base your answer on the information given below (check unfamiliar words in the vocabulary).

- (a) Це гарна, світла кімната. Тут стоять: канапа, журнальний стілик, два крісла, телевізор. На підлозі лежить килим, на стіні висить велике дзеркало.
- (b) У цієї кімнати є стіл, чотири стільці, газова плита, холодильник.
- (c) Це невелика кімната. Тут стоїть письмовий стіл, зручне крісло, висить багато полиць із книжками. На столі – комп'ютер, дискети, телефон, факс, ручки, олівці, кілька папок із документами.

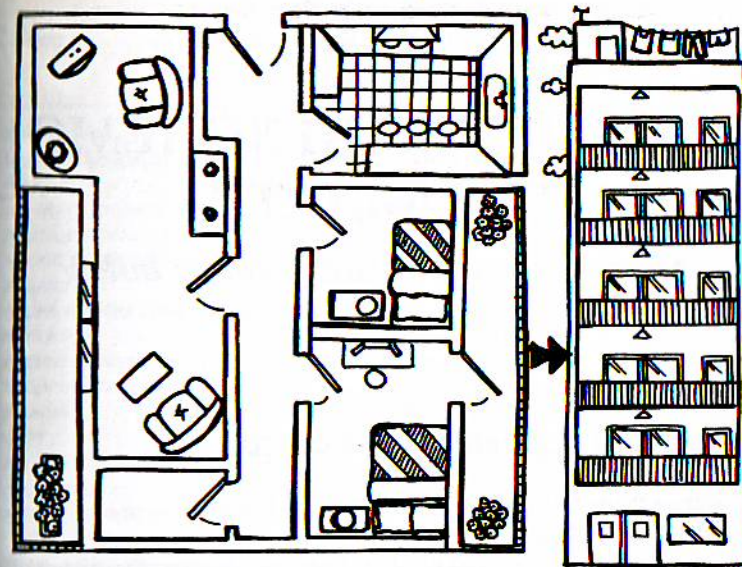
- 8 Flat-hunting (check unfamiliar words in the vocabulary).

Your friend has seen several flats and wants to buy one of them. He gives you a description of all four and a plan of the flat that he likes most of all. Find the flat that matches his plan...

Flat no. 1: У квартирі 3 кімнати, велика кухня, ванна, туалет, невеликий балкон, коридор 9 квадратних метрів.

Flat no. 2: Це двокімнатна квартира з кухнею й холлом. Вітальня (20 метрів) з великим балконом. Ванна й туалет окремо, є комора (3 метри). У спальні також маленький балкон.

Flat no. 3: Трикімнатна квартира на другому поверсі, кухня (10 метрів) з великою коморою, але немає балкона, ванна й туалет маленькі. Дуже велика вітальня, а дві інші кімнати – маленькі (13 і 16 метрів).

Flat no. 4: Трикімнатна квартира, третій поверх шести-поверхового будинку. Великий хол, кухня 13 квадратних метрів, вітальня 25 метрів і ще дві окремі кімнати, два балкони, комора.

11

МИ З ДРУЗЬМИ ХОЧЕМО ПООБІДАТИ

My friends and I want to have lunch

In this unit you will learn how to:

- address people using the vocative case
- order a meal in a restaurant
- make sense of a menu and identify certain Ukrainian dishes

Діалог 1

In the 'Ukraina' restaurant.

Тарас Добрий день! У вас є вільні столики? Ми з друзями хочемо пообідати. Нас буде троє. Вони зараз підійдуть.

Офіціантка Так, прошу. Де ви хочете сидіти?

Тарас Я думаю, біля вікна, подальше.

Офіціантка Прощу, сідайте. Ось меню.

(Stephen appears, accompanied by a young lady)

Стівен Тарасе, ти вже тут! Я хочу тебе познайомити із Соломією.

Тарас Боже мій! Соломіє! Я не знав, що це ти! Треба було здогадатися, адже в тебе такі рідкісні імена! Стівене, ми з Соломією знайомі майже сто років!

Соломія Не перебільшуй! Я ще не така стара ... Стівене, Ви бачите який тісний світ! Ми з Тарасом були

Стівен

друзьями дитинства, наші батьки товаришували. А я збирався Вас офіційно представити своєму другові ... Який дивовижний випадок!

пообідати (pf.)	to have some lunch
підійти (підійду, підійдеш) (pf.)	to come [closer]
подальше	a bit further off
меню (n, indeclinable)	menu
здогадатися (pf.)	to guess
треба було здогадатися	[!] should have guessed
рідкісний	rare, unusual
адже в тебе такі рідкісні імена!	after all, you have such a rare name!
майже	almost, nearly
перебільшувати (-ую, -уєш) (impf.)	to exaggerate
я ще не така стара	I'm not that old yet!
тісний	narrow, tight
світ	world
ви бачите, який тісний світ	you see how small the world is
дитинство	childhood
ми з Тарасом були друзями дитинства	Taras and I were childhood friends
товаришувати (-ую, -уєш) (impf.)	to be friends
дивовижний	strange
випадок (gen.: випадку)	chance, occurrence

Як функціонує мова

1 Nouns

addressing people – the vocative case

You have already seen several examples of the special forms of names used when addressing people:

Тарасе!   Стівене!   Ігорє Івановичу!
Тетяно!   Соломіє Олександрівно!

Here is a summary of the endings for names already introduced:

Masculine:*(a) first names**

Nom S.	Іва́н	Петро́	Васи́ль	Сергі́й	Мико́ла
Voc.	Іва́не!	Петре́!	Васи́лю!	Сергі́ю!	Мико́ло!

(b) patronymics

Nom S.	Іва́нович
Voc.	Іва́новичу!

Feminine*(a) first names***

Nom S.	О́льга	Ната́ля	Ма́рія
Voc.	О́льго!	Ната́лю!	Ма́ріє!

(b) patronymics

Nom S.	Олекса́ндрівна
Voc.	Олекса́ндрівно!

Note: *masculine: -e after a hard consonant or if the name ends in -o; -ю after a soft consonant or vowel; -о if the name ends in -а. **Ігор** might find himself addressed as **Ігоре**, or **Ігорю**!

**Feminine: -о after a hard consonant; -ю after a soft consonant; -є after a vowel.

You have also seen that the word for Mr (**пан**) has a vocative form **па́не!**, e.g. **па́не Те́йлор!** (The equivalent word for Mrs (**па́ні**) has no separate vocative form.) God (**Бог**) can be addressed as **Бо́же!**

In theory it is possible to form the vocative case from every masculine and feminine noun in Ukrainian. You could, if you wished, address your car as **маши́но**.

There are no special vocative case endings in the plural, and none at all in adjectives and pronouns. Surnames also do not have vocative forms.

Cultural note

Foreigners will most often be addressed with **пан/па́ні** followed by the first name or surname. This form of address is also perfectly acceptable when talking to Ukrainians, especially if you cannot remember the first name and patronymic! You can also address people using their academic or professional title, e.g. **Па́не профе́соре!** **Па́не дире́кторе!**

2 I should have guessed

(For constructions with **тре́ба** and the dative case, see unit 6.)

Note how the meaning changes from the present to the past tense:

Мене́ тре́ба відві́дати своїх українських партне́рів.	<i>I have to visit my Ukrainian partners.</i>
Мене́ тре́ба було́ відві́дати своїх українських партне́рів.	<i>I should have visited my Ukrainian partners (with the implication that I didn't).</i>

Діалог 2

Our friends order their meal.

Офіціантка	Пере́прощую, що Ви бу́дете замовля́ти?
Тара́с	Ви́бачте, ми за́раз ви́рши́мо. О́тже , това́ри́ство, що бу́демо їсти?
Стіве́н	З холо́дних заку́сок я беру́ ікру́ й овоче́вий сала́т.
Тара́с	Соломі́є?..
Соломі́я	Я бу́ду осетра́йну і сала́т «Вече́рній».
Тара́с	А для ме́не, прбшу , м'я́сне асо́рти й ма́риновані гри́би.
Офіціантка	Бу́дете замовля́ти пе́ршу стра́ву?
Стіве́н	Я бу́ду борщ.
Соломі́я	Я не хо́чу .
Тара́с	Я візьму́ осетра́рову соля́нку.
Офіціантка	Дру́гі стра́ви?..
Стіве́н	А що ви порекоменду́єте ?
Офіціантка	У нас ду́же смачне́ філе́ з гри́бами, ва́реніки, котле́та по-ки́ївськи.
Стіве́н	О, так, я візьму́ котле́ту по-ки́ївськи. Я ї́ї ду́же люблю́ .
Тара́с	Я візьму́ ва́реніки з карто́плею. А ти, Соломі́є?
Соломі́я	Я тако́ж бу́ду котле́ту по-ки́ївськи.
Тара́с	Дру́зі, що бу́демо піти ?
Стіве́н	У вас є крімське вино́ ?
Офіціантка	Так, «Кабе́рне́», «Му́скат», «Ма́ссандра»...
Тара́с	Чудо́во, пляшку «Му́скату», будь ла́ска .

óтже	so, well then
товари́ство	(here:) people! folks!
заку́ска	hors d'oeuvres
ікра́	caviare
овоче́вий	vegetable (adj.)
салат	salad
осетри́на	sturgeon
м'я́сне а́ссорті́ (n, indeclinable)	assorted cold meats
ма́ринова́ний	marinated
стра́ва	dish, course
борщ	borshch [a soup]
соля́нка	solyanka [a soup]
осетро́ва соля́нка	solyanka with sturgeon
філе́ (n, indeclinable)	fillet
варе́ник	varenyk
котле́та	cutlet
по-ки́ївськи	Kyiv-style, à la Kyiv
карто́пля	potato[es]
кри́мський	Crimean
пля́шка	bottle

3 Adverbs – Kyiv-style

по-ки́ївськи

Kyiv-style, à la Kyiv

A whole range of similar adverbs can be formed from adjectives denoting place and countries:

по-а́нглійськи

in the English manner

по-украї́нськи

in the Ukrainian manner

Діалог 3

During lunch:

Сті́вен О, дуже смáчно.

Тарáс Я люблю тут обідати. Соломі́йко, розкажі́, що в тебе новóго.

Соломі́я Нові́н ма́ло. Як за́вжди, ба́гато працjoю. Розлучі́лася з чолові́ком, помі́няла кварти́ру, купі́ла соба́ку.

Тарáс Бóже, і це «ма́ло нові́н»?

Соломі́я Це все відбу́лося за ті ро́ки, ко́ли ми не ба́чилися. А як ти? Як Ві́ра?

Тарáс О, все гара́зд. Ві́ра пи́ше дисерта́цію, ба́гато працю́є в бібліоте́ках.

Соломі́я А ти при́їхав у службо́вих спра́вах чи на відпочи́нок?

Тарáс Прóсто скучи́в за Украї́ною, а також бу́ло приємно скла́сти компа́нію Сті́венові. Му́шу сказа́ти, що тобі дуже пощасти́ло з партне́ром. Сті́вен – ас у свої́й спра́ві.

Соломі́я Я це вже зрозумі́ла. З ним дуже ціка́во співпрацюва́ти.

Сті́вен Дя́кую. Споді́ваюся на ўспі́х нашо́ї спі́льної спра́ви.

Тарáс (*To the waitress*) Мо́жна попросі́ти раху́нок? Дя́кую.

ро́зкажі́, що в тебе новóго

tell [us] what's new with you

новина́

news item

нові́ни (pl.)

news

розлучі́тися (з + inst.) (pf.)

to get divorced from

це все

all of this

відбу́тися (pf.)

to happen

за (preposition followed by acc.)

(here:) during,

over (in a time expression)

це все відбу́лося за ті ро́ки,
ко́ли ми не ба́чилися

this all happened over the (lit. those) years that (lit. when) we haven't seen each other

бібліоте́ка

library

скучи́ти (за + inst.) (impf.)

to long for, feel nostalgic about, miss

скла́сти (складу́, складе́ш) (past tense:

library

скла́в, скла́ла, скла́ли) (pf.)

to put together, form

скла́сти компа́нію (+ dat.)

to be company [for someone]

му́сити (му́шу, му́сиш) (impf.)

must, to have to

ас

ace

спі́впрацюва́ти (-ю́, -єш)

ace

(з + inst.)

to collaborate [with]

споді́ватися (impf.) (на + acc.)

to hope [for]

раху́нок

bill

попросі́ти раху́нок

to ask for the bill

4 What's new with you?

The basic construction is **що** followed by the adjective in the neuter genitive singular form (**новóго** from **новé**), e.g.

Що в газеті цікавого?

Is there anything interesting in the newspaper? (lit. What's interesting in the paper?)

The construction **в тебе**, involving the preposition **в/у** and the genitive case, is exactly the same as **у/в мене є** (*I have*).

The negative answer would be:

Нічого нового немає. *There's nothing new.*

5 During

це все відбулося за ті роки ... *all this happened during the years ...*

The preposition **за** followed by the accusative case denotes the period of time over which certain things have been achieved, i.e. in this instance Solomiia is now divorced and lives in a different flat with a dog.

Contrast the meaning of **за** with **під час**:

під час обіду ми розмовляли *during lunch we chatted*

i.e. we chatted at the same time as eating lunch; the actions are simultaneous.

6 Asking and asking for

Можна попросити рахунок? *May I ask for the bill?*

Просити (impf.)/**попросити** (pf.) means to **ask for** something; it is followed by a noun in the accusative case without a preposition. 'Asking' when a question is involved is **питати** (impf.)/**запитати** (pf.) or **спитати** (pf.). There is no difference in meaning between the two perfective verbs.

Запитай Стівена, чи він любить український борщ. *Ask Stephen if he likes Ukrainian borshch.*

Діалог 4

Plans for tomorrow:

Тарас До речі, Соломійко, ти завтра не дуже зайнята? Я завтра повинен з'їздити за місто, а у Стівена

вільний день. Чи ти можеш побути його гідом?

Соломія З приємністю. Я можу показати Вам Київ.

Стівен Я не хочу завдавати вам турбот. Якщо Ви зайняті ...

Соломія О, це дрібниці. А крім того, я теж маю право на відпочинок.

Тарас Чудово. Домовилися.

Соломія Стівене, ми можемо зустрітися біля Оперного театру об 11-й годині дня і підемо на екскурсію. Ви не заблукате?

Стівен Сподіваюся, що ні.

зайнятий	busy
з'їздити (з'їжджу, з'їздиш) (pf.)	to make a trip
за (preposition + acc.)	(here:) beyond
з'їздити за місто	to make a trip out of town
чи ти не можеш побути його гідом?	lit. can you not be his guide for a bit?
приємність (gen.: приємності) (f)	pleasure (alt. of)
завдавати (завдаю, завдаєш) (impf.)	(here:) to cause
турбота	trouble
завдавати турботи (pl.) (+ dat.)	to cause [someone] trouble
дрібниця	trifle, small matter
це дрібниці	it's nothing!
крім (preposition followed by gen.)	apart from
теж	also
право (на + acc.)	right [to]
екскурсія	excursion
піти на екскурсію	to go on an excursion
заблукати (pf.)	to get lost
сподіваюся, що ні	I hope not

(a) Правда чи неправда

- 1 Соломія і Тарас – друзі дитинства.
- 2 Стівен любить їсти котлету по-київськи.
- 3 Тарас замовляє в ресторані пляшку шампанського.
- 4 Соломія нещодавно купила чорного котця.

(b) Дайте відповіді на ці запитання англійською мовою

- 1 What kind of salad did Stephen order?

Солодкі страви

Морозиво: з горіхом
з шоколадом

Напії

Алкогільні

Горілка Українська з перцем
Коньяк Ай-Петрі
Віна натуральні: Кагор
Каберне

Шампанські віна:

Українське напівсухе
Українське напівсолідке
«Гранд Дюшес»

Гарячі напії

Чай з цукром
з медом
з лимоном
Кава чорна
з цукром
з молоком

Холодні напії, соки

Кава з морозивом
Сік яблучний
Сік апельсиновий

Sweet dishes

Ice cream: with nuts
with chocolate

Beverages

Alcoholic

Vodka: Ukrainian with pepper
Cognac Ai-Petri
Table wines: Kagor
Cabernet

Sparkling wines:

Ukrainian semi-dry
Ukrainian semi-sweet
'Grand Duchesse'

Hot beverages

Tea with sugar
with honey
with lemon
Coffee black
with sugar
with milk

Cold beverages, juices

Coffee with ice cream
Apple juice
Orange juice

It is of course quite impossible to find an exact English equivalent for many of the names of Ukrainian dishes. **Вареники** are very similar to ravioli, stuffed with meat or vegetables. **Деруні** are made from grated potato and served with sour cream (зі сметаною). **Борщ** is a soup made primarily from beetroot with the addition of tomatoes, potatoes, cabbage and other vegetables. **Солянка** has a sourish taste; it can have either a fish or meat base.

напій (gen.: напою)
сік (gen.: соку)

drink, beverage (alt. o/i)
juice (alt. o/i)

Meals of the day:

сніданок (gen.: сніданку)
обід
підвечірок (gen.: підвечірку)
вечеря

breakfast
lunch
tea (meal)
supper

Вправи

- 1 Put the correct form of the preposition з/зі/із in the gap.

Приклад: Він ... мною   Він зі мною

чашка ... столу
двері ... кімнати
стілець ... кухні
дзвонити ... кавінету
квиток ... станції

- 2 Compile a Ukrainian menu out of the dishes listed below, putting them into the correct columns.

закуски	перші	другі	напії
	страви	страви	

грибі мариновані, борщ український з пампушками, горілка українська з перцем, ковбаса, юшка грибна, коньяк «Ай-Петрі», шампанське напівсухе, кава з молоком, солянка осетрова, голубці овочеві, вареники з м'ясом, омлет із 3-х яєць.

- 3 You are with a Ukrainian friend Vasyl in the 'Ukraina' restaurant. You know what his likes and dislikes are. Look again at the menu and then answer the questions in Ukrainian.

Василь любить страви з грибів, вареники з картоплею. Він не любить пампушки й голубці. З напоїв він любить каву з молоком.

- (i) Що вибере Василь із закусок?
(ii) Що він замовить із перших страв?
(iii) Що Василь візьме із других страв?
(iv) Що він буде пити?

- 4 Greet a friend in Ukrainian:

You Hi, I haven't seen you for ages (for nearly a hundred years)!
What's new? What's happened over recent months?
X Nothing much. I got married and bought a three-roomed flat
in the centre of town.
You I ought to have known! Your life is so quiet!

5 Ordering a meal in Ukrainian:

- (a) What soups do you have? I don't like solyanka.
 (b) You don't have any beer? Do you have a dry white wine?
 (c) I don't eat fish. I would like fried steak with potatoes and salad.
 (d) I'll have the prawns (but without mayonnaise, please), stuffed cabbage leaves and juice of some sort – orange, if you've got it. I don't want a first course.

12

Я Б ХОТІВ ПОГУЛЯТИ ВУЛИЦЯМИ КІЄВА

I should like to walk the streets of Kyiv

In this unit you will learn:

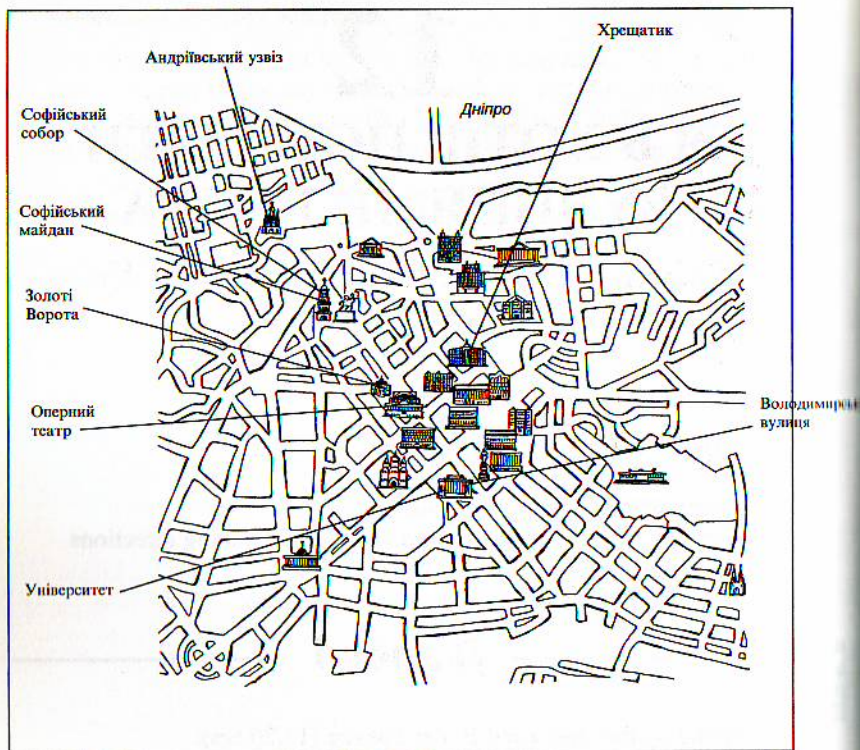
- something of Kyiv and its history
- more about verbs, adverbs and prepositions denoting directions
- how to be late in Ukrainian

Діалог 1

A meeting by the Opera and Ballet Theatre (11.20 am).

- Стівен** Дібрый день, Соломіє. Вібачте, будь ласка, що я запізнився. Я сів не на той тролейбус. Шкода, що Вам довелося чекати.
- Соломія** Нічого, не хвилюйтеся. З кожним може статися. То куді Ви заїхали?
- Стівен** Я сьогодні вїїхав вчасно, сів на двадцятий тролейбус і доїхав до Хрещатика. Там я вийшов на кінцевій зупинці й запитав дорогу до Оперного театру в перехожого. Я йшов швидко, але, на жаль, запізнився на двадцять хвилин.
- Соломія** Дарма. Все гаразд. Отже, куді ми сьогодні підемо?
- Стівен** Я не знаю... Я б хотів погуляти вулицями Києва. Сьогодні такий теплий день. У мене є карта, можна скласти маршрут подорожі...
- Соломія** Чудово. (*They sit on a bench and open the map.*)

запізнитися (pf.)

тролейбус

сісти на тролейбус

не той тролейбус

я сів не на той тролейбус

шкода

довестися (доведеться;

past tense довелось)

(pf.) (impersonal)

шкода, що Вам довелося чекати

нічого!

хвилюватися (-юся, -юєшся) (impf.)

статися (3rd person станеться) (pf.)

з кожним може статися

заїхати (заїду, заїдеш) (pf.)

то куди Ви заїхали

виїхати (виїду, виїдеш) (pf.)

to be late

trolleybus

to get on a trolleybus

the wrong trolleybus

I got on the wrong trolleybus

(here:) it's a pity

to be forced, have to

it's a pity that you had to wait

it's nothing, it doesn't matter!

to worry

to happen

it can happen to anyone

to get somewhere

so where did you end up?

to leave

двадцятий тролейбус
доїхати (доїду, доїдеш) (pf.)

(до + gen.)

вийти (вийду, вийдеш; past tense

вийшов, вийшла, вийшли)

кінцева зупинка

я вийшов на кінцевій зупинці

запитати (y/v + gen.) дорігу

(до + gen.)

перехожий (adj. functioning as noun)

швидко

запізнитися на двадцять хвилин

дарма

маршрут

підорож (f)

trolleybus no. 20

to reach, go as far as

(here) to get out

terminus (lit. final stop)

I got out at the terminus

to ask (someone) the way (to)

passer-by

quickly

to be twenty minutes late

(here:) it doesn't matter

route

journey

Діалог 2

Solomiia and Stephen start their walk.

Соломія Так. Ми підемо гуляти по найдавнішій частині міста – Старокіївській горі. Ми зараз на вулиці Володимирській. Ми підемо цією вулицею повз Оперний театр до Золотих воріт, що колись служили головною брамою – в'їздом до Києва. Золоті воріта будуть ось там, ліворуч. До речі, біля Золотих воріт зараз є станція метро з такою ж назвою, дуже гарна й нова. Ви ще її не бачили?

Стівен Ні. Я вже їздив на метро, але небагато.

Соломія Після Золотих воріт ми продовжимо йти цим же боком вулиці, поки дійдемо до Софійського майдану. Там ми подивимося прекрасну пам'ятку архітектури та культури нашого народу – Софійський собор.

Стівен Мені так цікаво Вас слухати. Ви чудово знаєте історію!

Соломія Я просто дуже люблю Київ. Я тут народилася і не уявляю себе без нього у майбутньому.

Стівен А ми підемо на Андріївський узвіз? Мої знайомі багато згадували про нього. Я давно хочу його побачити.

Соломія Я саме туди хотіла Вас повести після відвідання Софії.

найдавніший	<i>oldest, most ancient</i>
частина	<i>part</i>
Старокіївська гора	<i>Old Kyiv Hill</i>
повз (+ acc.)	<i>by, past</i>
золотий	<i>golden</i>
воріта (n pl.: gen.: воріт)	<i>gates (alt i/o)</i>
Золоті воріта	<i>the Golden Gates</i>
колись	<i>in former times</i>
служити (impf.)	<i>to serve</i>
головний	<i>main, chief</i>
брама	<i>city gate</i>
ми підемо цією вулицею ...	<i>we'll go along this street to the</i>
до Золотих воріт, що	<i>Golden Gates which served as the</i>
служили головною брамою	<i>main gateway ...</i>
в'їзд (до + gen.)	<i>entry (to)</i>
назва	<i>name</i>
з такою ж назвою	<i>with the same name</i>
я вже їздив на метро	<i>I've already travelled on the metro</i>
продовжити (pf.)	<i>to continue</i>
Іти цим же боком вулиці	<i>to walk on the same side of the street</i>
поки (followed by a pf. verb)	<i>until</i>
дійти (дійду, дійдеш) (past tense:	
дійшов, дійшла, дійшли) (pf.)	<i>to reach</i>
Софійський майдан	<i>St Sophia's square</i>
пам'ятка	<i>monument</i>
архітектура	<i>architecture</i>
пам'ятка архітектури	<i>listed building</i>
культура	<i>culture</i>
народ	<i>people, nation</i>
собор	<i>cathedral</i>
мені так цікаво Вас слухати	<i>it is so interesting for me to listen to you</i>
просто	<i>simply</i>
народитися (pf.)	<i>to be born</i>
уявляти (impf.)	<i>to imagine, picture</i>
я не уявляю себе без нього	<i>I cannot imagine myself without it [Kyiv]</i>
майбутнє (n. soft adj.)	<i>the future</i>
Андріївський узвіз (gen.: узвозу)	<i>St Andrew's uzviz (alt i/o)</i>
згадувати (impf.)	<i>to recall, mention</i>
я саме туди хотіла вас повести	<i>that's precisely where I wanted to</i>
після відвідання Софії	<i>take you</i>
	<i>after visiting St Sophia</i>

(a) Правда чи неправда?

- 1 Стівен прийшов на зустріч вчасно.
- 2 Соломія та Стівен починають прогулянку на Софійському майдані.
- 3 У Києві є станція метро «Золоті воріта».
- 4 Стівен хоче побачити Андріївський узвіз.

(b) Дайте відповіді на ці запитання англійською мовою

- 1 How late was Stephen for his meeting?
- 2 Did Stephen go to his meeting by underground?
- 3 On what side of Volodymyrs'ka Street will Stephen see the Golden Gates?
- 4 Why does Solomiia know Kyiv so well?

Як функціонує мова

1 Pronouns

demonstrative pronouns – цей (this), той (that)

Here are the declensions in full:

(a) Masculine and Neuter singular

Nom.	Acc.	Gen.	Dat./Loc.	Inst.
цей (m)	(inanimate:) цей/це	цього	цьому	цим
це (n)	(animate:) цього		(у/в, на) цьому	
той (m)	(inanimate:) той/те	того	тому	тим
те (n)	(animate:) того		(у/в, на) тому	

(b) Feminine singular

Nom.	Acc.	Gen.	Dat./Loc.	Inst.
ця	цю	цієї	цій (у/в, на) цій	цією
та	ту	тієї	тій (у/в, на) тій	тією

(c) Plural (all genders)

Nom.	Acc.	Gen.	Dat.	Loc.	Inst.
ці	ці/цих/ (inanimate:)	цих	(у/в, на) цих	цим	цими
ті	ці, ті ті/тих/ (animate:) цих, тих	тих	(у/в, на) тих	тим	тіми

The demonstrative pronoun **такій** (*such, what a ...!* followed by an adjective in exclamations) declines exactly like an adjective.

цей (же) (сáмий)/той (же) (сáмий) – *the same*
 такий же/такий сáмий – *similar*

The pronoun comprises the demonstrative **цей** or **той** together with **же** and **сáмий**. **Цей**, **той** and **сáмий** decline and change gender according to the case and gender of the noun with which they stand. The pronoun can take any one of three forms:

- цей/той же сáмий
- цей/той же
- цей/той сáмий

They all mean the same thing. But what do we mean by 'same'? If your friend has a pen that looks in all respects identical to your own, you can say: 'You have the same pen as I do'. In Ukrainian this would be:

У тебе така сáма/така же рúчка, як у мене.

Такий сáмий/такий же means 'similar' whereas **цей/той сáмий** means 'selfsame'.

The emphatic pronoun сам '(one)self'

The pronoun **сам** declines like an adjective, i.e. its nominative feminine, neuter and plural forms are **самá, самó, самí**.

Стівен сам робить переклади Stephen **himself** makes translations
 з української мови. from Ukrainian.
 Віра самá прийде. Vira **herself** will come.

This pronoun always refers to animate beings and is often associated with forms of the reflexive pronoun **себе́** (see the next unit), e.g.

Я люблю говорити сам із собою. I like talking to myself.

It can also have the meaning 'alone':

Стівен живе сам. Stephen lives alone.

The adverbial form **сáме** means 'namely, exactly, precisely' and emphasizes the word that follows.

сáмий

на сáмому почáтку at the very beginning, right at the beginning

Сáмий emphasizes the noun that follows:

Я стояв біля сáмої стіни. I was standing right by the wall.

не той ... (the wrong ...)

Я сів не на той тролéйбус. I got on the wrong trolleybus.

'Wrong' here means 'not the one that is required'. The Ukrainian equivalent is the demonstrative pronoun **той** preceded by **не**.

2 Adjectives into nouns

Some adjectives are used as nouns. They decline like adjectives, and, if they denote human beings, change gender according to the sex of the person signified.

So far you have seen:

перехóжий	passer-by
знайóмий	acquaintance
лю́тий	February

майбутнє
 мину́ле
 на́бережна
 шампа́нське

the future
the past
embankment
champagne

3 Alternation of vowels

There have been several words marked in the wordlists with (alt. **i/o**), (alt. **i/e**).

Most of these words are nouns, and most of them have **i** (і) in the nominative case and **o** (е/е) in all the other cases.

Here are some examples from previous units:

стіл	на столі́	біль	бо́лю (gen.)
Львів	у Льво́ві	гість	го́стя (gen.)
схід	на схо́ді	бік	бо́ку (gen.)
за́хід	на за́ході	приёмність	приёмності (gen.)
північ	на півночі	річ	ре́чі (gen.)

In some words the alternation takes place in the genitive plural:

<i>Nom. S.</i>	<i>Nom. Pl.</i>	<i>Gen. Pl.</i>
селó	се́ла	сіл
—	ворóта	воріт

The alternation also takes place in verbs:

сто́яти	<i>imperative:</i>	сті́й!
вє́сті	<i>past tense:</i>	вів, велá, велó, велі́

The necessary information about the words is given in the vocabulary at the back of the book.

4 Alternation of consonants

We have already seen (units 6 and 7) how the consonants **г**, **к**, **х** change to ('alternate with') **з**, **ц**, **с** in certain case endings.

There are different sets of alternations

In verbs

- throughout the present tense and related forms of certain first-conjugation verbs, e.g.

бі́гти – біжу́	<i>imperative</i>	біжі́, біжі́ть
пла́кати – плачу́	<i>imperative</i>	плач, пла́чте (to cry)
писа́ти – пишу́	<i>imperative</i>	пиши́, пиши́ть
різа́ти – ріжу́	<i>imperative</i>	ріж, рі́жте (to cut)
хоті́ти – хочу́		

- in the first-person singular of second conjugation verbs, e.g.

плати́ти – плачу́	– плати́ш
води́ти – воджу́	– води́ш
проси́ти – прошу́	– проси́ш
вози́ти – возжу́	– вози́ш
їзди́ти – їжджу́	– їзди́ш

with certain consonants the alternation also takes in the third-person plural, e.g.

спати – сплю́, спи́ш, сплять (to sleep)
люби́ти – люблю́, люби́ш, любля́ть
подиви́тися – подивлю́ся, подиви́шся, подивля́ться

- in imperfective infinitives formed from perfective ones, e.g.

запроси́ти – запро́шувати
замо́вити – замо́вляти

In making adjectives, other nouns and verbs from nouns

рік – рі́чний
друг – дру́жний – дру́жити
дорóга – подо́рож
проха́ння – про́сити

рі́чний	<i>annual</i>
дру́жний	<i>amicable, friendly</i>
проха́ння (n)	<i>request</i>

In forming diminutives

рука́ – ру́чка
кві́тка – кві́точка
нога́ – ні́жка
му́ха – му́шка

5 I'm sorry I'm late

Contrast the tenses: English has a present tense, I am late, whereas in dialogue 1 Stephen uses the perfective past tense: **я запізнився**. (The imperfective form of **запізнитися** is **запізнаватися**.)

Compare:

Я поспішаю, тому що запізнаюся на поїзд.	<i>I am in a hurry because I am late for the train (i.e. there isn't much time left, but I might still catch it).</i>
Я запізнився на поїзд.	<i>I missed the train.</i>

 запізнаватися (ююся, -юєшся) (impf.) to be late

6 Getting around

Cultural note:

There are no conductors on some buses, trolleybuses and trams in Kyiv. You should buy your tickets (**квиткі** or **талони**) in advance from kiosks on the street. Once on board you put your **талон** into one of the little machines fixed on the sides and push the button. The ticket is valid for a journey of any length on the bus (or trolleybus or tram) on which it was punched. If the bus is packed and you cannot easily get to a punching machine, say: **передайте, будь ласка, на компостер** (*please pass [my ticket] to be punched*) – don't worry, you will get your ticket back! If you fail to show a valid ticket on demand, you will be liable to pay a fine (**штраф**). Ticket inspectors (**контролери**) do not wear uniforms. Most of your fellow-passengers will not in fact punch tickets. This is because they have a one-month **проїзний (квиток)**.

The **метро** system in Kyiv is new and still expanding. In order to use it, you first have to buy a token (**жетон**). You insert the token into the slot of one of the automatic barriers and pass through. It is also possible to buy a **магнітна картка** (*magnetic swipe card*) for use on the metro.

There are taxis, both state and private (**таксі**). Always check the fare on the meter (**лічильник**). One special form of taxi is the **маршрутне таксі**, minibuses that operate on fixed routes but which can be hailed anywhere, not simply at bus stops. You pay the driver when you get on board.

7 Asking the way

транспорт	<i>transport (specifically 'public transport')</i>
автобус	<i>bus</i>
тролейбус	<i>trolleybus</i>
трамвай	<i>tram</i>
зупинка	<i>stop</i>

Here are some useful phrases:

Як дістатися до вулиці...	<i>How can I get to ... street?</i>
Як доїхати до площі...	<i>How can I get to ... square?</i>
Ви можете їхати автобусом номер 17.	<i>You can go by a number 17 bus.</i>
Можна їхати сімнадцятим тролейбусом.	<i>You can go by trolleybus number 17.</i>
Треба їхати тролейбусом 19.	<i>You need a number 19 trolleybus.</i>
Треба/можна сісти на трамвай номер 20.	<i>You can/need to get on a number twenty tram.</i>
Як дійти до університету?	<i>How can I get to the university?</i>
Де знаходиться ресторан «Дніпро»?	<i>Where is the Dnipro restaurant?</i>
Ідіть прямо один квартал до магазину «Квіти», поверніть праворуч і зразу побачите вхід до ресторану.	<i>Go straight on for one block as far as the florist's shop, turn right and straight away you'll see the entrance to the restaurant.</i>

Note: **Як** + infinitive form **дістатися/дійти** (on foot)/**доїхати** (by transport) is the normal way of asking how to get somewhere.

дістатися (дістануся, дістанешся) (pf.) (до + gen.)	<i>to get (somewhere)</i>
повернути (поверну, повернеш) (pf.) imperative: поверніть!	<i>to turn</i>

on the bus, trolleybus or tram

Де треба зробити пересадку
на автобус номер 62?
Вам треба пересісти на
зупинці біля Річково́го
вокзалу.

Where can I change on to a
number 62 bus?
You need to change at the stop
by the river boat station.

пересісти (has the same form as
сісти) (pf.) **пересіда́ти** (impf.) to change
(e.g. з автобуса на метро́, з тролéйбуса 20 на автобус 15)

Public transport is frequently very crowded, and you might find yourself a long way from the doors. You are permitted to push your way through by politely asking your fellow-passengers:

Ви з́араз виходите? Are you getting off now?
Ви бу́дете виходити? Will you be getting off
[at the next stop]?
Дозво́льте, будь ла́ска, пройт́і. Please let me through.

announcements on the underground

Станція «Дніпро́». Вихід на праву платформу This is Dnipro station.
Exit to the right.
Обере́жно, двéрі зачиняються. Be careful, the doors are closing.
Наступна ста́нція «Гідропарк». The next station is Hydropark.
Станція «Пло́ща Льва Толсто́го». Перехід на станцію «Пала́ц спо́рту». This is Lev Tolstoy Square station.
Change to Palace of Sport station.
Наступна ста́нція «Респу́бліканський стадіо́н». The next station is Republic Stadium.

ста́нція station
(Note: **Вокза́л** is a large main-line station)
вихід (gen.: **вихо́ду**) exit (alt. **і/о**)
пра́вий right
лі́вий left
платфо́рма platform
обере́жний careful
зачиня́ти (impf.) to close (transitive)
зачиня́тися (impf.) to close (intransitive)
перехі́д (gen.: **перехо́ду**) transfer, crossing (alt. **і/о**)

Вправи

- 1 Read through the announcements that you will hear on the underground in section 7 above. Now look at the map of Kyiv underground system and write down what announcements might be made on the section of route that runs between «Вокза́льна» and «Арсена́льна» stations. At all stations on this section passengers leave the carriages on the left-hand side; at «Хрещати́к» station you can transfer to «Майдан Незале́жності» station, and at «Театра́льна» station you can transfer to «Золоті́ ворота́» station.

Map of the Kyiv Underground

- 2 Answer the following questions, using the possessive pronoun in brackets in the necessary case.

При́клад: Чи́йм автомо́білем ми поїдемо в го́стю? (Мій)
Ми поїдемо в го́сті моїм автомо́білем.

Чи́ю соба́ку звать А́нта? (наш)

Чи́й доньчи́ 12 ро́ків? (мо́я)

Чи́й телеві́зор вчо́ра полама́вся? (ї́й)

полама́тися (pf.) to break down

- 3 Put the word in brackets into the required case – don't forget vowel alternation!
- (a) Батько живе на (схід) України.
 (b) Літак летить прямо на (захід).
 (c) У Карпатах багато (гора).
 (d) Моєму синові вісім (рік).
- 4 Put the verbs in brackets into the required forms of the present tense.
- (a) Мико́ла (хотіти) летіти до Пра́ги літако́м, а я за́вжди (їздити) по́їздом.
 (b) Я не (могти́) купи́ти словни́к, бо я ніко́ли не (носи́ти) великі́ кни́ги в рука́х.
 (c) Я (проси́ти) тебе́ замо́вити доро́ге вино́, я сьогодні́ (плати́ти).
 (d) Він за́раз (писа́ти) лист дружи́ні, що не (могти́) при́хати в се́рпні.
- 5 Stephen and Solomiia continue their walk through old Kyiv by going down the street called *Andriyivs'ky uzviz*.

Примітка: **Андрі́ївський узві́з** could be translated as St Andrew's Hill, but strictly speaking the word **узві́з** refers to the road by which goods were transported (**віз**, related to **вози́ти**) up (the meaning of the prefix **уз-**) the hill from Podil on the river Dnipro.

- Сті́вен** Соломі́є, Андрі́ївська це́рква – там?
Соломі́я Так. Ми пере́йдемо че́рез пло́щу й за де́сять хвили́н бу́демо бі́ля Андрі́ївської це́ркви, яка стои́ть на па́горбі́, на са́мому поча́тку Андрі́ївського узво́зу. На узво́зі є ба́гато карти́нних галере́й та худо́жніх сало́нів.
Сті́вен Але́ сьогодні́ – вихідни́й день. Худо́жні сало́ни сьогодні́ працюю́ть?
Соломі́я Там бу́де ба́гато худо́жників, що продаю́ть свої́ карти́ни. Ци́єю га́рною ву́лицею ми спу́стимося на Поді́л – стари́й і ду́же ціка́вий райо́н міста́. Там поруч Дні́про і на́бережна.
Сті́вен А мо́жна по́тім підня́тися фу́нікуле́ром на Володи́мирську гі́рку?
Соломі́я Ми так і зроби́мо. Володи́мирська гі́рка – це чудове́ місце́ для прогу́лянок. Чи́сте пові́тря, гу́ста зе́лень, га́рні але́ї, пре́красний вид на ріку́.

за де́сять хвили́н	in ten minutes
па́горб	hill
на са́мому поча́тку	at the very beginning
карти́нна галере́я	picture gallery
худо́жній сало́н	artist's salon
спу́ститися (спу́щуся, спу́стишся)	to descend, go down (to)
(pl.) (на + acc.)	Podil (the low town) (alt. i/o)
Поді́л (gen.: Подо́лу)	district
райо́н	Dnipro (the river on which Kyiv stands)
Дні́про	embankment
на́бережна (f adj.)	
підня́тися (підні́муся, підні́мешся)	to ascend, go up (to)
(pl.) (на + acc.)	hill, small mountain
гі́рка	St Volodymyr's hill
Володи́мирська гі́рка	pure, clean
чи́стий	air
пові́тря (n)	thick
гу́стий	avenue
але́я	view (of)
вид (на + acc.)	

Independence Square, Kyiv.

13

Я ПРИВІЗ ПРОПОЗИЦІЇ ЩОДО СТВОРЕННЯ СПІЛЬНОГО ПІДПРИЄМСТВА

*I have brought proposals for the
creation of a joint venture*

In this unit you will learn:

- about the conditional forms of the verb
- about the comparative and superlative degrees of adjectives
- something about conducting business talks and going shopping for clothes

Діалог 1

(Note: the style of these dialogues is intentionally much more formal than in previous texts. Stephen is therefore referred to as **Тейлор**.)

In Solomiia Maliarchuk's office.

Малярчук Я маю приємність привітати Вас в офісі нашої фірми. Можемо відразу розпочати роботу. Я вже підготувала пакет документів, які можуть полегшити нашу працю. Ігорє Івановичу, покажіть, будь ласка, нашому гостю підготовлені папери.

Тейлор Дякую за гостинний прийом.

Стяхів Це пропозиції нашого фінансового відділу, перелік фабрик, які можна включити до нашого проєкту. Це розрахунки коштів, потрібних для модернізації

Тейлор

фабрик і закупівлі обладнання. Ось дані про мережу магазинів в Україні та інших країнах, які могли б бути зацікавлені у співробітництві з нами. Це дуже важлива інформація. На жаль, я не можу зараз глибше ознайомитися з розрахунками через брак часу. Я висловлю свої міркування під час наших наступних зустрічей, коли детально вивчу ці матеріали. Я також привіз письмові пропозиції щодо створення спільного підприємства і можливих джерел фінансування проєкту. Ось для Вашого розгляду плани капіталовкладень і можливості одержати позику в банках деяких країн Європейського Союзу.

пропозиція (щодо + gen.)	proposal (for)
привітати (pf.)	to welcome
відразу	at once
розпочати (розпочнү, розпочнеш) (pf.)	to begin
підготувати (-ю, -уєш) (pf.)	to prepare
полегшити (pf.)	to make easier
праця	work
підготовлений	prepared
підготовлені папери	the papers that have been prepared
гостинний	hospitable
прийом	reception
фінансовий	financial
фінансовий відділ	finance department
перелік	list
фабрика	factory
включити (pf.) (до + gen.)	to include (in)
проєкт	project
перелік фабрик, які можна включити до нашого проєкту	a list of factories that can be included in our project
розрахунок (gen.: розрахунку)	calculation
кошт	cost, expense
потрібний (для + gen.)	necessary (for)
модернізація	modernisation
закупівля	(bulk) purchase
обладнання (n)	equipment
дані (pl. adj.)	data
мережа	net, network
магазин	shop
зацікавити (зацікавлю, зацікавиш, зацікавлять) (y/v + loc.) (pf.)	to interest [someone] (in)

співробітництво	collaboration
магазини, які могли б бути зацікавлені у співробітництві	shops that might be interested in collaboration
важливий	important
на жаль	unfortunately
глибше	more deeply
ознайомитися (з + inst.)	to familiarise oneself (with)
через (+ acc.)	(here:) because of
брак	shortage
через брак часу	because of a shortage of time
висловити (висловлю, висловиш, висловлять) (pf.)	to express
міркування (n)	consideration
детально	in detail
вивчити (pf.)	to study
колі я вивчу ці матеріали	when I have studied these materials
письмовий	written
можливий	possible
джерело	source
фінансування (n)	financing
розгляд	scrutiny, inspection
капіталовкладення (n)	capital investment
можливість (gen.: можливості) (f)	possibility (alt. <i>ivo</i>)
позика	loan
можливість одержати позичку	the possibility of receiving a loan
європейський союз	European union

Як функціонує мова

1 Verbs

more on aspect

Stephen is going to put forward his views when he has studied the proposals:

Стівен **висловить** свої міркування, коли він **вивчить** пропозиції. (lit. when he **will have studied**)

In English a type of past tense is used after 'when'; Ukrainian uses the

perfective future to denote the idea of completion of one action in the future before the next action – expressing his opinion – can begin.

conditional

The conditional forms of verbs express:

- the **possibility** or **probability** of something happening if certain conditions are fulfilled, e.g.

Я б прийшов, якби я мав час. *I would come, if I had the time.*

- A **very polite form** of making requests, e.g.

Я б хотів... Ви могли б...? *I should like... Would you please...?*

Чи не можна було б...? *Would it (not) be possible...?*

The conditional mood is formed by adding the particle **би/б** as a separate word to the forms of the past tense, e.g.

хотіти

я хотів би хотіла б	ми хотіли б
ти хотів би хотіла б	ви хотіли б
він хотів би	
вона хотіла б	вони хотіли б
воно хотіло б	

Just as in the past tense, a verb in the conditional mood changes for gender and number, but not person. The particle **би/б** can stand either after or before the verb form, e.g.

Вона хотіла б

Вона б хотіла

The form of the particle – **би** or **б** – depends on the preceding sound. If it is a consonant, use **би**; if it is a vowel, use **б**, e.g.

Я замовив **би**

Я б замовив

- if

'If' is a very important word for conditional sentences.

(a) In unit 4 you met one Ukrainian equivalent: **якщо**. **Якщо** is used to denote a condition that may well be fulfilled, e.g.

дорогий	дорóжчий	<i>dearer</i>
корóткий	корóтший	<i>shorter</i>
легкий	лéгший	<i>lighter, easier</i>
низький	ни́жчий	<i>lower</i>
швидкий	швидший	<i>quicker</i>
широкий	ши́рший	<i>wider, broader</i>

глибокий	<i>deep</i>
далéкий	<i>distant</i>
швидкий	<i>quick</i>

Other useful comparatives:

багато	<i>a lot of</i>	бiльше (+ gen.)	<i>more</i>
мáло	<i>a little, few</i>	мéнше (+ gen.)	<i>fewer, less</i>

The word **ниж** is used between the items being compared; it is exactly equivalent to English 'than'. Another way is to use the preposition **вiд** and the genitive case, or the preposition **за** and the accusative case, e.g.

Брат старший вiд мене. *My brother is older than I am.*
 Днiпрó шiрший за Тэмзу. *The Dnipro is wider than the Thames.*
 (Тэмза)

(Note: the Dnipro, despite appearances, is masculine.)

The comparative form can be emphasized in English by the addition of 'far', 'considerably', 'much', 'yet' or 'even', e.g. my car is much faster/that film was even better. The equivalent words in Ukrainian are:

далéко, багато/набагато	<i>much</i>
куди́	<i>far</i>
знáчно	<i>considerably</i>
ще	<i>yet</i>
нáвiть	<i>even</i>

Цей фiльм ще цiкавiший. *This film is even more interesting.*
 Река Днiпрó знáчно глiбша, *The river Dnipro is far deeper than the Thames.*
 нiж Тэмза.

● **superlative degree**

The superlative degree is formed by adding the prefix **най-** to the form of the comparative degree, e.g.

дóбрый	дóбрiший	найдóбрiший	<i>kindest</i>
приёмный	приёмнiший	найприёмнiший	<i>pleasantest</i>
молодiй	молодший	наймолодший	<i>youngest</i>

None comparative and superlative forms are quite different from their corresponding positive forms (compare in English: good – better – best; bad – worse – worst):

великий	бiльший	найбiльший	<i>bigger</i>	<i>biggest</i>
дóбрый	кращий	найкращий	<i>better</i>	<i>best</i>
(good)				
малéнький	мéнший	наймéнший	<i>smaller</i>	<i>smallest</i>
погáний	гiрший	найгiрший	<i>worse</i>	<i>worst</i>

погáний	<i>bad</i>
---------	------------

The superlative degree can also be formed by using **найбiльш** before the positive form of the adjective, e.g.

Ця кнiга найбiльш цiкава. *This book is the most interesting one.*

Of course the book could be the least interesting one:

Ця кнiга наймéнш цiкава.

Дiалóг 2

Малярчук Пропоную перейти до конкретних аспектів нашого контракту. Наприклад, скiльки, на Вашу думку, треба було б модернiзувати фáбрику в Україні, щоб налагодити виробництво одягу за вашими технологiями?

Тiйлор Я вважаю, що потрібно буде двi фáбрики для виробництва жiночого одягу, одна – що спецiалiзується на пошиттi чоловічого одягу, i одне пiдприємство, яке виробляє аксесуари. Я також хотiв би включити до нашого проєкту текстильну фáбрику, щоб одержувати якiснi тканини.

Малярчук Ми не повиннi забувати про вiтрати на транспор-

тування і рекламу нашої продукції, а також на електроенергію і страхування.

Тейлор Я візьму на себе переговори з можливими інвесторами. Сподіваюся полагодити ці питання найближчим часом.

Малярчук Ми можемо продовжити цю розмову після Вашої поїздки до Львова, де Ви познайомитеся з генеральним директором однієї з фабрик.

конкретний	concrete
аспéкт	aspect
контра́кт	contract
напри́клад	for example
дúмка	thought, opinion
на Вашу дúмку	in your opinion
модернізувати (-ую, -уєш) (impf.)	to modernize
скільки треба було б модернізувати фабрик?	how many factories should be modernized? (lit. ....would it be necessary to modernize)
налагодити (налагоджу, налагодиш) (pf.)	to arrange
за (preposition followed by instr.)	(here:) by means of
техноло́гія	technology
спеціалізува́тися (-уюся, -уєшся) (на + loc.) (impf.)	to specialize (in)
пошиття́ (n)	sewing
виробля́ти (impf.)	to produce
аксесуа́ри	accessories
тексти́льний	textile (adj.)
тексти́льна фабрика	textile factory
щоб	in order to
одержува́ти (-ую, -уєш) (impf.)	to obtain, receive
якісний	high-quality
ткані́на	cloth
вй́тратa (на + acc.)	expenditure (on)
транспорува́ння (n)	transportation
рекла́ма	advertising, advertisement
електроенергі́я	electrical energy
страхува́ння (n)	insurance
я візьму на себе...	I shall take upon myself
інвéстор	investor
сподіва́тися	to hope
полагодити (полагоджу, полагодиш) (pf.)	to settle
найближчим часом	in the very near future

(a) Пра́вда чи непра́вда?

- 1 Стахів пока́зує Стівенові пропози́ції щодо створення страхо́вої компа́нії.
- 2 Стівен приві́з папе́ри стосовно можли́вості одержати по́зику у ба́нках.
- 3 Майбу́тнє спі́льне підприє́мство бу́де виробля́ти о́дяг за сучасни́ми зарубі́жними техноло́гіями.
- 4 Орга́ніза́тори спі́льного підприє́мства не повинні забува́ти про рекла́му.

(b) Да́йте відпові́ді на ці запита́ння англійсько́ю мо́вою

- 1 What did Solomiia prepare for the business meeting?
- 2 How many factories will produce women's clothes?
- 3 Does Stephen suggest that the joint enterprise should buy good quality cloth or make its own?
- 4 Who is going to conduct the negotiations with potential investors?

3 Pronouns

The reflexive pronoun себе́

The case forms of this pronoun are very similar to those of the second-person singular pronoun ти, except that it has no nominative case:

Nom.	—
Acc.	себе́
Gen.	себе́
Dat.	собі́
Loc.	(на) собі́
Instr.	собо́ю

Reflexive pronouns in English look like this:

I can see **myself** in the mirror.

You look pleased with **yourself/yourselfs**.

She locked **herself** out of the house.

In Ukrainian there is only the one reflexive pronoun, **себе́**; it always derives its meaning from the subject of the sentence in which it occurs, e.g.

Я візьму на *себе цю роботу.	<i>I'll take this job upon myself.</i>
Стівен візьме на *себе цю роботу.	<i>Stephen will take this job upon himself.</i>
Я привіз із собою пропозиції.	<i>I've brought the proposals with me.</i>
Стівен привіз із собою пропозиції.	<i>Stephen brought the proposals with him.</i>

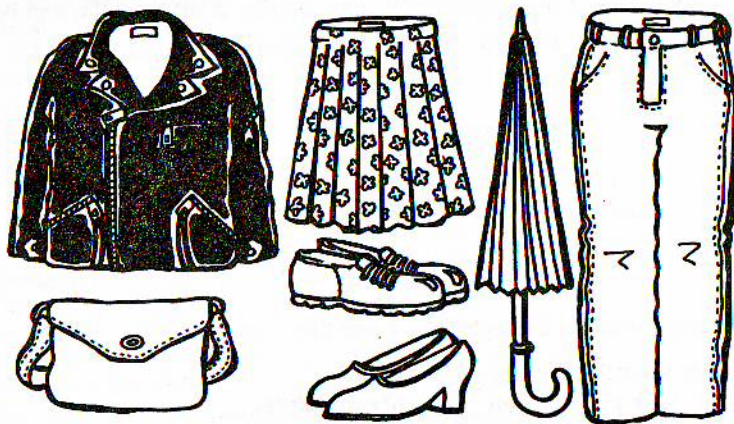
*Note: stress change

Вправи

(Check any unfamiliar words in the vocabulary at the back of the book.)

1 You are out shopping. Say what you want to buy by removing the brackets and making any necessary grammatical changes:

Example: Я хочу (сірий, пальто) = Я хочу сіре пальто.
Я хочу купити сіре пальто.
Я маю купити сіре пальто.
Мені треба купити сіре пальто.

Я хочу	(чорний,	плаття).
Я хочу	(коричневий,	штани).
Я хочу	(зелений,	джермпер)
Я хочу купити	(білий/жовтий,	футболка)
Я хочу купити	(синій,	плавки)
Я хочу купити	(чорний,	колготи)
Я хочу купити	(сірий,	костюм)
Я маю купити	(оранжевий,	шорти)
Я маю купити	(великий,	светр)
Я маю купити	(маленький,	парасолька)
Мені треба купити	(малиновий,	спідниця)
Мені треба купити	(блакитний,	плащ)
Мені треба купити	(фіолетовий,	сумка)

2 Say what you would like to exchange, try on or buy by removing the brackets and making any necessary grammatical changes:

Example: Де я можу поміняти (гроші)? = Де я можу поміняти гроші?

поміняти

- (a)
Де я можу поміняти (долари)?
Де я можу поміняти (сукня)?
Де я можу поміняти (костюм)?
Де я можу поміняти (краватка)?

поміряти

- (b)
Де я можу поміряти (плащ)?
Де я можу поміряти (сорочка)?
Де я можу поміряти (куртка)?
Де я можу поміряти (окуляри)?

купити

- (c)
Де я можу купити (білий, папір)?
Де я можу купити (чорний, ручка)?
Де я можу купити (великий, портфель)?
Де я можу купити (червоний, олівець)?
Де я можу купити (маленький, магнітофон)?
Де я можу купити (пара, шкарпетки)?

3 Now say what you like or dislike wearing

Я (не) нош^у (корічневий), (зелений) кóлiр
 Я (не) любл^ю (білий), (малиновий)
 Я (не) одяга^ю (синій), (фіолетовий)
 Мені (не) подобається (оранжевий), (жовтий)
 (блакитний), (сірий)

4 Situations in which you can practice your Ukrainian.

- (a) Tell your colleague that because of illness you have not brought with you the papers on the setting up of a new company;
 (b) You are in a bookshop in Kyiv. You say that you would like to buy a book about Ukraine for your wife/husband.
 (c) Your Ukrainian friend asks you to go with him/her to buy clothes. Ask him/her about sizes and colours.

5 Practice the comparative and superlative forms of adjectives. Put the following sentences into Ukrainian.

- (a) I need a cheaper room.
 (b) There isn't a cheaper one. You're already living in the cheapest room in the hotel.
 (c) I would like to change this blouse (бл^{узка}). It is too small for my wife – she needs a bigger one.
 (d) What is the name of the deepest lake (б^{зеро}) in Ukraine?
 (e) Ukrainian is a lot simpler than I thought!

6 Make the following sentences conditional. Check which word for 'if' is being used.

Example: (Я подорож^{ую} із сім'єю), якби я мав час.

Я подорожував би із сім'єю, якби я мав час.

- (a) (Олена дивиться телевізор), якщо вона матиме час.
 (b) (Олég покаже нам місто), якщо буде мати час.
 (c) (Сусід працює таксістом), якби мав права (here: *drivers' licence*).
 (d) (Онучка допомагає бабусі), якби бабуся жила не так далеко.

7 Rephrase the following sentences by replacing the underlined word(s) with Я хотів би (*I would like*), making any other changes that are necessary.

- (a) Можемо відразу розпочати роботу.

- (b) Я висловлю свої міркування під час наших наступних зустрічей.
 (c) Пропоную перейти до конкретних аспектів нашого контракту.
 (d) Я візьму на себе переговори з можливими інвесторами.
 (e) Ми можемо продовжити цю розмову після Вашої поїздки.

14

Я ХОЧУ ВІКЛИКАТИ ЛІКАРЯ

I want to call out the doctor

In this unit you will learn:

- how to describe common ailments
- something about the medical service in Ukraine
- about impersonal verbs
- how to form the comparative and superlative degrees of adverbs

Діалог 1

Conversation on the telephone:

- Ольга** Алло, це поліклініка? Я хочу викликати лікаря.
- Чергова в реєстратурі** Прізвище хворого.
- Ольга** Стахів.
- Чергова в реєстратурі** Ім'я та по-батькові ...
- Ольга** Ігор Іванович.
- Чергова в реєстратурі** Рік народження ...
- Ольга** 1951-й.
- Чергова в реєстратурі** На що скаржитесься?
- Ольга** Температура 38,5, болить горло, важко ковтати, нежить, загальна слабкість, його лихоманить.
- Чергова в реєстратурі** Ваш виклик прийнято. Чекайте лікаря у першій половині дня. Поки що давайте хворому багато пити.

поліклініка	health centre
викликати (pf.)	to call out
лікар (gen.: лікаря)	doctor
черговий	successive, next (as noun:) person on duty
чергова	female duty receptionist
реєстратура	registration
хворий	sick; (as noun:) patient
скаржитися (impf.) (на + acc.)	to complain (of)
боліти (impf.) (3rd pers. sg.): болить; pl. болять)	to hurt
горло	throat
болить горло	[his] throat hurts, i.e. he has a sore throat
важко	[it is] difficult
ковтати (impf.)	to swallow
важко ковтати	[it is] difficult [for him] to swallow, swallowing is difficult
нежить (m)	cold (in the head)
загальний	general
слабкість (gen.: слабості) (f)	weakness (alt. i/o)
лихоманити (impf.) (impersonal verb)	to feel feverish
його лихоманить	he feels feverish
виклик	call
прийняти (прійму, приймеш) (pf.)	to receive, accept, take
ваш виклик прийнято	your call has been accepted
поки що	for the time being

Як функціонує мова

1 Nouns

More on declension – лікар

You can see from the title of the dialogue that the accusative/genitive of the noun **лікар** is **лікаря**, as if the consonant **p** were soft. Just treat the word as a bit of grammatical oddity. Here are all the forms of the singular and plural:

	S.	Pl.
Nom.	лікар	лікарі
Acc.	лікаря	лікарів
Gen.	лікаря	лікарів
Dat.	лікареві, лікарю	лікарям
Loc.	(на) лікареві, лікарі	лікарях
Inst.	лікарем	лікарями

Another noun that declines like this is **кобза́р** (gen.: **кобза́ря**), a singer who accompanies himself (they are always men!) on the traditional Ukrainian stringed instrument, the **ко́бза**. Shevchenko's first book of poetry, published in 1840, was entitled **Кобза́р**.

Ihor's name also changes in this way: **Я ба́чу І́горя**. Not all nouns that end in **-р** decline in this way; check the vocabulary at the back of the book.

2 Who has the sore throat?

Боліть го́рло – [his] throat hurts

It is clear from the context that it is Stakhiv who has the sore throat. If you need to be more precise you can say:

У мене боліть го́рло.	<i>I have a sore throat.</i>
У тебе боліть голова́?	<i>Do you have a headache?</i>
У Соломії боліть го́рло.	<i>Solomiia has a sore throat.</i>
У нього болять зу́би.	<i>He has toothache.</i>

Note the word order: it is usual for the verb **боліть/болять** to stand before the part of the body that hurts.

Діалог 2

In the chemist's shop after the doctor's visit.

Оста́н	Я хо́чу замовити лі́ки на сьогодні. Ось реце́пт.
Жі́нка-фармаце́вт	Так... Міксту́ра бу́де гото́ва о четве́ртій годині, а табле́тки мо́жете одержати відразу.

Оста́н Скільки платіти?
Жі́нка-фармаце́вт Платі́ть до ка́си. Ось су́ма.

(Ostap goes over to the cashier, pays and returns with a receipt.)

Оста́н Про́шу (*hands over the receipt*)
Жі́нка-фармаце́вт Ось табле́тки, а це ва́ша квітáнція на міксту́ру. Лі́ки мо́жна одержати з четве́ртої до со́мої.

Оста́н Дя́кую.

реце́пт	<i>prescription</i>
фармаце́вт	<i>pharmacist</i>
міксту́ра	<i>liquid medicine, mixture</i>
табле́тка	<i>tablet</i>
платі́ти до ка́си (ка́са)	<i>to pay at the cash desk</i>

Діалог 3

A conversation that evening:

Ольга	Як ти за́раз себе́ почувáеш?
Ігор	Дя́кую, тро́хи краще́, але́ мене́ чо́мусь морозить...
Ольга	Ти ви́пив лі́ки?
Ігор	Так, уже́ двічі. О́лю, ну чо́му мені́ так не щасті́ть? Ко́ли ба́гато робо́ти і ва́жливо́ бу́ти в до́брій фо́рмі, я ра́птом захворі́в... Я ще́ вчо́ра відчува́в, що мене́ ну́дить, і голова́ була́ гаря́ча. Мені́ здава́лося, що я про́сто сто́млений.
Ольга	Ти про́сто підхо́пив ві́рус. Нічо́го, все́ ско́ро бу́де гара́зд. Тобі́ тре́ба відпочи́ти. Уже́ смерка́є. Постара́йся поспáти.
Ігор	Мені́ не спі́ться, го́рло бо́літь.
Ольга	Тоді́ про́сто поле́ж, відпочи́нь. Твоя́ робо́та тебе́ почека́є.

почувáти себе	to feel (well, ill, etc.)
як ти зáраз себе почувáєш?	how do you feel now?
чому́сь	for some reason
морóзити (impf.)	to chill
(here used impersonally)	
менé морóзить	I feel chilled
двiчі	twice
щастiти (impf.) (impersonal verb)	to be fortunate
чому́ мені так не щастiть?	why am I so unlucky?
фóрма	form, condition
важли́во бу́ти у до́брій фóрмі	it is important to be in good shape
ра́птом	suddenly
захворiти (захворiю, захворiєш) (pf.)	to fall ill
вiдчувáти (impf.)	to feel, be aware
нудити (impf.) (here used impersonally)	to feel sick
мене нудить	I feel sick
гарячий	hot
пiдхо́пити (пiдхо́плю, пiдхо́пиш),	
(pf.)	to pick up
вiру́с	virus
ничо́го	(here:) never mind
скóро	soon
вiдпочiти (вiдпочiну, вiдпочiнеш)	
(pf.) 2nd pers. sg. imperative:	
вiдпочи́нь	to have a rest
смеркáти (impf.) (impersonal verb)	to get dark
постарáтися (pf.) 2nd pers. sg.	
imperative: постарáйся	to try
поспáти (поспiлю, поспiш, ...	
поспiя́ть) (pf.)	to get some sleep, take a nap
менi не спiться	I can't get to sleep
тодi	then, in that case
почекáти (pf.)	to wait for a bit

(a) Пpавда чи неpавда?

- 1 В iгоря бо́лить зуб.
- 2 Остáп замовля́є лiки в аптeци.
- 3 Лiки мoжна одeржати зáвтра.
- 4 iгоревi не спiться.

(b) Дáйте вiдповiдi на цi запитáння англiйською мoвою

- 1 When will the doctor come to visit Stakhiv?
- 2 What kind of medicine was prescribed for Stakhiv?
- 3 Why does Ostap have to return to the chemist's shop?
- 4 Who advises Stakhiv to drink a lot of water?

3 Verbs

more on tense

Я ще вчора вiдчувáв,
що менé нудить.

*Yesterday, I already felt
that I was sick.*

Contrast the tense forms in the English and Ukrainian sentences. There are two verbs in both: **я вiдчувáв** (*I felt*) and **менé нудить** (*I felt sick*). The second verb is in the present tense in Ukrainian, but in the past tense in English. Ukrainian preserves the tense at the actual moment of feeling. 'What was I feeling? – I feel sick'. It would also be possible to say: **Я ще вчора вiдчувáв, що менé нудило.**

more on aspect

The dialogue contains several examples of perfective verbs with the prefix **по-**, all of which denote performing the action for a little while:

поспáти	to have a sleep, nap
полéжати	to lie down for a bit, to have a lie down
почекáти	to wait for a little while

The prefix **за-** in **захворiти** denotes the beginning of the action (*to fall ill*).

Impersonal verbs

There have been examples of sentences containing verbs where the performer of the action is not clearly expressed, e.g.

менi здаéться *it seems to me*

There are similar phrases denoting sickness or state of mind, e.g.

його́ лихомáнить

менé морóзить
ї́ нудить

or good fortune, e.g.

мені́ таланіть
ї́й щастіть

I am lucky, successful

таланіти (impersonal verb) (impf.) *to be lucky, successful*

Other impersonal verbs denoting natural phenomena or processes, e.g.

дощіть *it is raining* (infinitive: дощіти (impf.))
смеркає *it is getting dark* (infinitive: смеркати (impf.))
мрячіть *it is drizzling* (infinitive: мрячити (impf.))
вечоріє *evening is coming on* (infinitive: вечорити (impf.))

and also

не вистачає *there is not enough of ...* (infinitive: вистачати (impf.))
бракує *there is a lack of ...* (infinitive: бракувати (impf.))

These verbs are called 'impersonal' because there is no personal subject. A somewhat situation arises in English in phrases like 'it is raining', or 'it seems to me', where the pronoun 'it' certainly fulfils the grammatical function of subject, but does not obviously fulfil any other function usually associated with pronouns, e.g. it does refer to any previously mentioned noun.

Impersonal verbs in Ukrainian share certain grammatical features:

- they have an infinitive, and forms for the past, present and future tenses;
- they have endings only for the third-person singular in the present and future tenses, and the **neuter singular** form in the past tense;
- they can have the suffix **-ся**. Indeed some impersonal verbs never occur without it, e.g. **мені́ не спіться**.

Those impersonal verbs which relate to human beings take an object in the:

(a) Accusative   Стівена лихоманить
Тараса нудило (*past*)
менé морóзитиме (*future*)

(b) Dative   Стівену щастить
Тарасу таланить
(c) Dative + Genitive   Стівену не вистачає грошей.
Stephen doesn't have enough money.
Тарасу бракує часу.
Taras is short of time.

4 Comparative and superlative degree of adverbs

Adverbs form their comparative and superlative degrees in exactly the same way as adjectives, except that the adjectival ending is replaced by the adverbial ending **-ше/-іше** (or occasionally **-ш/іш**).

дóбре	краще	найкраще
погáно	гірше	найгірше
ра́но	раніше	найраніше
пізно	пізніше	найпізніше
багáто	більше	найбільше
мáло	менше	найменше

Стівен дóбре розмовляє українською мовою, Тарас ще краще знає її, але найкраще нею говорить Соломія.
Сьогодні я почувáю себе погáно, але зáвтра буду почувáти себе ще гірше.
Stephen speaks Ukrainian well, Taras knows the language even better, but it is Solomiia who speaks it best. I feel awful today but I shall feel even worse tomorrow.

Like the adjectives, the comparative degree of adverbs can be modified with words like **значно** (*considerably*), **далéко**, **куді́** (*far*), **ще** (*even*), **трóхи** (*a little*). The superlative degree of adverbs can be intensified by the addition of the prefixes **щó-** or **як-**.

An important use of the comparative adverb in Ukrainian is in the phrase structure that corresponds to the English 'as ... as possible', e.g.

якомóга швидше   *as quickly as possible*
якомóга дешéвше   *as cheaply as possible*

6 Joining sentences together

Here are some of the words that are used to join different sentences together to form one whole sentence. Such words are called conjunctions.

- **що** (*that*) explains what comes earlier. You have seen sentences like this:
Добре, що Ви сказали про це.
Я бачу, що Ви читаете українську газету.
Мені пощастило, що я Вас зустрів.
Мені здається, що нам слід відвідати не лише Київ та Львів.
Я ще вчора відчував, що мені нудить, і голова була гаряча.
Мені здавалося, що я просто стомлений.
  - **щоб** (для того, щоб) (*in order to*) – used to denote purpose (see unit 13):
Скільки ... треба було б модернізувати фабрик в Україні, щоб налагодити виробництво одягу ..?
  - **якщо, якби** (*if*) – used to denote a condition (see unit 13):
Телефонуйте мені, якщо маєте вільний час.
  - **тому** (*therefore*) – denotes the result:
Стівен ніколи не був у Києві, тому через годину ми підемо гуляти вулицями міста.
У мене квитка не було, тому я заплатив контролерові штраф.
  - **бо, тому що** (*because*) – denotes the cause:
Ми не заперечували, бо були дуже стомлені й голодні.
Стівен має кілька словників, тому що робить переклади.
Я збираюся їхати туди, тому що я маю комерційні інтереси.
- You will notice that in each case the part of the sentence introduced by one of these words is separated off from the rest by a comma.

7 Health matters

Швидка допомога The first point of contact for someone suddenly taken ill in Ukraine is likely to be the **швидка допомога**, 'fast aid'.

Поліклініка The translation of **поліклініка** as 'health centre' is of necessity approximate. A typical **поліклініка** has facilities that may not always be found in a health centre in this country, e.g. physiotherapy and X-ray equipment.

Температура 38,5 In Ukraine body temperature is measured not in the mouth but under the armpit, where the normal temperature is 36.6.

Note that in Ukrainian a comma is used instead of a full stop to denote a decimal figure. Such figures are actually read: тридцять вісім і п'ять; тридцять шість і шість.

Ти випив ліки? *Have you drunk your medicine?* In ordinary speech medicines are **drunk**. Hence the phrases: **випити ліки, таблетку, порошок, мікстуру**.

In more official speech medicines are taken, e.g. **прийняти ліки, таблетку, порошок, мікстуру**.

порошок (gen.: порошок)	powder
-------------------------	--------

Tablets for a headache This becomes tablets 'from' a headache in Ukrainian: **таблетки від головного болю**. Similarly with cough mixture: **мікстура від кашлю**.

біль (gen.: болю) (m)	pain
головний біль	headache
кашель (gen.: кашлю)	cough

Westerners may be surprised by the widespread use of traditional methods of healing in Ukraine. These include:

зеленка	a green antiseptic liquid
йод	iodine
перекис	peroxide
гірчичник	mustard poultice
трави	herbs

Впра́ви

- 1 Read the Ukrainian words in the left hand column and find their English equivalents on the right:

алергія	<i>injection</i>
бронхіт	<i>massage</i>
діабет	<i>pulse</i>
антибіотик	<i>infection</i>
пневмонія	<i>bronchitis</i>
ін'єкція	<i>analysis</i>
операція	<i>diabetes</i>
інфекція	<i>pneumonia</i>
пульс	<i>antibiotics</i>
таблетка	<i>thermometer</i>
аналіз	<i>mixture</i>
термометр	<i>vitamin</i>
масаж	<i>tablet</i>
мікстура	<i>allergy</i>
вітамін	<i>vitamin</i>

- 2 Read the following text and answer the questions in English:

Учора мені подзвони́ла моя́ подруга Окса́на. Вона́ сказа́ла, що її чоловік захворі́в. У нього́ висо́ка температу́ра, головни́й біль, кашель, нежить. Окса́на ви́кликала лікаря. Лікар при́йшов, огляну́в хворо́го і сказа́в, що у нього́ грип. Він ви́писав реце́пт і поясні́в, як прийма́ти ліки. Окса́на побі́гла до апте́ки. Там вона́ одержала́ таблеткі, кра́плі й міксту́ру.

поясні́ти (pf.)	<i>to explain</i>
кра́плі (pl., sg.: кра́пля)	<i>drops</i>

- Who is Oksana and what did she do yesterday?
- What was her husband suffering from?
- What did the doctor say was wrong with him?
- What did the doctor explain?
- What did Oksana get at the chemist's?

- 3 Choose the right course of action in each instance.

(a) У хворо́го боли́ть го́рло:

- Він (i) їсть морозиво.
- (ii) прийма́є ліки.
- (iii) бігає.

(b) Тетя́на захворі́ла:

- Вона (i) ска́ржитья дру́жам.
- (ii) іде́ до рестора́ну.
- (iii) ви́кликає лікаря.

(c) О́льзі потрі́бні лі́ки:

- Вона́ (i) замовля́є їх в апте́ці.
- (ii) йде́ до магази́ну.
- (iii) купу́є їх на ри́нку.

(d) І́гор хворі́й. Йому́ потрі́бно:

- (i) йти́ у кіноте́атр.
- (ii) лежа́ти в лі́жку.
- (iii) порозмовля́ти із сім'єю́.

- 4 Construct sentences which answer the question.

Example: Що ви робите́ ввече́рі? (диві́тися телеві́зор)
- Увече́рі я дивлю́ся (ми дівимо́ся) телеві́зор.

- (a) Що люди́ робля́ть на стадіо́ні?
(гра́ти у футбо́л/диві́тися матч/займа́тися спо́ртом)
- (b) Чому́ Окса́на чита́є підру́чник? (учи́тися в університе́ті)
- (c) Чому́ Оста́п сме́ється?
(чита́ти сме́шну кни́гу/диві́тися фі́льм/друг (розпові́дати сме́шну істо́рію))

- 5 Situations in which you can practice your Ukrainian. Try writing sample dialogues and checking with the model answers in the Key.

- (a) Complain to your Ukrainian friend that you
  - have a headache;
  - have no time to run to the chemist's shop to buy tablets for a headache;
  - have a sore throat and can't swallow;
  - feel feverish, and will have to stay at home for a few days.

- (b) Your Ukrainian friend says that he/she is too ill to go to the health centre to make an appointment with a doctor (use a 'therefore' or a 'because'!). He/she asks you to phone the health centre to get a doctor to come out as soon as possible. You do so, and are told by the receptionist that the doctor will call tomorrow, in the second half of the day, and that your friend should stay (lie) in bed. He apologises that he cannot come sooner, but he is very busy – there are more patients than doctors in the health centre. You tell your friend what the receptionist told you.

15

ЯК ВИ УЯВЛЯЄТЕ СОБІ — ІДЕАЛЬНУ ДРУЖИНУ? —

What's your idea of the perfect wife?

In this unit you will learn how to:

- form and use verbal adverbs
- describe the character and external appearance of other people
- ask for assistance politely
- change the subject

Діалог 1

On a visit to Ursula – the friend of Ihor and Ol'ha – in her flat on the Khreshchatyk.

- Ольга** (дівлячись на екран телевізора – *looking at the TV screen*) Як мені подобається Кларк Гейбл! У нього такє вродливе обличчя.
- Урсула** У дитинстві я дуже любила дивітися фільми, в яких він знімався. У нього дуже своєрідні, гарні очі.
- Ігор** Олю, тобі не здається, що я чимось на нього схожий? Напевно, тому ти вийшла за мене заміж. Тобі сподобалися мої очі ...
- Ольга** Бóже мій, яке може бути порівняння! Я маю на увазі, що ти в мене кращий за всіх зірок світового кіно! Я досі так вважаю, навіть після 20 [двадцяти] років подружнього життя.
- Остін** Браво, дорогі батьки! Ціную ваше почуття гумору.

- Ігор** Ніяких жартів! Наша мама завжди серйозна.
Олена Чесно кажучи, мені все зрозуміло давно. Вам просто пощастило, що ви знайшли одне одного ... Стівене, а от як Ви уявляєте собі ідеальну дружину? Зовнішність, характер, професія?
Тарас Типове невинне дитяче запитаннячко ...
Стівен Я не думав над цим, Оленко ...
Олена Ну справді, дуже цікаво ...

фільм	film
екран	screen
знімається (impf.)	(here:) to be filmed
своєрідний	original, unique
чимось (inst. of щось; something)	in some way
схожий (на + acc.)	similar (to), like
сподобатися (pf.)	to please
тобі сподобалися мої очі	you liked my eyes
порівняння (n)	comparison
увага	attention
мати на увазі	to mean, have in mind
зірка	star
світовий	(here:) world (adj.)
ти в мене кращий за всіх зірок світового кіно	you're better than all the stars of world cinema, and you're mine!
(note that зірка is treated as an animate noun because it refers to human beings!)	
доби	till now, so far
подружній	married
подружнє життя	married life
цінувати (ціную, цінуєш) (impf.)	to appreciate
почуття (n)	feeling
гумор	humour
почуття гумору	sense of humour
жарт	joke
ніяких жартів!	no kidding!
чесний	honest
чесно кажучи	quite frankly (lit. honestly speaking)
мені все зрозуміло давно	I understood everything perfectly a long time ago
одне одного	each other (m + f)
ідеальний	ideal (adj.)
характер	character
типівий	typical
невинний	innocent
запитаннячко (colloquial, expressive)	tricky little question
думати (impf.)	to think
(When this verb is followed by the preposition над and inst. it has the meaning 'to consider, ponder')	

Як функціонує мова

1 Verbal adverbs

Дивлячись на екран телевізора (looking at the TV screen)

Дивлячись is an example of a present-tense verbal adverb; it is formed from дивитися. There are other examples of present-tense verbal adverbs in the dialogues in this unit: кажучи from казати, будучи from бути, працюючи from працювати. Описавши (from описати) and зашарівшись (from зашарітися) are examples of past-tense verbal adverbs.

Like adverbs they do not change their form, and like verbs they have tense. Verbal adverbs frequently correspond to English verb forms in *-ing*. Look at the following examples:

Ідучи вулицею, я побачив старого знайомого. *Walking along the street I saw an old acquaintance.*

The sentence could be changed to: Коли я йшов вулицею ... (As I walked along the street ...).

Говорячи про ідеальну дружину, Стівен зашарівся. *Speaking about his ideal wife, Stephen blushed.*

Here too we could make a change: Коли Стівен говорив про ідеальну дружину ... (When Stephen was talking about his ideal wife ...).

In both sentences the action of walking along the street or speaking about an ideal wife is carried on at the same time as the action in the other part of the sentence: meeting the old acquaintance and blushing.

In the following examples there is a different relationship between the actions:

Увійшовши до кімнати, Ігор помітив, що там немає дружини. *Entering the room, Ihor noticed that his wife wasn't there.*

Прочитавши газету, я пішов на роботу. *Having read the newspaper I went to work.*

One action has to be completed before the other action can be started. The *-ing* forms in the first two examples correspond exactly to Ukrainian present-tense verbal adverbs. In the third the *-ing* form is slightly misleading – Ihor cannot have noticed the absence of his wife until he was already in the room. This and the ‘having ...’ construction in the fourth correspond to past-tense verbal adverbs.

formation of verbal adverbs

- **Present-tense** verbal adverbs are formed from the third-person plural by removing the ending **-ть** and replacing it with the suffix **-чи**. The reflexive particle **-ся** becomes **-сь**:

Infinitive	3rd pers. pl.	verbal adverb
чита́-ти	чита́ю-ть	чита́ю-чи
писа́-ти	пи́шу-ть	пи́шу-чи
і-ти́	іду́-ть	іду́-чи (note stress!)
працюва́-ти	працюю́-ть	працюю́-чи
смія́-ти-ся	смію́-ть-ся	смію́-чи-сь
диві́-ти-ся	дівля́-ть-ся	дівля́-чи-сь

The verbal adverb **будучи** is a slight exception, it is formed from the third-person plural future tense (**буду-ть**) of the verb **бути**.

- **Past-tense** verbal adverbs are formed by adding the suffix **-ши** to the masculine singular past-tense form of mainly perfective verbs. Here again **-ся** becomes **-сь**:

masc. sg. past tense	past-tense verbal adverb
сказав	сказав-ши
увійшов	увійшов-ши
приніс	приніс-ши*
засміяв-ся	засміяв-ши-сь

*the combination of letters **-ш-** is pronounced as a long ‘sh’ sound.

use of verbal adverbs

Like verbs, verbal adverbs can also have objects (examples 1 and 2):

Дівлячись фільм без Кларка [While] watching a film without
Гейбла, Ольга заснула. Clark Gable Ol’ha fell asleep.

Віпивши каву, я пішов на роботу.	After I had drunk (lit. having drunk) [my] coffee I left for work.
Ми розмовляли, сидючи за столом.	We chatted sitting at the table.
Захворівши, Страхів не міг працювати.	After he fell ill (lit. having fallen ill), Stakhiv was unable to work.

Note: The doer of the action is the same in both parts of the sentence and that the part of the sentence containing the verbal adverb is set off in writing from the rest by a comma.

Verbal adverbs often occur in set expressions such as:

чесно кажучи, щиро кажучи quite honestly

When preceded by the negative word **не** Ukrainian verbal adverbs translate English ‘without’ + the *-ing* form of the verb, e.g.

не будучи нудною	without being boring
ми йшли вулицею не поспішаючи	we walked along the street without hurrying.

2 The reciprocal pronoun – one another/ each other

Вам пощастіло, що ви знайшли одне одного.	You were lucky to have found one another (each other).
--	---

The forms of this compound pronoun are:

один одного for (m + m) одна одну for (f + f)
одне (neuter!) одного for (m + f)

The case of the first part always stays the same (n); the second half can change according to its function in the sentence. Any preposition comes before the second part, e.g.

Вони розмовляли один з одним (m + m)/одна з одною (f + f)/
одне з одним (m + f)
They were talking to (lit. with) each other.

3 More on impersonal sentences

The phrase **У нас так кажуть** (That's what people say here/That's

what is said around here) occurs in dialogue 2 in this unit. The verb is in the third-person plural form with no subject (вони); in the past tense the verb is in the plural form:

Стівенові сказали, що ... *Stephen was told that ...*
 У газетах пишуть, що ... *The papers are saying that ...*
 (lit. it is written in the papers)

You might see a notice saying:

У НАС НЕ КУРЯТЬ NO SMOKING

Діалог 2

The debate continues.

- Стівен** Широ кажучи, я вважаю, що сучасна жінка має бути самостійною, незалежною, активною. Стосовно ж дружини ... Напевно, якби я наважився одружитися, то вибрав би жінку, яка має солідну професію, можливо, свій бізнес... Вона повинна бути розумною, спокійною, розсудливою, не будучи нудною. З веселим характером, із гумором.
- Ігор** "Серце з перцем" ...
- Стівен** Що?
- Ігор** У нас так кажуть.
- Ольга** Ще кажуть "чорт у спідниці" ...
- Ігор** Це про тебе.
- Остап** Ну годі вам!
- Оленка** А портрет?
- Стівен** Я ще не визначився.
- Оленка** Ну все-таки ... Якого кольору очі? Чорні? Сині?
- Стівен** Ні, мені подобаються зелені.
- Оленка** А волосся?
- Остап** Якщо вона займає керівну посаду, працюючи цілими днями, то, мабуть, сіве.
(they all laugh)
- Стівен** Волосся темне. Я думаю, вона була б шатенка.
- Тарас** Я, здається, знаю одну дуже незалежну й розумну жінку, яка відповідає цьому описові. Описавши її портрет, ти ще забув сказати, що вона невисока й

одягається дуже елегантно, бо за факхом – художник-модельєр.
Стівен (зашарівшись – *blushing*): Я не мав нікого на увазі конкретно.
Тарас Це мені здалося.

сучасний	contemporary
самостійний	self-reliant
незалежний	independent
активний	active
стосовно (+ gen.)	as for ...
наважитися (pf.)	to dare, resolve
солідний	solid
розумний	intelligent, clever
спокійний	calm
розсудливий	prudent, sensible
нудний	boring
веселий	merry
серце з перцем	lit. a heart with pepper
чорт	devil
чорт у спідниці	lit. a devil in a skirt
годі!	enough!
ну годі вам	come on, that's enough from you!
визначитися (pf.)	to be clear (about something)
око (pl.: очі; gen. pl.: очей; inst. pl.: очіма)	eye
волосся (n)	hair
керівний	leading
посада	position
займати керівну посаду	to occupy a top job
працюючи цілими днями	working for days on end
шатенка	woman with chestnut hair
опис	description
описати (опишу, опишеш) (pf.)	to describe
описавши її портрет	having described her portrait
невисокий	short, not tall
елегантний	elegant
бо	because
художник	artist
художник-модельєр	fashion designer
зашарівшись (pf.)	to blush
зашарівшись	blushing (lit. having blushed)
нікого (acc. and gen. of ніхто)	

(a) Правда чи неправда?

- 1 Ўрсула любить фільми, в яких знімався Кларк Гейбл.
- 2 Ольга вважає свого чоловіка кращим за всіх зірок світового кіно.
- 3 Сучасна жінка має бути самостійною, незалежною, активною.
- 4 Стівен вважає гідними зелені очі.

(b) Дайте відповідь на запитання англійською мовою

- 1 Who is always serious?
- 2 Who asks Stephen to describe his ideal wife?
- 3 What is Stephen's idea of his future wife's character?
- 4 What does he say about her profession?

4 Stop it! That's enough!

One way of getting someone to stop doing something is to say **Ну годі вам!** The **ну** at the beginning means that the message is friendly – 'Oh, come on now, that's enough!'

If things are getting out of hand, you can also say:

Добить!	<i>That's enough!</i>
Зупиніться!	<i>Stop!</i>
Припиніть!	<i>Stop [doing whatever it is you're doing]!</i>

Note: both **зупиніться** and **припиніть** are second-person plural imperatives, from **зупинітися** and **припиніти**, respectively.

5 Ways of getting information out of people

When Stephen hesitates, Olenka tries to wheedle information out of him with:

Ну справді	<i>Oh, but it really is [very interesting]!</i>
Ну все-таки	<i>But all the same ...</i>

with a suitably pleading tone on the **ну**.

In more everyday conversations you can seek a reaction with:

Тобі/Вам не здається?	<i>Doesn't it seem to you?</i>
	<i>Don't you think?</i>
Ти не помітив/ Ви не помітили?	<i>Have you noticed by any chance...?</i>
Чи ти не знаєш/ Чи ви не знаєте?	<i>You don't happen to know, do you?</i>

Seeking information by asking a negative question is very polite in Ukrainian. When asking the way begin your question with **Ви не скажете ...?**, e.g.

Ви не скажете, як доїхати до університету?	<i>Could you please tell me how to get to the University?</i>
--	---

With an extra degree of deference:

Ви не могли б сказати ...?	<i>You couldn't by any chance tell me ...?</i>
----------------------------	--

6 Exclamations

An obvious expression of surprise is **Бóже мій!** (*My God!*). Depending on intonation and context **ах!** and **ох!** can express surprise or fear (*oh!*, *ah!*), or sorrow (*alas, oh dear*).

Ой is another useful exclamation of surprise, particularly when used with another word:

ой нене!	<i>(related to неня, a familiar word for mother)</i>
ой мамо моя!	
ой лишенько!	<i>(oh, how awful! (лишенько is a diminutive form of лихо (woe, misfortune))</i>
овва!	<i>(expressing amazement: you don't say!)</i>

Віраю! is used as an expression of approval, either genuine or ironic, in the same way as English 'Bravo!'.

The much-used **ну** can represent a variety of emotions, again depending on intonation and context. In the previous unit Ihor used it to give vent to his frustration: **ну чому мені так не щастить?** (*just why am I so unlucky?*). **Ну** can also be used as encouragement – 'come on!', 'get on with it'.

7 Changing the subject

Note how Olenka shifts from her parents – ‘you were fortunate in finding each other’ – to directing a very personal question at Stephen: **а от як Ви уявляєте собі ідеальну дружину?** (*Now just how do you picture to yourself your ideal wife?*). **От** is a ‘pointing’ word like **ося** (*here is*), but is more frequent in phrases like this one, or in exclamations:

от тобі й на!	<i>well, I never!</i>
от тобі!	<i>take that!</i>
от як?!	<i>really?! You don't say?!</i>

8 Типове невинне дитяче запитаннячко (a typical innocent childish little question)

There is irony here. The question is of course not innocent; the speaker's intentions are shown by the ending on **запитаннячко**. The normal Ukrainian word for question is **запитання**. The ending gives the word the flavour of ‘tricky little question’. This is part of the process by which Ukrainians can change words in an emotional sense, more often to signify endearment than in an ironical sense.

There is very little scope for doing this in English, with just a few words like ‘mummy’, ‘daddy’, ‘mumsy’, ‘granny’ and so on. It is certainly not possible to produce whole chains of derivatives from personal names. Olenka is so called because she is the young daughter of the family and the form is affectionate; she could also be addressed as **Оленочка**, **Олеся** or **Ляля**. Every family has its own traditions. Even the business-lady **Соломія** may, in the right circumstances, find herself become **Соломіечка**, **Солонья**, **Солья**, **Мія** or **Ія**. Although a foreigner, Stephen will probably not be spared such treatment; the temptation to turn his name into the Ukrainian **Степан** or **Стефан**, and thence to **Степанко**, **Степанчик** and on to **Стець** might be too great to resist.

There is even scope for emotion in adjectives. ‘Chubby’ in Ukrainian is **пухкий**. A baby, however, may well be ‘all nice and chubby’ – **пухкенький**. If the baby is ‘all nice and clean’ as well, he could be described as **чистенький** or **чистісінький** rather than plain **чистий** (*clean*). Emotion does not have to be involved. **Гарний** when applied to human beings can mean either ‘beautiful’ or ‘handsome’; **гарненький** will almost always be used with reference to women in the meaning ‘pretty’.

9 Another little word – ж

Стосовно ж дружини *now as far as a wife is concerned ...*

The single letter **ж** is called an **emphatic particle**, i.e. it puts a lot of emphasis on the word that it follows. Like **от** above, it can also be used to change the direction of a sentence.

Some more examples:

Що ж вона сказала на це?	<i>So just what did she say to that?</i>
Іді ж геть звідси!	<i>Oh do clear off out of here!</i>

Вправи

1 Practise describing appearances.

Here are some phrases for you to practice. Use the vocabulary at the back of the book.

Як він виглядає?

У нього темне волосся. Він гарний, має прямий ніс, сірі очі, чорні брови, невелику темну бороду й вуса. Я думаю, що в нього дуже гарні вії: темні й довгі. І ще мені подобається його смаглява шкіра й тонкий профіль.

Опишіть її зовнішність

Вона гарненька. У неї відкрите, привабливе обличчя. Вона має хвилясте біляве волосся й світлу шкіру. Очі в неї карі й великі, ніс маленький. Щіки й губи в неї рожеві, і всім подобається її чарівна посмішка.

• facial features

У нього/неї:	сірі (карі) очі
	прямий (кирпатий) ніс
	довгі (густі, руді) вії
	рум'яні (бліді) щіки
	пухкі (тонкі, повні) губи
	блідé/рум'яне обличчя

У нього/неї на обличчі зморшки, ластовіння.

Чи Стівен носить окуляри?

Чи Соломія носить серёжки?

• **hair**

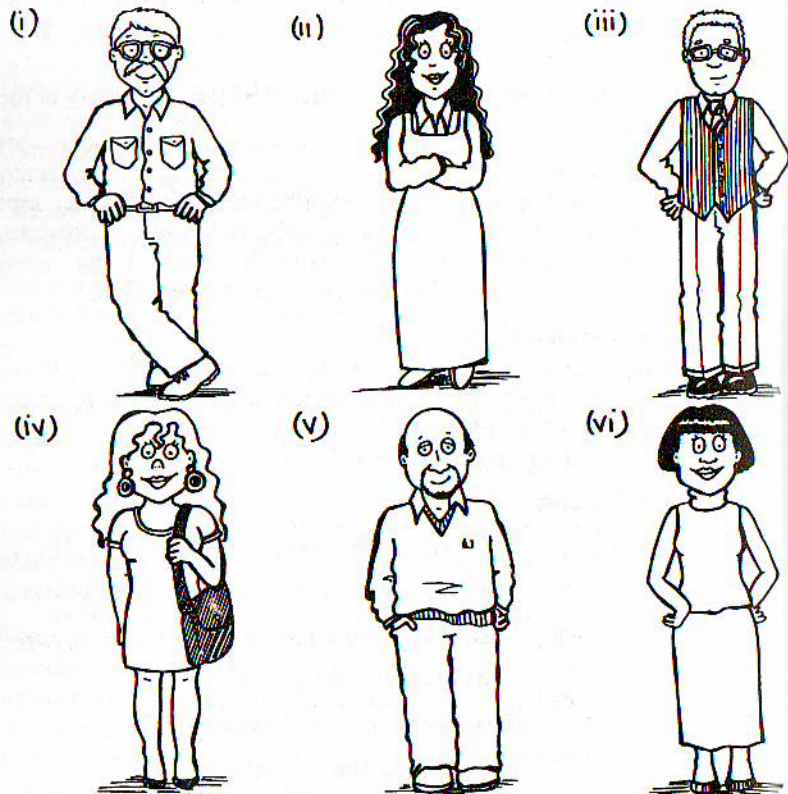
Він лисий. У нього/неї пряме/хвилясте/кучеряве
волосся.

Він має зализину. У нього темна борода/світлі/руді вуса.

• **height**

Мій тато високого зросту. (зріст: gen.: зросту) (alt. i/o)

Моя мама середнього зросту. Мій брат низького зросту.

2 Look at the portraits of our old acquaintances. Taras, Solomiia, Stephen, Vira, Ihor and Ol'ha are among them. Try to guess who is who, using the information below.

Тарас Високий, солідний, повний. Волосся світле. Має гарні вуса. Носить окуляри.

Соломія Вродлива, невисока, смаглява. Очі великі, волосся темне, хвилясте, довге.

Стівен Елегантний, високий, в окулярах. Блондін, очі невеликі, серйозні.

Віра Волосся кучеряве. Обличчя повне, ніс маленький, кирпатий, на носі – ластовіння. Носить великі серёжки.

Ігор Міцний, невисокого зросту. Лоб високий, із зализинами, темне волосся і невелика борода. Ніс великий.

Ольга Шатенка, волосся коротке, пряме. Очі великі, повні губи, веселе, гарне обличчя.

3 Parts of the body are listed in the left-hand column; there are descriptive adjectives in the column on the right. Put each adjective with the most suitable noun, changing the form wherever necessary.

лоб	кирпатий
волосся	смаглявий
очі	білявий
обличчя	високий
ніс	карий

4 Write out the following sentences in full in Ukrainian, translating the English phrases wherever necessary. Put the Ukrainian words in brackets into the correct case form.

- Я запросив її в кіно, тому що (*I liked her eyes*).
- (*Have you thought about*) (наша пропозиція) пообідати завтра разом в (ресторан)?
- Я люблю, коли моя дружина (*dresses very elegantly*).
- У мене гарна машина, але в (мій друг) – (*an even better one*).
- Чи твоя сестра (*is like your father*)?

16

ПОЇЗД ПРИБУВАЄ НА ПЕРТУ КОЛІЮ

The train arriving on track number one ...

In this unit you will learn:

- about train travel in Ukraine
- about indefinite and negative words
- about participles and passive sentences

Діалог 1

Taras, Stephen and Andrew are on Kyiv railway station, listening intently to the announcements:

Швидкий поїзд номер 11 сполученням "Київ – Сімферополь" прибуває на першу колію. Нумерація вагонів з іоловій поїзда.

Тарас Ви чули? Це наш поїзд.
Стівен Яка платформа?
Ендрю Здається, перша, так?
Тарас Так. Це дуже зручно.

(One hour late in a compartment of the Kyiv-Simferopol express):

Провідниця Будь ласка, ваші квитки. І приготуйте гроші на постіль.
Тарас Ось, прошу, квитки.
Стівен Скажіть, будь ласка, о котрій годині ми будемо в Сімферополі?

Провідниця За розкладом ми прибуваємо завтра о десятій сорок ранку.
Ендрю Можна попросити чаю?
Провідниця Так. Вам зараз принести?
Тарас Мені не треба, дуже жарко. Хочеться чогось-небудь холодного. Я буду пити воду, яку ми купили в дорозу...
Стівен А я б випив чаю з великим задоволенням.
Ендрю Будь ласка, дві склянки.
Провідниця Добре. (*She leaves*)

колія	track, (here:) platform
швидкий поїзд	express (lit.: fast train)
поїзд	train (means exactly the same as поїзд)
сполучення (n)	connection
сполученням (inst. sg.)	(here:) on the route
нумерація вагонів з голови поїзда	the carriages are numbered from the head/front of the train
приготувати (-ю, -еш) (impf.)	to prepare, get ready
постіль (gen.: постілі) (f.)	bedding (alt. i/e)
розклад	timetable
за розкладом	according to the timetable
вам зараз принести?	Do you want me to bring it right away?
[мені] хочеться чогось-небудь холодного	I feel like something cold
я буду пити воду, яку ми купили в дорозу	I'll drink the water that we bought for the journey
склянка	glass (for long drinks, incl. tea!)

Як функціонує мова

1 Something cold – щось-небудь холодне

Taras wants something cold – in the genitive. It might be more accurate to say that he wants anything (чогось-небудь) cold – it doesn't matter what. Andrew asks for tea – also in the genitive. Here we have more examples of the 'partitive' use of this case; Andrew is in fact asking for some tea.

2 Interrogative pronouns Хто? and Що?

Here are the full declensions:

Nom.	хто	що
Acc.	кого́	що
Gen.	кого́	чого́
Dat.	кому́	чому́
Loc.	(на) ко́му	чо́му
Instr.	ким	чим

3 Indefinite pronouns, adjectives and adverbs

Examples of indefinite pronouns in English are 'someone', 'anything'; 'some' is in indefinite adjective; 'anywhere' is an indefinite adverb.

You already know **щось** (*something*). It changes its form exactly like the question word **що**, except that its instrumental is **чимось** (*in some way*). We can produce other indefinite words by adding **-сь** to the corresponding question words:

хто?	<i>who?</i>	хтось	<i>someone</i>
де?	<i>where?</i>	десь	<i>somewhere</i>
куди́?	<i>[to] where?</i>	куди́сь	<i>[to] somewhere</i>
який?	<i>what kind of?</i>	якийсь	<i>some kind of</i>
чому́	<i>why?</i>	чому́сь	<i>for some reason</i> (<i>or other</i>)
колі́?	<i>when?</i>	колі́сь	<i>at some time</i> (<i>or other</i>), <i>sometime ago</i>

Other indefinite words can be formed by adding the prefix **де-**:

дехто and **дещо** mean the same as **хтось** and **щось**, although **дещо** can be used before adjectives to mean 'a little', 'rather', e.g. **дещо більше** (*a little more*). **Деякий** has the sense of 'a certain'.

In most instances these Ukrainian words are associated with the English 'some'. To be more indefinite English uses 'any'. The Ukrainian equivalents are:

хто-небудь	<i>anyone</i>
що-небудь	<i>anything</i>

де-небудь	<i>anywhere</i>
колі́-небудь	<i>at some unspecified time, at any time, ever (in the future or in questions, e.g. Ти коли́-небудь працюєш удо́ма? Do you ever work at home?)</i>

It is not always easy to determine when to use a word with **-сь** or **небудь**. Perhaps the most useful distinction is that words with **-сь** will probably be associated with verbs in the past tense, and those with **небудь** tend to occur in questions, or with future tense or conditional verbs.

Чи ти знайшов що-небудь цікаве в кни́гарні?	<i>Did you find anything interesting in the bookshop?</i>
Так, я купі́в щось дуже цікаве.	<i>Yes, I bought something very interesting.</i>
Чи ви були́ де-небудь учо́ра?	<i>Did you go anywhere yesterday?</i>
Я десь його́ бачив, але́ не пам'ятаю́ де.	<i>I've seen him somewhere, but can't remember where.</i>

Even more indefinite are the words prefixed with **будь-**:

будь-хто́	<i>anyone at all</i>
будь-яка́ фа́брика	<i>any old factory</i>
бу́дь-коли́	<i>at any time, ever</i>
Бу́дь-хто́ мо́же це зроби́ти	<i>Absolutely anyone can do that.</i>
Я мо́жу це зроби́ти бу́дь-коли́.	<i>I can do it at any time.</i>

There are other ways of making indefinite words in Ukrainian, but you need only to be able to recognise them, e.g. **абі́хто** (*whoever, no matter who*), **абі́як** (*any old how*). The word **ка́зна** means 'the devil only knows!'

4 More on relative pronouns

The relative pronouns ('who', 'which', 'that') in Ukrainian are **який**, **який**, **що**. Remember that they take the gender of the noun to which they refer:

Я ви́пив во́ду, яка́ була́ в холоди́льнику.	<i>I drank the water that was in the fridge.</i>
---	--

(**Вода́** is the object of the verb **ви́пив**, and is therefore in the accusative case. **Яка́** is feminine in gender because it refers to **вода́** but is in the nominative case because it is the subject of the verb **була́**.)

Я випив воду, яку купів у дорóгу. *I drank the water which I had bought for the journey.*

(Here **яку** is accusative as the object of the verb **купів**.)

Діалог 2

The trio settle in for their long journey.

Тарас До речі, ви б не хотіли чогó-небудь поїсти? Як тільки я сідаю в поїзд, я відразу чомусь дуже хочу їсти.

Стівен Я маю пєчиво, бутерброди та яблука. І ще якісь цукєрки.

Єндрю Я теж завжди беру щось у дорóгу. У мене ціла сўмка продуктів.

Провідниця Ось ваш чай. З вас сóрок копійок.

Стівен Дякую.

Єндрю Вїбачте, будь ласка ... Прибуття до Сімферóполя за розкладом?

Провідниця Так. (*she leaves*)

Тарас Єндрю, ти не мóжеш відчинити вікно?

Єндрю ... Нічóго не вихóдить!

Тарас Трєба натїснути на рўчку і потягті вниз ... О, тепєр дóбре. Свіже повітря!

Єндрю Я сьогóдні з приємністю спátиму на вєрхній полиці, там прохолóдніше, якщо відчинене вікно.

Стівен Як би там не було, а мені ще трєба прочитати цілу папку папєрів, у мене зáвтра в Сімферóполі напружений день, багáто зустрїчей з колегами.

як тільки	as soon as
сїдати в поїзд	to get on a train
цукєрка	a sweet, candy
цїлий	whole
продукти (usually pl.)	food
нічóго не вихóдить!	it's no good, nothing happens
натїснути (pf.) (натїсну, натїснеш)	
(на + acc.)	to press (on)
потягті (потягнў, потягнеш) (pf.)	to pull
вєрхній	upper, higher

(ни́жній
полиця
вїдчинений
як би там не було

lower
(here:) berth
open
however that may be

(a) Правда чи неправда?

- 1 Швидкий поїзд нóмер 11 прибуває на четвєрту колїю.
- 2 Стівен узїв у дорóгу котлєти, сир і полуницю.
- 3 Прибуття до Сімферóполя за розкладом.
- 4 Єндрю спátиме в купє на нижній полиці.

(b) Дáйте вїдповідь на ці запитання англїйською мóвою

- 1 What does Taras give the carriage attendant?
- 2 How much does a glass of tea cost?
- 3 How do you open the windows on a train in Ukraine?
- 4 What has Stephen taken to read on the journey?

В Negative pronouns, adjectives and adverbs

Compare these words with the indefinite words above:

ніхтó	no-one
ніщó	nothing

(the second part of these two words declines in the usual way; the genitive case of **ніщó**, **нічóго**, often functions as the subject of the sentence)

ніякий	no (kind of)
ніде	nowhere
нікўди	(to) nowhere
нікóли	never
ніяк	nohow

To this list should be added:

жóден/жóдний	no (adj.)
--------------	-----------

Here are some examples of usage:

Я ні з ким не розмовляв.	<i>I didn't speak to anyone</i> (note that the preposition comes between ні and the following case form of хто).
Стівен ніколи не був в Україні.	<i>Stephen has never been to Ukraine.</i>
Вони нікуди не пішли.	<i>They haven't gone anywhere.</i>
Немає ніякого сумніву ...	<i>There is no doubt ...</i>

сумнів

doubt

6 Participles

Participles are adjectives formed from verbs; they can be used to replace a relative clause, i.e. part of a sentence introduced by one of the relative pronouns 'who', 'which', 'that':

The boy running (participle) along the street is my son.	<i>The boy who is running (relative clause) ...</i>
I am reading a novel written (participle) by Dickens.	<i>... a novel which was written (relative clause) ...</i>

As adjectives, participles in Ukrainian change according to the gender and case of the noun which they accompany, but like verbs they can have tense and be either active (e.g. *running*) or passive (e.g. *written*). Only past-tense passive participles are in regular use. Many quite ordinary adjectives are historically active past participles, but you do not need to know this in order to be able to use the words concerned.

passive past participles

The word **вдягнений** (*dressed*) is an example of a passive past participle. Some more examples: **зачинений** (*closed*), **відчинений** (*open*). These participles are formed only from verbs which are perfective – the few exceptions to this need not concern us here – and transitive (i.e. they have an object), by means of the adjectival suffix **-ний** (**-на**, **-не**; **-ні**) or **-тий** (**-та**, **-те**; **-ті**). Most verbs have **-ний**, but a number of important verbs take **-тий**.

Here are some of the most common verbs that form their passive past participles with **-тий**:

взяти/узяти	<i>to take</i>	взятий/узятий	<i>taken</i>
випити	<i>to drink (up)</i>	випитий	<i>drunk</i> (not inebriated!)
забути	<i>to forget</i>	забутий	<i>forgotten</i>
почати	<i>to begin</i>	початий	<i>begun</i>

Participles with **-ний**:

(a) first conjugation verbs where a vowel precedes the indefinite suffix **-ти**:

написати	<i>to write</i>	написаний	<i>written</i>
прочитати	<i>to read</i>	прочитаний	<i>read</i>

(b) first conjugation verbs with infinitives ending in **-увати**:

збудувати	<i>to build</i>	збудований	<i>built</i>
схвилювати	<i>to move</i>	схвилюваний	<i>moved, touched</i> (emotionally)

(c) first conjugation verbs with infinitives ending in **-нути**:

вдягнути	<i>to dress</i>	вдягнений	<i>dressed</i>
----------	-----------------	-----------	----------------

(d) first conjugation verbs with a consonant preceding the infinitive suffix **-ти**:

привезти	<i>to bring</i>	привезе (3rd sg.)	привезений	<i>brought</i>
----------	-----------------	-------------------	------------	----------------

(e) second conjugation verbs

зробити	<i>to do</i>	зроблю (1st sg.)	зроблений	<i>done</i>
пропустити	<i>to miss</i>	пропущу (1st sg.)	пропущений	<i>missed</i>

7 Passive sentences

In earlier units you saw the following sentences:

Суму вказано в декларації.	<i>The sum has been declared on the currency declaration form.</i>
Декларацію вже заповнено.	<i>The currency declaration form has already been completed.</i>
Ваш виклик прийнято.	<i>Your call has been accepted.</i>

No reference is made to the person who declared the currency on the form, or who completed it, or who took the call. The sentences simply state that the action has been/was performed. A special form of the passive past participle is used, ending in **-но** or **-то**. By contrast to the English sentences which have a grammatical subject (the sum, two rooms, your call) but no object, the Ukrainian construction does have an object (in the accusative case) but no subject.

Here are some more examples:

Йому не рекомендовано пити каву.	<i>He is advised not to drink coffee.</i>
Книгу вже прочитано?	<i>Has the book been read already?</i>
Листі вже написано?	<i>Have the letters been written already?</i>
Матч уже зіграно.	<i>The match has already been played.</i>
Усі тістечка вже з'їдено.	<i>All the cakes have already been eaten.</i>
Поїздку заплановано на завтра.	<i>The trip is planned for tomorrow.</i>
Бутерброди вже зроблено, каву наліто.	<i>The sandwiches have already been made and the coffee poured out.</i>

8 The whole – a whole

Я так хочу пити, що вип'ю всю пляшку.	<i>I am so thirsty that I shall drink the whole bottle.</i>
Я так хочу пити, що зміг би випити цілу пляшку.	<i>I am so thirsty that I could drink a whole bottle.</i>

9 All

Here is the declension of **увесь/ввесь** (all):

	Sg.		Pl.	
	M	F	N	
Nom.	увесь	уся	усе	усі
Acc.	(nom. or gen.)	усю	усе	(nom. or gen.)
Gen.	усього	усієї	усього	усіх
Dat.	усьому	усій	усьому	усім
Loc.	(на) усьому	усій	усьому	усіх
Inst.	усім	усією	усім	усіма

The neuter nominative singular form **усе** can mean 'everything': **все можливе** (*everything possible*). The plural form can mean 'everyone', e.g.

Усі знають (*plural verb form*) *Everyone knows Taras.*
Тараса.

Cultural note:

At the railway station the **пасажир** (*passenger*) joins the queue (**чэрга**) for the ticket office (**займати чэргу до каси**). When booking a ticket you need to know, apart from where you want to go, the number of the train (**номер поїзда**) by which you wish to travel. Your ticket will tell you the number of both your seat and the carriage in which you will be travelling. Announcements will tell you whether the carriages are numbered from the front (lit. *head*: **з голові поїзда**) or from the rear (lit. *tail* (**хвіст**): **з хвості поїзда**). You should also know about different types of train and accommodation. The immediate vicinity of large towns is served by electric suburban train **електропоїзд** (**електричка**). Long-distance trains are slow (**пасажирський поїзд**) or fast (**швидкий поїзд**) and have different standards of accommodation:

спальний вагон (СВ)	<i>sleeping car (2 or 3 berths per compartment) (the best accommodation, but not available on all long-distance trains)</i>
купейний вагон	<i>carriage with separate compartments (4 berths per compartment (купе))</i>
плацкартний вагон	<i>open carriage with compulsory berth reservations</i>
загальний (lit. 'common') вагон	<i>carriage with unreserved seats</i>

Each carriage on a long-distance train has a **провідник** (*steward, sleeping-car attendant*). It is from him or his female colleague, **провідниця**, that you buy tea and obtain your bed-linen.

10 Pretend you are on Kyiv railway station

Practice these phrases and make sure you understand them. They will be useful for the exercises that follow.

(a) here are some more announcements:

Увага! Швидкий поїзд номер 68 сполученням "Берлін-Київ" прибуває на другу колію. Вихід до вагонів через другий поверх вокзалу. Нумерація вагонів з хвоста поїзда.

Увага! Пасажирський поїзд номер 189 сполученням "Санкт-Петербург-Київ" запізнюється на 20 хвилин.

Увага! Швидкий поїзд номер 55 буде подано на четверту колію. Нумерація вагонів з голови поїзда.

Увага! Пасажирський поїзд номер 604, "Київ-Полтава" відправляється з п'ятої колії.

(b) you are booking tickets:

You Будь ласка, один купейний на двадцять четверте травня до Одеси.

X Номер поїзда?

You П'ятдесят п'ять.

X На двадцять четверте купейних немає. Є плацкарт.

You А на яке число є купейні?

X На двадцять шосте.

You Добре. Я візьму на двадцять шосте.

You Прощу, один до Москви на восьме жовтня, поїзд номер 2, і на дванадцятьте назад, поїзд номер 1.

X На восьме до Москви?

You Так "СВ", будь ласка.

X Є "СВ" на восьме. Зворотний на дванадцятьте?

You Так, прошу.

X На дванадцятьте є купе й плацкарт.

You А на тринадцятьте?

X На тринадцятьте є "СВ". Давати? (*Shall I give it? i.e., do you want it?*)

Here are the names of some Ukrainian cities for the next exercise:

Тернопіль (<i>gen.</i> : Тернополя)	<i>Ternopil</i> (alt. <i>i/o</i>)
Харків (<i>gen.</i> : Харкова)	<i>Kharkiv</i> (alt. <i>i/o</i>)
Чернівці (<i>gen.</i> : Чернівців)	<i>Chernivtsi</i> (<i>Czernowitz</i>)
Івано-Франківськ (<i>gen.</i> : Івано-Франківська)	<i>Ivano-Frankivsk</i>
Черкаси (<i>gen.</i> : Черкас)	<i>Cherkassy</i>
Кам'янець-Подільський (<i>gen.</i> : Кам'янця-Подільського)	<i>Kamianets-Podilskii</i>

Вправи

1 Now include these cities in the following enquiries and requests (in Ukrainian, of course!):

- Can you please tell me when the train from Cherkassy arrives?
- When is the next train to Kharkiv, please?
- One first-class ticket please on the express train to Ivano-Frankivsk.
- I want to go by train (first class) to Odesa.
- I want to go by suburban electric train to Poltava on 19 August.

Try constructing sentences with requests for different types of accommodation with other destinations: don't forget about the cities of Ukraine that you already know – **Київ, Львів, Сімферополь**. You could add some international destinations apart from **Москва, Санкт-Петербург, Варшава**:

Мінськ	<i>Minsk</i> (the capital of Belarus – Білорусь)
Бухарест	<i>Bucharest</i> (the capital of Romania – Румунія)
Будапешт	<i>Budapest</i> (the capital of Hungary – Угорщина)
Відень (<i>gen.</i> : Відня)	<i>Vienna</i>
Берлін	<i>Berlin</i>
Прага	<i>Prague</i>

2 On board the train.

Revise the expressions used to introduce yourself, say what your name is, what you do for a living, and why you are in Ukraine. You may wish to say:

- *I am going to Odesa (на + acc.) a conference (конференція).*
- *I am going on holiday to Yalta for five days.*
- *I have spent (say: I was) two weeks in Luhans'k, I am going back to Kyiv and in two days I am flying home.*
- *I always feel very hungry when(ever) I get on a train. That's why (ось чому) I have a large bag of food and several bottles of beer with me (із собою).*

You will almost certainly have to say to the carriage steward:

- *Could I have a glass of tea, please? And how much do I owe you for the bed linen?*

3 Some more practice.

- *I'll wait here. I want you to buy the tickets.*
- *I was standing in the queue for (за + inst.) tickets, talking to a very interesting person. (Remember what happens to г in the locative singular!)*
- *The next train will arrive soon.*
- *Why are you an hour late?*

4 Translate your part in this dialogue into Ukrainian.

- X** Який Вам квиток?
You One ticket to Zhytomyr and back.
X На колій?
You To Zhytomyr on 4 October, and back on 22.
X Вам купейний чи плацкартний?
You I'll take a compartment.

(The English in the next two exercises may sound a little odd, but it is very close to the Ukrainian way of saying things.)

5 Practice the negative words. Translate into Ukrainian:

- (a) Nobody ever understands me.
- (b) I don't know anyone who knows how to make good coffee.
- (c) I haven't spoken Ukrainian to anyone for a long time.
- (d) I haven't brought any food for the journey with me.

6 Now practice the indefinite words.

- (a) I would drink something warm with great pleasure.
- (b) In my childhood I used to watch any kind of film.
- (c) Taras has gone off somewhere to buy food.
- (d) Let's meet some time!

17

ЗА НАШИХ ДОРОГІХ ГОСТЕЙ!

Here's to the health of our dear guests!

In this unit you will learn:

- about visiting Ukrainians as a guest
- about the major festivals celebrated in Ukraine
- more about the imperative

Діалог

Solomiia Maliarchuk celebrates her birthday at home in the company of her friends. Ol'ha, Ursula, Solomiia, Stephen, Taras, Andrew and Ihor are seated round the table.

- Ihor** Я пропоную підняти тост за Соломію!
Тарас Соломійко, за твоє здоров'я!
Ольга Будь щаслива!
Соломія Дякую Вам усім, що прийшли. Мені справді дуже приємно всіх вас бачити у себе сьогодні! І дякую вам за ці чудові квіти й подарунки!
Стівен (to Ursula) В Україні квіти дарують завжди чи лише на день народження?
Урсула Тут існує традиція приносити господині квіти, якщо йдеш у гості. Це не обов'язково, але квітам завжди раді.
Соломія (to Stephen) Стівене, Ви принесли чудові квіти. Я дуже люблю троянди...

Стівен	Я радий, що вони Вам сподобалися.
Тарас	Соломія вміє робити чудові букети. І ще вона робить композиції із сухих рослин.
Єндрю	А ще мені подобаються картини, які вона малює.
Соломія	Я приготувала для вас сюрпріз. (<i>Leaves the room</i>).
Ольга	А я знаю!
Ігор	Якщо ти скажеш, це вже буде не сюрпріз!

(*Solomiia enters the room bearing a large cake with candles already lit.*)

Тарас	Це витвір мистецтва! Шкода його різати... Соломію, перед тим, як дмухнути й загасити свічки, не забудь задумати бажання!
Урсула	Бажємо тобі, щоб усє, про що ти подумала, збулось!
Тарас	Віпиймо за щастя!
Соломія	Я хочу віпити за гостей. За вас, друзі!
Гости	Будьмо!

це витвір мистецтва!

перед тим, як

дмухнути (-ну, -неш) (pf.)

загасити (загашу, загасиш) (pf.)

здумати бажання

збутися (збудеться, збудуться) (pf.)

віпиймо!

щастя (n)

будьмо!

it's a work of art!

just before

to give a blow, puff

to put out, extinguish

to make a wish

to come true

let's drink!

happiness

*(lit.) let us be/may we all be
[healthy, happy]!*

(a) Правда чи неправда?

- 1 В Україні квіти дарують, коли йдуть у гості.
- 2 Соломія малює гарні картини.
- 3 Тарас вніс до кімнати торт.
- 4 Урсула пропонує тост за господиню.

(b) Дайте відповідь на ці запитання англійською мовою

- 1 What toasts are proposed by Solomiia's guests?
- 2 What are Solomiia's favourite flowers?
- 3 What surprise did Solomiia prepare for her guests?
- 4 What should she do before blowing out the candles?

Як функціонує мова

1 Visiting

There is a tradition of taking flowers to the lady of the house when you go visiting – якщо йдеш у гості. In unit 10 Taras told us that he and Stephen had been invited by Ihor Ivanovych to go visit him – Ігор Іванович запропонував поїхати до нього в гості.

The phrase answers the questions *куди?* (*where to?*) and *до кого?* (*to whom?*), i.e. there is motion involved:

пропонувати (-ю, -єш) (impf.)

підняти (підніму, піднімеш) (pf.)

підняти тост за (+ acc.)

за твоє здоров'я

будь (2nd pers. sg. imperative from

бути) щаслива

мені приємно всіх вас бачити

у себе

подарунок (gen.: подарунка)

дарувати (-ю, -єш) (impf)

на день народження

існувати (-ю, -єш) (impf)

традиція

господиня

обов'язковий

квітам завжди раді

тройнда

уміти (умію, умієш) (impf.)

букет

композиція

сухий

картина

малювати (-ю, -юєш) (impf.)

свічка

витвір (gen.: витвору)

to propose

to raise

to raise a toast (to)

[here's] to your health

be happy!

it is a pleasure for me to see you

all here in my place

present, gift

to give as a present

on [someone's] birthday

to exist

tradition

mistress of the house

compulsory

[people are] always glad

of flowers

rose

to be able (know how to)

bouquet

composition

dry

picture

to paint, draw

candle

product (alt. i/o)

Question: До ко́го (Куді́) Та́рас зі Сті́веном по́їхали/і́дуть/по́їдуть в го́сті?

Answer: Вони́ по́їхали в го́сті до І́горя.

2 Can

You have already met the verbs **МОГТИ́** (*can, to be able*) and **УМІ́ТИ**, which could be translated in exactly the same way, but with a crucial difference in meaning:

МОГТИ́ *to have the physical ability to do something*
УМІ́ТИ/ВМІ́ТИ *to have the necessary knowledge to do something*

Words related to these two verbs show the same difference:

мі́цний (believe it or not!) *strong, robust*
мі́ць (f) *might*
умі́лий *skilled*

3 Ще and вже

Ще is normally translated in wordlists as 'still', 'yet', and **вже** as 'already'. It is important to see how these words have to be translated in quite a different way in English on a number of occasions:

- (i) І ще вона́ ро́бить компо́зиції *And she does dried flower arrangements as well.*
 із сухі́х росли́н.
- (ii) А ще мені́ подоба́ються *And I like the pictures too ...*
 карти́ни.
- (iii) Якщо́ ти ска́жеш, це вже́ *If you tell it won't be a surprise*
 бу́де не сюрпри́з. *any more.*
- (iv) Що́ ще? *What else [do you want]?*
- (v) Хо́чете ще ка́ви? *Do you want more coffee?*

4 Пера́д тим, як ... more on joining sentences together

This is an example of a compound conjunction – 'compound' because it consists of more than one element, 'conjunction' because it joins separate sentences together. Note that **пера́д тим, як** is followed by an infinitive; the English equivalent is followed by an *-ing* form – 'just

before blowing out the candles'. English frequently makes no distinction between prepositions and conjunctions, e.g.

- (i) After (preposition) breakfast I went to work.
 (ii) After (conjunction) I had had breakfast, I went to work.

The Ukrainian equivalents are:

- (iii) Пі́сля (*preposition*) сніда́нку я пішо́в на робо́ту.
 (iv) Пі́сля то́го, як (*conjunction*) я посні́дав, я пішо́в на робо́ту.

Note: Don't forget the verbal adverbs introduced in unit 15! It would also be perfectly possible to say:

- (v) Посні́давши, я пішо́в на робо́ту.

посні́дати (pf.)

to have breakfast

5 The imperative

You have now seen many examples of second-person imperative forms, e.g.

<i>infinitive</i>	<i>sg.</i>	<i>pl.</i>
чита́ти	чита́й	чита́йте
телефонува́ти	телефону́й	телефону́йте
і́ти	іди́	іди́ть
писа́ти	пиши́	пиши́ть
роби́ти	роби́	роби́ть
ви́бачити	ви́бач	ви́бачте

The picture is not quite as confusing as it looks at first sight. Everything depends on the **stress position** of the first-person singular and the **structure** of the second-person singular form of the present tense.

first conjugation

(a) If the second person singular contains the sequence of letters **аеш** (i.e. *a + й + e*) or **іеш** (*i + й + e*), the singular imperative will end in **-и**: чита́еш – чита́й, to which **-те** is added to form the plural (or formal singular) – чита́йте.

Also:

розумі́ти   розумі́еш   розумі́й   розумі́йте

Note: important exception: дава́ти дає́ш дава́й дава́йте

(b – i) If the first person singular has the stress on the ending (беру́, іду́, пишучу́) and the second person singular ends with a consonant + еш, the singular imperative will end in -и, the plural in -іть:

бра́ти	береш	бери́	бери́ть
іти́	іде́ш	іди́	іди́ть
писа́ти	пи́шеш	пиши́	пиши́ть

(b – ii) If the first person has the stress on any other syllable (ріжу́), the singular imperative has either no ending at all:

різа́ти	рі́жеш	ріж	рі́жте
---------	--------	-----	--------

or a soft sign:

забу́ти	забу́деш	забу́дь	забу́дьте
---------	----------	---------	-----------

second conjugation

(a) If the second person singular contains the sequence of letters vowel + йш (i.e. й + і) the singular ends in -й:

сто́яти	сто́йш	стій	стійте
---------	--------	------	--------

(b – i) If the first person singular has the stress on the ending (роблю́) and the second person singular consists of consonant + иш, the singular imperative will end in -и, the plural in -іть:

роби́ти	роби́ш	роби́	роби́ть
---------	--------	-------	---------

(b – ii) If the first person has the stress on any other syllable (вібачу́), the singular imperative has no ending at all:

вібачи́ти	вібачи́ш	вібач	вібачте
-----------	----------	-------	---------

Obviously these rules do not account for the irregular forms, e.g. їж(те) from їсти; such forms have to be noted separately.

the first-person plural imperative

Examples from this unit: ви́пиймо (let's drink); бу́дьмо (let us be)

The first person plural imperative can be formed simply by replacing the ending -те with -мо or -іть with -імо (or sometimes -м), e.g. чита́ймо, роби́мо(м), забу́дьмо. An important oddity is the use of the past tense form пішли́ to mean 'let's go!'.

the third-person imperative

'Let him/her/it/them ...': this is formed by combining хай or нехай with the third-person singular or plural form of the verb:

Хай (нехай) Ігор зустрине Стівена! *Let Ihor meet Stephen!*

aspect and the imperative

The advice given in unit 5 – note which aspect is used in the examples given in the dialogues and texts you will have read by the time you complete this course – still holds good. A perfective imperative tends to be used when the action is to be performed at the moment of speaking or refers to only one action, e.g. Напиші́ть листівку! (*Write a postcard!*). More general instructions are likely to be in the imperfective, e.g. Пиши́ть мені! (*Write to me!*). One of the few clear-cut statements that can be made is that negated commands (не + imperative) are always in the imperfective aspect:

Не чита́йте цю кни́гу!	<i>Don't read this book!</i>
Вона́ дуже погана́!	<i>It's very bad!</i>

When the imperfective after не is in the perfective aspect, you are dealing with a warning:

Не забу́дь!	<i>(Mind you) don't forget!</i>
-------------	---------------------------------

A note on number

There are nouns in Ukrainian which do not have both singular and plural forms. Some have only singular forms:

- words which denote objects that can exist only in the singular, e.g. geographical terms like Іта́лія, Льві́в.
- words which denote substances and materials, e.g. цу́кор, моло́ко.
- abstract and collective terms, the names of branches of knowledge, e.g. відпочи́нок (holiday), бі́знес, бдя́г, допо́мога, здо́ров'я, му́зика, торго́вля, матема́тика, ціка́вість, лі́стя (foliage).

Words of foreign origin like фо́то, интерв'ю́, ра́діо form a special group; they have no case endings at all, and therefore have the same form in both the singular and plural, e.g. ва́ше интерв'ю́, ва́ші интерв'ю́.

Other Ukrainian nouns occur only in the plural.

- nouns denoting objects that comprise two (*cf* English: scissors, shears, trousers, glasses), e.g. окуляри, меблі, гробні, ліки, ножиці (*scissors*), шахи (*chess*). Also іменіни (*nameday*), канікули (*holidays*).
- certain words denoting actions or feelings, e.g. деба́ти (*debate*), ра́доші (*joy, happiness*), за́здрощі (*envy, jealousy*).
- certain geographical names (mountain ranges, cities), e.g. Карпа́ти, Сѹми (*Sumy* – city in Ukraine), Афі́ни (*Athens*).

7 Vowels that disappear and reappear

You have already seen that **o** and **e** can alternate with **i** under certain conditions, and that they can also disappear entirely in declension (**вівто́рок**, gen.: **вівто́рка**). The vowels **o** and **e** can also be inserted between two consonants.

inserted vowels

As you know the genitive plural of most feminine and neuter nouns has no ending at all. If this would mean that two consonants come together at the end of the word, the vowel **o** is inserted between them to make pronunciation easier. This does not of course mean that Ukrainian words can never end in two consonants!

Nom. sg.	Gen. pl.
листі́вка	листі́вок
прогу́лянка	прогу́лянок
вікно́	вікон

Something similar happens with masculine singular short-form adjectives, although here the inserted vowel is **e**, e.g.

жо́дний, (m) жо́ден, (f) жо́дна

the disappearing vowels

These are often known as 'fleeting vowels'. The vowel is present in the nominative singular but drops out in all the other case forms:

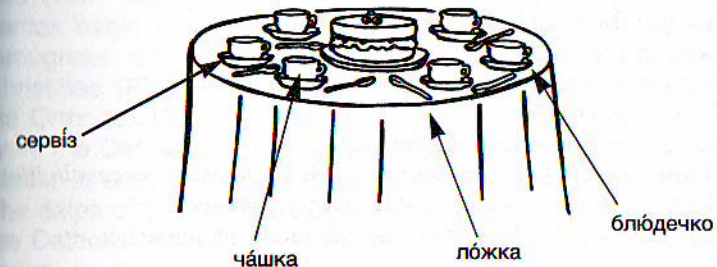
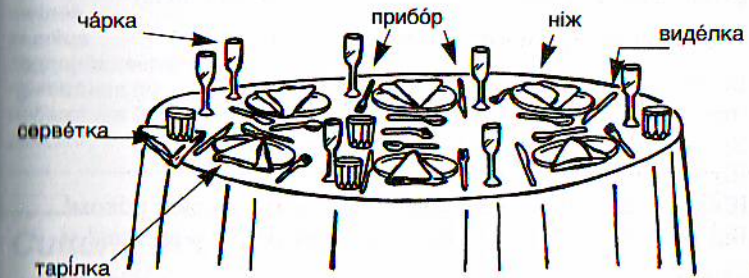
Nom. sg.	Gen. sg.
віте́р	вітру́
лі́пень	лі́пня

се́рпень	се́рпня
ка́шель	ка́шлю
де́нь	де́ня

O and **e** which alternate with **i** never drop out. A whole number of other words do not follow this pattern (e.g. **гу́мор** (an obvious loan word), **журт**, **аспе́кт**, **реце́пт**, **контра́кт**, **хара́ктер**). If in doubt check the vocabulary at the back of this book, or a dictionary.

A hint. Ukrainian words ending in **-ець** or **-ок** all follow this pattern:

-ець:	украї́нець	украї́нця	украї́нці
	стіле́ць	стільця́	стільці́
	карбо́ванець	карбо́ванця	карбо́ванці
-ок:	буді́нок	буді́нка	буді́нки
	раху́нок	раху́нка	раху́нки
	пода́рунок	пода́рунка	пода́рунки
	спі́сок	спі́ску	спі́ски
	розраху́нок	розраху́нку	розраху́нки
	квито́к	квитка́	квиткі́

святковий стіл	festive board
скатерка	tablecloth
прибór	item of cutlery
ніж (gen.: но́жá)	knife (alt. i/o)
видéлка	fork
ло́жка	spoon
ча́йна ло́жка	teaspoon
серві́з	service (of crockery)
тарі́лка	plate
ча́шка	cup
блю́дечко	saucer
ча́рка	small glass (for spirits)
ке́лих/фуже́р	(wine) glass
серве́тка	serviette

8 Pretend you are celebrating a great occasion with your Ukrainian friends

(a) greetings and congratulations

Вітаю тебе з (+ inst.) ...	Best wishes on ...
Вітаю Вас із (+ inst.) ...	(lit. I greet you with ...)

Now work out the occasion:

Вітаю тебе/Вас із Днем народження!
 Вітаю тебе/Вас із ювілеєм!
 Вітаю тебе/Вас із річницею весілля!
 Вітаю тебе/Вас зі святом!
 Щіро вітаю тебе з Різдвом Христовим і Новім роком!
 Від усього серця вітаю Вас із нагоди Вашого весілля!

(b) wishes

Бажаю Вам (dat.) (+ gen.) ... *I wish you ...*
 Бажаю тобі (dat.) (+ gen.) ...
 Прийміть мої найщиріші побажання.
 Бажаю Вам щастя.
 Бажаю тобі міцного здоров'я.
 Я хочу побажати тобі життєвих успіхів (*every success in life*).
 Від усього серця бажаю тобі добра й радості.
 Нехай цей день буде для Вас світлим і радісним.

(c) toasts

Toasts are a very important part of Ukrainian drinking culture. Everyone at a celebration dinner will be expected to take a turn at proposing one. Indeed a toastmaster (**тамада**) may be appointed to ensure that this happens! Here are some simple toasts, together with English translations:

Будьмо!	<i>Let's be/May we be!</i> (healthy, happy etc.) (i.e. cheers)
Я хóчу ви́пити за твоє здоров'я!	<i>I would like to drink to your health!</i>
Я пропоную́ ви́пити за щастя й добробут цієї сім'ї!	<i>I propose that we drink to the happiness and prosperity of this family!</i>

Різдво́ Христо́ве від усьо́го се́рця імені́нник	Christmas with all [my] heart the person whose name day (or sometimes birthday) it is
о́вято	feast, festival
о́вяткува́ти (-кю́ю, -кю́еш) (impf.)	to celebrate
о́вяткува́ння (n)	celebration
юві́лей	jubilee
річни́ця	anniversary
поздоро́влення (n)	congratulations
привіта́ння (n)	greetings
побажа́ння (n)	wishes
добробу́т	prosperity

Cultural note:

The New Year (**Новий рік**) is observed by everyone; the parties begin on the evening of 31 December and continue throughout the next day. 1 January is a public holiday. Christmas (**Різдво**) is observed according to the tradition of the Orthodox Church on 7 January. Some families also celebrate the Old New Year (**Старий новий рік**) on 14 January. Easter is a moveable feast, but it always falls in the spring. The dates of the Orthodox Easter rarely coincide with those of the Catholic festival. The holy days of Easter are collectively known as **Пасха**. Easter Sunday is called **Великдень**. It is

customary to present bouquets of flowers to the ladies on 8 March – still known as **Міжнародний жіночий день** (*International Women's Day*). 9 May marks the anniversary of the victory over Nazi Germany in the Second World War – **День Перемоги** (*Victory Day*). Ukrainian independence is celebrated on 24 August – **День Незалежності України**. These last two festivals are marked by public demonstrations, concerts and special open-air markets; the streets are decorated with flags and banners. Just as at New Year, people send congratulatory cards and telegrams to their friends.

Вправи

1 Solomiia has prepared a list of all the items that have to be placed on the table for her guests. Check the picture on p. 239 with the list below and say:

- (a) what she has forgotten;
 (b) what is superfluous on the table.

Список Соломії (папірець із блокнота) – *Solomiia's list (a page from her notebook)*

скáтерка
 7 тарілок для холодних закусок
 7 тарілочок для хліба
 7 сервіток
 7 ножів
 7 виделок
 7 ложок для десέρту
 7 фужерів для шампанського
 7 келихів для вина
 7 склянók для води
 7 чарók для коньяку
 Приготувáти чайний і кавовий сервізи: чашки,
 блюдечка, лóжечки

2 Now practise some written Ukrainian of your own!

Напишіть запрошення своїм друзям на святкування Нового року у Вас вдома. Запропонуйте їм прийти до Вас на 9.00 вечора.

3 Some grammar revision.

Where possible, put the following nouns into the form of the nominative:

- (a) plural: театр, здоров'я, музей, фóто, тост, поздоровлення, подарунок, щáстя, сервіз, джаз
 (b) singular: сюрпризи, гóсті, штани́, сувеніри, ша́хи, дебáти, концéрти, канікули, вистáви, ме́блi

4 Ol'ha, Ihor, Ursula and Andrew are walking in the Botanical Gardens after visiting an art exhibition. Read the dialogue and answer the questions that follow.

О́льга Виставка бу́ла прóсто уніка́льна. Я одéржала справж́не задово́лення!

Ігор Мені́ шкода́, що я не знавéць живо́пису. Але́ як дилетáнт, я дуже́ люблю́ диві́тися картини́ й ході́ти в музе́ї.

У́рсула Я також. Але́ найбільшу́ роль у мо́єму житті́ всé-таки відігра́є му́зика. Мені́ дуже́ подоба́ється óпера, балéт і симфоні́чна му́зика.

Е́ндрю Я зáвжди дивува́вся, як лю́дина, яка отримáла таку́ музичну осві́ту, як ти, мо́же, пóряд із клáсикою, любити́ рок, поп і джаз... Я не мо́жу цьогó збагну́ти!

О́льга Про сма́ки не спереча́ються.

У́рсула Мені́ подоба́ється справж́ня, таланові́та му́зика, незале́жно від жа́нру.

Е́ндрю Що не кажі́ть, але́ найпопуля́рніший вид сучáсного мистéцтва – це кінó. Сьогóдні відео дивля́ться дорóсли й ді́ти. Я сам люблю́ кінофільми.

О́льга Я не мо́жу ви́словитися прóти. Але́, якщо́ я ма́ю квитки́ до театру́, я спокі́йно пропу́щу будь-який фільм.

Ігор (*mysteriously*) Після́завтра́ ти ма́тимеш таку́ наго́ду...

Урсула Я б також не відмовилася піти до театру.
Ендрю Ну, це неважко. Ми з Тарасом учора купили сім квитків до театру української драми на прем'єру. Ви не заперечуєте?

художня виставка	art exhibition
знавець (gen.: знавця) (+ gen.)	expert (on), connoisseur (of)
живопис	painting
дилетант	amateur
роль (f)	role
відігравати (3rd sg. відіграє) (impf.) роль	to play a role
дивуватися (уюся, -уєшся) (impf.)	to be amazed
освіта	education
поряд із (+ inst.)	alongside
збагнути (-ну-, -неш) (pf.)	to grasp, comprehend
сперечатися (impf.)	to quarrel
незалежно від (+ gen.)	independently of
жанр	genre
що не кажіть, але ...	whatever you say, ...
дорослий	adult (also used as noun, i.e. дорослі, adults)
я не можу висловитися про́ти квиток до театру	I can't say anything against it ticket for the theatre
відмовитися (-мовлюся, -мовишся, -мовляться (pf.))	to refuse

- What is the most important art form in Ursula's life?
- What is it that Andrew finds difficult to understand?
- What art form does Andrew consider to be the most popular?
- What have Andrew and Taras bought?

18

ДО ПОБАЧЕННЯ, УКРАЇНО!

See you again, Ukraine!

In this unit you will learn:

- about writing letters in Ukrainian
- another way of denoting possession
- some more negatives
- something about wordbuilding

Текст

On Stephen's last evening in Ukraine, Ostad and Natalka are asking him about his impressions of the country. Here is what he has to say while showing some slides. Read the text and answer the questions that follow.

Про природу України мені дуже важко розповідати ... Я не знаю, як можна передати словами те, що я бачив. Ось на цих слайдах можна побачити найкрасивіші місця, які я встиг сфотографувати.

(1) Це Карпати. Ярémча. У мене вийшов чудовий слайд біля водоспаду. Це скеля Дóвбуша, дуже гарне місце.

(2) А ось, подивіться, яке незвичайне фóто: це найбільший гриб, який я бачив у своєму житті! Я сам його знайшов у лісі.

(3) Це – Ялта, біля морського порту. Я зміг зняти захід

сонця, море було рожевого кольору, а кораблі – білі.

(4) Ще мені дуже сподобалися ось ці місця, недалеко від Запоріжжя. Я не можу забути враження, коли наш поїзд їхав по вузькій смужці сусі, яку оточує з обох боків вода. Подивіться, це – казка! З одного боку майже не видно берега, тільки поверхня води, а з іншого боку – хати на зелених пагорбах, очерет і верби над водою, тиша і спокій.

Я багато читав про красу української природи, але все одні словами це не можна передати. Україна – різна на сході й на заході, на півночі й на півдні. І мені важко сказати вам, де мені сподобалося найбільше.

Мені дуже шкода, що ми з Тарасом завтра відїжджаємо. Але тепер я знаю, що приїду сюди ще багато разів.

захід (gen.: *záxodu*)
північ (gen.: *півночі*) (f)
південь (gen.: *півдня*) (m)
раз
багато разів

west (alt. *i/o*)
north (alt. *i/o*)
south (alt. *i/o*)
time (as in 'three times etc.')

Запитання до тексту

- What is on slide no. 2?
- At what time of day was Stephen taking photographs in Yalta?
- What is so special about slide no. 4?
- What does Stephen find so difficult?
- Does Stephen think he will return to Ukraine?

Як функціонує мова

1 Another way of denoting possession

Ukrainian has a set of commonly used adjectives, derived mainly from personal names, that denote possession. They are formed like this:

(a) with the suffix **-ів, -їв**:

name	adjective			
	(m)	(f)	(n)	(pl.)
Стівен	Стівенів	Стівенова	Стівенове	Стівенові
Петро	Петрів	Петрова	Петрове	Петрові
Ігор	Ігорів	Ігорова	Ігорове	Ігорові
Василь	Василів	Василева	Василево	Василеві
Сергій	Сергіїв	Сергієва	Сергієво	Сергієві

Note the alternation of **i** in the suffix with **o**, **e** and **є**. As you can see from these examples this suffix is used with names of male human beings. It can also be tacked on to other nouns denoting males, e.g. **братів/братова/братове** (*brother's*); **батьків/батькова/батькове** (*father's*); **учителів/учительова/учительове** (*teacher's*).

 слайд
передати словами

(*photographic*) *slide*
to put into words
(lit. to put across with words)

встигнути (-ну, -неш; past tense)

встиг (m), встигла (f),

встигли (pl.), (pf.)

to manage

сфотографувати (-ую, -уєш) (pf.)

to photograph

у мене вийшов чудовий слайд

I had a really good slide come out

скеля

rock, cliff

незвичайний

unusual

змогти (зможу, зможеш; past tense)

зміг (m), змогла (f),

змогли (pl.) (pf.)

to manage, succeed

зняти (зніму, знімеш) (pf.)

(lit.) *to take off* (e.g. clothes), *remove*;
(here): *to take a photograph (of)*

смужка

strip

суса

dry land

оточувати (-ую, -уєш) (impf.)

to surround

з обох боків

on (lit. from) *both sides*

казка

fairy story

не видно берега

the shore isn't visible

поверхня

surface

очерет

reeds

верба

willow

спокій (gen.: *спокою*)

calm peace (alt. *i/o*)

все одні

all the same

схід (gen.: *сходу*)

east (alt. *i/o*)

(b) with the suffix **-ин, -їн**:

name	adjective			
	(m)	(f)	(n)	(pl.)
Олена	Оленин	Оленина	Оленине	Оленині
Ольга	Ольжин	Ольжина	Ольжине	Ольжині
Марія	Марійн	Марііна	Марііне	Марііні
Микóла	Микóлин	Микóлина	Микóлине	Микóлині

This suffix is used with names of female human beings, or with names of males (e.g. **Микóла** (Nicholas)) that decline like them. Note the change of **г** to **ж** in front of the suffix in the name **Ольга**. A similar change also occurs with **к**: **дочка́** has the possessive adjective **доччи́н** (daughter's). Other useful possessive adjectives are: **сестри́н** (sister's); **ма́терин** (mother's). This last word derives from **ма́ти**, a more formal word than **ма́ма**.

The masculine nominative singular ending of both suffixes is like that of short form adjectives, i.e. it is without **-ий**.

Here are some examples of usage:

Стівенові друзі	<i>Stephen's friends</i>
у братовій квартирі	<i>in [my] brother's flat</i>
батькове крісло	<i>father's armchair</i>
Марііна машина	<i>Maria's car</i>

2 Building up new words

(i) with prefixes

You have already seen several examples of verbs with prefixes. Let us look at one verb and see what meanings can be obtained by adding prefixes: **доставити**, formed by adding the prefix **до-** to the imperfective verb **ставити** (to put, place). This prefix has the same basic meaning as the preposition **до**, so with a little imagination we can see that **доставити** means 'to get/put something to a particular place', i.e. deliver. The corresponding imperfective is **доставляти**. Here are some more prefixes:

prefix	meaning	verb (impf./pf.)	meaning
ви	out	виставляти/виставити	to put/set out, exhibit performance: exhibition)
	(виста́ва, виставка,		
зі(зі)	(here:) with	зіставляти/зіставити	to put (s'thing) with (s'thing else), i.e. to compare
у (в)	into	вставляти/вставити	to insert
пере	across	переставляти/переставити	to move across, i.e. to transpose

Sometimes the prefixes correspond to prepositions and have a similar meaning; in other instances (e.g. **пере**) there is no such relationship. Here are some more examples with the verb **робити/зробити**:

ви	виробляти/виробити	to work out, produce, manufacture
	(виробни́цтво: manufacture, production)	
до	доробляти/доробити	to finish making/doing
за	заробляти/заробити	to gain by working, i.e. to earn
	заробити на хліб	to earn one's livelihood
	(заробі́ток (gen.: заробі́тку) wages)	
на	наробляти/наробити	to make/cause a lot of (especially unpleasant things)
на (-ся)	нароблятися/наробитися	to overwork oneself
пере	переробляти/переробити	to do over again, remake, transform
про	проробляти/проробити	to spend time working
	e.g. проробити весь день	to work the whole day

Of course it is often impossible to predict exactly what a prefixed verb might mean, but these general guidelines may be of some assistance.

(b) with suffixes

Let us take as an example the verb **замовляти/замовити** (to order). By removing **-ляти** and **-ити**, and adding **-ник** to what is left, we obtain the word **замовник** (someone who makes an order); **-ник** denotes the doer of the action:

письме́нник	<i>someone who writes (professionally) = writer</i>
помі́чник	<i>someone who helps = assistant</i>
прові́дник	<i>someone who accompanies, 'leads through' = guide, train conductor/steward</i>
проводи́ти (impf.)/прове́стї (pf.)	<i>to escort, convey</i>
робі́тник	<i>someone who works = worker</i>

The equivalent form for women is **-ниця**.

Doers of action can also be denoted by **-тель, -ар, -яр**:

учи́тель/вчи́тель	<i>someone who teaches = teacher</i> (verb: учи́ти/вчи́ти)
лі́кар	<i>someone who heals = doctor (лікува́ти)</i>
маля́р	<i>someone who paints houses = painter and decorator (малюва́ти: to paint, draw a picture)</i>

-ість is a suffix that often forms feminine abstract nouns from adjectives; some such nouns correspond to English words ending in *-ness*:

гість <i>guest</i>	госпа́нний <i>hospitable</i>	госпа́нність <i>hospitality</i>
зло <i>evil</i>	зли́й <i>malicious</i>	зли́сть <i>malice</i>
м'які́й <i>soft</i>	м'які́сть <i>softness, tenderness</i>	

A few more examples will be sufficient to show how words relate to each other:

рік <i>year</i>	рі́чний <i>annual</i>	рі́чниця <i>anniversary</i>
-----------------	-----------------------	-----------------------------

(This example also shows that suffixes do not always mean the same thing; **-ниця** in **рі́чниця** obviously does not refer to doers of actions here!)

будува́ти <i>to build</i>	буді́нок/буді́вля <i>building</i>
буді́вельний <i>building (adj.)</i>	буді́вельник <i>builder</i>
два/дво́є <i>two</i>	подві́йний <i>double</i> подві́йність <i>duplicity</i>
подво́їти <i>to (re)double</i>	
двозна́чний <i>ambiguous</i>	двопо́верховий <i>two-storeyed</i>

3 Some more negatives

Negative pronouns, adjectives and adverbs were introduced in unit 16. Some more words must now be listed in order to complete the picture. Compare these words with those given there:

ні́кого	<i>there is no one</i>
ні́чого	<i>there is nothing</i>
ні́де	<i>there is nowhere</i>
ні́куди	<i>there is nowhere (motion)</i>
ні́коли	<i>there is no time</i>

First, note the stress positions – the words in fact look the same as those in unit 16, except for where the stress falls. These new negative words are used like this:

Мені́ ні́чого робі́ти.	<i>I have nothing to do (lit. there is nothing for me to do).</i>
Нам ні́ з ким розмовля́ти украї́нською.	<i>There is no-one for us to speak Ukrainian with.</i>
Йому́ ні́де сі́сти.	<i>He has nowhere to sit (lit. there is nowhere for him to sit).</i>
Сте́венові ні́коли ду́мати про Со́ломію.	<i>Stephen has no time to think about Solomiia.</i>

As you can see these words are preceded by a noun or pronoun in the dative case. Now look at how the shift in stress position changes the meaning. Contrast these sentences:

Я тут ні́кого не зна́ю.	<i>I don't know anyone here.</i>
Мені́ ні́кого за́питати про це.	<i>I have no-one to ask about this (or: there is no-one that I can ask about this).</i>
Вона́ ні́чого не купі́ла.	<i>She didn't buy anything.</i>
Їй ні́чого сказа́ти.	<i>She has nothing to say.</i>
Він ні́де не пра́цює.	<i>He doesn't work anywhere.</i>
Йому́ ні́де жи́ти.	<i>He has nowhere to live.</i>
Ми ні́куди не хо́димо вечора́ми.	<i>We don't go anywhere in the evenings.</i>
Нам ні́куди пі́ти.	<i>We have nowhere to go.</i>
Тебе́ ні́коли нема́є вдо́ма.	<i>You're never at home.</i>
Тобі́ ні́коли відпочива́ти.	<i>You have no time to rest.</i>

Note that the negative words with the stress on the first syllable (ні́кого, ні́чого, ні́де etc.) requires the dative case of the noun or pronoun and are followed by an infinitive.

4 Both

The numeral meaning 'both' has the following forms:

Nom.	обідва (m) & (n) inanimate	обідві (f)
Acc.	as nom. or gen.	
Gen.	обо́х	
Dat.	обо́м	
Loc.	(на) обо́х	
Inst.	обома́	

There is also **обо́е**, used to refer to a pair of human beings already mentioned (*the two of them*). It has the same case forms as **обідва/обідві**.

5 Writing letters

Solomiia and Stephen are obviously going to correspond, if only on business matters. Certain established principles have to be observed if the letter is to look really Ukrainian:

Cultural note: How to address letters

Addresses are written in the following way:

Україна
252138 Київ
бульвар Шевченка, 15, кв. 24
Малярчук Соломії Миколаївні

The order is

- (1) country (if writing from abroad)
- (2) post code (**індекс**) followed by the name of the town
- (3) street name, followed by house no., after which comes the number of the flat. The abbreviation **кв.** or **к.** stands for **квартира**. Sometimes the abbreviation is omitted altogether: 15/24.
- (4) addressee in the dative case, surname first, followed by first name and patronymic.

The letter itself begins with:

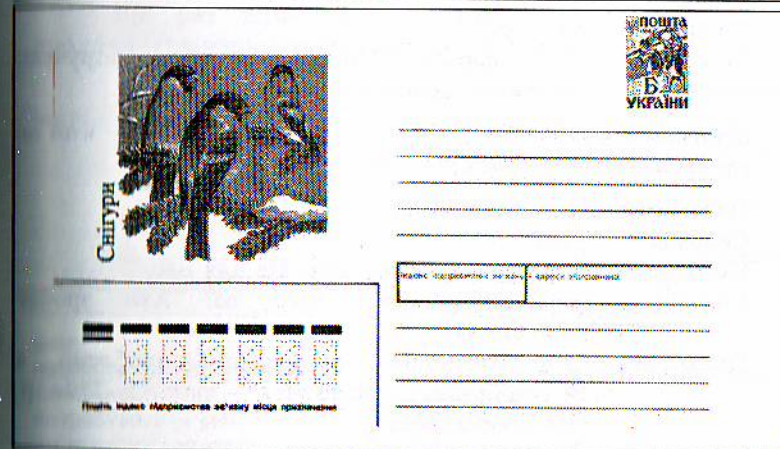
Дорогий/Дорога́ (followed by the name in the vocative case and an exclamation mark if you know the person quite well).

A greater degree of respect is shown by using **Шановний/Шановна** before the name and patronymic in the vocative or **па́не/па́ні** and the surname. Even more respect can be shown by starting the letter with the words **Вельмишановний добродію** (from **добродій**)! (*Dear Sir*) or **Вельмишановна добродійко** (from **добродійка**)! (*Dear Madam*).

It is customary to write these words in the middle of the line. The letter can be concluded with the words:

Із найкращими побажаннями	<i>With best wishes</i>
Шіро Ваш(а)	<i>Yours sincerely</i>
З повагою	<i>With respect</i>

These 'signing-off' words also go to the middle of the line. The date is written right at the end of the letter, on the left-hand side of the page; the signature is placed on the right-hand side. The first line of each paragraph of a letter should begin some way into the line.

A Ukrainian envelope

Here are the standard abbreviations used in writing addresses:

вул.	вулиця	street
пл.	площа	square
пров.	провулок	lane
просп.	проспект	avenue
б-р	бульвар	boulevard
буд.	будинок	building
корп.	корпус	block
пов.	поверх	storey
кв.	квартира	flat
кімн.	кімната	room

Вправи

- 1 Almost the last chance to test your comprehension! Read the following dialogue and text and answer the questions that follow!

Діалог

Дзвінок у двері Соломіїної квартири (A ring at the door of Solomiia's flat).

Соломія Хто там?

Голос Я з фірми "Конвалія". Мені доручено доставити замовлення.

(Solomiia opens the door and sees a man standing there with an enormous bunch of flowers.)

Посильний Пані Малярчук?

Соломія Так.

Посильний Я із служби замовлень. Це для Вас.

Соломія (impressed) А від кого це? Хто зробив замовлення?

Посильний Ось квітанція. Замовлення зроблено з Великобританії. Замовник – пан С. Тейлор. Ось його адреса.

Соломія Дякую, не треба, я знаю адресу. Дуже Вам вдячна.

Посильний До побачення.

дзвінок (gen.: дзвінка)	ring (of a bell)
голос	voice
конвалія	lily of the valley [here used as the name of a florist's]
доручити (pf.)	to entrust
доставити (доставлю, доставиш) (pf.)	to deliver
замовлення (n)	order
мені доручено доставити замовлення	I have the job of delivering an order
посильний (adj. functioning as a noun)	delivery man

The letter from Stephen that arrived with the flowers

Дорога Соломіє!

Прийміть мої найщиріші поздоровлення з Різдвом Христовим і Новим Роком! Бажаю Вам щастя, успіхів і міцного здоров'я. Сподіваюся, що у Вас все добре, Ви щасливі, Ваша робота приносить Вам радість.

Прийміть ці квіти на знак глибокої поваги й щирої симпатії. Якщо коли-небудь Ви будете потребувати моєї допомоги, я вважатиму за честь зробити все можливе, щоб допомогти Вам.

Ще раз вітаю Вас зі святом і сподіваюся на продовження нашої спільної роботи в новому році.

Прощу Вас не вважати себе зобов'язаною відповідати на цей лист.

До побачення,

Щіро Ваш,

Стівен

знак	sign
прийміть ці квіти на знак глибокої поваги	accept these flowers as a sign of [my] deep respect
потребувати (+ gen.)	to require, demand, need
я вважатиму за честь	I shall consider [it] an honour

зробити все можливе	<i>to do everything possible</i>
сподіватися (на + acc.)	<i>to hope (for)</i>
продовження (n)	<i>continuation</i>
зобов'язаний	<i>obliged</i>
прошу Вас не вважати себе зобов'язаною	<i>please do not consider yourself obliged</i>

(a) Правда чи неправда?

- 1 Соломія Малярчук одержала в подарунок букет квітів.
- 2 Квіти було надіслано через фірму "Роксолана".
- 3 У своєму листі Стівен попросив Соломію про допомогу.
- 4 Стівен просить Соломію обов'язково відповісти на його лист.

(b) Дайте відповідь на ці запитання англійською мовою

- 1 Who ordered the flowers?
  - 2 Was the order placed in Kyiv?
  - 3 What was the occasion for sending greetings to Solomiia?
  - 4 What offer does Stephen make in the letter?
- 2 You take two telephone calls for Andrew in Ukrainian and have to leave the messages for him in English (i.e. who phoned and what the caller's message was).

1st call:

Алло! Це дзвонить Олексій Гончаренко з компанії "Омега". Я вчора прилетів із Лондона. У мене є терміновий лист до Ендрю від його доброго знайомого Майкла Робінсона. Майкл просив мене доставити цього листа до Києва й одразу подзвонити Ендрю. Ось моя адреса: вулиця Шовковична, 38, квартира 35. Телефон: 295 16 87. Я чекаю на дзвінок сьогодні ввечері.

2nd call:

Добрий вечір! Це телефонує Ольга. Я зараз вдома у Соломії. З нею сьогодні стався нещасний випадок: у неї серйозна травма коліна. Ми подзвонили 03 і викликали "швидку допомогу". Коли приїхала машина, Соломію

забрали до травматологічного пункту. Я поїхала разом із нею. У лікарні їй зробили рентген, потім її оглянув лікар. Перелому немає, але треба кілька днів полежати вдома. Якщо зможеш, подзвони увечері. Па.

- 3 Your boss gives you some instructions in English to be passed by fax to your partners in Kyiv in Ukrainian:

I want you to send birthday greetings to the manager (*начальник*) of Kyiv Railway Station Mr A V Pylypenko (*make sure you use all the phrases that Ukrainians like to include!*). Tell him that I hope our cooperation will continue in the future. Inform him that our company has sent him a packet with a catalogue (*каталог*) of our latest products, and that we have booked tickets for a trip to Ukraine in February next year. We'll be phoning him next week. (*Don't forget to finish the fax properly!*)

- 4 Sort out the following phrases in such a way as to produce two separate messages. One is a postcard that you are going to send to a girlfriend while you are on holiday in Odesa, the other is a fax to your partners in Ukraine with information about your impending arrival.

Чекатиму твоєї відповіді. Я приїжджаю на десять днів, щоб відвідати ваш інститут. Ти ще ніде не відпочивала цього року. Потрібно запросити пресу й телебачення на "круглий стіл", що відбудеться 19 жовтня. Подумай про це, Наталочко. Хто доповідатиме на засіданні? Я купую собі шашлики, фрукти, морозиво. Ваш помічник телефонував мені вчора, і ми розробили детальну програму візиту. Пишу тобі з Одеси першу листівку. Шановний Володимире Михайловичу! Привіт, моя білочко! Чекаю від вас детальної інформації. У нас тут не дуже жарко, як завжди буває у вересні. Я також прошу мене повідомити про організацію засідання 21 числа. Люблю, цілую, Андрій. Можете телефонувати мені на роботу: я перед від'їздом працюю до пізнього вечора. Я відпочиваю, вранці й увечері ходжу на пляж, їджу на екскурсії. Чи могли б Ви зустріти мене о 9.20 ранку 13 жовтня? Дуже шкода, що ти не поїхала зі мною. З повагою, Кулік О. Р. Море дуже тепле. Туристів небагато. Прошу також замовити мені готель на час мого відрядження. Я б дуже хотів, щоб ти могла приїхати хоча б на тиждень до Одеси, тут зараз справжній "оксамитовий сезон"!

Cultural note:

Білочка means 'little squirrel'; Ukrainians really do use the word to address people in very special circumstances!

Оksamитовий сезон (lit. 'velvet season'); try to imagine just how wonderful the weather is on the Black Sea coast in September!

- 5 How many words do you know that are directly related to the words in the list below? To what parts of speech do those words belong?

Приклад: лікувати (verb) ліки (noun)
лікар (noun)
лікарня (noun)

математика, український, спокій, добрий, приємно, вдячний, наука, замовлення, поїзд, щасливий, рахунок, життєвий, приготувати

- 6 (a) Make the following sentences negative by using the negative words from this unit and unit 16.

- (i) Я завжди їм багато фруктів.
(ii) Він має багато друзів у різних містах.
(iii) Наша мама завжди пізно приходить з роботи.

(b) Translate the following sentences into Ukrainian:

- (i) Stephen has no-one to love but he cannot say that he never loved anyone!
(ii) I didn't go anywhere, because I didn't have anywhere to go.
(iii) I've never studied foreign languages, because I have no time to do it.

- 7 Show that the nouns in the left-hand column belong to the persons in the right-hand column in two ways:

- (i) by using the genitive case
(ii) by using the possessive adjective forms

Приклад: ручка тітка
ручка тітки, тітчина ручка

День народження	Урсула
листівка	Сергій
адреса	брат
телефон	директор

KEY TO THE EXERCISES

Unit 1

(a) Правда чи неправда: (п) or (н)?

1 (н) 2 (п) 3 (п) 4 (н)

(b) 1 дякую, непогано. 2 They are: Oksana, Taras' sister; Mykola, his brother; his mother Maria and his friend Andrew. 3 Mykola

4 Mathematician.

Вірви 1 Maria is a mathematician, Andrew is a journalist, Mykola is an actor, Oksana is a musician. 2 Хто це? Це друг. Хто то? То учитель. Хто це? Це мама. Хто то? То хлопчик. Що це? Це лялька. Хто то? То чоловік. Що це? Це лампа. Що то? То дерево. Хто це? Це дівчинка. Що то? То ганок? Що це? Це море. 3 (a) Так, це чоловік. (b) Так, це книга. (c) Ні, то лялька. (d) Ні, то куш. (e) Так, це хлопчик. (f) Так, то церква. (g) Ні, це олівець. 4 (i) A (ii) D (iii) B (iv) C

5 M	F	N
чоловік	жінка	сонце
ганок	квітка	дерево
кіт	дівчинка	небо
хлопчик	їжа	море
куш	книга	яблуко

автомобіль	ручка	фото
будинок	церква	
юнак	шапка	
друг	лялька	
олівець	лампа	
папір	сестра	
цирк		
журналіст		

6 (a) Брат високій. (b) Квітка гарна. (c) Ручка моя. (d) Яблуко зелене. (e) Селo красиве. 7 (a) Це маленьке яблуко. (b) Це красива квітка. (c) Це тепла шапка. (d) Це високе дерево. (e) Це цікава книга. 8 (a) Чия це лялька? (b) Чий це олівець? (c) Чіє це яблуко? (d) Чия це книга? (e) Чіє це фото? (f) Чий це кіт? 9 (a) – (vi); (b) – (i); (c) – (ii); (d) – (v); (e) – (iii); (f) – (iv) 10 (a) Як Вас звать? Мені звать ... (b) Це Ваш брат? Ні, це не мій брат, це мій друг.

Unit 2

(a) Правда чи неправда: 1 (н)
2 (п) 3 (п) 4 (н) (b) 1 Познайомся:

це мій друг Стівен. 2 The living room. 3 They are very tall. 4 It's chilly in the garden.

Вправи 1 (a) Ти сидієш. (b) Ви маєте сад? (c) Ти знаєш Стівена? (a) Ви сидієте. (b) Ти маєш сад? (c) Ви знаєте Стівена?

2 Visitor: Яка там кімната?

Host: *It's the living room.*

Visitor: Дуже затишна кімната!

Host: *Yes, we have soft comfortable furniture here.*

Visitor: Чи це Ваш сад? Він великий!

Host: *Yes, it's my garden. It's very beautiful.*

3 (a) маю (b) сидіє (c) запрошуємо (d) знаєш 4 (a) Це мій друг. (b) Вона англійка. (c) Він має великий будинок. (d) Запрошуємо до вітальні. (e) Марія – канадійка. 5 (a) Так, це вітальня. (b) Ні, це Оксана. (c) Ні, тут маленькі вікна. (d) Ні, це мій друг Ендрю. 6 (a) німець; (b) італійка; (c) іспанець; (d) росіянин/росіянка; (e) українець/українка; (f) австралійка. 7 Привіт! Заходь, будь ласка. Дякую, добре. А ти? Прощу сидіти. 8 життя; нормально; жакливо; це моя дружина; друг; дуже; з вами; перепрощую; ім'я; Прощу сидіти; Дякую; моя мама українка; Ваш будинок дуже гарний; затишно; Так; дуже старий; зручний; Ми маємо; кімнати; сад.

Unit 3

(a) **Правда чи неправда: 1** (п) 2 (н) 3 (н) 4 (н) (b) 1 Coffee. 2 No. 3 Chernihiv. 4 At nine o'clock.

Вправи 1 (a) – (i); (b) – (ii); (c) – (ii); (d) – (i); (e) – (ii); (f) – (i) 2 (a) їсть (or берє) (b) п'єш (c) живе (d) п'ємо 3 дівчину; книгу; місто; англійця; українця 4 (a) Каву, будь ласка; Так, прошу (будь ласка); Ні, дякую; Дуже дякую, я люблю тістечка; Дякую, дуже смачно; Так, прошу. Кава дуже добра. (b) Перепрощую, котра година? Дякую; Так, я дуже поспішаю. Я маю йти додому; Дуже дякую за гостинність. До побачення. 5 (a) вокзал/море/роботу (b) бізнес/життя/сім'ю (c) Київ/місто/Україну (d) автомобіль/яблуко/книгу (e) дядька/тітку 6 (a) У мене є дві сестри та (одін) брат. (b) У мене є три онуки. (c) У мене є чоловік/жінка. (дружина). (d) Я маю чоловіка/жінку. (дружину). (e) Я маю онука. (f) Я маю батьків у Шотландії.

Unit 4

(a) **Правда чи неправда: 1** (н) 2 (п) 3 (н) 4 (п) (b) 1 Solomiia Maliarchuk (director of the 'Moda' clothing firm in Kyiv). 2 No. 3 Yes. 4 By air. (a) 1 (н) 2 (п) 3 (н) 4 (н) (b) 1 One. 2 Because he often has to translate from English into Ukrainian. 3 From a friend in Kyiv. 4 A large calendar from Ukraine.

Вправи 1 до брата/міста/Америки; з вокзалу/міста/роботи; після обіду/прізвища/розмови; без цукру/вікна/сестри; для друга/міністерства/машини; біля банку/дерева/лампи; будинок

парламенту/міністерства/фірми; чашка чаю/молока/кави; багато словників/озер/справ 2 (a) i (b) й (c) та 3 (a) після, до (b) без (c) в (d) до (e) від (f) для 4 Я живу в Лондоні. Ось мій кабінет. Кабінет великий та світлий, там дуже зручні меблі. Я директор великої компанії. Я хочу відвідати Київ та інші міста України. Я вже замовив квиток на Українські авіалінії. Я неодружений (незаміжня), але маю велику родину. У мене є батьки в Шотландії, п'ять братів і чотири сестри. У мене також є багато друзів. 5 Добрый день. Це Вас турбує ... [Це говорить ...] Одну хвилиночку, будь ласка. Перепрощую, як Ваше прізвище?

Unit 5

(a) **Правда чи неправда: 1** (п) 2 (н) 3 (п) 4 (н) (b) 1 Thursday. 2 Two. 3 Two. 4 Information about how to pay for goods in Ukraine and the current exchange rate.

Вправи 1 один долар, одна гривня/тисяча; чотири гривні/долари/тисячі; п'ять гривень/доларів/тисяч; двадцять два долари; двадцять дві гривні/тисячі; 78 гривень/доларів/тисяч; 200 гривень/доларів/тисяч; 312 гривень/доларів/тисяч; 645 гривень/доларів/тисяч; багато грошей/валюти/гривень/доларів/тисяч; мало грошей/валюти/гривень/доларів/тисяч; трохи грошей/валюти/гривень/доларів. 2 (a) Я не маю машини. (b) У мене є сад. (c) Віра не має

тістечка. (d) У директора є помічник. (e) Фірма не має літаків. (f) Чи у тебе є квиток? 3 (a) Ти не маєш книги? У тебе немає книги? (b) Вони не мають паспортів. У них немає паспортів. (c) Я не маю саду. У мене немає саду. (d) Чи Ви не маєте словника? Чи у Вас немає словника? (e) Віра не має сестри. У Віри немає сестри. (f) Сестри не мають грошей. У сестер немає грошей. (g) Стівен ще не має візи. У Стівена ще немає візи. 4 Я маю ([Мені] треба) замовити номер. На сьогодні. На двох. На чотири (дні). 5 Де? — там, ось, тут; Звідки? — звідти, спереду, звідси; Куди? — вперед, сюди, назад, туди. 6 (a) (i) Я хочу номер на двох. (ii) На тиждень, мабуть на два (тижні). (iii) Я не маю грошей/У мене мало грошей. (iv) Треба/Я маю поміняти долари на українські гроші. (b) (i) Ходимо до ресторану. Я дуже хочу їсти, але: (ii) Я не маю/У мене немає українських грошей. (c) (i) Он там пункт обміну (валюти). Скільки ти хочеш поміняти? (ii) Доларів двадцять п'ять.

Unit 6

(a) **Правда чи неправда: 1** (н) 2 (п) 3 (н) 4 (н) (b) 1 Two years. 2 His business card. 3 He is a lawyer. 4 No. **Вправи 1** (i) (a) true (b) false (c) false (d) false (e) true (f) false (ii) (a) Олексієві Дмитровичу тридцять чотири роки. (b) Людмилі Андріївні двадцять один рік.

(c) Петрові Івановичу сорок вісім років. (d) Миколі Григоровичу п'ятдесят шість років. (e) Оксані Михайлівні двадцять вісім років. 2 (a) Джону/Джонові (b) дружині (c) директору/директорові/до директора (d) учительці (e) Олєгу/Олєгові (f) Тетяні (g) Андрію/Андрієві (h) Катерині (i) Вадиму/Вадимові (j) Йі 3 (a) Студент пише листи учителям (b) Микола пише книгу. (c) Я пишу ім'я. (d) Ми пишемо прізвища. (e) Вони пишуть факс партнерам. 4 (a) (iv); (b) (i); (c) (ii); (d) (iii) 5 (a) Нам треба/Ми маємо замовити номер. (b) Я планую відвідати Францію. (c) Нам треба два номери "люкс". (d) Я бізнесмен і часто буваю в Україні. (e) Я не маю/У мене немає інформації щодо фінансів. (f) Мій друг читав українську газету. (g) Ми вже бували в Україні. (h) Наша фірма робить машини/автомобілі. 6 (a) 5(f); (b) 5(h); (c) 5(b); (d) 5(d) 7 (a) autumn (b) 8 hours 37 minutes (c) during the day (d) +3 – +8

Unit 7

(a) **Правда чи неправда:** 1 (п) 2 (н) 3 (п) 4 (п) (b) 1 The National Bank of Ukraine. 2 In order to understand his colleagues in Kyiv and L'viv without an interpreter. 3 A Ukrainian friend. 4 Good-looking fashionable clothes. **Вправи 1** (a) кореспондентів (b) Національному банку (c) Лондоні (d) Львові (e) гітарі 2 (a) книзі (b) подруга (c) жінці (d) лялька (e) картка (f) поїзді (g) мусі (h) ручка 3 (a) У, в (b) в (c) в (d) у (f) У

(g) в 4 (a) їздити (b) кататися (c) читати (d) їсти (e) танцювати (f) грати 5 (a) телефонує до Києва (b) телефонує до Києва (c) читав, учора (c) читала, щодня 6 Some possible answers: (a) Мені тридцять три роки/шістдесят один рік. (b) Я народився/народилася в тисяча сімдесят першому році. (c) Я народився/народилася в січні/листопаді. (d) Я народився/народилася в Англії/Сполучених Штатах Америки. (e) Я народився/народилася в Лідсі/Нью-Йорку. (f) Я тепер живу в Лондоні. (g) Ні, я ще не був/була в Україні.

Unit 8

(a) **Правда чи неправда:** 1 (п) 2 (н) 3 (н) 4 (п) (b) 1 Yes. 2 He has never been there before. 3 Train, steamer, perhaps car. 4 Six o'clock. **Вправи 1** (a) не був (b) не літав (c) не говорив (d) не відлітав 2 будеш писати, писатимеш; буде писати, писатиме; будемо писати, писатимемо; будете писати, писатимете; будуть писати, писатимуть 3 буду летіти/летітиму; будеш працювати/працюватимеш; буде займатися/займатиметься; будемо жити/житимемо; будете міняти/мінятимете; будуть чекати/чекатимуть 4 Я лечу літаком. Ти їдеш автобусом. Він гуляє вулицею. Ми летімо літаками. Вони їдуть автобусами. Ви гуляєте вулицями. 5 (a) помічником директора (b) математиком (c) жінкою Джона, три роки (d) з англійськими

бізнесменами 6 (a) a lawyer (b) don't forget the documents! (c) at the factory (d) Thursday 29 July (e) tickets (f) pay her telephone bill, play tennis (g) she is going to phone Ursula about a concert (h) Stephen is arriving on Thursday 29 July at 2200

Unit 9

(a) **Правда чи неправда:** 1 (н) 2 (п) 3 (п) 4 (п) (b) 1 They go through passport and customs control. 2 His passport. 3 Weapons, drugs. 4 US dollars **Вправи 1** nom., acc., gen., loc., dat., invt. 2 блакитне небо; зелена трава; жовтий лимон; сильний чоловік; важкий камінь; довга дорога 3 (a) ходить (b) іде (c) їде (d) їздить 4 (a) прийду, принесу (b) прийшла, принесла (c) приїжджає, привезла (d) приїхав, привіз 5 (a) Ось мій паспорт, квиток і мійта декларація. Я приїхав/приїхала на відпочинок. (b) Я не знаю, що заборонене/які предмети заборонені. (c) Двісті американських доларів, сто тридцять п'ять фунтів. Ні, у мене немає/я не маю українських грошей.

Unit 10

(a) **Правда чи неправда:** 1 (п) 2 (н) 3 (п) 4 (п) (b) 1 Ihor's wife, Ol'ha. 2 Two. 3 They went for a walk to the river, sat down by the water and chatted. Stephen, Ihor and Ostar had a swim. 4 Very late. **Вправи 1** (a) Я можу розмовляти французькою мовою. Я хочу розмовляти німецькою мовою. Я можу розуміти цей текст. Я хочу

знати це слово. (b) Він може розмовляти французькою мовою. Він хоче розмовляти німецькою мовою. Вона може розуміти цей текст. Вона хоче знати це слово. Ви можете розмовляти французькою мовою. Ми хочемо розмовляти німецькою мовою. Ви можете розуміти цей текст. Ми хочемо знати це слово. (c) Мені треба розмовляти французькою мовою. Тобі треба розмовляти німецькою мовою. Нам треба розуміти цей текст. Вам треба знати це слово. (d) Якими мовами Ви володієте? Я знаю німецьку мову, також володію українською (мовою). 2 Іване – п'ятнадцятого – травня – року – двадцятого – липня – середу – я – України – Чорному морі – я – номер – гарному готелі – дружині – готеля – чудовий парк – готелем – море – готелем – гори – наш номер – третьому поверсі – телевизором – холодильником – телефоном – душем – план – я – дружиною – йі – він – вона – поїздом – Києва – квитки – ми – літаком – квитки – Києва – Одеси – поїздом – годин – одна ніч – один ранок – ми – комфортом – моя дружина – поїздом – купе – чай – вікно – книгу – роботу – усі справи – Києві – ми – пересадку – Одеси – електричку – місця відпочинку – Одеси – моря – Одеси – ми – номер – готелі – двох – два – тиждні – Одеси – друга – він – Херсоні – я – лист – друга – він – мені – ми – дружиною – два тиждні – Херсона – тридцятого липня – днів – вам – наші плани – літо – зустрічі.

3

N	стілець	підлога	ліжко	коридори	полиці	дзеркала
A	стілець	підлогу	ліжко	коридори	полиці	дзеркала
G	стілець	підлоги	ліжка	коридорів	полиць	дзеркал
D	стілець	підлозі	ліжку	коридорам	полицям	дзеркалам
L (на-у/в)	стілеці	підлозі	ліжку	коридорах	полицях	дзеркалах
I	стілець	підлогою	ліжком	коридорами	полицями	дзеркалами

4 (a) п'ю, п'єш, п'є, п'ємо, п'єтє, п'ють; буду пити, будеш пити, буде пити, будемо пити, будете пити, будуть пити; питиму, питимеш, питиме, питимемо, питимете, питимуть (b) пишу, пишеш, пише, пишемо, пишете, пишуть; буду писати, будеш писати, буде писати, будемо писати, будете писати, будуть писати; писатиму, писатимеш, писатиме, писатимемо, писатимете, писатимуть (c) їм, їси, їсть, їмо, їсте, їдять; буду їсти, будеш їсти, буде їсти, будемо їсти, будете їсти, будуть їсти; їстиму, їстимеш, їстиме, їстимемо, їстимете, їстимуть 5 (a) читав, читала, читало, читали (b) ішов, ішла, ішло, ішли (c) летів, летіла, летіло, летіли 6 (a) лежало, столі; ньому, лежала (b) п'єтє; п'ю, каву, її (c) ким, розмовляли; розмовляв/розмовляла, новім директором, знаєте, його 7 (a) living room (b) kitchen (c) study 8 flat no. 4

Unit 11

(a) Правда чи неправда: 1 (п) 2 (п) 3 (н) 4 (н) (b) 1 Vegetable salad. 2 No. 3 Vira is writing a dissertation, works in libraries a lot. 4 No. Taras did. **Вправи 1** чашка зі столу; двері з кімнати; стілець із кухні; дзвонити з кабінету

2

закуски	перші страви	другі страви	напої
гриби мариновані	борщ український з пампушками,	голубці овочеві	горілка українська з пєрцем, коньяк "Ай-Петри",
ковбаса	юшка грибна,	вареники з м'ясом	шампанське напівсухе, кава з молоком.
	соліanka осетрова		омлет із трьох яєць

3 (i) гриби мариновані (ii) юшку грибну або соліанку осетрову (iii) вареники з картоплею (iv) каву з молоком 4 Привіт! Я не бачив (-ла) тебе майже сто років. Що (в тебе) нового? Що відбулося за останні місяці? Новин мало. Я одружився (вийшла заміж) і купив(-ла) трикімнатну квартиру в центрі міста. Мені треба було знати! У тебе такє тіхе (спокійне) життя! 5 (a) Які у Вас є супи? Я не лоблю соліанку. (b) Чи Ви не маєте пива? У Вас є сухє біле вино? (c) Я не їм риби. Я б хотів(-ла) смажений бифштекс з картоплею та салатом. (d) Я беру (Я візьму) крєветок (алє без майонєзу, будь ласка), голубці овочеві та якийсь сик – апельсінновий, якщє є. Я не хочу першого (першої страви).

Unit 12

(a) Правда чи неправда: 1 (н) 2 (н) 3 (п) 4 (п) (b) 1 He was twenty minutes late. 2 No. 3 On the left hand side. 4 She was born in Kyiv, and loves it very much.

Вправи 1 Станція "Вокзальна". Обєрєжно, двері зачиняються. Наступна станція "Університет". / Станція "Університет". Обєрєжно, двері зачиняються. Наступна станція "Театральна". / Станція "Театральна". Перехід на станцію "Золоті ворота". Обєрєжно, двері зачиняються. Наступна станція "Хрещатик". / Станція "Хрещатик". Перехід на станцію "Майдан Незалежності". Обєрєжно, двері зачиняються. Наступна станція "Арсенальна". / Станція "Арсенальна". Обєрєжно, двері зачиняються. Наступна станція "Дніпро". 2 (a) нашу (b) мойі (c) її 3 (a) Натяко живе на сході України. (b) Літак летить прямио на захід. (c) У Карпатах багато гір. (d) Моєму єдинові вісім років. 4 (a) Микіола аоче летіти до Праги літаком, а я завжди їджу поїздом. (b) Я не можу купити словник, бо я ніколи не ношу великі книги в руках. (d) Я прошу тебе замовити дороге вино, я сьогодні плачу. (d) Він зараз пише лист дружині, що не може прийти у серпні.

Unit 13

(a) Правда чи неправда: 1 (н) 2 (н) 3 (п) 4 (п) (b) 1 A set of documents. 2 Two. 3 It should make

its own cloth. 4 Stephen.

Вправи 1 Я хочу чорне плаття. Я хочу зелений джемпер. Я хочу купити біло-жовту футболку. Я хочу купити сині плавки. Я хочу купити чорні колготи. Я хочу купити сірий костюм. Я маю купити оранжеві шорти. Я маю купити великий светр. Я маю купити маленьку парасольку. Мені треба купити малинову спідницю. Мені треба купити блакитний плащ. Мені треба купити фіолетову сумку. 2 (a) Де я можу помінати долари? Де я можу помінати сукню? Де я можу помінати костюм? Де я можу помінати краватку? (b) Де я можу помінати плащ? Де я можу помінати сорочку? Де я можу помінати куртку? Де я можу помінати окуляри? (c) Де я можу купити білий папір? Де я можу купити чорну ручку? Де я можу купити великий портфель? Де я можу купити червоний олівєць? Де я можу купити маленький магнітофон? Де я можу купити пару шкарпеток? 3 Я ношу коричневий колір. Я лоблю зелений колір. Я одягаю білий колір. Мені подобаються малиновий та блакитний кольори. Я не ношу синього кольору. Я не лоблю фіолетового кольору. Я не одягаю оранжевого кольору. Мені не подобаються жовтий та сірий кольори. 4 (a) Я не привіз(-вєзла) пакет документів щодо створення нової компанії, тому що я хворів(-іла)/через хворібу. (b) Я б хотів(-іла) купити книгу про

Україну для своєї дружини/для свого чоловіка *or* Я б хотів(-ла) купити дружині/чоловікові (dat.) книгу про Україну. (c) Якого кольору ти хочеш купити джемпер (плаття, костюм, спідницю, светр, плащ, сорочку)? 5 (a) Мені потрібен дешевший номер. (b) Дешевшого немає. Ви вже мешкаєте у найдешевшому номері у готелі. (c) Я б хотіла обміняти цю блузку. Вона занадто малá для моєї дружини – їй потрібна більша. (d) Як називається найглибше озеро в Україні? (e) Українська мова значно простіша, ніж я думав (-ла)! 6 (a) Олена дивитиметься телевизор, якщо вона матиме час. (b) Олег покаже нам місце, якщо буде мати час. (c) Сусід працював би таксистом, якби він мав права. (d) Онучка допомагала б бабусі, якби бабуся жила не так далеко. 7 (a) Я б хотів відразу розпочати роботу. (b) Я б хотів висловити свої міркування під час наших наступних зустрічей. (c) Я б хотів перейти до конкретних аспектів нашого контракту (d) Я б хотів узяти на себе переговори з можливими інвесторами. (e) Я б хотів продовжити цю розмову після Вашої поїздки.

Unit 14

(a) **Правда чи неправда:** 1 (н) 2 (п) 3 (н) 4 (п) (b) 1 In the first part of the day. 2 A mixture and pills. 3 In order to collect the medicine after 4 p.m. 4 The duty receptionist.

Вправи 1 алергія – *allergy*; бронхіт – *bronchitis*; діабет – *diabetis*; антибіотик – *antibiotics*; пневмонія – *pneumonia*; ін'єкція – *injection*; операція – *operation*; інфекція – *infection*; пульс – *pulse*; таблетка – *tablet*; аналіз – *analysis*; термометр – *thermometer*; масаж – *massage*; мікстура – *mixture*; вітамін – *vitamin* 2 She is a friend, and she called yesterday to say that her husband was ill. He has a high temperature, a headache, a cough and a headcold. The doctor said he has the flu. The doctor explained how to take the medicine. She got tablets, drops and mixture. 3 (a) Він приймає ліки. (b) Вона викликає лікаря. (c) Вона замовляє їх в аптеці. (d) Йому потрібно лежати в ліжку. 4 (a) На стадіоні люди грають у футбол. На стадіоні люди дивляться матч. На стадіоні люди займаються спортом. (b) Оксана читає підручник, тому що вона вчиться в університеті. (c) Остап сміється, тому що він читає книгу. Остап сміється, тому що він дивиться фільм. Остап сміється, тому що друг розповідає йому смішну історію. 5 (a) У мене болить голова. У мене немає часу піти до аптеки й купити ліки від головного болю. У мене болить горло, я не можу ковтати. У мене висoka температура/Мені лихоманить і мені треба полежати вдома кілька днів. (b) – Я не можу піти в поліклініку до лікаря, тому що я дуже хворий (хвора). Дуже прошу тебе подзвонити до поліклініки й викликати лікаря якомога скоріше. – Я зателефонував(-ла)

до поліклініки. Черговий (Чергова) в реєстратурі сказав (сказала), що лікар прийде завтра у другій половині дня. Він перепробує, що не може прийти раніше, але каже, що у поліклініці більше хворих, ніж лікарів. Тобі треба полежати.

Unit 15

(a) **Правда чи неправда:** 1 (п) 2 (п) 3 (п) 4 (п) (b) 1 Ol'ha. 2 Olenka. 3 She has to be intelligent, calm, sensible, but not boring, with a merry character and a sense of humour. 4 She should have a profession, perhaps her own business.

Вправи 1 (for reading practice) 2 Taras – (iii); Solomiia – (i); Vira – (vi); Stephen – (v); Ihor – (ii) 3 Високий лоб, біляве волосся, карі очі, смагливе обличчя, кирпатий ніс. 4 (a) Я запросив її до кінó, тому що мені сподобалися її очі. (b) Ти подумав про нашу пропозицію пообідати завтра разом у ресторани? (c) Я люблю, коли моя дружина одягається дуже елегантно. (d) У мене гарна машина, але в мого друга – ще краща. (e) Чи твоя сестра схожа на твого батька?

Unit 16

(a) **Правда чи неправда:** 1 (н) 2 (п) 3 (п) 4 (н) (b) 1 The train tickets. 2 20 copecks (he ordered two!) 3 You push down on them. 4 A folder with documents.

Вправи 1 Скажіть, будь ласка, коли прибуває поїзд із Черкас? / Вудь ласка, коли наступний поїзд

до Харькова? / Один купейний квиток на швидкий поїзд до Івано-Франківська. / Я хочу їхати поїздом (у купейному вагоні) до Одеси/Я б хотів/-ла поїхати електричкою до Полтави 19 серпня. 2 Я їду до Одеси на конференцію. Я їду на відпочинок до Ялти на п'ять днів. Я був/-ла два тижні в Луганську, я їду до Києва, а через два дні я лечу додому. Я завжди дуже хочу їсти, коли сідая в поїзд. Ось чому я маю велику сумку їжі (продуктів) та кілька пляшок пива із собою. Можна попросити склянку чаю? А скільки я маю заплатити за постіль? 3 Я тут буду чекати/чекатиму/почекаю. Я хочу, щоб Ти купив(-ла)/Ви купили квитки. / Я стояв(-яла) в черзі за квитками й розмовляв(-ла) із дуже цікавою людиною. Незабаром приїде/прийде/прибуде наступний поїзд. / Чому Ви запізнилися на годину? 4 Один квиток до Житомира і назад. У Житомир на 4 жовтня, а назад на 22. Я візьму купе. 5 (a) Ніхто ніколи мені не розуміє. (b) Я не знаю нікого, хто знає як/вміє робити гарну каву. (c) Я довго не розмовляв(-яла) ні з ким українською мовою. (d) Я не приніс(-несла)/привіз(-везла) із собою ніякої їжі (ніяких продуктів) для подорожі (в дорогу). 6 (a) Я б випив(-ила) чого-небудь/чогось теплого з великим задоволенням. (b) У дитинстві я дивився будь-які фільми. (c) Тарас пішов кудись купити їжі (продуктів). (d) Зустріньмося коли-небудь/колись.

Unit 17

(a) **Правда чи неправда:** 1 (п) 2 (п) 3 (н) 4 (п) (b) 1 "To Solomiia!", "To Solomiia's health!", "To happiness!" 2 Roses. 3 A large cake. 4 Make a wish.

Вправи 1 (a) хлібниця, 1 тарілка, 7 тарілочок для хліба, 2 ножі, 1 ложка для десерту, 7 келихів для вина, 7 склянок для води, 3 чарки для коньяку (b) торт 2 (an example of a simple letter of invitation)

Наталко й Олексію!
Запрошуємо Вас у гості на святкування Нового року!
Приїжджайте до нас на 9.00 годину вечора. Чекатимемо вас,
Юрко й Тетяна

3 (a) театри, музеї, тости, подарунки, сервізи (b) сюрприз, гість, сувенір, концерт, вистава 4 (a) Music (b) Why she likes such different kinds of music. (c) Cinema (d) 7 tickets for a first-night at the Ukrainian drama theatre.

Unit 18

Запитання до тексту (a) A large mushroom. (b) At sunrise. (c) A strip of land surrounded by water – it's like a fairy story. (d) It's difficult for Stephen to find the words to describe the wonders of nature in Ukraine. (e) Yes, he does.

Вправи (a) Правда чи неправда: 1 (п) 2 (н) 3 (н) 4 (н) (b) 1 Stephen. 2 No, in Great Britain. 3 Christmas and the New Year. 4 He offers his help to Solomiia, should she ever need it. 2 1st call:

Mr Oleksiy Honcharenko called. He came yesterday from London and brought an urgent letter from Mr Robinson. He was asked to give you a ring just after his arrival in Kyiv. His address in Kyiv is: flat 35, 38, Shovkovychna St. Phone: 295 1687. He is expecting a phone call from you tonight.

2nd call:
Ol'ha phoned. She is at Solomiia's flat. Solomiia has had an accident: her knee was seriously hurt. An ambulance was called. Solomiia was taken to emergency. Ol'ha went there with her. After an X-ray, she was examined by a doctor. The bone was not broken, but she needs to stay in bed for a couple of days. Call them tonight.

3 Начальнику Київського залізничного вокзалу панові М.А. Пилипенку.

Шановний пане Пилипенко!
Щиро вітаю Вас із Днем народження! Бажаю Вам щастя, успіху, міцного здоров'я! Сподіваюся, що наша співпраця продовжиться у майбутньому. Незабаром ви одержите каталог нашої найновішої продукції, який наша компанія Вам надіслала. Ми також замовили квитки для поїздки до України в літоту. Ми зателефонуємо Вам наступного тижня.

З найкращими побажаннями,

Щиро Ваш,

Ніколас Дейвіс

4 (a)

Привіт, моя білочко!
Пишу тобі з Одеси першу листівку. У нас тут не дуже жарко, як завжди буває у вересні. Я відпочиваю, вранці й увечері

ходжу на пляж, їжджу на екскурсії. Море дуже тепле. Туристів небагато. Я купую собі шашлики, фрукти, морозиво. Дуже шкода, що ти не поїхала зі мною. Ти ще ніде не відпочивала цього року. Я б дуже хотів, щоб ти могла приїхати хоча б на тиждень до Одеси, тут зараз справжній "оксамітовий сезон"! Подумай про це, Наталочко. Чекаємо твоєї відповіді.

Люблю, цілую, Андрій.

(b)

Шановний Володимире
Михайловичу!

Я приїжджаю на десять днів, щоб відвідати ваш інститут. Ваш помічник телефонував мені вчора, і ми розробили детальну програму візиту. Потрібно запросити пресу й телебачення на "круглий стіл", що відбудеться 19 жовтня. Хто доповідатиме на з'єднання? Я також прошу мене повідомити про організацію з'єднання 21 числа. Можете телефонувати мені на роботу: я ввечері від'їжджу працюю до Київського вечора. Чи могли б Ви зустріти мене о 9.20 ранку 13 жовтня? Прошу також замовити мені готель на час мого відвідування. Чекаю від вас докладної інформації.

З повагою,

Кулік О.Р.

й математика (n), математик (n), математичний (adj.); український (adj.); Україна (n), українець (n), українка (n); спокій (n), спокійний (adj.); добрий (adj.), добро (n); приємно (adv.), приємний (adj.); ввічливий (adj.), дякувати (v),

вдячність (n); наука (n), науковий (adj.), науковець (n); замовлення (n), замовляти (v), замовник (n); поїзд (n), їздити (v), поїздка (n); щасливий (adj.), щастя (n); рахунок (n), рахувати (v); життєвий (adj.), життя (n), жити (v); приготувати (v), готовий (adj.), підготовка (n) 6 (a) (i) Я ніколи не їм багато фруктів. (ii) У нього немає друзів ні в яких містах. (iii) Наша мама ніколи не приходиться пізно з роботи. (b) (i) Стівену нікого любити, але він не може сказати, що він ніколи нікого не любить! (ii) Я нікуди не їжджу, тому що мені нікуди їздити./ Я нікуди не ходжу, тому що мені нікуди ходити. (iii) Я ніколи не вивчав (-ла) іноземні мови, тому що в мене немає часу (мені ніколи) це робити. 7 (i) День народження Урсули, листівка Сергія, адреса брата, телефон директора; (ii) Урсулин День народження, Сергієва листівка, братора адреса, директорів телефон

UKRAINIAN-ENGLISH VOCABULARY

The information presented in this vocabulary is derived from the most recent orthographical dictionary published in Kyiv, Орфографічний словник української мови, 1994.

Nouns: the ending of the gen. sg. is given for all declinable nouns, followed where necessary by the forms for other cases which cannot easily be derived from the nom. sg. The gender of each noun is also indicated.

Adjectives: the nom. endings for fem., n. and pl. are also given. Where an adjective functions as a noun (eg. лютий, перехожий) this is stated.

Verbs: the conjugation pattern for each verb (1 or 2) is given, followed by a note on aspect (impf. or pf.). The first and second persons sg. of the present (impf.) or future (pf.) are given whenever they cannot directly be derived from the form of the infinitive (as is the form of the third person pl. where the letter -л- is inserted). Imperative (imp.) and past tense m. & f. sg. forms are also added whenever guidance is required.

а and, but
абікто, indef. pron. whoever,
no matter who
абі or
абі ... абі either ..., or ...
абсолютно absolutely
авіакошерт, -а, m. air-mail envelope
авіалінія, -ї, f. airline
австралець, -їця, m. Australian (man)
австралітка, -и, dat. & loc. sg. -їці,
gen. pl. -їок Australian (woman)
Австралія, -ї, f. Australia
австрійський, -а, -е; -ї, adj. Austrian
автобус, -а, m. bus
автомобіль, -я, m. car
автомовідпідч, -а, m. answering
machine
адіє after all
адреса, -и, f. address
адресат, -а, m. addressee
аеропорт, -у, loc. в аеропорту, m.
airport
аксесуари, -ів, pl. accessories
активний, -а, -е; -ї, adj. active
актор, -а, m. actor
але but
алергія, -ї, f. allergy
авеню, -ї, f. avenue
алкогольний, -а, -е; -ї, adj. alcoholic
ало! hallo! (telephone word)
Америка, -и dat. & loc. sg. -їці, f.
America
американець, -ця, m. American (man)
американка, -ки, dat. & loc. sg. -нці, gen.
pl. -нок, f. American (woman)
аналіз, -у, m. analysis
англійць, -їця, m. Englishman
англійка, -и, dat. & loc. sg. -їці, gen. pl. -
їки, f. Englishwoman
Англія, -ї, f. England, Great Britain
а ні ... а ні neither ..., nor
антибіотик, -а, m. antibiotic
апельсин, -а, m. orange
апельсиновий, -а, -е; -ї, adj. orange
(col.)
аптека, -и, dat. & loc. sg. -їці, f.
chemist's shop
архітектура, -и, f. architecture
аспект, -у, m. aspect
ассорті, n. indecl. assortment
бабуся, -ї, f. granny
багаж, -у, m. luggage, baggage
багато (+ gen.) much, a lot of
бажання, -я, n. wish
бажати, 1, vb. impf. (+ gen.) wish
балкон, -а, m. balcony
банан, -а, m. banana
банк, -у, m. bank
бар, -у, m. bar
баскетбол, -у, m. basketball
батько, -а, m. father
батьки, -їв, pl. parents
бачити, 2, vb. impf. see
без, prep. (+ gen.) without
безцінний, -а, -е; -ї, adj. invaluable
берег, -а, m. shore
береза, -и, gen. pl. -різ, f. birch tree
березень, -зня, m. March
бібліотека, -и, dat. & loc. sg. -їці, f.
library
бігати, 1, vb. impf. run
бігти, 2, vb. impf., біжy, біжиш; past
tense біг, бігла run
бізнесмен, -а, m. businessman
бік, боку, loc. sg. (на) боці or боку side
білий, -а, -е; -ї, adj. white
білка, -и, dat. & loc. sg. -лці, gen. pl.
-лок, f. squirrel
біля, prep. (+ gen.) by, next to
білявий, -а, е; -ї, adj. blond
біль, болю, m. pain
більший, -а, -е; -ї, comp. adj. bigger
біржа, -ї, f. stock exchange
біфштекс, -а, m. beefsteak
блакитний, -а, -е; -ї, adj. blue, light blue
бланк, -а, m. form
близько near
блідий, -а, е; і, adj. pale
блокнот, -а, m. notebook
блондін, -а, m. blond (person - male)
блюдечко, -а, gen. pl. -чок, n. saucer
бо because
Бог, -а, voc. Боже!, m. God
болгарський, -а, -е; -ї, adj. Bulgarian
боліти, 2, vb. impf., 3rd sg. болить, 3rd
pl. болять hurt

бородá, -и, gen. pl. -рід, f. *beard*
 борщ, -у, m. *borshch (beetroot soup)*
 брак, -у, m. *shortage*
 бракувати, 1, vb. impf. 3rd sg. -ує (impers. + dat.) *be short (of)*
 мені бракує грошей *I am short of money*
 бра́ма, -и, f. *city gate*
 брат, -а, m. *brother*
 бра́ти, 1, vb. ipf., беру́, береш; imp.
 бері́! беріть! *take*
 бровá, -й, gen. pl. брів, f. *eyebrow*
 бронхі́т, -у, m. *bronchitis*
 бра́ти, 1, vb. impf. *visit, spend time in*
 бува́й(те)! *bye for now!*
 буди́нок, -нку, m. *building, house*
 буди́вельний, -а, -е; -і, adj. *building (adj.)*
 буди́вельник, -а, m. *builder*
 буди́вля, -і, gen. pl. -вель, f. *building*
 будува́ти, 1, vb. impf., -ую, -уєш *build*
 будь-коли́, indef. adv. *at any time*
 будь ла́ска *please*
 бۇдьмо! *cheers! (as a drinking toast)*
 бۇдь-хтó, indef. pron. *anyone at all*
 бۇдь-який, -á, -é; -í, adj. *any kind of*
 букéт, -а, m. *bouquet*
 бульва́р, -у, m. *boulevard*
 буте́рбро́д, -а, m. *sandwich*
 бу́ти, vb., present tense e; future tense
 бу́ду, бу́деш; imp. бу́дь! бу́дьте! *be*
 ваго́н, -а, m. *carriage (railway)*
 важкий, -á, -é; -і, adj. *heavy, difficult*
 ва́жко *it is difficult*
 важли́вий, -а, -е; -і, adj. *important*
 важли́во *it is important*
 ва́жчий, -а, -е; -і, comp. adj. *heavier, more difficult*
 валі́за, -и, f. *suitcase*
 валю́та, -и, f. *currency*
 ва́нна кімна́та *bathroom*
 ва́реник; -а, m. *varenik*
 ваш, -а, -е; -і, poss. pron. *your (sg. polite/pl.)*
 вби́гати, 1, vb. impf. *run into*
 ввезе́ння, -я, n. *import*
 вдя́гнений, -а, -е; -і, adj. *dressed*
 вдя́чний, -а, -е; -і, adj. *grateful*
 везти́, 1, vb. impf., -зу́, -зеш; past tense

віз, везла́ *take, lead (by transport)*
 Вели́кдень, -ко́дня, m. *Easter Sunday*
 Велико́дні свята́ *Easter festival*
 вели́кий, -а, -е; -і, adj. *big, great, large*
 вельмиша́новний, -а, е; -і, adj. *highly esteemed*
 верба́, -й, f. *willow*
 ве́ресень, -сня, m. *September*
 вермише́ль, -і, f. *vermicelli*
 ве́рхній, -я, -е; -і, adj. *upper*
 весéлий, -а, -е; -і, adj. *merry*
 весі́лля, -я, n. *wedding*
 весна́, -й, f. *spring*
 вести́, 1, vb. impf. веду́, ведеш; past tense
 вів, вела́ *take, lead (on foot)*
 ве́чєра, -і, f. *supper*
 ве́чір, -чора, m. *evening*
 ве́чірній, -я, -е; -і, adj. *evening (adj.)*
 вєчорі́ти, 1, vb. impf., 3rd sg. -іє (impers)
decline towards evening
 взя́ти, 1, vb. pf., візьму́, візьмеш; imp.
 візьмі́! візьміть! *take*
 ви, pers. pron., acc. gen. & voc. вас, dat.
 вам, inst. ва́ми *you (sg. polite/plural)*
 виба́чити, 2, vb. pf., -чу, -чиш, -чать;
 imp. виба́ч(те)! (+ dat.) *excuse, forgive*
 вибрати́, 1, vb. pf., -беру, -береш
choose
 вивча́ти, 1, vb. impf. *learn*
 вивчи́ти, 2, vb. pf. *learn (completely)*
 виглядáти, 1, vb. impf. *look (like)*
 вид, -у, loc. sg. на виду́, m. (на + acc)
view (of)
 видéлка, -и, dat. & loc. sg. -лиці, gen. pl.
 -лок, f. *fork*
 видний, -а, -е; -і, adj. *visible*
 ви́значитися, 2, vb. pf. *be clear (about something)*
 ви́їхати, 1, vb. pf., -їду, -їдеш *leave, drive out (of somewhere)*
 ви́йти, 1, vb. pf., -йду, -йдеш; past tense
 -йшов, -йшла *leave, go out, get off*
 ви́йти замі́ж (за + acc.) *marry (woman to a man)*
 ви́клик, -у, m. *call*
 ви́кликати, 1, vb. impf. *call out*
 ви́кликати, 1, vb. pf., ичу, -ичеш *call out*
 ви́конати, 1, vb. pf., *fulfil, carry out*
 винний, -а, -е; -і, adj. *guilty*

ви́но, -á, n. *wine*
 ви́падок, -дку, m. *chance, occurrence, incident*
 нещасний випадок *accident*
 ви́писати, 1, vb. pf., -ишу, -ишеш *write out*
 ви́пити, 1, vb. pf., -п'ю, -п'єш; imp.
 -ни́(те)! *drink up*
 ви́пити! *let's drink!*
 ви́раз, -у, m. *phrase, expression*
 ви́ршити, 2, vb. pf. *decide*
 ви́робити, 2, vb. pf., -блю, -бим, -блять
produce, manufacture
 ви́робляти, 1, vb. impf. *produce, manufacture*
 ви́робництво, -а, n. *production*
 ви́стити, 2, vb. impf., -йшу, -йшиш *hang (intrans.)*
 ви́словити, 2, vb. pf., -влю, -виш, -влять
express
 ви́словитися, 2, vb. pf., -влюся, -вишся,
 -вляться *express oneself*
 ви́сокий, -а, -е; -і, adj. *high, tall*
 висо́ко *high*
 ви́става, -и, f. *performance*
 ви́ставити, 2, vb. pf., -влю, -виш,
 -влять *put out, exhibit*
 ви́ставка, -и, dat. & loc. sg. -виці, gen. pl.
 -вок, f. *exhibition*
 ви́ставляти, 1, vb. impf. *put out, exhibit*
 ви́стачати, 1, vb. impf. (impers. + dat.) *be sufficient*
 ви́твор, -вору, m. *work, creation*
 ви́трати, -и, f. (на + acc) *expenditure (on)*
 ви́хід, -ходу, m. *exit*
 ви́хідний день *day off*
 ви́ходити, 2, vb. impf., -джу, -диш
leave, go out
 ви́щий, -а, -е; -і, comp. adj. *higher, taller*
 ви́второк, -рка, m. *Tuesday*
 від, prep. (+ gen.) *from*
 ви́живати, -о́ї, f. adj. *functioning as noun*
 -чуп
 ви́буватися, 1, vb. impf. *happen, take place*
 ви́бутися, 1, vb. pf., 3rd sg. відбудеться
happen, take place
 ви́варити, -á, -é; -í, adj. *boiled*

ви́дєзти́, 1, vb. pf., -зу́, -зеш, past tense
 -віз, -везла́ *take (someone somewhere)*
 ви́дєртість, -тості, inst. sg. -тістю, f.
frankness, sincerity
 ви́дєдання, -я, n. *visit*
 ви́дєдати, 1, vb. pf. *visit*
 ви́дєдувати, 1, vb. impf., -ую, -уєш *visit*
 ви́дєдувач, -а, m. *visitor*
 ви́дєділ, -у, m. *department*
 ви́дєграва́ти, 1, vb. impf., -аю́, -аєш *play (a part, role)*
 ви́дєзд, -у, m. *departure*
 ви́дєкрити, 1, vb. pf., -йю, -йєш *reveal, open*
 ви́дєкритий, -а, -е; -і, adj. *open; sincere, frank, candid*
 ви́дєлетіти, 2, vb. pf., -єчу́, -єти́ш *leave, depart (by air)*
 ви́дєлігати, 1, vb. impf. *leave, depart (by air)*
 ви́дємовитися, 2, vb. pf., -влюся, -вишся,
 -вляться *refuse*
 ви́дєомий, -а, -е; -і, adj. *known, renowned*
 ви́дєповідь, -і, inst. sg. -ддю, gen. pl. -дей,
 f. *answer*
 ви́дєповісті, vb. pf. -ві́м, -вісі́, -ві́сть;
 -ві́мо, -ві́сте, да́дуть ви́дєповідь
answer
 ви́дєпочивáти, 1, vb. impf. *rest, relax, have a holiday*
 ви́дєпочи́нок, -нку m. *holiday*
 ви́дєпочи́ти, 2, vb. pf., -йну, -йнеш; impf.
 -чи́нь(те)! *have a rest*
 ви́дєпра́вник, -а, m. *sender*
 ви́дєпу́стка, -и, dat. & loc. sg. -тці, gen. pl.,
 -ток, f. *holiday*
 ви́дрáзу (одра́зу) *at once*
 ви́дрекомендува́тися, 1, vb. pf., -уюся,
 -уєшя *introduce oneself*
 ви́дрáдження, -я, n. *business trip*
 ви́дчинений, -а, -е; -і, adj. *open*
 ви́дчини́ти, 2, vb. pf. *open*
 ви́дчува́ти, 1, vb. impf. *feel, be aware*
 ві́за, -и, f. *visa*
 ві́зит, -у m. *visit*
 ві́зитна ка́ртка *business card*
 ві́кно, -á, gen. pl.-кон, n. *window*
 вильний, -а, -е; -і, adj. *free*
 вільно *fluently, freely*

він, pers. pron., acc. & gen. його́ (нього́),
dat. йому́, inst. ним, loc. ньому́ *he, it*
(referring to inanimate m. nouns)

вірус, -у, m. *virus*

вірусний, -а, -е; -і adj. *viral*

вісім, card. num. *eight*

вісімдесят, card. num. *eighty*

вісімдесятий, -а, -е; -і, ord. num. *eightieth*

вісімна́дцятий, -а, -е; -і, ord. num. *eighteenth*

вісімна́дцять, card. num. *eighteen*

вісімсо́т, card. num. *eight hundred*

віта́льня, -і, gen. pl. -лень, f. *reception room, parlour*

віта́мін, -у, m. *vitamin*

віта́ти, 1, vb. impf. (з + inst.) *welcome; congratulate (on)*

ві́тер, -тру, m. *wind*

вішалка, -и, dat. & loc. sg. -лиці, gen. pl. -лок, f. *hanger (for clothes)*

вія, -ї, f. *eyelash*

в'ї́жджати, 1, vb. impf. *enter, drive into*

в'ї́зд (до + gen.) *entry (to)*

в'ї́здити, , vb. impf., ї́жджу, -ї́диш *enter, drive into*

в'ї́хати, 1, vb. pf., -ї́ду, -ї́деш *enter, drive into*

власне́ *precisely, exactly*

влеті́ти, 2, vb. pf., -ечу́, -еті́ш *fly into*

вліта́ти, 1, vb. impf. *fly into*

води́ти, 2, vb. impf., -джу́, -ди́ш *take, lead (on foot)*

води́й, -я, m. *driver*

водно́час *at the same time*

вози́ти, 2, vb. impf., -ожу́, -о́зиш *take, lead (by transport)*

вокза́л, -у, m. *station*

волейбо́л, -у, m. *volleyball*

володі́ти, 1, vb. impf., -ію, -ієш (+ inst.) *possess*

воло́сся, -я, n. (always sg.) *hair*

вона́, pers. pron., acc., і (gen. ї́їне́ї), dat. ї́ї, inst. не́ю, loc. ній *she, it* (referring to f. inanimate nouns)

вони́, pers. pron., acc. & gen. їх (них), dat. ї́м, inst. ї́ми, loc. них *they*

вонó, pers. pron., acc. & gen. його́ (нього́), dat. йому́, inst. ним, loc. нім/ньо́му *it*

воро́та, -рі́т, pl. *gates*

восени́ *in autumn*

во́сьмеро, coll. num. *eight*

во́сьмий, -а, -е; -і, ord. num. *eighth*

во́сьмисо́тий, -а, -е; -і, ord. num. *eight hundredth*

вперéд *forwards, to the front*

впізна́ти, 1, vb. pf. *recognise*

впли́нути, 1, vb. pf., -ну, -неш (на + acc.) *have an influence (on)*

впра́ва, -и, f. *exercise*

вродли́вий, -а, -е; -і, adj. *beautiful, handsome*

все óдно *all the same*

все-таки́ *all the same*

всесві́тній, -я, -е; -і, adj. *universal*

всесві́тно відóмий *world renowned*

вужчи́й, -а, -е; -і, comp. adj. *narrower*

вузьки́й, -а, -е; -і, adj. *narrow*

ву́лиця, -і, f. *street*

вус, -а, nom. pl. ву́са or ву́си, m. *moustache*

ву́хо, -а, n. *ear*

вхі́д, вхі́ду, m. *entrance*

вхо́дити, 2, vb. impf., -джу, -ди́ш *enter, go into*

вча́сно *on time*

в'язáти, 1, vb. impf., -яжу́, -я́жеш *knit*

гада́ти, 1, vb. impf. *think, imagine*

газéта, -и, f. *newspaper*

га́зовий, -а, -е; -і, adj. *gas (adj.)*

га́й, га́ю, m. *grove of trees*

галере́я, -ї, f. *gallery*

гара́ж, -а́, m. *garage*

гара́зд, *fine, OK*

гарне́нький, -а, -е; -і, adj. *pretty*

га́рний, -а, -е; -і, adj. *beautiful*

гарні́р, -у, m. *garnish*

гаря́чий, -а, -е; -і, adj. *hot*

гідрометце́нтр, -у, m. *meteorological centre*

гірка, -и, dat. & loc. sg. -ри́ї, gen. pl. -рок, f. *hill*

гірчи́чник, -а, m. *mustard poultice*

гірши́й, -а, -е; -і, comp. adj. *worse*

гість, го́стя, m. *guest*

іти́/ї́хати в го́сті (до + gen.) *to visit (someone)*

гі́тара, -и, f. *guitar*

глибо́кий, -а, -е; -і, adj. *deep*

гли́бше, comp. adv. *more deeply*

гли́бший, -а, -е; -і, comp. adj. *deeper*

гні́ватися, 1, vb. impf. (на + acc.) *be angry (with)*

говори́ти, 2, vb. юмпф. *speak*

годи́на, -и, f. *hour*

годи́нник, -а, m. *watch, clock*

го́ді! *that's enough!*

голо́ва, -и, f., gen. pl. го́лів *head*

голо́вний, -а́, -е́; -і́, adj. *main, chief*

голо́дний, -а, -е; -і, adj. *hungry*

го́лос, -у, m. *voice*

го́лосно *loudly*

голу́бець, -бця́, m. *cabbage roll, stuffed cabbage*

голу́бий, -а́, -е́; -і́, adj. *blue, light blue*

го́льф, -а, m. *golf*

го́ра, -ї, gen. pl. гір, f. *mountain, hill*

го́рлка, -и, dat. & loc. sg. -ці, f. *vodka*

го́рліх, -а, m. *nut(s)*

го́рло, а, n. *throat*

го́спода́р, -я, m. *host, master of the house*

го́споди́ня, -ї, f. *hostess, mistress of the house*

го́спити́лий, -а, -е; -і, adj. *hospitable*

го́спити́льність, -ности́, inst. sg., -ністю́, f. *hospitality*

го́тель, -ю, m. *hotel*

го́тівка, -и, dat. & loc. sg. -вці, f. *cash, ready money*

го́товий, -а, -е; -і, adj. *ready, prepared*

го́тувати, 1, vb. impf., -ую́, -у́єш *cook*

го́дує, -а, m. *degree*

гра́ти, 1, vb. impf. *play*

гри́б, -а, m. *mushroom*

гри́бний, -а́, -е́; -і́, adj. *mushroom (adj)*

гри́вня, -ї, gen. pl. -вень, f. *hryvnia*

гри́п, -у, m. *flu*

гро́ші, -шей, pl. *money*

груде́нь, -дня, m. *December*

гу́ба, -ї, f. *lip*

гу́ляти, 1, vb. impf. *walk*

гу́мор, -у, m. *humour*

гу́стий, -а́, -е́; -і́, adj. *thick, bushy*

га́нок, -нку, m. *porch*

дава́ти, 1, vb. impf., даю́, да́єш; imp.

дава́й(те)! *give*

давно́ *for a long time*

дале́кий, -а, -е; -і, adj. *distant*

дале́ко *far off*

дале́ко (+ comp. adj.) *far*

да́лі *further, and so on*

да́льший, -а, -е; -і, comp. adj. *further off, more distant*

да́ні, -них, pl. adj. *data*

да́рма! *it doesn't matter!*

дарува́ти, 1, vb. impf., -ую́, -у́єш *give (as a gift)*

да́ти, vb. pf., дам, да́си, да́сть; дамо́, да́сте, да́дуть; imp. да́й(те)! *give*

да́х, -у, loc. sg. на да́ху, m. *roof*

да́ча, -ї, f. *summer house, dacha*

два, m. & n.; дві, f., card. num. *two*

два́дцятий, -а, -е; -і, ord. num. *twentieth*

два́дцять, card. num. *twenty*

двана́дцятий, -а, -е; -і, ord. num. *twelfth*

двана́дцять, card. num. *twelve*

двє́рі, -є́й, inst. -рми́ or -рми́а, pl. *door*

дві́сті, card. num. *two hundred*

дві́чі *twice*

дво́е, coll. num. *two*

дво́значний, -а, -е; -і, adj. *ambiguous*

двокі́мнатний, -а, -е; -і, adj. *two-roomed*

двопо́верховий, -а, -е; -і, adj. *two-storey*

двохсо́тий, -а -е; -і, adj. *two hundredth*

де? *where?*

деба́ти, -ів, pl. *debate*

дев'яно́стий, -а, -е; -і, ord. num. *ninety*

дев'яно́сто, card. num. *ninety*

дев'яте́ро, coll. num. *nine*

дев'я́тий, -а, -е; -і, ord. num. *ninth*

дев'ятисо́тий, -а, -е; -і, ord. num. *nine hundredth*

дев'ятна́дцятий, -а, -е; -і, ord. num. *nineteen*

дев'ятна́дцять, card. num. *nineteen*

дев'ятсо́т, card. num. *nine hundred*

де́в'ять, card. num. *nine*

де́кілька (+ gen.) *several, a few*

декла́рація, -ї, f. *customs declaration form*

де-не́дудь, indef. adv. *anywhere, somewhere*

де́нь, дня, m. *day*

де́нь наро́дження *birthday*

дерево, -а, n. *tree*
 дерев'яний, -а, -е; -і, adj. *wooden*
 дерун, а, m. *potato pancake*
 десерт, -у, m. *dessert*
 десятеро, coll. num. *ten*
 десятий, -а, -е; -і, ord. num. *tenth*
 десять, card. num. *ten*
 десь, indef. adv. *somewhere*
 детальний, -а, -е; -і, adj. *detailed*
 детально *in detail*
 дехто, indef. pron. *someone*
 дещо, indef. pron. *something*; (followed
 by comp. adj. or adv.) *a little (more)*
 деякий, -а, -е; -і, indef. adj. *certain*
 джемпер, -а, m. *jumper*
 джерело, -а, n. *source*
 дзвінок, -нка, m. *call (telephone), ring (at
 the door)*
 дзеркало, -а, n. *mirror*
 дивитися, 2, vb. impf., -влюся, -вищеш
look; watch (film, TV)
 дивовижний, -а, -е; -і, adj. *strange,
 amazing*
 дивувати, 1, vb. impf., -юю, -юеш
surprise
 дивуватися, 1, vb. impf., -ююся, -юешся
 (+ dat.) *be amazed*
 дилегант, -а, m. *amateur*
 дирéктор, -а, m. *director*
 дискéта, -и, f. *floppy disk*
 дитинство, -а, n. *childhood*
 дитячий, -а, -е; -і, adj. *children's*
 діабéт, -у, m. *diabetes*
 діалóг, -у, m. *dialogue*
 дівчина, -и, f. *girl*
 дівчинка, -и, dat. & loc. sg. -нці, gen. pl.
 -нок, f. *little girl*
 діду́сь, -уся, m. *granddad*
 дізнáтися, 1, vb. pf. *find out*
 дійти, 1, vb. pf., -йду́, -йдеш; past tense
 -йшов, -йшла *reach, get to (on foot)*
 діловий, -а, -é, -і, adj. *business (adj.)*
 діста́тися, 1, vb. pf., -ануся, -анешся
get (somewhere)
 діти, -ей, inst. дітьми, pl. *children*
 дія, -ї, f. *act (of a play)*
 для, prep. (+ gen.) *for*
 дмухну́ти, 1, vb. pf., -ну́, -неш *puff*
 Дніпро́, -а, m. *Dnipro*

до, prep. (+ gen.) *to*
 до побáчення! *goodbye*
 до рéчи *by the way, incidentally*
 добá, -ї, f., gen. pl. дiб *twenty-four hours*
 дóбре! *fine!*
 дóбрий, -а, -е; -і, adj. *good, kind*
 добри́день! *hello!*
 дóбрий день! *hello!*
 дóбрó, -а, n. *good*
 добрóбут, -у, m. *prosperity*
 добрóдiй, -я, voc. sg. -іо!, m. *sir*
 добрóдiйка, -и, voc. sg. -ко!, gen. pl.
 -йок, f. *madam*
 дóвгий, -а, -е; -і, adj. *long*
 дóвго *long, for a long time*
 довести́ся, 1, vb. pf., 3rd sg. доведéться;
 past tense довелóся (impers. + dat.)
have to
 дóвший, -а, -е; -і, comp. adj. *longer*
 додóму *home(wards)*
 дозвóлити, 2, vb. pf. (+ dat.) *permit*
 дозвóльте! *let me/us, allow me/us...*
 до́хати, 1, vb. pf., -йду́, -йдеш *reach, get
 as far as*
 доклáдний, -а, -е; -і, adj. *exact, precise*
 документ, -а, m. *document*
 долеті́ти, vb. pf., -ечу́, -ети́ш *arrive (by
 plane)*
 дóля, -ї, f. *fate*
 домашній, -я, -е; -і, adj. *domestic*
 домовитися, 2, vb. pf., -влюся, -вищеш
 (-вля́ться (з + inst.)) *agree, arrange
 (with)*
 дóнька, -и, dat. & loc. sg. -нці, gen. pl.
 -нчок, f. *daughter*
 доповідáти, 1, vb. impf. *report*
 допомагáти, 1, vb. impf. (+ dat.) *help*
 допомóга, -и, dat. & loc. sg. -озі, f. *help,
 assistance*
 допомогті́, 1, vb. pf., -можу́, -можеш,
 past tense, -міг, -могла́ (+ dat.) *help*
 доробі́ти, 2, vb. pf., -блiб, -биш, -блять
finish making/doing
 доробля́ти, vb. impf. *finish making/doing*
 дорóга, -и, dat. & loc. sg. -озі, gen. pl.
 -рiг, f. *road, journey, way*
 дорогий, -а, -é; -і, adj. *dear,
 expensive*
 дóрого *it is expensive*

дорóжчий, -а, -е; -і, comp. adj. *dearer*
 дорóслий, -а, -е; -і, adj. & noun *adult*
 доручі́ти, 2, vb. pf. *entrust*
 дóбóть! *that's enough!*
 дóбi *ill now, so far*
 дóстáвити, 2, vb. pf., -влю́, -вищ,
 -вля́ть *deliver*
 дощ, -у, m. *rain*
 дошiти, 2, vb. impf. (impers.) *be raining*
 дри́бниця, -ї, f. *trifle, small matter*
 дру́г, а, nom. pl. дрyзи, m. *friend*
 дру́гий, -а, -е; -і, ord. num. *second*
 дру́жина, -и, f. *wife*
 дру́жити, 2, vb. impf. *be good friends*
 дру́жний, -я, -е; -і, adj. *friendly, amicable*
 дублiнка, -и, dat. & loc. sg. -нці, gen. pl.
 -нок, f. *leather overcoat*
 дyже *very*
 думáти, 1, vb. impf. (над + inst.) *think;
 ponder on*
 думка, -и, dat. & loc. sg. -мці, gen. pl.
 -нок, f. *idea, thought*
 дурéнь, -рня, m. *fool*
 дурний, -а, -é; -і, adj. *stupid*
 душ, -у, m. *shower*
 дyшевний, -а -е; -і, adj. *spiritual*
 дядько, -а, m. *uncle*
 дякувáти, 1, vb. impf., -ую́, -уеш,
 (+ dat.) *thank*
 дяку́ю! *thank you!*
 еконóмiка, -и, dat. & loc. sg. -ці, f.
economics
 екран, -а, m. *screen*
 екскур́сія, -ї, f. *excursion*
 експрeс-пóшта, -и, f. *express post*
 елeгáнтний, -а, -е; -і, adj. *elegant*
 елeгáнтно *elegantly*
 елeктри́ка, -и, dat. & loc. sg. -ці, f.
electricity
 елeктри́чка, -и, dat. & loc. sg. -ці, gen. pl.
 -нок, f. *electric suburban train*
 елeктроенeргiя, -ї, f. *electricity*
 емо́ция, -ї, f. *emotion*
 європéйський, -а, -е; -і, adj. *European*
 жанр, -у, m. *genre*
 жарко́ *it is hot*
 жарт, -у, m. *joke*

жахлiвий, -а, -е; -і, adj. *terrible*
 жаклiво! *awful!*
 жетóн, а, m. *token*
 живóпис, -у, m. *painting (genre)*
 жи́ти, 1, vb. impf., живí, живíш *live*
 житлó, -а, n. *dwelling*
 життéвий, -а, -е; -і, adj. *life (adj.)*
 життiя́, -я, n. *life*
 жiнка, -и, dat. & loc. sg. -нці, f., gen. pl.
 -нок *woman, wife*
 жiнóчий, -а, -е; -і, adj. *female*
 жóвте́нь, -вня, m. *October*
 жóвтий, -а, -е; -і, adj. *yellow*
 жóден, short form adj., -дна, -дне; -днi
none, no (kind of)
 журнiл, -у, m. *journal*
 журналі́ст, -а, m. *journalist*
 з (із, зі), prep. (+ gen.) *from*
 з (із, зі), prep. (+ inst.) *with*
 за, prep. (+ acc.) *for; during, over (in time
 expressions); beyond; than (after
 comparatives)*
 за, prep. (+ inst.) *behind, beyond, on the
 other side of; according to*
 за Цeльсiєм *centigrade*
 заблукáти, 1, vb. pf. *get lost*
 заборóнений, -а, -е; -і, adj. *forbidden*
 забрáти, 1, vb. pf., -беру́, берeш *take
 (someone off somewhere)*
 забувáти, 1, vb. impf. *forget*
 забути, 1, vb. pf., -уду́, -удеш; imp.
 -бyдь(те)! *forget*
 завдавáти, 1, vb. impf., -даю́, -даeш
cause
 зáвжди *always*
 зáвтра *tomorrow*
 загáльний, -а, -е; -і, adj. *general*
 загасiти, 2, vb., л., -ашу́, -асиш
extinguish, put out
 задовóлення, -я, n. *satisfaction*
 задумáти, 1, vb. pf. *think up*
 зáздросчi, -ив, pl. *envy, jealousy*
 за́хати, 1, vb. pf., -йду́, -йдеш *get
 somewhere (a long way off)*
 займáтися, 1, vb. impf. (+ inst.) *deal
 with, be busy with, go in for*
 зайнятий, -а, -е; -і, adj. *busy*
 зайти́, 1, vb. pf., зайду́, зайдеш; past

tense -йшов, -йшла (по + acc.) *call (for); set (of the Sun)*
 закупівля, -і, f. *purchase in bulk*
 заку́ска, -и, dat. & loc. sg. -нци, gen. pl. -сок, f. *hors d'oeuvre*
 залісина, -и, f. *baled patch*
 залиша́тися, 1, vb. impf. *remain*
 залиши́тися, 2, vb. pf. *remain*
 замо́вити, 2, vb. f., -влю, -виш, -влять *order, reserve, book*
 замо́влення, -я, n. *order*
 замо́вляти, 1, vb. impf. *order, reserve, book*
 замо́вник, -а, m. *person who places an order*
 замо́к, -мкá, m. *lock*
 за́надто *excessively*
 заперечува́ти, 1, vb. impf., -ую, -уеш *object*
 запече́ний, -а, -е; -і, adj. *baked*
 запитáння, -я, n. *question*
 запитáти, 1, vb. pf. *ask (a question)*
 запі́знитися, 2, vb. pf. (на + acc.) *be late (for)*
 запі́знюватися, 1, vb. impf., -ююся, -юєшся (на + acc.) *be late (for)*
 запланова́ний, а, -е; -і, adj. *planned*
 запланува́ти, 1, vb. pf., -юю, -юєш, *plan*
 запо́внити, 2, vb. pf. *complete, fill in*
 запропо́нува́ти, 1, vb. pf., -юю, -юєш *propose, suggest*
 за́просити, 2, vb. pf., -ошу́, -ошиш *invite*
 за́прошення, -я, n. *invitation*
 за́прошувати, 1, vb. impf., -ую, -уеш *invite*
 за́раз *now, at any moment*
 зара́зитися, 2, vb. pf., -ажу́ся, -азишся *get infected*
 заробі́ти, 2, vb. pf., -бло́, -биш, -блять *earn*
 заробі́тна платня́ *wage, salary*
 заробі́ток, -тку, m. *wage, salary*
 заробля́ти, 1, vb. impf. *earn*
 засі́дання, -я, n. *meeting*
 засмі́ятися, 1, vb. pf., -ію́ся, -ієшся *burst out laughing*
 засну́ти, 1, vb. pf., -ну́, -неш *fall asleep*
 зателефонува́ти, 1, vb. pf., -юю, -юєш *phone*

зати́шний, -á, -é; -í, adj. *quiet, peaceful, cosy*
 за́тишно *it is cosy*
 затримува́тися, 1, vb. impf., -уся, -уєшся *be held up, stay*
 захворі́ти, 1, vb. pf., -ію, -ієш *fall ill*
 захво́рювання, -я, n. *ailment*
 за́хід, -ходу, m. *west*
 за́хідний, -а, -е; -і, adj. *western*
 захо́дити, 2, vb. impf., -джу, -диш *come in, enter*
 захо́пити, 2, vb. д., -пшю́, -пиш, -плять *catch*
 заціка́вити, 2, vb. pf., -влю, -виш, -влять (у/в + loc.) *interest (someone in something)*
 за́чиня́ти, 1, vb. impf. *close (transitive)*
 за́чиня́тися, 1, vb. impf. *close (intransitive)*
 за́шарі́тися, 1, vb. pf., -ію́ся, -ієшся *blush*
 збагну́ти, 1, vb. pf., -ну́, -неш *grasp, comprehend*
 збере́гти, 1, vb. pf., -ежу́, -ежеш; past tense *rig, reglá* *preserve*
 збира́тися, 1, vb. impf. *plan, get ready*
 збі́гний, -а, -е; -і, adj. *whipped*
 збі́гати, 1, vb. pf. *run down, pop down*
 збро́я, -і, f. (always sg.) *weapons*
 збудува́ти, 1, vb. pf., -юю, -юєш *build*
 збу́тися, 1, vb. pf., 3rd sg. -у́деться *come true*
 зважа́ти, 1, vb. impf. (на + acc.) *pay attention (to)*
 зва́ти, 1, vb. impf., зву, звеш *call*
 зверта́тися, 1, vb. pf., (до + gen.) *apply (to)*
 звя́кнути, 1, vb. pf., -ну, -неш; past tense *звук, звя́кла* *get used (to)*
 зви́чайний, -а, -е; -і, adj. *usual*
 Звичайно! *Of course!*
 звідки? *where from? whence?*
 звідси́ *from here, hence*
 звідти́ *from there, thence*
 зворо́тний, -а, -е; -і, adj. *return*
 зга́дувати, 1, vb. impf., -ую, -уеш *mention, recall*
 зго́да, -и, f. *agreement*
 Зго́да! *That's agreed!*
 зго́ден, short form adj., -дна, -дне; -дни́

in agreement
 я зго́ден/зго́дна з Ва́ми *I agree with you*
 щина́ти, 1, vb. impf., -даю́, -даєш *let (property)*
 щина́тися, 1, vb. impf. (impers. + dat.), 3rd sg. здається *seem*
 щита́ти, 1, vb. pf., -дам, -дася, -дасть, -дамó, -дасте́, -даду́ть *let (property)*
 здогада́тися, 1, vb. pf. *guess*
 здо́бути *from home*
 здо́ровий, -а, -е; -і, adj. *healthy*
 здо́ров'я, -я, n. *health*
 зеле́ний, -а, -е; -і, adj. *green*
 зеле́нка, -и, dat. & loc. sg. -нци, f. *zelenka (a green antiseptic liquid)*
 зеле́нь, -і, inst. sg. -нню, f. *greenery*
 земля́, -і, f. *ground*
 Земля́, -і, f. *Earth*
 зерні́стий, -а, -е; -і, adj. *granular*
 зза́ду *from behind*
 зима́, -и, f. *winter*
 зичи́ти, 2, vb. impf. *wish*
 зигра́ти, 1, vb. pf. *play*
 зйі́ти, 1, vb. pf., зйі́деш; past tense -йшов, -йшла *ascend, go up; rise (of the sun)*
 зірка, -и, dat. & loc. sg. -рці, gen. pl. зірóк, f. *star*
 зіста́вити, 2, vb. pf., -влю, -виш, -влять *compare*
 зіста́вляти, 1, vb. impf. *compare*
 зї́здити, 2, vb. pf. -ї́жджу, -ї́диш *make a trip*
 зї́сти, vb. pf., ї́м, -ї́си, -ї́сть; ї́мо, -ї́сте, -ї́дять; imp. -ї́ж(те)!; past tense -ї́в, -ї́ла *eat (up)*
 зло́, -а, gen. pl. зол, n. *evil*
 злий, -а, -е; -і, adj. *evil, malicious*
 злі́сть, зло́сті, inst. sg. злі́стю, f. *malice*
 змішува́ти, 1, vb. impf., -ую, -уеш *mix*
 змо́гти, 1, vb. pf., -о́жу, -о́жеш; past tense зміг, змо́гла *be able; manage, succeed*
 зморш́ка, -и, dat. & loc. sg. -шці, gen. pl. -шок, f. *wrinkle*
 знаве́ць, -вця́, m. (+ gen.) *expert (on)*
 знайо́мий, -а, -е; -і, -а, -е; -і, adj. & noun *familiar; [as noun] acquaintance*
 знайті́, 1, vb. pf., -йду́, -йдеш; past tense

-йшов, -йшла *find*
 знак, -а, m. *sign*
 зна́ти, 1, vb. impf. *know*
 знахо́дитися, 1, vb. impf., -джу́ся, -ди́шся *be situated*
 значно́ (+ comp. adj.) *considerably*
 знепа́цька *unawares*
 зніма́тися, 1, vb. impf. *be filmed*
 зня́ти, 1, vb. pf., зніму́, зні́меш *take off (clothes), remove; take a photograph of*
 зовні́шність, -ності, inst. sg. -ні́стю, f. *external appearance*
 золо́тий, -á, -é; -і, adj. *golden*
 зрі́ст, -росту, m. *size*
 зроби́ти, 2, vb. pf., -блю́, -биш, -блять *do, make*
 зрозу́млий, -а, -е; -і, adj. *intelligible*
 зрозу́міти, 1, vb. pf., -ію, -ієш *understand*
 зру́чний, а, -е; -і, adj. *comfortable*
 зру́чно *it is convenient*
 зу́б, -а, m. *tooth*
 зупи́нитися, 2, vb. pf. *stay, stop*
 зупи́нка, -и, dat. & loc. sg. -нци, f. *stop*
 кінце́ва зупи́нка *terminus*
 зустрі́ти, 1, vb. pf., -іну, -інеш; imp. -і́нь(те) *meet*
 зустрі́тися, 1, vb. pf., -іну́ся, -інешся *meet each other*
 зустрі́ньмося! *let's meet!*
 зу́стріч, -і, inst. -ччо, gen. pl. -чей, f. *meeting*
 зустрі́чатися, 1, vb. impf. *meet*
 зустрі́чатися, 1, vb. impf. *meet with each other*
 з'ясо́вувати, 1, vb. impf., -ую, -ує *clarify*

і and
 Іва́но-Франкі́вськ, -а, m. *Ivano-Frankivsk*
 ідеа́льний, -а, -е; -і, adj. *ideal*
 іде́я, -і, f. *idea*
 ікра́, -и, f. *caviare*
 іменни́н, -нін, pl. *nameday*
 іменни́ник, -а, m. *person celebrating nameday*
 імпонува́ти, 1, vb. impf., -юю, -юєш (+ dat.) *inspire respect (in)*

імпортований, -а, -е; -і, adj. *imported*
ім'я, імени, n. *name, first name*
ім'я по батькові *patronymic*
інвестор, -а, m. *investor*
індекс, -у, m. *post code*
ін'єкція, -ї, f. *injection*
іноземний, -а, -е; -ї adj. *foreign*
інститут, -у, m. *institute*
інтелектуальний, -а, -е; -ї, adj. *cultured, polite*
інтерв'ю, n. indecl. *interview*
інтерес, -у, m. *interest*
інфекція, f. *infection*
інформація, -ї, f. *information*
інший, -а, -е; -ї, adj. *other*
існувати, 1, vb. impf., -ю, -єш *exist*
іспанець, -ця, m. *Spaniard (m.)*
Іспанія, -ї, f. *Spain*
іспанка, -и, dat. & loc. sg. -нці, gen. pl. -нок *Spaniard (f.)*
іспит, -у, m. *examination*
італієць, -йця, m. *Italian (m.)*
італійка, -и, dat. & loc. sg. -йці, gen. pl. -йок *Italian (f.)*
Італія, -ї, f. *Italy*
іти, 1, vb. impf., іду, ідеш; imp. іди!
ідти!; past tense ішов, ішла *go (on foot)*
їдальня, -ї, gen. pl. -лень, f. *dining room*
їжа, -ї, f. *food*
їздити, 2, vb. impf., їжджу, їздиш *go, travel, ride*
її, poss. pron. indecl. *her, its* (referring to inanimate f. nouns)
їсти, vb. impf., їм, їси, їсть; їмо, їсте, їдять; imp. їж(те)!; past tense їв, їла *eat*
їх, poss. pron. indecl. *their*
їхати, 1, vb. impf. їду, їдеш *go, travel*
ї and
їого, poss. adj., indecl. *his, its* (with reference to m. nouns)
йод, -у, m. *iodine*
кабачок, -чка, m. *marrow*
кабінет, -у, m. *office, study*
кава, -и, f. *coffee*
казати, 1, vb. impf., -ажу, -ажеш *say*

казка, -и, dat. & loc. sg. -зці, gen. pl. -зок, f. *fairytale*
календар, -я, m. *calendar*
калькулятор, а, m. *calculator*
камінь, -меня, m. *stone*
Канада, -и, f. *Canada*
канадієць, -йця, m. *Canadian (m.)*
канадійка, -и, dat. & loc. sg. -йці, gen. pl. -йок, f. *Canadian (f.)*
канапа, -и, f. *divan*
канікули, -ул, pl. *holidays*
капіталовкладення, -я, n. *capital investment*
карбованець, -нця, m. *karbovanets*
карий, -а, -е; -ї, adj. *hazel (colour of eyes)*
Карпати, gen. -ат, pl. *the Carpathian mountains*
картина, -и, f. *picture*
картинний, -а, -е; -ї, adj. *picture (adj.)*
картка, -и, dat. & loc. sg. -тці, gen. pl. -ток, f. *card*
картопля, -ї, f. *potato(es)*
каса, -и, f. *cash desk*
касір, -а, m. *cashier*
каталог, -у, m. *catalogue*
кашель, -шлю, m. *cough*
квадратний, -а, -е; -ї, adj. *square (adj.)*
квартира, -и, f. *flat*
квитанція, -ї, f. *receipt*
квиток, -тка, m. (до + gen.) *ticket (for)*
квітець, -тня, m. *April*
квітка, -и, dat. & loc. sg. -тці, nom. pl. квіти *flower*
келих, -а, m. *glass (for wine)*
керівний, -а, -е; -ї, adj. *leading*
керівництво, а, n. *management*
керувати, 1, vb. impf., -ю, -єш (+ inst.) *manage, rule*
Київ, Києва, m. *Kyiv*
кілим, -а, m. *carpet, rug*
кирпатий, -а, -е; -ї, adj. *snub-nosed*
кіця, -ї, f. *kitten*
кілька (+ gen.) *several, a few*
кіт, коті, m. *cat*
клімат, -у, m. *climate*
книга, -и, dat. & loc. sg. -йзі, f. *book*
книгарня, -ї, gen. pl. -рень, f. *bookshop*
книжка, -и, dat. & loc. sg. -жці, gen. pl.

-жок, f. *book*
кобза, -и, f. *kobza*
кобзар, -я, m. *kobza player*
ковбаса, -ї, f. *salami, sausage*
ковтати, 1, vb. impf. *swallow*
код, -у, m. *code*
кожний, -а, -е; -ї (also short m. form кожен), adj. *each, every, anyone*
колоти, -готи, pl. *tights*
колега, -и, dat. & loc. sg. -езі, m. or f. *colleague*
коли? when?
коли-небудь, indef. adv. *anytime, ever, some time (or other)*
колись, indef. adv. *sometime ago, at one time*
коліно, -а, n. *knee*
колір, -льору, m. *colour*
колія, -ї, f. *track, platform*
комерційний, -а, -е; -ї, adj. *commercial*
комерція, -ї, f. *commerce*
комора, -и, f. *pantry, storeroom*
компанія, -ї, f. *company*
композитор, -а, m. *composer*
композиція, -ї, f. *composition*
комп'ютер, -а, m. *computer*
комфорт, -у, m. *comfort*
конталія, -ї, f. *lily of the valley*
конверт, -а, m. *envelope*
конкретний, -а, -е; -ї, adj. *concrete*
консул, -а, m. *consul*
консульський, -а, -е; -ї, adj. *consular*
контракт, -у, m. *contract*
контролер, -а, m. *inspector*
контроль, -ю, m. *control*
когніак, -у, m. *cognac*
копілка, -и, gen. pl. -йок, f. *kopiyka (100th part of a hryvnia)*
(NB) nom. pl. копійки, but дві копійки; п'ять копіюк)
коректний, -а, -е; -ї, adj. *correct*
кореспондент, -а, m. *correspondent*
коридор, -у, m. *corridor*
коричневий, -а, -е; -ї, adj. *brown*
короткий, -а, -е; -ї, adj. *short*
коротший, -а, -е; -ї, comp. adj. *shorter*
корпус, -а, m. *block*
костюм, -а, m. *suit*
котлета, -и, f. *cutlet*

котрий, -а, -е; -ї which?
коханий, -а, -е; -ї, adj. *functioning as a noun beloved*
кохання, -я, n. *love*
кохати, 1, vb. impf. *love*
кошт, -у, m. *cost, expense*
коштувати, 1, vb. pf., 3rd sg. *коштує cost*
краб, а, m. *crab*
краватка, -и, dat. & loc. sg. -тці, gen. pl. -ток, f. *tie*
країна, -и, f. *country*
крапля, -ї, gen. pl. -пель, f. *drop*
краса, -ї, f. *beauty*
красивий, -а, -е; -ї, adj. *beautiful, handsome*
кращий, -а, -е; -ї, adj. *better*
краватка, -и, dat. & loc. sg. -тці, gen. pl. -ток, f. *prawn*
кредит, -у, m. *credit*
кредитна картка *credit card*
кременний, -а, -е; -ї, adj. *robust, sturdy*
Крим, -у, loc. sg. у Кримі, m. *Crimea*
кримський, -а, -е; -ї, adj. *Crimean*
крім, prep. (+ gen.) *apart from*
кріплений, -а, -е; -ї, adj. *fortified*
крісло, -а, gen. pl. -сел, n. *armchair*
круглий, -а, -е; -ї, adj. *round*
куди? *where to? whither?*
куди (+ comp. adj.) *far*
куди́сь, indef. adv. *somewhere (to)*
культура, -и, f. *culture*
купе, n. indecl. *compartment*
купити, 2, vb. pf., -п'ю, -пиш, -плять *buy*
купон, -а, m. *coupon (also 'karbovanets')*
купувати, 1, vb. impf., -ю, -єш *buy*
курорт, -у, m. *resort*
курс, у, m. *exchange rate*
куртка, -и, dat. & loc. sg. -тці, gen. pl. -ток, f. *jacket*
кухня, -ї, gen. pl. -хонь, f. *kitchen*
кучерявий, -а, -е; -ї, adj. *curly*
кущ, -а, m. *bush*
лампа, -и, f. *lamp*
ластовиння, -я, n. (always sg.) *freckles*
легкий, -а, -е; -ї, adj. *light, easy*
легко *easily, it is easy*

легковажний, -а, е; -і, adj. *frivolous*
 легший, -а, -е; -і, comp. adj. *lighter, easier*
 лежати, 2, vb. impf., -жy, -жиш *lie*
 летіти, 2, vb. impf., -ечy, -етиш *fly*
 лимон, -а, m. *lemon*
 липень, -ня, m. *July*
 лисий, -а, -е; -і, adj. *bald*
 лист, -а, m. (до + gen.) *letter (to/for)*
 листівка, -и, dat. & loc. sg. -вці, gen. pl. -вок, f. *postcard*
 листопад, -а, m. *November*
 листя, -я, n. *foliage*
 лихоманити, 2, vb. impf. (impers. + dat.) *feel feverish*
 лише *only, just*
 лівий, -а, -е; -і, adj. *left*
 ліворуч *on the left, to the left*
 ліжка, -а, loc. sg. у ліжку, gen. pl. -жок, n. *bed*
 лікар, -я, m. *doctor*
 лікарня, -і, gen. pl. -рень, f. *hospital*
 ліки, -ів, pl. *medicine*
 лікувати, 1, vb. impf., -yю, -yеш *heal*
 ліс, -у, m. *forest*
 літак, -а, m. *plane*
 літати, 1, vb. impf. *fly*
 літо, -а, n. *summer*
 ліфт, -а, m. *lift*
 лічильник, -а, m. *meter*
 лобжа, -і, f. *box (in a theatre)*
 лобжа бенуар *Grand Circle (in a theatre)*
 лобжечка, -и, dat. & loc. sg. -ці, gen. pl. -чок, f. *small spoon, teaspoon*
 лобжка, -и, dat. & loc. sg. -жці, gen. pl. -жок, f. *spoon*
 Луганськ, -а, m. *Luhansk*
 Львів, Львова, m. *Lviv*
 любити, 2, vb. impf., -блю, -биш, -блять *love, like*
 любов, -і, inst. sg. -ов'ю, f. *love*
 люди, -дэй, inst. -дямі, pl. *people*
 люстра, -и, f. *chandelier*
 лютий, -ого, m. adj. functioning as noun *February*
 лялька, -и, dat. & loc. sg. -льці, gen. pl. -льок, f. *doll*
 мабуть *perhaps, maybe*

магазин, -у, m. *shop*
 магнітофон, -а, m. *tape recorder*
 мадера, -и, f. *madeira*
 майбутнє, -нього, n. adj. functioning as noun *the future*
 майбутній, -я, -е; -і, adj. *future*
 майдан, -у, m. *square*
 майже *almost, nearly*
 майонез, -у, m. *mayonnaise*
 маленький, -а, -е; -і, adj. *little, small*
 малий, -а, -е; -і, adj. *little, small*
 малиновий, -а, -е; -і, adj. *crimson*
 мало (+ gen.) *few, little*
 малювати, 1, vb. impf., -юю, -юеш *paint*
 маляр, -а, m. *painter (house)*
 мама, -и, f. *mother, mummy*
 манера, -и, f. *manner*
 маринований, -а, -е; -і, adj. *marinated*
 марка, -и, dat. & loc. sg. -рці, gen. pl. -рок, f. *postage stamp*
 маршрут, -у, m. *route*
 масаж, -у, m. *massage*
 масло, -а, n. *butter*
 математик, -а, m. *mathematician*
 математика, -и, dat. & loc. sg. -иці, f. *mathematics*
 мати, 1, vb. impf. *have*
 мати рацію *be right*
 матч, -у, m. *match (sporting)*
 машина, -и, f. (coll.) *car*
 меблі, -ів, pl. *furniture*
 мед, -у, loc. sg. на медy, m. *honey*
 менше (+ gen.) *fewer, less*
 менший, -а, -е; -і, comp. adj. *smaller*
 меню, n. indecl. *menu*
 мережа, -і, f. *net(work)*
 мета, -й, f. *aim, purpose*
 метр, -а, m. *metre*
 метро, n. indecl. *underground railway*
 мешкати, 1, vb. impf. *live, dwell*
 ми, pers. pron., acc., gen. & loc. nas. dat. нам, inst. нами *we*
 минулий, -а, -е; -і, adj. *last*
 мистецтво, -а, n. *art*
 митний, -а, -е; -і, adj. *customs (adj.)*
 митниця, -і, f. *customs*
 між, prep. (+ inst.) *between*
 міжнародний, -а, -е; -і, adj.

international
 мій, m., моя, f., моє, n.; мої, pl., poss. pron. *my, mine*
 мікстура, -и, f. *liquid medicine, mixture*
 міліція, -ї, f. *police*
 мільйон, -а, m., card, num. *million*
 мільйонний, -а, -е; -і, ord. num. *millionth*
 міністерство, -а, n. *ministry*
 міністр, -а, m. *minister*
 міркування, -я, n. *consideration*
 місто, -а, n. *town, city*
 місце, -я, n. *place; seat (in a theatre)*
 місцевий, -а, -е; -і, adj. *local*
 місяць, -ця, m. *month*
 міцний, -а, -е; -і, adj. *powerful, strong*
 міць, міцці, inst. sg., міццю, f. *might, power*
 мова, -и, f. *language*
 могли, 1, vb. impf., можу, можеш; past tense *mir, moglá can, be able*
 модернізація, -ї, f. *modernisation*
 модернізувати, 1, vb. impf., -yю, -yеш *modernise*
 модний, -а, -е; -і, adj. *fashionable*
 може бути *maybe, perhaps*
 можливий, -а, -е; -і, adj. *possible*
 можливість, -ості, inst. sg. -істю, f. *possibility*
 можливо *possibly*
 можна *it is possible*
 молодий, -а, -е; -і, adj. *young*
 молодший, -а, -е; -і, adj. *youngest*
 молоко, -а, n. *milk*
 море, -я, n. *sea*
 мороз, -у, m. *frost*
 морозиво, -а, n. *ice cream*
 морозити, 2, vb. impf., -о́жу, -о́зиш *chill (also used as impers.)*
 мрячати, 2, vb. impf. (impers.) *drizzle*
 музика, -и, dat. & loc. sg. -ці, f. *music*
 музикант, -а, m. *musician*
 мушкет, 2, vb. impf., -yшу, -yшиш *must, have to*
 м'якш, -и, dat. & loc. sg. -ці, f. *fly*
 м'який, -а, -е; -ї, adj. *soft*
 м'якість, -кості, inst. sg. -кістю, f. *softness, tenderness*
 м'ясний, -а, -е; -ї, adj. *meat (adj.)*
 м'ясо, -а, n. *meat*
 на, prep. (+ acc.) *to*
 на все добре! *all the best!*
 на жаль *unfortunately*
 на мою думку *in my opinion*
 на, prep. (+ loc.) *at*
 набагато (+ comp. adj.) *much*
 набережна, -ої, adj. functioning as f. noun *embankment*
 наважитися, 2, vb. pf. *dare, resolve*
 навесні *in spring*
 навіть *even*
 навколо, prep. (+ gen.) *around*
 навчитися, 2, vb. pf. *learn*
 нагода, -и, f. *occasion*
 нагорі *upstairs*
 над, prep. (+ inst.) *over, above*
 надавати, 1, vb. impf., -даю, -даєш (+ gen.) *give (a lot of something)*
 надати *in the future*
 надзвичайно *extraordinarily*
 надовго *for long*
 назад *backwards, to the rear*
 назва, -и, f. *name*
 наївний, -а, -е; -і, adj. *naive*
 найбільш (+ adj.) *most*
 найбільше *most of all*
 найбільший, -а, -е; -і, super. adj. *biggest*
 найбільшчим часом *in the very near future*
 найгірший, -а, -е; -і, super. adj. *worst*
 найдавніший, -а, -е; -і, super. adj. *oldest, most ancient*
 найкращий, -а, -е; -і, super. adj. *best, very best*
 наймати, 1, vb. impf. *rent*
 найменш (+ adj.) *least*
 найменший, -а, -е; -і, super. adj. *smallest*
 найняти, vb. pf., -йму, -ймеш *rent*
 налагодити, 2, vb. pf., -джу, -диш *arrange*
 налити, 1, vb. pf., -ллю, -ллєш *pour (out)*
 напевно *probably, for sure*
 написати, 1, vb. pf., -ишу, -ишеш *write*
 напій, -пою, m. *beverage, drink*
 наприклад *for example*
 напружений, -а, -е; -і, adj. *busy*
 наркотичний, -а, -е; -і, adj. *narcotic*
 наробити, 2, vb. pf., -блю, -биш, -блять

make (a lot of)
 наробитися, 2, vb. pf., -бл'юся, -бишся,
 -бляться *overwork oneself*
 наробляти, 1, vb. impf. *make (a lot of)*
 нароблятися, 1, vb. impf. *overwork oneself*
 народ, -у, m. *people, nation*
 народження, -я, n. *birth*
 народити, 2, vb. pf., -джу, -диш *give birth to*
 народитися, 2, vb. pf., дж'юся, -дишся
be born
 наскільки *as far as*
 настільки *to such an extent*
 настільний, -а, -е; -і, adj. *table (adj.)*
 настрій, -рою, m. *mood*
 наступний, -а, -е; -і, adj. *next*
 натиснути, 1, vb. pf., -ну, -неш (на +
 acc.) *press (on)*
 натуральний, -а, -е; -і, adj. *natural*
 наука, -и, f. *science*
 науковець, -вця, m. *scientist*
 науковий, -а, -е; -і, adj. *scientific*
 національний, -а, -е; -і, adj. *national*
 начальник, -а, m. *manager, head*
 наш, -а, -е; -і, poss. pron. *our, ours*
 не *not*
 не видно (+ gen.) *...is/are not visible*
 не той, ... *wrong*
 небо, -а, nom. pl. небеса, gen. pl. небес,
 n. *sky*
 невже? *is it really possible?*
 невинний, -а, -е; -і, adj. *innocent*
 невисокий, -а, -е; -і, adj. *short*
 недалёко (від) *not far (from)*
 неділя, -і, f. *Sunday*
 нежить, -ю, m. *cold (in the head)*
 незабаром *soon*
 незалежний, -а, -е; -і, adj. *independent*
 незалежно від (+ gen.) *independently of*
 незвичайний, -а, -е; -і, adj. *unusual*
 незмінний, -а, -е; -і, adj. *unchanged*
 неодмінно *without fail*
 неодружений, -а, -е; -і, adj. *unmarried*
 непогано *not bad*
 неправда, -и, f. *falsehood*
 несподіваний, -а, -е; -і, adj. *unexpected*
 несті, 1, vb. impf., -с'ю, -с'еш; past tense
 ніс, неслá *carry*

нехай... *may...*
 нещасливий, -а, -е; -і, adj. *unlucky*
 нещасний, -а, -е; -і, adj. *unhappy*
 нещасний випадок *accident*
 нещодавно *recently*
 нижній, -я, -е; -і, adj. *lower*
 нижчий, -а, -е; -і, comp. adj. *lower*
 низький, -á, -é, -í, adj. *low*
 низько *low*
 ні *no*
 ніде, neg. adv. *nowhere*
 ніде, neg. adv. *there is nowhere*
 ніж *than (after comparatives)*
 ніж, ножа, m. *knife*
 нікого, neg. pron. *there is no-one*
 ніколи, neg. adv. *never*
 ніколи, neg. adv. *there is no time*
 нікуди, neg. adv. *nowhere (to)*
 нікуди, neg. adv. *there is nowhere (motion)*
 німець, -мця, m. *German (m.)*
 Німеччина, -и, f. *Germany*
 німкеня, -і, f. *German (f.)*
 ніс, носа, m. *nose*
 ніхто, neg. pron. *no-one, nobody*
 нічого, neg. pron. *there is nothing*
 Нічого! *It doesn't matter!*
 ніщо, neg. pron. *nothing*
 ніякий, -а, -е; -і, neg. adj. *no (kind of)*
 новий, -á, -é; -í, adj. *new*
 новина, -и, f. *news*
 ногá, -и, dat. & loc. sg. -озі, gen. pl. ніг, f.
leg, foot
 ножиці, -иць, pl. *scissors*
 номер, -а, m. *room (in a hotel)*
 нормально! *OK!*
 носити, 2, vb. impf., -ош'у, -ошиш *carry, wear*
 нудити, 2, vb. impf. (impers. + acc.) *feel sick*
 нудний, -á, -é; -í, adj. *boring*
 о (об), prep. (+ loc.) *at (in clock time phrases)*
 обережний, -а, -е; -і, adj. *careful*
 об'їдвa, m. & n.; об'їдвi, f. *both*
 об'їд, -у, m. *lunch*
 об'їдати, 1, vb. impf. *have lunch*
 обладнання, -я, n. *equipment*
 обличчя, -я, n. *face*

обмін, -у, m. *exchange*
 обов'язковий, -а, -е; -і, adj. *compulsory*
 обов'язково *it is compulsory*
 ображатися, vb. impf. *be offended*
 ові! *you don't say!*
 овочівий, -а, -е; -і, adj. *vegetable (adj.)*
 огірок, -ркá, m. *cucumber*
 оглянути, 1, vb. pf., -ну, -неш *examine, look over*
 оголосити, 2, vb. pf., -ош'у, -ошиш
announce
 оголошення, -я, n. *advertisement, small ad*
 одержати, 2, vb. pf., -жу, -жиш *get, obtain*
 одержувати, 1, vb. impf., -ую, -уеш *get, obtain*
 Одеса, -и, f. *Odesa*
 один, m.; одна, f.; одне, n., card. num.
one
 один одного (m. + m.); одна одну (f. + f.);
 одне одного (m. + f.) *one another*
 одинадцятий, -а, -е; -і, ord. num.
eleventh
 одинадцять, card. num. *eleven*
 однак *however*
 однокімнатний, -а, -е; -і, adj. *one-roomed*
 одразу (відразу) *at once*
 одружений, -а, -е; -і, adj. *married*
 одружитися, 2, vb. pf., *get married (man to a woman)*
 одужання, -я, n. *recovery*
 одяг, -у, m. *clothing*
 одягати, 1, vb. impf. *dress (someone)*
 одягатися, 1, vb. impf. *dress oneself, get dressed*
 озеро, -а, n. *lake*
 ознайомитися, 2, vb. pf., -млюся,
 -мишся, -млються (з + inst.)
familiarise oneself (with)
 око, -а, nom. pl. очі, gen. pl. -ч'ей, inst. pl.
eyes
 окремі, -а, -е; -і, adj. *separate*
 овсяноточий, -а, -е; -і, adj. *velvet*
 окуляри, -ів, pl. *glasses*
 олівень, -вiй, m. *pencil*
 оме'лет, -у, m. *omelette*
 ой *over there (is/are)*

онук, -а, m. *grandson*
 онучка, -и, dat. & loc. sg. -чці, gen. pl.
 -чок, f. *granddaughter*
 операція, -ї, f. *operation*
 описати, 1, vb. pf., -иш'у, -ишеш
describe
 оранжевий, -а, -е; -і, adj. *orange (colour)*
 освіта, -и, f. *education*
 оселідець, -дця, m. *herring*
 осетрина, -и, f. *sturgeon*
 осетровий, -а, -е; -і, adj. *sturgeon (adj.)*
 осінь, осені, inst. sg. осінню, f. *autumn*
 особливий, -а, -е; -і, adj. *special*
 останній, -я, -е; -і, adj. *last, final*
 ось *here is*
 от *here, there, behold! look!*
 óтже *so, well then!*
 офіціант, -а, m. *waiter*
 офіціантка, -и, dat. & loc. sg. -тці, gen.
 pl. -ток, f. *waitress*
 офіційний, -а, -е; -і, adj. *official*
 оформити, 2, vb. pf., -млю, -миш,
 -млять *obtain (a visa)*
 охолодити, 2, vb. pf., -джу, -диш *cool down*
 очерет, -у, m. *reeds*
 па! *bye-bye!*
 пагорб, -а, m. *hill*
 пальто, n. indecl. *overcoat*
 пампушка, -и, dat. & loc. sg. -шці, gen.
 pl. -шók, f. *garlic bun*
 пам'ятати, 1, vb. impf. *remember*
 пам'ятка, -и, dat. & loc. sg. -тці, f.
monument
 пам'ятка архітектури *listed building*
 пан, -а, voc. pane!, m. *Mr*
 пані, f. indecl. *Mrs*
 папір, -пера, m. *paper (document)*
 папір, -перу, m. *paper (material)*
 папірець, -рця, m. *sheet of paper*
 папка, -и, dat. & loc. sg. -пці, gen. pl.
 -пок, f. *file, folder*
 пара, -и, f. *pair*
 парасолька, -и dat. & loc. sg. -льці, gen.
 pl. -льок, f. *umbrella*
 парламент, -у, m. *parliament*
 пароплав, -а, m. *steamer*
 партёр, -у, m. *stalls (in a theatre)*

поїзд, -а, m. *train*
 поїздка, -и, dat. & loc. sg. -дці, f. *trip*
 поїсти, vb. pf., -їм, -їси, -їсть: -їмо,
 -їсте, -їдять; imp. -їж(те)!: past tense
 -їв, -їла *have a bite to eat*
 поїхати, 1, vb. pf., -їду, -їдеш *set off,
 make a trip*
 показати, 1, vb. pf., -ажу, -ажеш *show*
 поки *while*
 поки не (+ pf. verb) *until*
 поки що *for the time being*
 покладати, 1, vb. impf. *put, place*
 покласти, 1, vb. pf., -аду, -адеш; past
 tense -ав, -ала *put, place*
 полагодити, 2, vb. pf., -джу, -диш *settle*
 поламатися, 1, vb. pf. *break down*
 поле, -я, n. *field*
 полегшити, 2, vb. pf. *make easier*
 полєжати, 1, vb. pf., -жу, -жиш: imp.
 -лєж(те)! *have a lie-down*
 полиця, -і, f. *shelf; berth*
 поліклініка, -и, dat. & loc. sg. -ці, f.
health centre
 полуниця, -і, f. *strawberry*
 полюбіти, 2, vb. pf., -блю, -биш,
 -блять *become fond of*
 поляк, -а, m. *Pole (m.)*
 Польща, -і, f. *Poland*
 помідор -а, m. *tomato*
 поміняти, 1, vb. pf. *change*
 поміряти, 1, vb. pf. *try on (clothing)*
 помітити, 2, vb. pf., -ічу, -ітиш *notice*
 помічник, -а, m. *assistant, helper*
 понеділок, -лка, m. *Monday*
 пообідати, 1, vb. pf. *have some lunch*
 попереду *in front*
 поплавати, 1, vb. pf. *have a swim*
 попросити, 2, vb. pf., -ошу, -ошиш *ask
 for, request; ask (somebody to do
 something)*
 порá, -я, f. *proper time*
 порá року *season*
 порівняння, -я, n. *comparison*
 порошок, -шкy, m. *powder*
 портвейн, -у, m. *port (drink)*
 поруч *close by*
 поряд із (+ inst.) *alongside*
 посада, -и, f. *position*
 посадка, -и, dat. & loc. sg. -дці, f. *landing*

(of an aircraft)
 поселитися, 2, vb. pf., *settle in (eg. in a
 hotel room)*
 посередині *in the middle*
 посередник, -а, m. *agent*
 посильний, -а; -і, adj. *functioning as noun
 delivery person*
 послуга, -и, dat. & loc. sg. -узі, f. *service,
 favour*
 посмішка, -и, dat. & loc. sg. -шці, gen. pl.
 -шок, f. *smile*
 поснідати, 1, vb. pf. *have breakfast*
 посольство, -а, n. *embassy*
 поспати, 2, vb. pf., -плю, -пийш, -плять
get some sleep
 поспішати, 1, vb. impf. *hurry, be in a
 hurry*
 поставити, 2, vb. pf., -влю, -виш,
 -влять; imp. -став(те)! *place, put*
 поставка, -и, dat. & loc. sg. -вці, gen. pl.
 -вок, f. *delivery*
 постаратися, vb. pf. *try*
 постіль, -телі, inst. sg. постілю ог
 постєлено, f. *bedding*
 посуд, -у, m. *crocery*
 потім *then, later*
 потребувати, 1, vb. pf., -ую, -уєш
 (+ gen.) *demand, need*
 потрібний, -а, -е; -і, adj. (для + gen.)
 (also short m. form потрібен) *necessary
 (for)*
 потяг, -а, m. *train*
 потягати, 1, vb. pf., -гну, -гнеш *pull*
 почати, 1, vb. pf., -чну, -чнеш *begin*
 почáток, -тку, m. *beginning*
 почека́ти, 1, vb. pf. *wait for a bit*
 почина́тися, 1, vb. impf. *begin (intrans.)*
 почувати, 1, vb. impf. *feel*
 почуття, -я, n. *feeling*
 пошиття, -я, n. *sewing*
 пошта, -и, f. *post*
 пошастити, 2, vb. pf. (impers. + dat.) *be
 lucky*
 мені пошастило *I had a stroke of luck*
 пояснити, 2, vb. pf. *explain*
 правда, -и, f. *truth*
 правий, -а, -е; -і, adj. *right*
 право, -а, n. (на + acc.) *right (to)*
 праворуч *on the right, to the right*

прапор, -а, m. *flag*
 працівниця, -і, f. *official (f.)*
 працювати, 1, vb. impf., -юю, -юєш
work
 праця, -і, f. *work*
 предмет, -а, m. *item, object*
 представити, 2, vb. pf., -влю, -виш,
 -влять *introduce (someone)*
 представник, -а, m. *representative*
 прем'єра, -и, f. *first night of a play*
 прєса, -и, f. *press*
 прибігати, 1, vb. impf. *come running*
 прибігти, 2, vb. pf., -іжy, -іжйш: past
 tense -біг, -бігла *come running*
 прибувати, 1, vb. impf. *arrive*
 привабливий, -а, -е; -і, adj. *attractive*
 приватний, -а, -е; -і, adj. *private*
 привезти, 1, vb. pf., -зy, -зєш; past tense
 -віз, -вєзла *bring (by transport)*
 привіт! *hi!*
 привітання, -я, n. *greetings*
 привітати, 1, vb. pf. (з + inst.) *welcome;
 congratulate (on)*
 привозити, 2, vb. impf., -ожу, -ожиш
bring (by transport)
 приголомшити, 2, vb. pf. *stun, amaze*
 приготувати, 1, vb. pf., -ую, -уєш
prepare, get ready
 пригощатися, 1, vb. impf. *help oneself*
 приємний, -а, -е; -і, adj. *pleasant, nice*
 приємність, -ності, inst. sg. -ністю, f.
pleasure
 приємно *it is nice*
 приземлення, -я, n. *landing*
 приїжджати, 1, vb. impf. *come, arrive (by
 transport)*
 приїзд, -у, m. *arrival*
 приїждіти, 2, vb. impf., -їжджy, -їздіш
come, arrive (by transport)
 приїхати, 1, vb. pf., -їду, -їдеш *come,
 arrive*
 приїняти, 1, vb. pf., -їмy, -їмєш
receive, accept, take
 прийом, -у, m. *reception*
 прийти, 1, vb. pf., -йдy, -йдєш past tense
 -йшов, -йшла *come, arrive (on foot)*
 приклад, -у, m. *example*
 прикордонник, -а, m. *frontier guard*
 прикраса, -и, f. *ornament*

прилетіти, 2, vb. pf., -єчy, -єтиш *come,
 arrive (by plane)*
 прилітати, 1, vb. impf. *come, arrive (by
 plane)*
 принести, 1, vb. pf., -сy, -сєш: past tense
 -ніс, -несла *bring (on foot)*
 приносити, 2, vb. impf., -ошу, -ошиш
bring (on foot)
 припинити, 2, vb. pf. *stop (doing
 something)*
 природа, -и, f. *nature*
 приходити, 2, vb. impf., -джу, -диш
come, arrive (on foot)
 приятель, -я, m. *friend*
 приятелька, -и, dat. & loc. sg. -льці, gen.
 pl. -льок, f. *friend (female)*
 приятелювати, 1, vb. impf., -юю, -юєш
be friends
 прізвище, -а, n. *surname*
 про, prep. (+ acc.) *about*
 проаналізувати, 1, vb. pf., -ую, -уєш
analyse
 пробачити, 2, vb. pf., imp. -бач(те)!
forgive, excuse
 пробігати, 1, vb. impf. *run past*
 пробігти, 2, vb. pf., -іжy, -іжйш: past
 tense -біг, -бігла *run past*
 проблема, -и, f. *problem*
 пробuти, 1, vb. pf., -уду, -удєш *spend
 time*
 провєстй, 1, vb. pf., -єдy, -єдєш; past
 tense -вів, -вєла *escort, convey*
 провідник, -а, m. *sleeping-car attendant
 (male)*
 провідниця, -і, -f. *sleeping-car attendant
 (female)*
 провóдити, 2, vb. impf., -джу, -диш
escort, convey
 провóлок, -лка, m. *lane*
 програма, -и, f. *programme*
 прогулянка, -и, dat. & loc. sg. -ці, gen. pl.
 -нок, f. *walk*
 продавати, 1, vb. impf., -аю, -аєш *sell*
 продаж, -у, loc. sg. (в) *продажу, m. sale*
 продати, vb. pf., -дам, -дася, -дасть;
 -дамó, -дастє, -дадуть *sell*
 продовження, -я, n. *continuation*
 продовжити, 2, vb. pf. *continue*
 продукти, -ів, pl. *food*

проєкт, -у, м. *project*
 проїжджати, 1, vb. impf. *drive past/through*
 проїздити, 2, vb. impf., -їжджý, -їздиш *drive past/through*
 проїзний квиток *travel pass*
 проїхати, 1, vb. pf., -їду, -їдеш *drive past/through*
 пройти, 1, vb. pf., -йду, -йдеш: past tense -йшов, -йшла *pass (through)*
 пролетіти, 2, vb. pf., -ечу, -етиш *fly past/through*
 пролітати, 1, vb. impf. *fly past/through*
 пропозиція, -ї, f. *proposal*
 пропонувати, 1, vb. impf., -ую, -уєш *propose*
 пропустити, 2, vb. pf., -ущу, -устиш *miss*
 проробити, 2, vb. pf., -блю, -биш, -блять *spend time working*
 проробляти, 1, vb. impf. *spend time working*
 просити, 2, vb. impf. -ошу, -ошиш *ask for, request*
 проспект, -у, м. *avenue*
 просто *simply*
 протє *however*
 проти, prep. (+ gen.) *against*
 профєсор, -а, voc. -pe!, m. *professor*
 профіль, -ю, м. *profile*
 прохання, -я, п. *request*
 проходити, 2, vb. impf., -джу, -диш *pass, go through*
 прохолодний, -а, -е; -і, adj. *cool*
 прохолодно *it is cool*
 прочитати, 1, vb. pf. *read (through)*
 прояснення, -я, п. *clear period*
 прями́й, -а, -є; -ї, adj. *straight, direct*
 прями́о *straight (ahead)*
 пульс, -у, м. *pulse*
 пункт, -у, м. *point, spot, place*
 пункт обміну *bureau de change*
 пухкий, -а, -є; -ї, adj. *chubby*
 пшениця, -ї, f. *wheat*
 п'ятдесят, card. num. *fifty*
 п'ятдесятий, -а, -е; -ї, ord. num. *fiftieth*
 п'ятеро, coll. num. *five*
 п'ятий, -а, -е; -ї, ord. num. *fifth*
 п'ятисотий, -а, -е; -ї, ord. num. *five*

hundredth
 п'ятнадцятий, -а, -е; -ї, ord. num. *fifteenth*
 п'ятнадцять, card. num. *fifteen*
 п'ятниця, -ї, f. *Friday*
 п'ятсот, card. num. *five hundred*
 п'ять, card. num. *five*
 радіий, -а, -е; -ї, adj. (+ dat.) *glad*
 радісний, -а, -е; -ї, adj. *joyful*
 радість, -дості, inst. sg. -дістю, f. *joy*
 радіти, 1, vb. impf., -ію, -ієш *be pleased*
 radoші, -ів, pl. *joy, happiness*
 раз, -у, м. *time*
 разом із (+ gen.) *together with*
 район, -у, м. *district*
 рана, -ни, f. *wound*
 ранок, -нку, м. *morning*
 раптом *suddenly*
 рахунок, -нка, м. *bill*
 реєстратура, -и, f. *registration*
 рейс, -у, м. *journey, flight*
 реклама, -и, f. *advertising, advertisement*
 рентген, -у, м. *X-ray*
 ресторán, -у, м. *restaurant*
 рецєпт, -а, м. *prescription*
 речовина, -ї, f. *substance*
 риба, -и, f. *fish*
 рибний, -а, -е; -ї, adj. *fish (adj.)*
 риболовля, -ї, f. *fishing*
 ринок, -нку, loc. sg. -нку, м. *market*
 рис, -у, м. *rice*
 рідкісний, -а, -е; -ї, adj. *rare, unusual*
 різати, 1, vb. impf., ріжу, ріжеш *cut*
 Різдво, -а (Різдво Христове), п. *Christmas*
 рік, ро́ку, м. *year*
 ріка, -ї, dat. & loc. sg. річи, f. *river*
 річ, річі, inst. sg. річю, gen. pl. речей, f. *thing*
 до річі *by the way*
 річка, -и, dat. & loc. sg. -чи, gen. pl. -чок, f. *river, stream*
 річковий вокзал *landing stage*
 річний, -а, -є; -ї, adj. *annual*
 річниця, -ї, f. *anniversary*
 робити, 2, vb. impf., -блю, -биш, -блять *do, make*

робітник, -а, м. *worker*
 робота, -и, f. *work*
 родина, -и, f. *family (extended)*
 рожевий, -а, -е; -ї, adj. *rosy, pink*
 розважливий, -а, -е; -ї, adj. *thoughtful, careful*
 розвивати, 1, vb. impf. *develop*
 розгляд, -у, м. *inspection, scrutiny*
 розібратися, 1, vb. pf., -зберуся, -зберешся (в + loc.) *make sense (of), understand*
 розказати, 1, vb. pf., -ажу, -ажеш; imp. -кажі!, -кажіть! *tell*
 розклад, -у, м. *timetable*
 розлучитися, 2, vb. pf., (з + inst.) *get divorced (from)*
 розмова, -и, f. *conversation*
 розмовляти, 1, vb. impf. *speak, converse*
 розповідати, 1, vb. impf. *tell, relate, narrate*
 розповідь, -ї, inst. sg. -ддю, f. *account (of events)*
 розпочати, 1, vb. pf., -чну, -чнеш *begin*
 розраховувати, 1, vb. impf., -ую, -уєш *reckon*
 розраховуватися, 1, vb. impf., -уюся, -уєся *pay, settle up*
 розрахунок, -нку, м. *calculation*
 розробити, 2, vb. pf., -блю, -биш, -блять *work out, draw up*
 розсудливий, -а, -е; -ї, adj. *prudent, sensible*
 розум, -у, м. *reason, mind*
 розуміти, vb. impf., -ію, -ієш *understand*
 розумний, -а, -е; -ї, adj. *intelligent, clever*
 роль, -ї, inst. sg. ро́лю, f. *role*
 романтичний, -а, -е; -ї, adj. *romantic*
 Росія, -ї, f. *Russia*
 російнин, -а, nom. pl. росіяни, gen. pl. росіян *Russian (m.)*
 російнка, -и, dat. & loc. sg. -ці, gen. pl. -чок, f. *Russian (f.)*
 росли́на, -и, f. *plant*
 рудий, -а, -є; -ї, adj. *red (of hair)*
 рука, -ї, dat. & loc. sg. руці, f. *hand, arm*
 Румунія, -ї, f. *Romania*

рум'яний, -а, -е; -ї, adj. *ruddy*
 рúчка, -и, dat. & loc. sg. -чи, gen. pl. -чок, f. *pen*
 ряд, -у, loc. sg. (у)рядý/ряді, м. *row*
 сад, -у, loc. у саду, м. *garden*
 салát, -у, м. *salad*
 салóн, -у, м. *salon*
 сам, emphatic pron. (one)self *саме precisely*
 сáмий, -а, -е; -ї, emphatic adj. *very*
 самостійний, -а, -е; -ї, adj. *self-reliant*
 светр, -а, м. *sweater*
 свинина, -и, f. *pork*
 свідчення, -я, п. *evidence*
 свіжий, -а, -е; -ї, adj. *fresh*
 свій, м.; своя, f.; своє, n.; свої, pl. *my, your, his, her, our, their (own)*
 світ, -у, м. *world*
 світовий, -а, -є, -ї, adj. *world (adj.)*
 світлий, -а, -е; -ї, adj. *bright, light*
 свічка, -и, dat. & loc. sg. -чи, gen. pl. -чок, f. *candle*
 своєрідний, -а, -е; -ї, adj. *original, unique*
 свято, -а, п. *festival*
 святковий, -а, -е; -ї, adj. *festive*
 святкування, -я, п. *celebration*
 святкувати, 1, vb. impf., -ую, -уєш *celebrate*
 себе, reflexive pron., no nom., acc. & gen. себе, dat. & loc. собі, inst. собою *self*
 сезон, -у, м. *season*
 секрет, -у, м. *secret*
 секретар, -я, м. *secretary*
 секунда, -и, f. *second*
 село, -а, gen. pl. сіл, n. *village*
 сє́меро, coll. num. *seven*
 семисотий, -а, -е; -ї, ord. num. *seven hundredth*
 сервєтка, -и dat. & loc. sg. -ти, gen. pl. -ток, f. *serviette*
 сервіз, -у, м. *service (of crockery)*
 сєрдитися, vb. impf., -джуся, -дишся (на + acc.) *be angry (with)*
 серєда, -ї, f. *Wednesday*
 середній, -я, -е; -ї, adj. *middle, medium*
 серєжка, -и dat. & loc. sg. -ці, gen. pl. -жок, f. *earring*

серйозний, -а, -е; -і, adj. *serious*
 сёрпень, -пя, м. *August*
 сёрце, -я, gen. pl. сёрдць or сёрць, н.
heart
 сестра́, -ї, gen. pl. сестёр, f. *sister*
 сигарета́, -и, f. *cigarette*
 сильний, -а, -е; -і, adj. *strong*
 син, -а, м. *son*
 синій, -я, -е; -і, adj. *blue, dark blue*
 сир, -у, м. *cheese*
 сидати, 1, vb. impf. *sit down*
 сік, соку, loc. sg. у соку́, м. *juice*
 сім, card. num. *seven*
 сімдесят, card. num. *seventy*
 сімдеся́тий, -а, -е; -і, ord. num.
seventieth
 сімна́дцятий, -а, -е; -і, ord. num.
seventeenth
 сімна́дцять, card. num. *seventeen*
 сімсот, card. num. *seven hundred*
 Сімферополь, -я, м. *Simferopol*
 сім'я́, -ї, f. *family*
 сірий, -а, -е; -і, adj. *grey*
 сісти, 1, vb. pf., сяду, сядеш *sit down*
 сісти на (+ acc.) *get on (means of transport)*
 січень, -чня, м. *January*
 ска́ржитися, 2, vb. impf. (на + acc.)
complain (of)
 ска́терка, -и, dat. & loc. sg. -рці, gen. pl.
 -рoк, f. *tablecloth*
 скеля́, -ї, f. *rock, cliff*
 скі́льки? *how many?*
 скла́сти, 1, vb. pf., -аду́, -аде́ш: past
 tense -ав, -ала *put together, form*
 скля́нка, -и, dat. & loc. sg. -нці, gen. pl.
 -но́к, f. *glass (for drinking)*
 ско́ро *soon*
 скучи́ти, 2, vb. pf., (за + inst.) *miss, long for*
 сла́бість, -бості, inst. sg. -бістю, f.
weakness
 слайд, -а, м. *slide (photographic)*
 слід (+ dat.) *ought, should*
 словник, -а́, м. *dictionary*
 сло́во, -а, gen. pl. слів, н. *word*
 службо́вий, -а, -е; -і, adj. *official*
 служи́ти, 2, vb. impf. *serve*
 слухати, 1, vb. impf. *listen*

слу́шний, -а, -е; -і, adj. *proper, reasonable*
 слю́сар, -я, м. *plumber*
 смагля́вий, -а, -е; -і, adj. *swarthy, tanned*
 сма́жений, -а, -е; -і, adj. *fried*
 смак, -у, м. *taste*
 смачний, -а́, -е́; -ї́, adj. *tasty*
 смачно *it is tasty*
 смерка́ти, 1, vb. impf. (impers.) *get dark*
 сметана́, -и, f. *sour cream*
 смі́ятися, 1, vb. impf., -їю́ся, -їе́шся
laugh
 сму́жка, -и, dat. & loc. sg. -жці, gen. pl.
 -жо́к, f. *strip*
 сніг, -у, loc. sg. у снігу́, м. *snow*
 сніда́нок, -нку, м. *breakfast*
 собо́р, -у, м. *cathedral*
 со́лдний, -а, -е; -і, adj. *solid*
 соло́дкий, -а, -е; -і, adj. *sweet*
 соля́нка, -и, dat. & loc. sg. -нці, f.
solyanka (a kind of soup)
 со́нце, -я, н. *sun*
 со́рок, card. num. *forty*
 сороко́вий, -а, -е; -і, ord. num. *fortieth*
 соро́чка, -и, dat. & loc. sg. -чці, gen. pl.
 -чо́к, f. *shirt*
 сосі́ска, -и, dat. & loc. sg. -ці, gen. pl.
 -со́к, f. *(frankfurter) sausage*
 со́тій, -а, -е; -і, ord. num. *hundredth*
 со́ус, -у, м. *(culinary) sauce*
 сою́з, -у, м. *union*
 спáльний ваго́н *sleeping car*
 спáльня, -ї, gen. pl. -лень, f. *bedroom*
 спáти, 2, vb. impf., сплю, спиш, сплять
sleep
 спéреду *from the front*
 спере́чатися, 1, vb. impf. *quarrel*
 спеціалізува́тися, 1, vb. impf., -ю́ся,
 -́єшся (на + loc.) *specialise (in)*
 спини́ти, 2, vb. pf., *stop (transitive)*
 спини́тися, 2, vb. pf. *stop (intransitive)*
 спита́ти, 1, vb. pf. *ask*
 співпрацо́вати, 1, vb. impf., -ю́, -́єш
collaborate
 співпра́ця, -ї, f. *collaboration*
 співчува́ти, 1, vb. impf. (+ dat.)
sympathise (with)
 спідни́ця, -ї, f. *skirt*

спі́льний, -а, -е; -і, adj. *joint*
 сподіва́тися, 1, vb. impf. (на + acc.) *hope (for)*
 сподоба́тися, 1, vb. pf. (+ dat.) *please*
 спо́кій, -кою, м. *calm, peace*
 споко́йний, -а, -е; -і, adj. *calm*
 спо́рт, -у, м. *sport*
 спра́ва, -и, f. *affair, business, matter*
 спра́вді *really, truly*
 спра́вжній, -я, -е; -і, adj. *real, genuine*
 спусти́тися, 2, vb. pf., -у́щуся, -у́стишся
descend, do down
 ставáти, 1, vb. impf., стаю́, ста́еш
 (+ inst.) *become*
 стави́ти, 2, vb. impf., -влю́, -ви́ш,
 -вля́ть: imp. став(те)! *put, ask (a question)*
 ставле́ння, -я, н. (до + gen.) *attitude (towards)*
 ста́нція, -ї, f. *station*
 ста́рий, -а́, -е́; -ї́, adj. *old*
 ста́рший, -а, -е; -і, comp. & super. adj.
elder, eldest
 ста́тися, 1, vb. pf., 3rd sg. ста́неться
 (з + inst.) *happen (to)*
 створе́ння, -я, н. *creation*
 створи́ти, 2, vb. pf. *create*
 сте́жити, 2, vb. impf. (за + inst.) *look after*
 сте́ля, -ї, f. *ceiling*
 сті́л, стола́, м. *table*
 стіле́ць, -льця́, м. *chair*
 стіна́, -ї, f. *wall*
 сто, card. num. *hundred*
 сто́личний, -а, -е; -і, adj. *capital (adj.)*
 стоми́тися, 2, vb. pf., -млю́ся, -ми́шся,
 -мля́ться *get tired*
 я стоми́вся *I am tired*
 стомле́ний, -а, -е; -і, adj. *tired*
 стосо́вно (+ gen.) *relating to, on the matter of*
 стосо́нок, -нку, м. *relation, attitude*
 сто́яти, 1, vb. impf., -ою́, -о́їш, imp.
 стій(те)! *stand*
 стра́ва, -и, f. *dish, course*
 страхо́ва компа́нія *insurance company*
 страхува́ння, -я, н. *insurance*
 стра́шно *terribly*
 стрі́маність, -ності, inst. sg. -ністю, f.

reserve
 субо́та, -и, f. *Saturday*
 су́кня, -ї, gen. pl. -ко́нь, f. *dress*
 су́ма, -и, f. *sum*
 су́мка, -и, dat. & loc. sg. -мці, gen. pl.
 -мо́к, f. *bag*
 су́мнів, -у, м. *doubt*
 су́мний, -а, -е; -і, adj. *sad*
 сумува́ти, 1, vb. impf., -́ю, -́єш *be sad*
 суп, -у, м. *soup*
 сусі́д, -а, м. *neighbour (m.)*
 сусі́дка, -и, dat. & loc. sg. -дці, gen. pl.
 -до́к, f. *neighbour (f)*
 су́хий, -а́, -е́; -ї́, adj. *dry*
 суча́сний, -а, -е; -і, adj. *modern*
 су́ша, -ї, f. *dry land*
 сфотографува́ти, 1, vb. pf., -́ю, -́єш
photograph
 схви́люва́ти, 1, vb. pf., -́юю, -́юєш
move (emotionally)
 схі́д, сходо́, м. *east*
 схі́дці, -ів, pl. *staircase*
 схо́жий, -а, -е; -і, adj. (на + acc.) *like, similar (to)*
 сьо́годні *today*
 сьо́мий, -а, -е; -і, ord. num. *seventh*
 сю́ди *here, hither*
 сюрпри́з, -у, м. *surprise*
 та *and*
 табле́тка, -и, dat. & loc. sg. -тці, gen. pl.
 -то́к, f. *tablet*
 таблі́чка, -и, dat. & loc. sg. -чці, gen.
 ро́л. -чо́к, f. *notice, board*
 так *yes*
 так і *just precisely*
 так собі! *so-so!*
 такий ж, ... *same*
 такий са́мий, ... *similar*
 такий, -а́, -е́; -ї́, adj. *such (a) (in exclamations followed by an adjective)*
 тако́ж *also*
 таксі́, н. indecl. *taxi*
 талани́ти, 2, vb. impf. (impers. + dat.) *be lucky*
 тало́н, -а, м. *ticket (urban transport)*
 там *there*
 тари́лка, -и dat. & loc. sg. -лці, gen. pl.

-лók, f. *plate*
тарілочка, -и, dat. & loc. sg. -чці, gen. pl. -чок, f. *small plate*
тáто, -а, m. *daddy*
твій, м., тво́я, f., тво́е, n.; твої, pl., poss. pron. *your (sg. familiar)*
теж *also*
те́ка, -и, dat. & loc. sg., те́чи, f. *file, folder*
тексти́льний, -а, -е; -и, adj. *textile (adj.)*
телебáчення, -я, n. *television*
телеві́зор, -а, m. *television (set)*
телегра́ма, -и, f. *telegram*
телефо́н, -у, m. *telephone, telephone number*
телефонува́ти, 1, vb. impf., -ю́ю, -ю́еш phone
те́мний, -а, -е; -и, adj. *dark*
те́ніс, -у, m. *tennis*
те́плий, -а, -е; -и, adj. *warm*
терміно́вий, -а, -е; -и, adj. *urgent*
терміно́во *urgently*
термо́метр, -а, m. *thermometer*
техноло́гія, -ї, f. *technology*
ти, pers. pron., acc. & gen. тебé, dat. & loc. тобі, inst. то́бою you (sg. familiar)
ти́ждень, -жня, m. *week*
типóвий, -а, -е; -и, adj. *typical*
тíсяча, -ї, f., card. num. *thousand*
тíсячний, -а, -е; -и, ord. num. *thousandth*
ті́хий, -а, -е; -и, adj. *quiet, peaceful*
ті́хо *it is quiet*
ті́сний, -а, -е; -и, adj. *narrow, tight*
ті́стечко, -а, n. *cake*
ті́тка, -и, dat. & loc. sg. -ці, f. *aunt*
ткани́на, -и, f. *cloth, fabric, material*
that is, those are
то́бто *in other words, i.e.*
това́р, -у, m. *goods*
това́риство, -а, n. *club, society; folks*
това́риш, -а, m. *companion, workmate*
това́ришка, -и, dat. & loc. sg. -шці, gen. pl. -шок f. *companion (female)*
това́ришувáти, 1, vb. impf., -ю́ю, -ю́еш *be friends*
тоді́ *then, in that case*
той, м., та, f., те, n.; ті, pl., dem. pron. *that*

тому́ *therefore; ago (in time phrases)*
тому́ що *because*
тонкий, -а, -е; -и, adj. *slender, slim*
торгі́вля, -ї, f. *trade*
гост, -у, m. *toast (drinking)*
то́чно *certainly*
то́що *and so on, etc.*
трава́, -ї, f. *grass, herb*
тра́вень, -вня, m. *May*
тра́вма, -и, f. *injury*
травматологі́чний пункт *accident & emergency dept (of a hospital)*
тради́ційний, -а, -е; -и, adj. *traditional*
тради́ція, -ї, f. *tradition*
трамва́й, -а́я, m. *tram*
тра́нспорт, -у, m. *transport*
транспо́ртёр, -а, m. *conveyor*
транспорува́ння, -я, n. *transportation*
тра́питися, 2, vb. pf., 3rd sg. -питься, 3rd pl. -пляться *happen*
тре́ба *(it is) necessary*
тре́тій, -я, -е; -и, ord. num. *third*
три, card. num. *three*
трива́лість, -лості, inst. sg. -лістю *length, duration*
тридцáтий, -а, -е; -и, ord. num. *thirtieth*
тридцáть, card. num. *thirty*
трикі́мнатний, -а, -е; -и, adj. *three-roomed*
трина́дцятий, -а, -е; -и, ord. num. *thirteenth*
трина́дцять, card. num. *thirteen*
триста, card. num. *three hundred*
трі́скá, -ї, dat. & loc. sg. -ці́, f. *cod*
трі́скóвий, -а, -е; -и, adj. *cod (adj.)*
т́рoбе, coll. num. *three*
тро́лейбус, -а, m. *trolleybus*
тро́пічний, -а, -е; -и, adj. *tropical*
т́рoшки *a bit, a little*
т́рoянда, -и, f. *rose*
т́рoхсо́тій, -а, -е; -и, ord. num. *three hundredth*
туале́т, -у, m. *toilet*
ту́ди́ *there, thither*
турбо́та, -и, f. *trouble*
турбува́ти, 1, vb. impf., -ю́ю, -ю́еш *trouble, disturb*
турбува́тися, 1, vb. impf., -ю́юся, -ю́ешся *trouble oneself*

тури́ст, -а, m. *tourist*
ту́т *here*
у (в), prep. (+ acc.) *to, into*
у (в), prep. (+ loc.) *in*
убра́ний (вбра́ний), adj. *dressed*
ува́га, -и, dat. & loc. sg. -зі, f. *attention*
уважа́ти (вважа́ти), 1, vb. impf. *consider*
увес́ь, м.; уса́, f.; усе́, n.; усі́, pl. (весь, вся, все; всі) *all*
увече́ри (ввече́ри) *in the evening*
уві́йти́, 1, vb. pf., -йду́, -йдеш, past tense
-йшов, -йшла *enter, go into*
Уго́рщина, -и, f. *Hungary*
удво́х (вдво́х) *the two of us together*
уде́нь (вде́нь) *in the daytime*
удо́ма (вдо́ма) *at home*
удру́ге (вдру́ге) *for the second time*
уже́ (вже) *already*
узві́з, -во́зу, m. *hill*
узі́мку (взі́мку) *in winter*
указа́ти (вказáти), 1, vb. pf., -ажу́, -ажеш *indicate, point out*
укло́чити́ (вкло́чити́), 2, vb. pf., (до + gen.) *include (in)*
Украї́на, -и, f. *Ukraine*
украї́нець, -нця, m. *Ukrainian (m.)*
украї́нка, -и, dat. & loc. sg. -ці, f. *Ukrainian (f.)*
украї́нський, -а, -е; -и, adj. *Ukrainian*
улі́тку (влі́тку) *in summer*
умивáти (вмивáти), 1, vb. impf. *wash*
умивáтися (вмивáтися), 1, vb. impf. *wash oneself*
умі́лий, -а, -е; -и, adj. *skilled*
умі́ння, -я, n. *ability*
умі́ти (вмі́ти), 1, vb. impf., -ію, -ієш *be able, know how*
уні́верситéт, -у, m. *university*
уночі́ (вночі́) *at night*
упе́рше *for the first time*
уража́ти (вража́ти), 1, vb. impf. *amaze*
ура́ження, -я, (вра́ження) n. *impression*
ура́нці (вра́нці) *in the morning*
успі́х, -у, m. (usually pl. успі́хи, -ів) *success*
уста́вити (вста́вити), 2, vb. pf., -влю́, -виш, -влять *insert*

установка́ (встановка́), 1, vb. impf. *insert*
усти́гнути (всти́гнути), 1, vb. pf., -ну, -неш *manage, succeed*
учі́тель (вчи́тель), -я, m. *teacher*
учі́телька (вчи́телька), -и dat. & loc. sg. -льці, gen. pl. -льок, f. *teacher (f.)*
учо́ра (вчо́ра) *yesterday*
уявля́ти, 1, vb. impf. (собі́) *imagine (to oneself)*
фа́брика, -и, dat. & loc. sg. -ниці, f. *factory*
факс, -у, m. *fax*
фарши́рований, -а, -е; -и, adj. *stuffed*
фах, -у, m. *profession*
фахіве́ць, -вця́, m. *specialist*
філе́, n. indecl. *fillet*
фіна́нси, -ів, pl. *finances*
фіна́нсовий, -а, -е; -и, adj. *financial*
фіна́нсува́ння, -я, n. *financing*
фіолéтовий, -а, -е; -и, adj. *violet (colour)*
фіра́нка, -и, dat. & loc. sg. -ниці, gen. pl. -нок, f. *curtain, window-blind*
фі́рма, -и, f. *firm*
фі́рмовий, -а, -е; -и, adj. *firm's*
фо́рма, -и, f. *form, condition*
фортепіа́но, n. indecl. *piano*
фо́то, n. indecl. *photograph*
фото́модель, -ї, inst. sg. -деллю, f. *model*
Фра́нція, -ї, f. *France*
францу́женка, -и, dat. & loc. sg. -ниці, gen. pl. -нок *Frenchwoman*
францу́з, -а, m. *Frenchman*
фрукт, -а, m. (usually pl. -фру́кти, -ів) *fruit*
фрукто́вий, -а, -е; -и, adj. *fruit (adj.)*
фу́же́р, -а, m. *glass (for wine)*
фу́нікуле́р, -а, m. *funicular railway*
функціо́нува́ти, 1, vb. impf., -ю́ю, -ю́еш *function*
футбо́лка, -и, dat. & loc. sg. -пці, gen. pl. -лок, f. *sports shirt*
хай... *may...*
характе́р, -у, m. *character*
хви́лина, -и, f. *minute, moment*
хви́люва́тися, 1, v. impf., -ю́юся, -ю́єшся *worry (intransitive), be worried*

хвилястий, -а, -е; -і, adj. wavy
 хвіст, -воста, m. tail
 хворий, -а, -е; -і, adj. & noun sick; [as noun] patient
 хворіти, vb. impf., -ію, -ієш be ill
 херес, -у, m. sherry
 хлопчик, -а, m. boy
 хмарно it is cloudy
 ходити, 2, vb. impf., -джу, -диш go (on foot)
 ходімо! let's go!
 хол, -у, m. hall
 холод, -у, m. cold
 холодний, -а, -е; -і, adj. cold
 холодно it is cold
 хотіти, 1, vb. impf., хочу, хочеш want
 хоча although
 хоча б even if only
 хто?, interrog. pron., acc. & gen. ко́го, dat. ко́му, inst. ким, loc. ко́му who?
 хто-небудь, indef. pron. anyone, someone
 хтось, indef. pron. acc. & gen. когось, dat. ко́мусь, inst. кимось, loc. ко́мусь (кімось) someone
 художник, -а, m. artist
 художник-модельєр fashion designer
 художній, -я, -е; -і, adj. artistic, art (adj.)
 це this is, there are
 цей, m., ця, f., це, n.; ці, pl., dem. pron. this
 церква, -и, gen. pl. -ко́в, f. church
 цибуля, -і, f. onion
 цирк, -у, m. circus
 цікавий, -а, -еп -і, adj. interesting
 цікавити, 2, vb. impf., -влю, -виш, -влять interest
 цікавитися, 2, vb. impf., -влюся, -вишся, -вляться be interested in, wonder
 цікавість, -вості, inst. sg. -вістю, f. curiosity
 цілий, -а, -е; -і, adj. whole
 цілувати, 1 vb. impf., -ую, -уєш kiss
 ціна, -и, f. price
 цінувати, 1, vb. impf., -ую, -уєш appreciate

пукерка, -и, dat. & loc. sg. -пуі, gen. pl. -рок, f. sweet, candy
 цукор, -кру, m. sugar
 чай, -ю, m. tea
 чайна ложка teaspoon
 чарівний, -а, -е; -і, adj. enchanting
 чарка, -и, dat. & loc. sg. -рці, gen. pl. -рók, f. glass (for spirits)
 час, -у, m. time
 частина, -и, f. part
 часто often
 чашка, -и, dat. & loc. sg. -шці, gen. pl. -шók, f. cup
 чверть, -і, f. quarter
 чек, -а, m. cheque
 чекати, 1, vb. impf. (на + acc.) expect, wait (for)
 червень, -вня, m. June
 червоний, -а, -е; -і, adj. red
 черга, -и, dat. & loc. sg. -рзі, f. queue
 черговий, -а, -е; -і, adj. & n. successive, next; [as noun] person on duty
 через, prep. (+ acc.) via, through, because of
 Чернівці, -їв, pl. Czernowitz
 Чернігів, -гова, m. Chernihiv
 чесно honestly
 чесний, -а -е; -і, adj. honest
 честь, -і, inst. sg. -тю, f. honour
 четвёр, -ргá, m. Thursday
 четверо, coll. num. four
 четвертий, -а, -е; -і, ord. num. fourth
 чи or; whether (word introducing a question)
 чий, -я, -е; -ї? interrog. pron. whose?
 чимось in some way
 число, -а, n. number, date
 чистий, -а, -е; -і, adj. clean
 читати, 1, vb. impf. read
 човен, -вна, m. boat
 чоловік, -а, m. man, husband
 чоловічий, -а, -е; -і, adj. male
 чому? why?
 чомусь for some reason
 чорний, -а, -е; -і, adj. black
 чорнослив, -у, m. prunes
 чорт, -а, m. devil
 чотири, card. num. four

чотирнадцятий, -а, -е; -і ord. num. fourteenth
 чотирнадцять, card. num. fourteen
 чотириста, card. num. four hundred
 чотирохсотий, -а, -е; -і, ord. num. four hundredth
 чудовий, -а, -е; -і, adj. wonderful
 чудово! great! fine!
 чути, 1, vb. impf. hear
 шампанське, -ого, adj. functioning as n. noun champagne
 шанóвний, -а, -е; -і, adj. esteemed, respected
 шапка, -и, dat. & loc. sg. -пці gen. pl. -пók, f. hat
 шатенка, -и dat. & loc. sg. -ці, gen. pl. -нок, f. woman with chestnut hair
 шафа, -и, f. cupboard
 шахи, -ів, pl. chess
 шашлік, -у, m. kebab
 швидкий, -а, -е; -і, adj. quick, fast
 швидко quickly
 швидший, -а, -е; -і, comp. adj. quicker, faster
 шістьеро, coll. num. six
 шестисóтий, -а, -е; -і, ord. num. six hundredth
 ширóкий, -а, -е; -і, adj. wide, broad
 ширший, -а, -е; -і, comp. adj. wider, broader
 шити, 1, vb. impf. ію, -ієш sew
 шістдесят, card. num. sixty
 шістдесятий, -а, -е; -і, ord. num. sixtieth
 шістнадцятий, -а, -е; -і, ord. num. sixteenth
 шістнадцять, card. num. sixteen
 шістсот, card. num. six hundred
 шість, card. num. six
 шарпетка, -и dat. & loc. sg. -тці, gen. pl. -ток, f. sock
 шкіра, -и f. skin
 шкіряний, -а, -е; -і, adj. leather (adj.)
 шкода! It's a pity!
 мені шкода I'm sorry
 шоколад, -у, m. chocolate
 шóрти, -ів, pl. shorts
 шóбстий, -а, -е; -і, ord. num. sixth
 Шотландія, -ї, f. Scotland

шпрóти, -ів, pl. sprats
 штамп, -а, m. cancellation stamp
 штани, -ів, pl. trousers
 штраф, -у, m. fine
 щасливий, -а, -е; -і, adj. happy, fortunate
 щасливо! cheerio!
 шáсний, -а, -е; -і, adj. happy, fortunate
 щастити, 2, vb. impf. (impers. + dat.) be lucky
 мені щастить I am in luck
 шáстя, -я, n. happiness
 ще yet, still, also, as well
 щірий, -а, -е; -і, adj. sincere
 щіро sincerely
 що?, interr. pron., acc. що, gen. чо́го, dat. чо́му, inst. чим, loc. чо́му what?
 що-небудь, indef. pron. anything, something
 щоб in order to
 щодня every day
 щодо (prep. + gen.) as for, as to
 щойно just
 щокá, -и, dat. & loc. sg. -щоці, gen. pl. -цік, f. cheek
 щопра́вда indeed
 щось, indef. pron., acc. щось, gen. чо́гось, dat. чо́мусь, inst. чимось, loc. чо́мусь something
 ювелі́рний, -а, -е; -і, adj. jewellery (adj.)
 юна́к, -а, m. young man
 юри́ст, -а, m. lawyer
 юшка, -и, dat. & loc. sg. -шці, f. yooshka (a kind of soup)
 я, pers. pron., acc. & gen. менé, dat. & loc. мені, inst. мно́ю I
 яблуко, -а, n. apple
 яблучний, -а, -е; -і, adj. apple (adj.)
 ягода, -и, gen. pl. я́гід, f. berry
 язик, -а, m. tongue
 яйце, -я, gen. pl. яєць, n. egg
 як? how?
 як тільки as soon as
 якби if
 який, -а, -е; -і, adj. how, what (a!) (in exclamations, followed by adj.)
 який, -а, -е; -і, relative pron. which, that

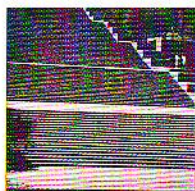
який? interrogative adj. *what kind of?*
 якийсь, -ась, -есь; -ісь, indef. adj. *some kind of*
 якісний, -а, -е; -і adj. *high-quality*
 якість, -кості, inst. sg. -кістю, f. *quality*
 якомога (+ comparative adv.) *as ... as possible*
 якщо *if*
 яловичий, -а, -е; -і, adj. *beef (adj.)*
 Ялта, -и, f. *Yalta*
 японець, -ця, m. *Japanese (m.)*
 Японія, -і, f. *Japan*
 японка, -и, dat. & loc. sg. -нці, gen. pl. -нок *Japanese (f.)*
 яскравий, -а, -е; -і, adj. *bright*

GRAMMATICAL INDEX

The numbers in bold are the numbers of the units which include the material.

Accusative case **3**
 Adjectives **1, 9, 12, 13**
 Adverbs **2, 11, 14**
all, whole **16**
 Animacy **3**
 Aspect **7, 15**
both **18**
 Comparative of adjectives **13**
 Comparative of adverbs **14**
 Conditional **13**
 Consonant alternations **7, 12**
 Dates **8**
 Dative case **6**
 Demonstrative pronouns **12**
 Diminutives **15**
 Emphatic pronoun **12**
 Exclamations **15**
 Future tense **8, 9**
 Gender **1**
 Genitive case **4**
 Imperative **3, 17**
 Impersonal sentences **14, 15**
 Indefinite pronouns **16**
 Instrumental case **8**
 Interrogative pronouns **1, 16**
 Locative (prepositional) case **3, 7**
 Names **5**
 Negation **1, 5, 16, 18**
 Negative pronouns **16, 18**
 Nominative singular **1**
 Nominative plural **2**
 Numerals **2, 4, 5, 10**
 Passive past participles **16**
 Passive sentences **16**
 Past tense **6**
 Patronymics **5**
 Personal pronouns **1**
 Plural **2, 17**
 Possession **5, 10, 18**
 Possessive pronouns **1, 4**
 Present tense **2, 3, 4**
 Purpose **14**
 Question words **1, 2**
 Reciprocal pronoun **15**
 Reflexive pronouns (свій) **7, (себе) 14**
 Reflexive verbs **5**
 Relative pronouns **4, 16**
 Superlative of adjectives **13**
 Superlative of adverbs **14**
 Surnames **4, 5**
 Telling the time **6, 8**
 Time constructions **6, 7, 8**
 Verbal adverbs **15**
 Verbs of motion **9, 11**
 Vocative case **1, 5, 11**
 Vowel alternations **3, 12**
 Word building **18**
 Word order **2, 4**

teach
yourself

also available in a book/CD package

ukrainian

olena bekh & james dingley

- Do you want to cover the basics then progress fast?
- Do you want to communicate in a range of situations?
- Do you want to learn Ukrainian in depth?

Ukrainian starts with the basics but moves at an energetic pace to give you a good level of understanding, speaking and writing. You will have lots of opportunity to practice the kind of language you will need to be able to communicate with confidence and understand the culture of Ukrainian speakers.

Olena Bekh specializes in teaching Ukrainian to foreigners, and has worked at the International Renaissance Foundation, Kyiv.

James Dingley is Manager of the Language Unit, School of Slavonic and East European Languages, University College London.

- Visit www.books.mcgraw-hill.com to see our complete range of books.

Cover ● © Michael Nicholson/Corbis ● Potemkin Stairs, formerly Odessa Steps, Odessa, Ukraine

the leader in self-learning with more than 300 titles, covering all subjects

be where you want to be with **teach yourself**

US \$16.95 / CAN \$25.95

ISBN 0-07-143427-5

5 1695